

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

ADALET KOMİSYONU

TUTANAK DERGİSİ

11'inci Toplantı
17 Haziran 2016 Cuma

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İÇİNDEKİLER

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

II.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ

A) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ

1.- Danıştay Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı
(1/726)

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Adalet.Kom.

Tarih : 17/06/2016 Saat :

Kayıt: Adalet Kom. Stenograf :

Uzman : Sayfa: 2

17 Haziran 2016 Cuma

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 10.40

BAŞKAN: Ahmet İYİMAYA (Ankara)

BAŞKAN VEKİLİ: Hakkı KÖYLÜ (Kastamonu)

SÖZCÜ: Serap YAŞAR (İstanbul)

KÂTİP: Adnan BOYNUKARA (Adıyaman)

BAŞKAN – Komisyonumu saygıyla selamlayarak toplantıyı açıyorum. Çalışmalara başlıyoruz arkadaşlar.

II.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ

A) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ

1.- Danıştay Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı (1/726)

BAŞKAN - Dün 1'inci maddeye yani genelinde maddelere geçişine ulaştığımız.

1'inci maddeyi okutuyorum:

DANIŞTAY KANUNU İLE BAZI KANUNLARDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TASARISI

MADDE 1- 6/1/1982 tarihli ve 2575 sayılı Danıştay Kanununun 9 uncu maddesine ikinci fıkrasından sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkralar eklenmiş ve diğer fıkralar buna göre teselsül ettirilmiştir.

"3. Danıştay üyeleri oniki yıl için seçilir. Bir kimse iki defa Danıştay üyesi seçilemez.

4. Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu tarafından Danıştay üyeliğine seçilip görev süresi sona erenler, Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu Genel Kurulu tarafından, idari yargıda sınıf ve derecelerine uygun bir göreve atanır.

5. Cumhurbaşkanlığı tarafından Danıştay üyeliğine seçilip idari yargıda bir göreve atanmak isteyenler, görev sürelerinin bitiminden bir ay öncesine kadar, idari yargıda bir göreve atanmak için talepte bulunur. Talepte bulunanlar Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu Genel Kurulu tarafından idari yargıda sınıf ve derecelerine uygun bir göreve atanır. Talepte bulunmayanlar, başka bir göreve atanmak üzere Danıştay Başkanlığı tarafından Başbakanlığa bildirilir.

6. Dördüncü ve beşinci fıkralar uyarınca atananlar, Danıştay üyelerine sağlanan her türlü aylık, ödenek, zam ve tazminatlar ile diğer mali ve sosyal hakları almaya devam ederler. Görevi sona eren üyelerin Danıştayla ilişkileri kesilir; ancak atamaları gerçekleşinceye kadar, özlük hakları Danıştay tarafından karşılanmaya devam olunur."

BAŞKAN – Arkadaşlar, 1'inci maddeyle ilgili söz...

Cemal Bey, buyurun.

CEMAL OKAN YÜKSEL (Eskişehir) – Sayın Başkan, değerli üyeler, Sayın Bakan; şimdi, bu maddeyle ilgili Danıştay üyelerinin -Anayasa Mahkemesi üyelerine has- on iki yıl seçilmeleri, aslında Danıştay üyelerinin ilk seçildiklerinde, emekli olana kadar yaş haddi... Yani Anayasa'nın 13'üncü maddesi gereği müktesep haklarını aslında bir anlamda ihlal eder bir düzenleme. Adalet Bakanlığı yetkililerinden, ben bu konuyla ilgili görüşümü belirtmeden önce, gerekçe haricinde bu maddeyle ilgili bir açıklama talep ediyoruz, ondan sonra görüşlerimizi belirteceğiz efendim.

BAŞKAN – Ne açıklaması? Gerekçe dışında...

CEMAL OKAN YÜKSEL (Eskişehir) – On iki yıl neden öngörülüyor Danıştay üyeleri için?

BAŞKAN – Bakanım “Niye on iki yıl?” diyor, niye denk veya az veya daha çok değil?

ADALET BAKANI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) - Sayın Başkanım, saygıdeğer arkadaşlar; bu maddeyle Danıştay üyelerinin görev süresi on iki yıllı sınırlanmaktadır. Esasında bunun nedenlerini gerekçede de izah ettik. Bir defa, hukuk istikrarını sağlamak için, içtihat istikrarını sağlamak için belli bir süreye ihtiyaç var. Yani üç yıl dediğinizde bu çok az bir süre, bu kadar süre içerisinde bir içtihat anlayışının oluşması, konunun takibi ve daha iyi hâle getirilmesi için yeterli bir süre değil. Altı yıl diyenler oldu; altı yıl olsun, 2 defa seçilsin, beş yıl olsun, 2 defa seçilsin. Ama, tabii, Yargıtayda Başkanlık için, daire başkanlığı için, genel kurul başkanlıkları için bazı kıdemler de aranıyor. Baktığınız zaman, bu kadar süre içerisinde bunların orada, kendi içinde gelenek ve kültür oluşarak hem hukuk güvenliği hem içtihat istikrarı ve kararlardaki isabet bakımından, pek çok açıdan bunun yeterli bir süre olmadığını biz değerlendirdik. Daha sonra baktık, nasıl olabilir? Dokuz yıl gibi bir süre öngörüldü ama bizim önümüzde de Anayasa Mahkemesi gibi yapılmış bir örnek var. Anayasa Mahkemesi on iki yıllı bir görev yapıyor. Yüksek yargı organlarının tamamını eşit bir süreye getirmek daha doğru olur diye düşünüldü. Bu on iki yıllık süre hem içtihat oluşumu bakımından hem tecrübe, bilgi paylaşımı bakımından hem de oradaki oluşmuş gelenekleri geliştirme veya yeni gelenekler oluşturma bakımından, hukuk güvenliği bakımından da yeterli bir süre olarak öngörülüyor. Bu süre içerisinde daire başkanı seçilmek için üç yıllık, Yargıtay Başkanı ve başsavcı seçilmek için altı yıllık bir kıdem öngörülüyor. Baktığınızda, on iki yıl içerisinde kıdemlendikten sonra daire başkanı olabilecek. İşte, daire başkanlığı yaptıktan sonra yine makul bir süre içerisinde Yargıtay Başkanlığına aday olabilecek ve Yargıtay başkanları da buradan istifade etmiş olacak.

Sayın Başkanım, bir başka konu da Yargıtay ve Danıştayın üyeliklerinin herhangi bir süreyle sınırlandırılmamış olması dinamizmi de öldürüyor çünkü değişimi ortadan kaldırıyor. Yargıtay ve Danıştaya üye olarak seçilenler “Nasıl olsa süre sınırı yok, 65

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Adalet.Kom.

Tarih : 17/06/2016 Saat :

Kayıt: Adalet Kom. Stenograf :

Uzman : Sayfa: 3

yaşını dolduruncaya kadar biz buradayız, bizi de kimsenin başka yere gönderme durumu söz konusu değil.” diye düşünebilir. Böyle düşündüğü zaman da kendini yenileme, geliştirme, daha iyi şeyler ortaya koyma noktasında performansta olumsuz etkiler ortaya çıkarabilir. Onun için bu on iki yıllık süre, görev süresi bittiği zaman geri kürsüye döneceği bilinci Yargıtayda, Danıştayda görev yapanların işlerine daha iyi sahip çıkmalarına yol açacağı gibi kendilerini sürekli yenilemeleri sonucunu da daha fazla doğuracaktır çünkü gün geldiğinde kürsüye geri döneceklerdir. O açıdan da kürsü ile Yargıtay arasında da sağlıklı ilişkiler ortaya çıkacaktır. Kürsüdeki hâkimlerin Yargıtayla diyalogları iyi olacaktır.

Şimdi, yeni düzenlemeyle bildiğiniz gibi “kanun yolu değerlendirme formu” da düzenlenmekte. Bu form üyelerin ilk derecede görev yapanlara, istinafta görev yapanlara bir değerlendirme yapma imkânı da getirmektedir. Tabii, bu değerlendirmeler de aşağıda görev yapanların içtihatlarla uyumlu hareket etmesi bakımından, kararların isabeti bakımından da son derece önemli sonuçlar doğuracaktır. O açıdan, kararların isabetini artırması, yukarı ile aşağı arasındaki diyalogları daha iyi hâle getirmesi bakımından da önemsiyoruz.

Bir de Yargıtayın tecrübesini, Danıştayın tecrübesini de bu düzenlemeyle sürekli hâle gelmesiyle beraber ilk derece mahkemelerine ve istinafa aktarma imkânı olacaktır. On iki yıl Yargıtayda veya Danıştayda görev yapmış birinin istinaf mahkemesi başkanı veya daire başkanı veya ağır ceza reisi olması veya herhangi bir mahkemede hâkim olması, elbette ki yargıya olan güveni de olumlu şekilde etkileyecektir, değiştirecektir; bu da önemli.

Bir de tabii şu anda sayı sınırını biraz daha aşağı...

BAŞKAN – Sayın Bakanım, geneli üzerindeki müzakereleri bitirmiştik.

ADALET BAKANI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) – Ama on iki yılla ilgili söylediği için biraz genelini tekrarlamamı gerektiriyor.

BAŞKAN – Komisyon tekrarlamayı isabetli bulmuyor efendim.

ADALET BAKANI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) – Sayın Başkanım, şunu da söyleyeyim, bitireceğim: Şimdi, biz üye sayısını 200’e indiriyoruz. Üye sayısı 200’e indiği zaman, şu anda yaklaşık 15 bin-16 bin civarında hâkim, savcı var; idari, adli yargı toplamı. Yargıtay ve Danıştay üyeliğine seçilebilme ihtimali hâkim ve savcılarının azalmaktadır, beklenti yok edilmektedir. Şimdi, onun için 200’e inmesiyle beraber ve Danıştayın 90’a inmesiyle beraber sürenin getirilmesi aşağıdaki beklentiyi diri tutması bakımından ve onların motivasyonu bakımından da son derece önemlidir. Bu ve benzeri birtakım olumlu gerekçeler nedeniyle bu hâle getirilmiştir yoksa başka bir şey yoktur ve burada müktesep hak da yoktur; onu özellikle ifade etmek isterim, dün de söyledim. Çünkü idare hukukunda bizim bildiğimiz müktesep hak yok; herkes söylüyor, herkes böyle de ifade ediyor. Bizim Anayasa’mızda öngörülende bir teminat var; Yargıtay ve Danıştay üyeliği teminatı diye bir teminatı da bizim Anayasa’mız içermiyor, hâkimlik, savcılık teminatı içeriyor. Bu düzenleme de hâkimlik ve savcılık teminatına uygun ve ona dayanan bir düzenlemedir, o nedenle Anayasa’ya da uyumludur.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Bakanım.

Cemal Bey, buyurun.

CEMAL OKAN YÜKSEL (Eskişehir) – Sayın Bakanın açıklamalarından, aslında bu süre sınırının, üyelerin ve yargının siyasallaşmasının, siyasileşmesinin önüne geçmek gibi bir amaç olmadığı anlaşılıyor. Aslında, ben öyle düşünmüştüm ilk etapta, uzun süre görev yapan bir hâkimin iktidar erkleriyle ilişkilerinden dolayı güvenin zayıflayacağı gibi bir açıklama yapacağımı düşünmüştüm ama öyle bir açıklama yapmadı. Ama sonuç itibarıyla, bu amaç hasıl olacak gibi bu düzenlemeyle fakat ben Anayasa’nın 13’üncü maddesine göre -dün Sayın Haluk Pekşen’in çok isabetli bir şekilde açıkladığı şekilde- şu anda görevleri devam eden üyeler açısından bir hak ihlali olduğunu düşünüyorum. Bu konuyla ilgili önergemizi de verdik efendim.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyorum.

Buyurun Necati Bey.

NECATİ YILMAZ (Ankara) – Sayın Başkan, sayın üyeler; ben, öncelikleünkü sözüme bağlı kalarak, aradan bir gün geçmiş olmasına rağmen, Sayın Bakanın bizler üzerinde oluşturduğu olumsuz algıyı giderme konusundaki suskunluğunu bir kez daha burada eleştiriyorum ve her geçen gün, Sayın Bakanın bu tutumuyla ilgili önceden hazırlanmış bir kurgunun parçası olarak o gazeteciye soruyu sordurup cevabını verdiğini ve oraya hazırlıklı gittiğini ve bu çalışmanın sadece Bakanla sınırlı kalmayıp, Ankara’nın hukuksuzu tarafından bastırılan broşürlerle bu çalışmanın şehrin tamamına yaydırıldığının bir kez daha altını çiziyorum. Bu yapılan şey doğru değildir, bu yapılan şey hukuki değildir, ahlaki değildir ve bir an önce bu haksızlığın giderilmesi gerekmektedir. Ben, bugün, her aldığım sözde öncelikle bu paragrafa atıfta bulunarak Sayın Bakanı sorumluluğa davet ederek ve kamuoyunun ihtiyaç duyduğu, bu sıkıntıyı gidermesi konusunda tavrını ortaya koymasını talep edeceğim. Bir kez daha öncelikle onu talep ederek sözlerime başlıyorum.

Sayın Başkan, sevgili üyeler; burada, her ne kadar on iki yılın çok doğru, sağlıklı seçildiği konusunda Sayın Bakan gerekçeler ortaya koyduysa da on üç, on dört yıllık uygulamanız sırasında hep her şeyin en iyisini siz buldunuz anlayışıyla çıkıp buna uygun bir sunumla kamuoyunu olgunlaştırma çabanızın bir başka yansıma biçimi olarak ben bunu değerlendiriyorum. Gerçekten de her şeye o kadar inanıyorsunuz ki, her şeyi o kadar güçlü savunuyorsunuz ki aradan iki ay geçmeden de gerçekten de o çizginin tamamıyla tersine bir değerlendirmenin içerisinde de olabiliyorsunuz, bunu da kamuoyuna anlatabiliyoruz. Buna da hep şaşıyorum.

Sevgili arkadaşlar, öncelikle, burada sistemin bozulduğunu düşünüyorum. Bizim yargıçlarımızın meslekte ilerlemeleri ve görev süreleri Kıta Avrupası’ndaki uygulamaya denk düşen bir uygulama ve daha çok meslekle ilerlemeye, liyakate, başarıya dayalı bir

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Adalet.Kom.

Tarih : 17/06/2016 Saat :

Kayıt: Adalet Kom. Stenograf :

Uzman : Sayfa: 4

ilerleme sistemini ve görev statü sistemini ifade ediyor. Oysaki seçimle belirlenen kurullarda görev süreleri sınırlı, o sürenin dolmasıyla beraber de tekrar eski konumlarına dönebiliyorlar. Bizim sistemimiz, şu an öngörülen sistem, mevcut sistemle, Anglosakson hukukuyla Kıta Avrupası hukukunun karmasını oluşturan ve gerçekten gelecekte yine her konuda olduğu büyük kaosları, karmaşaları davet eden bütünlüklü olmayan bir yapıyı ifade ediyor. Buna ilişkin kaygılarımı dile getiriyorum.

Sevgili arkadaşlar, ben, önceki sistemle kurul üyeliğinin, Yargıtay üyeliğinin bir statü hukuku olduğunun altını biz kez daha çiziyorum. O nedenle, buna yasayla müdahale edilmesi olanağının bulunmadığının altını çiziyorum.

Yine, dün söylediğim şekilde anayasal güvence altında olan... Çünkü askerî yargıda düzenlenmiş olmasına rağmen, kanunda yetki verilmesine rağmen, Danıştay ve Yargıtayda bu yetkinin yasaya verilmemiş olması bu alanın anayasal güvence altında olduğunu göstermektedir. Dolayısıyla, yasayla böyle bir düzenlemeye gidilmiş olması anayasal güvencenin yasal müdahaleyle ortadan kaldırıldığı değerlendirilmesi yapmamıza olanak vermektedir. Dolayısıyla, bu süre sınırlamasının hukuki olmadığının, Anayasa'ya uygun olmadığının altını bir kez daha çiziyorum.

Sevgili arkadaşlar, özellikle yargı bağımsızlığı ve yargıç teminatı açısından meseleye yaklaştığımızda güvencelerden bahsederken yargının kendisinin artık güvenilmez olduğu, güven düzeyinin yüzde 30'lara indiği ve en büyük tahribatin bu son dönemde yaşandığı bizzat yargının mensupları, üst düzey temsilcileri tarafından dile getirilirken, buradaki uygulamanın gerçekten de güvence sürecinin işleyişini daha da sıkıntıya sokacağını düşünüyorum. Şöyle ki: Yerel mahkemelerde görev yapan insanların tayin baskısıyla karşı karşıya olduklarını ve bunun siyasi mülahazalarla, gerekçelerle yapıldığını, özellikle baktıkları davalarda siyasal iktidarın beklentisine, isteğine denk düşmeyen kararları vermeleri hâlinde bunun karşılığının sürekli yaşanan sürgün niteliğindeki tayinler olduğunu hukuk kamuoyu da genel kamuoyu da bilmekte.

Şimdi, bu defa, burada, görev süresi sınırlı üst derece mahkemesinin üyelerinin yine siyasal iktidarın önemli gördüğü konularda arzu ettikleri kararı vermediği takdirde acaba sonrasında görev yapacakları yer Hakkâri mi olacaktır, Urfa mı olacaktır, Ankara, İstanbul mu olacaktır? Bunun da altını çizmek lazım.

Dolayısıyla, üst derece mahkemesi hâkiminin bu anlamda bu yöntemle baskı altına alınmış olması artık sistemi tepeden itibaren kırmaya ve siyasileştirmeye davet edecektir. Bunu çok ciddi bir sıkıntı olarak değerlendiriyorum ve en yakın zamanda bunun uygulamalarının ortaya çıkacağını, siyasal iktidarın hayatın her alanını totaliter bir anlayışla siyasallaştırma çabasının yargı üzerindeki etkilerini de kısa sürede ortaya çıkaracağından endişe ediyorum, bekliyorum, göreceğimizden kaygı duyuyorum.

Tüm bu gerekçelerle sistemin tamamına ilişkin eleştirilerimi sürdürüyorum. Buradaki düzenlemenin de Anayasa'ya aykırı olduğunun altını çiziyorum ve yine bir sonraki söz hakkımı alıncaya kadar Sayın Bakandan bir açıklama bekliyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – O rezerviniz oturum başı, her oturum başıydı galiba.

NECATİ YILMAZ (Ankara) – Değil, her madde başı.

BAŞKAN – Bakın, ortaya koyduğumuz zaman...

ADALET BAKANI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) – Sayın Başkan...

NECATİ YILMAZ (Ankara) – Hayır, her madde...

BAŞKAN – Necati Bey, bu, kurduğunuz usulün bizzat kendiniz tarafından kötüye kullanılması olur.

NECATİ YILMAZ (Ankara) – Yok, çok güzel kullanıyorum, öyle yapacağım.

BAŞKAN – Yok. Latife yaptım ama doğru, içeriği doğru.

ADALET BAKANI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) – Sayın Başkan, izniniz olur mu?

Necati Bey söyledi, dün de bu konu çok konuşuldu. Ben, dün bazı açıklamalar da yaptım. Sayın İlhan Cihaner'in konuşması sırasında da bir açıklama yaptım, o zaman Necati Bey salonda yoktu. Ben şunu söyledim, yine aynı şeyi bir kez daha tekrar etmek isterim:

Bir, ben herhangi bir CHP milletvekilimizin ismini açıklamadım kesinlikle. Bunun altını çizeyim. Görüştüğü kişilerden herhangi birinin de ismini açıklamadım. Bu da kesinlikle doğru değil. Benim böyle bir açıklamam yok.

İki, herhangi bir CHP milletvekili arkadaşımızı hedef gösterme düşüncesiyle de böyle bir açıklamayı kesinlikle yapmadım, hedef gösterme niyetim de yok, böyle bir şeyle de açıklama yapmadım. Bunun da altını özellikle çizmek isterim.

Üç, dün, bazı yerlerde birtakım isimler ve broşürler yayımlanıyor, bunun ahlaksızlık olduğunu, bunun bir hukuksuzluk olduğunu, bunun gayrimeşru bir yöntem olduğunu ve bunun doğru olmadığını ve bunu yapan kim olursa olsun onun karşısında olduğumu dün de söyledim, bugün bir kez daha söylüyorum. Benim yaptığım şey, sadece o tartışmalar sırasında bir genel ziyaret istatistiki vermek olmuştur. Onun dışında, benim yaptığım bir şey yoktur yani o ziyaret istatistikleriyle ilgili dün zaten tartışıldı. O nedenle, ben, bu konunun artık bir noktada dondurulmasının doğru olduğuna inanıyorum çünkü bu, artık doğru oldu, eğri oldu, bir noktada herkes söyleyeceğini söyledi, herkes değerlendirecektir. Ama bir kez daha söylüyorum: Benim herhangi bir milletvekili arkadaşımızı ima yollu dahi hedef göstermem kesinlikle mümkün değildir. Beni tanıyan herkes bunu bilir. Parlamentoda beraber çalıştığımız CHP'li, MHP'li, HDP'li arkadaşlarım da bilir. Şu anda Parlamento dışında olan arkadaşlarımız var, onlar da bilir. Ayrıca, Parlamentoda olmamış ama bizi yakından bilen herkes bilir, benim fitratıma da terstir bu, benim ahlakıma da terstir, benim insanlığıma da terstir. Yani, ben, bundan fevkalade rahatsız olurum. Gerçekten, dünden beri arkadaşlarım söylüyor, ben istiyorum ki, bu tartışmayı bir yerde noktalayalım. Umarım bu açıklamalar bunu noktalamak için kâfi gelir.

Tekrar teşekkür ediyorum.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Adalet.Kom.

Tarih : 17/06/2016 Saat :

Kayıt: Adalet Kom. Stenograf :

Uzman : Sayfa: 5

CEMAL OKAN YÜKSEL (Eskişehir) - Sayın Başkan...

BAŞKAN – Kapattı, tatmin oldu ya, Necati gördü.

Buyurun.

CEMAL OKAN YÜKSEL (Eskişehir) – Ben aslında bu konuya fazla girmedim ama hâlâ iyi niyetli olduğunuzu iddia ediyorsunuz.

Şimdi, şu hususu açıklığa kavuşturmak lazım: 24 milletvekilimizin karşısına “match” edilmek suretiyle “Şu kadar teröristle görüştü.” diye broşürler dağıtıldı. Şimdi, bu bilgiler, herhâlde, Çevre ve Şehircilik Bakanlığından, Bayındırlık Bakanlığından alınmadı; Adalet Bakanlığından gayriahlaki ve gayriyasal yollarla çıkarıldı. Bu konuda hemfikir miyiz efendim?

ADALET BAKANI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) – Şimdi, bakın, bu çıkan bilgilerle ilgili ben gerekli incelemeyi yapacağım, yaptıracağım. Onu bilmenizi isterim.

CEMAL OKAN YÜKSEL (Eskişehir) – Şimdi, sizden ricam şu: Şu anda söylediklerinizin samimiyetine inanmamızı istiyorsanız... Bu bilgiler gerçekten Adalet Bakanlığındaki bilgilerle örtüşüyor mu? Bu bilgilerin gerçeklik payı var mı? Eğer Adalet Bakanlığından çıktı ise ne yolla çıktığıyla ilgili derhâl, hemen, şimdi bir soruşturma başlatmalısınız. Bakın, dün toplantı sürerken sizin en yakınınızdaki danışmanınız hâlâ birtakım tevatürlerle halkı kışkırtmaya devam etti. O danışmanla ilgili bir işlem yaptınız mı, Twitter’da “tweet” atan, itiraf etti, şunu etti, bunu etti diyen danışmanla ilgili? Toplumu böyle gerim gerim kasnak gibi germek kimsenin işine yaramıyor. Yani, o danışmanla ilgili bir işlem yapacak mısınız, yapmayı düşünüyor musunuz? Bu bilgiler eğer Adalet Bakanlığından sızdıysa şu anda iyi niyetle ifade ettiğiniz şeylerin samimiyetine inanmamız için derhâl bir soruşturma başlatmanız lazım, bu konuda bizi bilgilendirmeniz lazım.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkürler.

Buyurun Haluk Bey.

HALUK PEKŞEN (Trabzon) – Sayın Başkanım, Sayın Bakan, saygıdeğer milletvekilleri, kıymetli yargıçlarımız, kıymetli bürokratlar; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Başkanım, bu 1’inci maddedeki on iki yıllık süre, süreye ilişkin madde gerekçesiyle zaten konulurken de Anayasa’yla uyarlı olmadığı aslında ikrar ediliyor. Özellikle gerekçenin 2’nci paragrafında düzenlenmiş olan kısımda, doğrudan Anayasa’nın 139 ve 140’ıncı maddelerinde teminat altına alınmış olan yargıçlık hususu göz ardı edilecek şekilde arkasından gerekçeler konulmuş. Yine 5’inci ve 6’ncı paragraftaki gerekçelere bakıldığında, aslında dünyanın hiçbir yerinde olmayan bir gerekçeye yaslanıldığı görülüyor. Niye?

Şimdi, Sayın Başkan, Danıştay ve Yargıtay üyeliği kariyer mesleği. Doğal olarak, bir kariyer mesleği, dünyanın belirli uluslararası sözleşmeleriyle de hem bağlam altına alınmış hem de orada tanımlanmış. Nerede tanımlanmış? Özellikle Bangalore Yargı Etiği İlkelerine bakıyoruz, 6’ncı ilkede ehliyet ve liyakati düzenlemiş, yargıçla ilgili ehliyet ve liyakati. Şimdi, biz bu uluslararası sözleşmelerdeki ehliyet ve liyakatteki hususu taahhüt etmişiz, kendi yargıçlarımızın da bu erdem ve nitelikte olduklarını kabul etmişiz, öyledirler, buna da inanıyorum. Böylesi bir durumda, buradaki madde gerekçelerinde yargıcı, kendisini yenileyecek, liyakatini, kariyerini geliştirecek bir yarışmacı mantığı içerisine sokmak doğru değil. Bu, hani, ilkokul, ortaokul çocuklarına “Çocuklar siz yarışın, biz sizi sınava alacağız, oradan...” Böyle bir şey olmaz, kariyer mesleğinde bu mantık doğru bir mantık değil.

Şimdi, “On iki yıl oldu, çok kıymetli yargıçlarımızı yerel mahkemelere, bölge mahkemelerine gönderelim, orada tecrübelerinden hem yerel mahkemedeki meslektaşları yararlansın hem de vatandaşlarımız yararlansın.” diyebilirsiniz. Ama, bir de şöyle düşünün: Artık, yeniden yüksek yargıç olma, o kariyer mesleğinde statü kaybetmiş olan bir yargıcın yeniden bir yere gelme umudu kalmadığında onun savrulacağı hukuki savrukluğu da düşünebiliyor muyuz? Doğal olarak, burası son derece sakıncalı bir durum. Ne gereği var, böyle bir kariyer mesleğini niye tartışmalı hâle getiriyoruz? Yargıç, toplumun içerisinde, hem de bu uluslararası sözleşmeyle uyarlı bir şekilde, aynen 6’ncı maddede sayıldığı gibi yani kariyer ve liyakat, ehliyet ve liyakat ilkesinin tüm hususlarını kendisinde barındırmalı. Biz bunu şuradan ölçü olarak alabiliriz: Sayın Başkanım, şimdi, bir adalet haksızlığında sokağa çıkalım, sokaktaki insanlara soralım düşüncelerini. Ne söylüyor? Parmağını yukarıya kaldırıyor ve “Anayasa Mahkemesine gideceğim.” diyor. Anayasa Mahkemesi Yargıtayın üzerinde değil ama ne yazık ki toplumda hukuku kaybettiğimiz zaman hepimizin tutunacağı bir dal gibi Anayasa Mahkemesini düşünüyoruz. O hâlde, bunu tekrar Yargıtayımıza taşıyalım. Yargıtayımızın yargıçlarını yüksek inançlarımızı devam ettirecek şekilde oluşturalım. Onun için, bu on iki yılla yargıcın kendi vicdanında tartışmalı bir duruma onu sokmayalım, gelecek, kariyer planlaması içerisine sokmayalım. Bunu kaldıralım, yaş sınırını yeniden -zaten Anayasa’da olduğu şekliyle- tatalım ve kendi yargıçlarımızda da olması gereken en üst saygınlığı burada sağlayalım.

Çok teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Mehmet Bey, buyurun.

MEHMET GÖKDAĞ (Gaziantep) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Değerli arkadaşlar, şimdi, öncelikle şunu söylemek istiyorum: Sayın Adalet Bakanı dün bir açıklama yapmış. Bu açıklamalarda, bu sorunları çözme konusunda -özet olarak söylüyorum- fikir birliği oluşmasından büyük bir memnuniyet duyduğunu söylemiş Sayın Bakan. “Yanlış Bağdat’a kadar götürmeyelim, uzlaşmayla bu sorunları çözeriz.” demişsiniz Sayın Bakanım. Anayasa’ya ve yasalara bağlılıktan söz etmişsiniz. Şimdi, bizim aslında söylediklerimizi söylüyor Sayın Bakanım ama uygulamada bunu göremiyoruz. Yani,

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Adalet.Kom.

Tarih : 17/06/2016 Saat :

Kayıt: Adalet Kom. Stenograf :

Uzman : Sayfa: 6

biz dün de söyledik, yüksek yargıyı yeniden düzenleyebileceğimiz bir yasa tasarısıyla ilgili konuşurken öncelikle bir Anayasa değişikliğine ihtiyaç olduğunu, böyle bir değişiklik yapılırken yani ülkenin yargı sistemini ciddi olarak etkileyecek olan bir düzenlemeyi, bir tasarımı konuşurken oturup uzlaşalım, birlikte ülkede yargıyı bağımsız, tarafsız, etkin hâle getirecek bir düzenlemeyi oturalım, konuşalım, tartışalım ve ülkenin ihtiyacına göre düzenleyelim dedik. Ama, görüldüğü ki bu söylenmiş ama bu söylenenlerin hiçbirine uyulmayan bir anlayışla hareket ediliyor.

Şimdi, biz Anayasa'ya aykırılığı söylüyoruz. Burada bir düzenleme yapılacaksa Anayasa değişikliği, Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunun yapısı ve seçimiyle ilgili yöntemin değişikliğiyle ilgili ortak bir düzenlemenin yapılması gerektiğini söylüyoruz. Böyle önemli bir meselede aceleyle getirerek birtakım şeylerin yapılmasının yarın onarılması güç sonuçlar doğuracağını söylüyoruz. Şimdiye kadar 4 defa düzenleme yapılmış aynı mantıkla, aynı anlayışla. İhtiyaca cevap vermediği için sürekli yeni düzenlemeler yapılması ihtiyacı gündeme geliyor. Bundan sonra yine belki bir düzenleme ihtiyacı doğacak. Hakkı Bey söyledi, sizler söylediniz, işte, Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu daha sonra konuşulabilir, şunlar yapılabilir... Yani, yargıyı biz yapboz hâline getiremeyiz Sevgili Başkanım. Hele “Bugün bunu böyle yapalım, yarın yine düzeltiriz.” anlayışıyla gerçekten ülkenin tuzu olan, her şeyin koktuğu bir dönemde ona düzen verebilecek, onu onarabilecek olan bir anlayışı, bir sistemi böyle yapboz tahtasına çevirerek bir yere varamayız.

Bir de şöyle söylemişsiniz Sayın Bakan: “Uzlaşma, Anayasa'ya bağlılık, yasaya bağlılık...”, “Bir yanlış varsa bunu Bağdat'a kadar götürmeyelim, çözelim.” O zaman çözelim, o zaman gerçekten oturup konuşalım, gerçekten ülkenin ihtiyacına cevap verecek bir tasarımı hazırlayalım ve birlikte çıkaralım.

Arkadaşlarım 1'inci maddedeki on iki yıllık süreyle ilgili Anayasa'ya aykırılığı söylediler. Bir kariyer mesleği olan hâkimliğin bu anlayışla yarın büyük sıkıntılara yol açacağını söylediler ama burada, biz söyleyip biz dinledikten sonra bu sizin söylediğiniz uzlaşma, birlikte yapma, yanlış Bağdat'a kadar götürmeme anlayışı nerede kalıyor Sayın Bakan? Onun için biz teklifimizi yineliyoruz: Yargının bağımsızlığı, tarafsızlığı ve etkin hâle gelebilmesi için oturup hep birlikte konuşalım, tartışalım ve Anayasa'da değişmesi gereken maddeleri, Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunun yapısı ve seçimiyle ilgili değişikliği oturup konuşalım ve gerçekten köklü bir değişime geçelim.

Bu madde de Anayasa'ya aykırı, diğer maddelerin olduğu gibi.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Buyurun.

BEDİA ÖZGÖKÇE ERTAN (Van) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli üyeler, Sayın Bakan; aslında, dün ve bugün yapılan konuşmalarda bu tasarının açıkça Anayasa'ya aykırılığından bahsedildi ve aynı hususları savunduk. İç Tüzük'ün 38'inci maddesine aykırılık da dile getirildi. Şimdi, çok açık bir şekilde Anayasa'ya aykırı olan maddelerin olması, düzenlemelerin olması ve Hükümet tarafının, AKP'nin ısrarla “Anayasa'ya aykırı değil.” şeklindeki savunmaları gerçekten bir hukukçu olarak beni incitiyor. Yani, adalet duygumu da incitiyor çünkü çok açık aykırılıklar var ve bu konuda yapılması gereken, Komisyonun ilk önce yapması gereken Anayasa'ya uygunluk denetimi yapılmıyor ve bunda da sayısal üstünlük hesaplanarak ve çok alelacele “Bir an önce bitirelim.” şeklinde yaklaşılarak -Komisyonun çalışma usulü de ne yazık ki böyle- bir an önce bitirme kaygısı var. Önümüzdeki hafta da muhtemelen Genel Kurula gelecek.

Şimdi, biz konuşurken “Bu bir ayıklama operasyonudur, bu bir darbedir...” Eleştiren kesimler de aynı şekilde, bunun bir darbe olduğunu, yargıyı ayıklama ve yargıyı kontrol altına alma şeklinde bir darbe olduğunu açıkça ifade ediyorlar. Zaten, bu açık ifadelerden sonra, Sayın Bakan dünkü açıklamasında işte Pensilvanya'ya biat eden kesimin ayıklanacağını da itiraf etti, hiç çekinmeden bunu söyledi zaten. Böyle bir açıklama karşısında -Bakanlık düzeyinde- bir bakanın bu açıklamayı yapmasının neresinde hukuku arayacağız gerçekten de? Bu çok tehlikeli bir yaklaşımdır. Hukuk devleti ilkesi... Hukuk devletinde olmaması gereken bir yaklaşımdır, oldukça da tehlikelidir. Şimdi, öte yandan, Pensilvanya'ya biat edenleri ayıkliyorsunuz ama bu sefer de açıkça saraya biat edenleri atayacaksınız. Yani, şu an için, çok eminim ki, herkes de çok emin ki bir anda hepsinin görevine son verildikten sonra, beş gün sonrasında atanacak olanlar şu andan itibaren de bellidir, muhtemelen liste de bellidir ve bu tehdit karşısında, hâkimlik teminatını ayaklar altına alan bu tehdit karşısında da hiçbir hâkim ve savcının çıkıp bu yasayla bu tasarımı eleştireceğini de düşünmüyoruz. Birkaç ses çıktı, onların da görevinden alınacağı ya da başka yerlere sürüleceğini düşünüyoruz.

Bu tasarı, gerçekten, kadrolaşan yargının iktidarın bir organı olmasına yol açan, hâkimlik teminatını ayaklar altına alan, hukuk devleti ilkesini yok eden, çok ciddi tehlikeler içeren bir tasarıdır.

Süre sınırlaması da yine açıkça Anayasa'ya aykırı. “65 yaş” şeklinde öngörülen Anayasa hükmü var. Buna uyulmaması, gerekçenin de “Tecrübe kazanmaları gerekir.” şeklinde açıklanması çok abes bir durum gerçekten de. On iki yıl sonrasında görev süresi bitenlerin başka yargı mercilerine atanmış olması her ne olursa olsun -benden önceki sayın milletvekillerinin de belirttiği gibi- bir tenzilirütbe anlamına gelir ve o statüyü zedeler.

Biz zaten önergemizde sunduk, bu sebeplerle karşı çıkıyoruz. Tasarıdan çıkarılması gerektiğini düşünüyoruz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Ekim Bey, buyurun.

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ TEMSİLCİSİ AV. EKİM ERGÜN – Şimdi, tasarının 1'inci maddesiyle Danıştay Kanunu'nun 9'uncu maddesine eklenecek (3)'üncü fıkraya göre “Danıştay üyeleri on iki yıl için seçilir.” deniliyor. Önce kavramları yerli yerinde değerlendirmek gerekiyor. Bu, seçime ilişkin bir husus değil; bu, açık seçik görev süresine ilişkin bir hüküm ve görev süresinin seçimle

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Adalet.Kom.

Tarih : 17/06/2016 Saat :

Kayıt: Adalet Kom. Stenograf :

Uzman : Sayfa: 7

doğrudan ilişkisi yok. Anayasa’da da baktığımız zaman örneğin 146’ncı maddeye; görev süresi, görev süresi maddesi içerisinde değerlendirilmiştir, seçimde veya oluşum maddesinde değerlendirilmemiştir. Neden peki Danıştay Kanunu’nun 9’uncu maddesi...

BAŞKAN – 146, Anayasa Mahkemesini mi diyorsunuz?

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ TEMSİLCİSİ AV. EKİM ERGÜN – Evet.

Neden peki 9’uncu maddede yer alıyor bu? “Üye seçimi” başlığı var. Peki, neden üye seçimi maddesi düzenleniyor dersek; konuya ilişkin bizim bir maddemiz var, Danıştayın maddesi var, Anayasa’nın 155’inci maddesi. Anayasa’nın 155’inci maddesinin son fıkrasına göre “Danıştayın, kuruluşu, işleyişi, Başkan, Başsavcı, başkanvekilleri, daire başkanları ile üyelerinin nitelikleri ve seçim usulleri, idarî yargının özelliği, mahkemelerin bağımsızlığı ve hâkimlik teminatı esaslarına göre kanunla düzenlenir.” “Seçim usulleri” dendiğinden dolayı 9’uncu maddeye gönderme yapılıyor ama bu bir görev süresi maddesidir, seçim maddesi değil. Peki, 155’ten yola çıkınca biz nereye gideriz Anayasa’da? 139’uncu maddeye gideriz, 140’ıncı maddeye doğrudan gitmeyiz. 139 uyarınca zaten Yargıtay Kanunu’nda Yargıtay üyelerinin özlüğü düzenlenmiştir. Ne diyor? “Hâkimler ve savcılar azlolunamaz. Kendileri istemedikçe Anayasa’da gösterilen yaştan önce emekliye ayrılamaz. Bir mahkemenin veya kadronun kaldırılması sebebiyle de olsa aylık ödenek...” vesaire vesaire diye özlüğünü de orada düzenliyor. Velez ki 140’ın da burada uygulanabileceğini düşünelim. Peki, 140’ıncı maddede hâkimlerin görev süresinin kanunla düzenlenebileceğine ilişkin bir madde var mı? 140’daki en yakın fıkra 140’ıncı maddenin üçüncü fıkrasıdır. 140’ıncı maddenin üçüncü fıkrasında da yine görev süresine yapılmış bir atfı yoktur. Eğer görev süresine yapılmış bir atfı var idiyse o zaman hâkimlerin de görev sürelerini biz düzenleyebiliriz. Bırakalım Yargıtay ve Danıştay üyelerini, gelecek sene bir kanun çıkar; “Hâkimlerin de görev süresi üç yıldır, beş yıldır veya altı yıldır... Emekli ettim, şöyle oldu falan...”

MURAT GÖKTÜRK (Nevşehir) – Aynı şey değil.

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ TEMSİLCİSİ AV. EKİM ERGÜN – Aynı şey değil bakın, aynı şey değil.

ADALET BAKANI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) – İstinafta süre vardı, dört yıl biliyorsunuz, daha sonra kaldırdık.

BAŞKAN – Bakanım, söz veririm.

Ekim, devam et, ilgisiz analogilere girme.

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ TEMSİLCİSİ AV. EKİM ERGÜN – Bir kere, 155’teki son fıkrada sınırlı sayıda sayma var yani orada bir torba yok ve benzeri yok, sınırlı sayıda sayma var.

BAŞKAN – “Numerus clausus” diyorsun yani.

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ TEMSİLCİSİ AV. EKİM ERGÜN – O nedenle, evet, Yargıtay ve Danıştay üyelerinin görev süreleri tartışılır ancak tartışılacağı yer bir Anayasa değişikliğidir, bir kanunla yapılması Anayasa hukuku açısından sıkıntılıdır.

Saygılarımla.

BAŞKAN – Peki, Ekimciğim, tekrara mahal verme. Çok sağol.

Değerli arkadaşlar, bir Anayasa bilgisini hepimiz beraber değerlendirelim. Tabii, Anayasa’ya aykırılık savunmasını yapanlar da, “Uygundur.” diyenler de saygın görüşler ama Anayasa tekniği bakımından Ekimciğim -bilhassa dikkat etmeni isterim- ne Anayasa sorunu ne Anayasa sorunu değil, bu önemli. Bir: Anayasa yapımında, tasarımıda bu soruya cevap vermek çok zor. İki: Kurulu, meri olan Anayasa düzeninde, normunda -ne Anayasa sorunu ne Anayasa sorunu değil- tespiti kolay. Bir yorumla biz farklı sonuca varabiliriz. Nereden? 139’uncu maddede, 140’ıncı maddede ama 154 ve 155’inci madde Yargıtay ve Danıştay üyelerinin görev süresini bir Anayasa sorunu yapmamıştır. Anayasa hukukunda “numerus clausus” olmaz, kapalı sayı sistemi olmaz. Anayasa “Şu şu konuları yasayla düzenleyebilirsin.” demiştir, “Şu konuları da ben Anayasa’yla düzenledim.” demiştir; mesela, karar nisapları vesaire. Ha, görev süresiyle ilgili bir boşluk var. Anayasa’da boşluk olmaz. Egemenlik teorisine göre asal egemenlik yasama organıdır. O zaman, mahfuz alan teorisi içerisinde yasama organı Anayasa’nın 7’nci maddesindeki serbesti içerisinde hilafına bir düzenleme yapar ama -dün Cemal çok doğru söyledi- böyle bir serbestinin olması düzenlenen normun Anayasa’ya uygunluğu sonucunu getirmeyebilir, aykırı olabilir. Niye? Diğer dolaylı değerlerden, hâkimin teminatı, azlin bunu kapsayıp kapsamaması noktasında... Onun için, Barolar Birliğinin yetkin temsilcisinin 155 ve 154’üncü maddenin son fıkrasının bir “numerus clausus” düzenlemesi olduğu yönündeki düşüncesi anayasa öğretisi bakımından benimsenemez.

Teşekkür ediyorum.

ADALET BAKANI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) – Sayın Başkan, sadece bir ilave...

BAŞKAN - Buyurun Bakanım.

ADALET BAKANI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) – Efendim, HSYK’yı düzenleyen 159’uncu madde ile YSK’yı düzenleyen 79’uncu maddede hem HSYK hem de YSK için bir süre öngörülüyor ama kanun bunlarla ilgili de sizin dediklerinizin doğal sonucu olarak bir süre öngörmüş.

BAŞKAN – Felsefesini koyduk ortaya.

Teşekkür ediyorum.

Madem söz bende arkadaşlar, süre, yüksek mahkemelerde süre... Sayın Bakanım...

ADALET BAKANI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) – Efendim bir dakika, Sayın Başkanım, bir dakika... Bir eksiklik... HSYK’da süre var, YSK’da yok. Özür diliyorum.

BAŞKAN – Sayın Bakanım, söylediklerinizin özü biliniyor zaten, o yanlışlık olabilir.

Teşekkür ediyorum.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Adalet.Kom.

Tarih : 17/06/2016 Saat :

Kayıt: Adalet Kom. Stenograf :

Uzman : Sayfa: 8

Şimdi, süre meselesi. Haluk Bey de duruyor, kariyer. Şimdi, yüksek mahkemeler farklı, bir denetim mahkemesi... Yaşar Hocanın ben İsviçre Federal Mahkemesi kitabını getiriyorum kütüphanemden. Çocuğu gönderdim, biraz sonra... Merak ettim süre bakımından. İki öğreti var. Bu “içtihat” kavramı çok önemli arkadaşlar, “içtihat” kavramı. İçtihadı kim veriyor? Aslında sosyolojik formda sorunun kendisi veriyor. Olayın haykırdığı içtihadı hâkim keşfedecek fakat burada içtihat ekseninde yüksek mahkeme üyelerinin görev süresi, modellemesi asal bir sorun, temel bir sorun. Orada iki tane tez var: Birisi, ömrünün sonuna kadar veya sağlık, diğer şartlar yetinceye kadar kalsın. İçtihat bakımından bunun en büyük tehlikesi, içtihat istikrarının içtihat donukluğuna dönmesi. İnsanlara en zor gelen şey kendi doğrusundan dönmesidir. Diyelim ki otuz yıllık bir hâkim, üye, on beş yıl evvel ben bunu yazmıştım, yirmi yıl evvel ben bunu yazmıştım, dönemiyorsunuz. Onun için, burada bütün mesele hukuk felsefesinde, dinamizm ile tecrübe arasında rasyonel bir dengedir. Yoksa alt mahkeme hâkimi “Ben Yargıtay üyesi olacağım. Beklentim ki...” diyor vesaire, buradaki zaruret şu: Adalet amacı, adalet dengesi çok önemli. Burada birinci kuram benimsenebilir işte Amerikan yüksek mahkemesi, bizim şu anda yürürlükte olan yüksek mahkemeler sistemimiz, süresizlik yani süreklilik benimsenebilir ama sürenin benimsenmesi hâlinde içtihat yani dinamizm ile tecrübe arasındaki denge ve içtihat donması problemleri karşısında ben doğru sürenin dokuz yıl olabileceğini düşünüyorum. Anayasa Mahkemesini analogi olarak alamayız. Niye? O norm yargısı.

NECATİ YILMAZ (Ankara) – Bir soru yöneltmem mümkün mü?

BAŞKAN – Bir dakika... Bitireyim Necati Bey, tabii...

Yani burada tercih ama tabii, zor sorun yani bu tasarının en zor sorunu bu süre, hükmen azil vesaire gibi sorunların anayasa problematiğinde nasıl aşılacağı meselesi ama şu var, şuna işaret edeyim: Yüksek mahkeme üyelerinin görev süresini yürürlükteki Anayasa’mız bir anayasa sorunu saymamıştır, yasayla düzenleyebildik ama arkadaşlarımızın yorumlarına saygı duyuyorum. Yani ilkeler veya temel ilkelerin uyarlaması yoluyla ayrı, tersine bir sonuç da alınabilir.

Buyurun Necaticığım.

NECATİ YILMAZ (Ankara) – Yani bir kere kendi doğrusundan dönmek zor bir şey değil.

BAŞKAN – Nasıl?

NECATİ YILMAZ (Ankara) – Aslında, bunu bizim bir önerimiz olması açısından öneriyorum. Tabii, bu arada söz almış olmakla bir sonraki açıklamamı daha geniş yapmak üzere Sayın Bakana davetimi yineliyorum.

BAŞKAN – Yaptı ama Bakan, yapmayın, kötüye kullanmayın.

NECATİ YILMAZ (Ankara) – Kendi doğrusundan dönme... Şu alanda bile, şu daracık zamanda da 4 kere döndük, bir, önce bunu söyleyeyim. Demek ki böyle bir genel kural yok.

BAŞKAN – Bana soru sor üstat?

NECATİ YILMAZ (Ankara) – Yüksek mahkemeye ilgili söylüyorum. Dönmüş olmuyor muyuz diye sorayım o zaman.

BAŞKAN – Nasıl efendim?

NECATİ YILMAZ (Ankara) – Yani yüksek mahkemenin daire sayısını, üye sayısını artırdık, sonra da tekrar başa dönüyoruz. Demek ki dönmek çok zor değil, dönebiliyoruz. Bir ilke değil bu bizim için o zaman.

İkincisi: “İçtihat istikrarı” diyorsunuz. Acaba, içtihat güncellemesi ve içtihat istikrarı meselesi dengeli götürülmesi gereken bir durum değil mi?

BAŞKAN – Tabii, tabii.

NECATİ YILMAZ (Ankara) – İçtihadın sürekli kendini yenilemesi ve kaybetmesi, içtihat olma özelliğini zaten kaybettirmez mi? Bunu da bir söylemiş olayım.

Üç: Bu sirkülasyonu, bu yenilemeyi ve güncellemeyi dediğiniz gibi hayatın akışı üzerinden sağlayacak isek bunu zaten sirküle olan, yeni seçilen üyeler üzerinden yapmak mümkün değil midir? Onu da sormuş olayım.

Bir başka şey: Sonuçta yargı bağımsızlığı ve içtihat güncellemesi, hangisi kıymetli? Bence yargı bağımsızlığı kıymetli. Şimdi bu defa yüksek yargı organlarının mensuplarını dahi bu görev süresinin sonrasında nerede görev yapacakları konusunda bir tehdit altına alacak olursak bu sürecin sonrasında, görev süresi sonunda nerede görev yapacak? İşte o zaman, yargı bağımsızlığının kendisini çürütmüş oluyoruz, ben öyle düşünüyorum. Dolayısıyla da bu ondan daha kıymetli bir durum diye ben değerlendiriyorum. Takdir sizin.

BAŞKAN – Değerli kardeşim, Necati Bey, ana sorunları tersine somutlamalarla farklı sonuçlara ulaşabilirsiniz. Ben konjonktürün harareti dışında felsefi aklın ve tecrübenin süzgecinden geçirerek düşüncelerimi paylaştım.

Teşekkür ediyorum.

Haluk Bey, buyurun.

HALUK PEKŞEN (Trabzon) – Sayın Başkanım, bir cümleyle katkı sağlamak istiyorum.

Az önce vurguladım ama belli ki tam anlatamamışım demek ki. Yüksek mahkeme üyeliği yani Yargıtay ve Danıştay üyelikleri kariyer meslekler, bunda hiçbir kuşumuz yok. O hâlde, HSYK üyeliğine sınır getirilebilir, bu bir kariyer meslek değil.

BAŞKAN – Yönetim organı.

HALUK PEKŞEN (Trabzon) – O hâlde, kariyer mesleği korumalıyız. Doğal olarak kariyer meslekle uyarlı bir süre koyamazsınız. Sonra onu o meslekten alamıyorsunuz. On iki yıl sonra o kariyer mesleği, yüksek mahkeme üyeliğini elinden alamazsınız. O mantık doğru değil.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyorum.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Adalet.Kom.

Tarih : 17/06/2016 Saat :

Kayıt: Adalet Kom. Stenograf :

Uzman : Sayfa: 9

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Sayın Başkan, bu konuda...

HİLMİ BİLGİN (Sivas) – Sayın Başkan, bir söz...

BAŞKAN – Hilmiciğim, buyurun.

HİLMİ BİLGİN (Sivas) – Başkanım, teşekkür ediyorum.

Dünden beri ilk defa söz aldım. Çok kısa geçeceğim bu konuyla ilgili.

Anayasa'ya aykırılık iddiasıyla ilgili ve hâkimlik teminatıyla ilgili 139'uncu madde: "Hâkimler ve savcılar azlolunamaz, kendileri istemedikçe Anayasada gösterilen yaştan önce emekliye ayrılamaz; bir mahkemenin veya kadronun kaldırılması sebebiyle de olsa, aylık, ödenek ve diğer özlük haklarından yoksun kılınamaz." Bu hepimizin bildiği madde. Burada anayasa yapıcı kadronun kaldırılmasını özel olarak düzenlemiş. Yani bu şu demek: Yeni mahkemeler açılabileceği gibi, mahkemelerin veya bugün yaptığımız gibi de dairelerin kapatılabileceği öngörülmüş. Ayrıca, bizim bu hâkimlik ve savcılık teminatını mahkeme teminatı olarak değerlendirmememiz lazım. Burada aslolanan hâkimlik teminatıdır. Kadronun kaldırılması sebebiyle de hiç kimse zorla istifaya veya görevden el çekirtmeye zorlanamaz. Bu noktada, Anayasa'ya aykırı olmadığı düşüncesindeyim. Ayrıca, yüksek mahkemeler düzenlenirken Anayasa 147'de Anayasa Mahkemesinin üyelik süresiyle ilgili eski hâli, 2010 referandumundan önceki düzenlemede, Anayasa yapıcı bunu açık olarak yazmış, eski hâli ne diyor: "Anayasa Mahkemesi üyeleri 65 yaşını doldurunca emekliye ayrılırlar." Burada bu ayrımı yapmış, Yargıtay ve Danıştayda böyle bir düzenleme yapmamış. Bu noktada, bu konunun Anayasa'ya aykırı olmadığı noktasında bir fikrim var, belirtmek istedim.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Komisyonun bu konuda genel görüşü ortaya çıktı zaten dün.

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) - Sayın Başkanım, ben de zatıalınızın dokuz yıl fikrine katılmıyorum. İçtihat istikrarı...

Bir de Yargıtay üyesi belirli bir zamandan sonra yerel mahkemeye dönecek ancak o süre kısaltıkça dönüşler başka sorunlar getirir, içtihat istikrarının oluşması...

BAŞKAN – Bir öneri değil zaten, fikir sadece.

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) - Bence Bakanlık doğru bir tespitte bulunmuş. Benim şahsi kanaatim, bundan sonra Yargıtay ve Danıştay üyeliği seçimi 50 yaş gibi olacaktır. Onu düşünenler de Yargıtay üyesi seçildiğinde eğer geri dönmeyi düşünmüyorsa emekli olup ister emeklilik hayatı sürecektir veya avukatlık yapacak.

BAŞKAN – Dinamik üyenin zekâsı ile belli yaşa ulaşmış üyenin fetaneti aynı olur mu?

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) - Olur efendim.

HAKAN ÇAVUŞOĞLU (Bursa) – Nasıl? Anlayamadım efendim.

BAŞKAN – Genç üyenin zekâsı ile belli yaşa ulaşmış, mesela, benim gibi, belli kıdeme ulaşmış birinin zekâsı aynı olabilir mi?

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) - Sizin zekânıza kimsenin ulaşması mümkün değil Başkanım, zaten sorun orada.

BAŞKAN – Buyurun.

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Anayasa'ya aykırılıkla ilgili ben de birkaç hususa değinmek istiyorum. Dün de geneli üzerindeki görüşmelerde değinmiştim. Yargıtay ve Danıştay üyeliği bir statü değildir, kariyer mesleği de değildir. Yani kariyer mesleği şeklinde, Anayasa'da böyle bir tabir de yoktur. Hâkimlerin statüsü görev yaptığı mahkemeye göre değil hâkimlik derecesine göre belirlenir. Hâkimlik mesleği yönünden Danıştay ve Yargıtay üyeleri ilk derece mahkemelerinde görev yapan birinci sınıf hâkimlere eşittir. Yargıtay ve Danıştay üyeliği kazanılmış bir hak değildir. Anayasa'mızın 154 ve 155'inci maddeleri, Yargıtay ve Danıştay üyeliğine seçim usullerinin kanunla düzenlenebileceğini de belirtmiştir, kanunla düzenleme söz konusudur.

Tasarıda HSYK tarafından sınıf ve derecesine uygun bir göreve atanabilecekleri, Danıştay ve Yargıtay üyelerine tanınan tüm özlük haklarından yararlanabilecekleri ve bu hakların devam edeceği belirtilmiştir. Anayasa'mızın 139'uncu maddesindeki hâkimlik ve savcılık teminatı dikkate alındığında burada hâkimlikten azlolunma söz konusu değildir, yaşı gelmeden emekliye ayrılma söz konusu değildir, özlük haklarından yoksun bırakılma söz konusu değildir; bu nedenle Anayasa'ya uygun bir düzenlemedir.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Peki, teşekkür ediyorum.

Murat Bey, son noktaya geldik, diğer maddede söz vereyim mi?

MURAT EMİR (Ankara) – Yok, bu sefer olmaz Sayın Başkanım. Ben geneli hakkında da konuşmadım.

BAŞKAN – Yok, konuştun, olur mu?

MURAT EMİR (Ankara) – Konuşmadım, hayır.

BAŞKAN – 3 defa konuştun. Yok, yok, bak, geneli hakkında vermem, kusura bakmayın. Genelini oyladım, bitirdim; gündemdeyiz, madde.

MURAT EMİR (Ankara) – Hayır, ben geneli hakkında da konuşmadığımı, bu nedenle burada biraz daha ayrıntılı konuşma ihtiyacım olduğunu ifade etmeye çalışıyorum Sayın Başkan.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Tabii sınır, ahlaki sınırdır.

Buyurun.

CEMAL OKAN YÜKSEL (Eskişehir) – Murat Bey sizin istihramlarınız üzerine defalarca söz hakkından feragat etti.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Adalet.Kom.

Tarih : 17/06/2016 Saat :

Kayıt: Adalet Kom. Stenograf :

Uzman : Sayfa: 10

BAŞKAN – Biliyorum.

MURAT EMİR (Ankara) – Burada anlayış göstereceğinizden eminim.

BAŞKAN – Ama anlayış, bakın, yani arkadaşlar...

MURAT EMİR (Ankara) – Sınırları zorlamayacağımı siz de göreceksiniz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Ben o konuda eminim, onun için diyorum.

MURAT EMİR (Ankara) – Şimdi, Türkiye'nin yargısının en temel ihtiyacının yargı bağımsızlığı ve tarafsızlığı olduğu konusunda bu salonda bulunan hiç kimsenin şüphesi olmadığından eminim. Yalnız, gelineen noktada bazen üstü örtük -gerekçede belirtilmemekle beraber- bazen de burada açık bir biçimde, özellikle yüksek yargının bugünkü oluşumundan açık bir rahatsızlık olduğu, bu şekilde yürütülemeyeceği ve bunun bir şekilde halledilmesi gerektiği konusunda da ifadeler oldukça kullanıldı ve zabıtlara da geçti.

Peki, şu hâlde ortaklaşa, hep beraber “Bağımsız ve tarafsız bir yargıyı nasıl oluşturabiliriz?” diye uğraşırken bizce eksik bir şey yapıyor, o da öz eleştiridir çünkü yargıyı bu hâle getiren bu anlayıştır. Yargıyı kendine göre arka bahçesi yapma arayışı içerisinde 12 Eylül 2010 referandumu yapıldı. Bu, bugün halledilmek istenen, yüksek yargıdan gönderilmek istenen, hem de hukuk dışı bir yolla gönderilmek istenen kişiler özenle, büyük bir çabayla oralara yerleştirildi. Şimdi, bunu hatırlatmaktaki amacım benim burada birilerini tazyik etmek veya sıkıntıya sokmak değil. Burada bir anlayışı teşhir etmek zorundayız. Bize göre bir yargı yapmaya gayret ettiğimiz sürece ve elimizi yargının içine soktuğumuz sürece aslında yanlış yapıyoruz. Bu nedenle, yapılması gereken, yine hukuku zorlayarak böylesine sıkıntılı, Anayasa’yı son derece ihlal eden uygulamalarla yürümek yerine ortaklaşa bir akılla, evet, olduysa oldu, öz eleştiriler yapılır ama bundan sonra en azından anayasal değişiklik düzeyinde ve bütün partilerin katkı vereceği bir biçimde, yargı bağımsızlığını ve tarafsızlığını en geniş biçimde güvence altına alacak bir biçimde düzenleme yapmanın yoluna bakmak gerekir. Ama bunun yapılmadığını görüyoruz. Bu yapılmadığı için de ben bunu tekrar size anımsatma ihtiyacı duyuyorum. Bakın, 2010’da da bu yapılmadı, bu sorunlarla karşılaşıldı. Yine aynı sorunlarla karşılaşmayacağımızın garantisi yok. Yani her defasında kendinize göre yargıç, hâkim atama arayışına girmeniz her defasında sizin başınızı belaya sokuyor ama bu da yetmiyor; aslında bu, Türkiye'nin başındaki temel bir sorundur.

Şimdi, burada ben sizlerle çok kısaca 2014 yılında Anayasa Mahkemesinin verdiği iptal kararını paylaşmak istiyorum. Buna sıkça atıf yapıldı, ancak burada Anayasa Mahkemesinin kararından bir bölüm okumak isterim çünkü tartışmanın bence gelmesi gereken yer, orada yani Danıştayda ve Yargıtayda bir yapısal değişiklik öngörüyor muyuz, öngörmüyor muyuz? Bu sorunun cevabını bulmak gerektiğini düşünüyorum.

Bakınız, Anayasa Mahkemesi kararında şöyle demiş: “Kamu kurum ve kuruluşlarının yeniden yapılandırılmaları kapsamında, teşkilat yapısı değiştirilen kurum ve kuruluşların bazı kadrolarında görev yapan kamu görevlilerinin görevlerinin sona erdirilerek başka kadrolara atanmalarının öngörülmesi, söz konusu hukuki ve fiili zorunluluklar nedeniyle getirilen yasal düzenlemelerin bir örneğini oluşturmaktadır.

Bu durumda, ilgililerin başka kadrolara atanmalarının sebep unsuru, ilgili kurumun ya da kuruluşun yeniden teşkilatlandırılması olup, yürürlükte bulunan kanunlara dayanılarak ve kamu görevlisinin öznel durumu dikkate alınarak idarece tesis edilen naklen atama işlemlerinden tamamen farklıdır. Söz konusu hukuki ve fiili zorunluluklar nedeniyle kazanılmış haklar korunarak başka kadrolara atama yapılması, kanun koyucunun takdir alanı içindedir...” Buraya kadar sorun yok. Yani yapısal bir değişiklik yapıyorsanız tamam. Ancak, diyor ki: “Madde gerekçesinde, Kurulun yapısının yeniden düzenlenmesi...” diye devam ediyor, bakın “...Kanunda yapılan değişiklikler bir bütün olarak incelendiğinde, HSYK bünyesi içinde yapısal bir değişikliğin söz konusu olmadığı anlaşılmaktadır. Bu nedenle, yapısal bir değişikliğin sonucu olarak Kurulda görev yapan kamu görevlilerinin görevlerine son verilmesini gerektiren hukuki ve fiili zorunluluklardan bahsedilebilmesi de olanaklı olmadığından, bu kişilerin görevlerine kanuni düzenlemelerle son verilmesi, hukuki güvenlik ilkesinin ihlaline yol açar.”

Şimdi, burada sayılar değiştiriliyor ve siz sayıyı beğenmediğiniz için bir düzenlemeyle 300’den 500’e çıkarıyorsunuz, bir düzenlemeyle de 500 küsurdan 300’e getirmeye çalışıyorsunuz. Bu 200 de olabilir, 150 de olabilir; bunun sizin takdirinizle ilgili bir şey olduğunu düşünüyorsunuz. Ama burada aslolan, bu yüksek mahkemelerin nitelikleri, çalışma usulleri, yapıları aynen devam ediyor. Dolayısıyla, burada yapılan, bu maddeyle yapılmak istenen bir tasfiye, bir azletme işlemidir ve tamamen, başta hukuki güvenlik ilkesi olmak üzere, Anayasa’nın 2’nci maddesinden başlayarak ilgili bütün maddelerine de aykırılık teşkil etmektedir. Bunu siz de çok iyi biliyorsunuz, hiç şüphemiz yok. Çünkü yine, o 2014 değişikliğinde olduğu gibi, buraya da beş gün içerisinde uygulama maddesini de koymuşsunuz ve atı alanın Üsküdar’ı geçeceği bir uygulamayı burada yapıyorsunuz. Yani hukukun kaşını gözünü yararak, Anayasa’nın bir sürü maddesini ihlal ederek bir düzenleme yapıyorsunuz ama diyorsunuz ki: “Biz böyle yaparız, biz böyle geldik böyle gideceğiz.” İşte ben de bu anlayışı teşhir etmeye çalışıyorum. 2010’da da bunu yaptınız, bir sürü olumsuz şeyler yaşandı, bedeller ödendi ve bugün de aynı yolda, maalesef, ilerliyorsunuz. Bu nedenle, bu uygulamanın başından sonuna Anayasa’ya aykırı olduğu konusunda hiç şüphe olmadığını düşünüyorum.

Bir de altı çizilmesi gereken bir nokta daha var bana göre. Yargıtay ve Danıştay üyeliği bir statüdür. Dolayısıyla, bu statünün böyle kanunlarla... “Anayasa’da bir boşluk var, ben bu boşluğu görüyorum, ben bunu kanunla düzenlerim. E, zaten hâkim teminatı var. E, hâkim teminatı da bakıyorsunuz, özlük haklarıyla ilgili, derecesiyle ilgili. Aynı derecesinde bir kadro ihdas ederim, aynı maaşı veririm; o hâlde o hâkimin diyeceği bir şey de kalmamış oluyor. Böylelikle 154 ve 155’inci maddeler bir şekilde geçilmiş oluyor. Biz bunu yaparız.” Bu anlayış yanlış bir anlayış çünkü Yargıtay ve Danıştay üyeliği bir statüyü ifade ediyor. Bu nedenle de elbette ki 139

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Adalet.Kom.

Tarih : 17/06/2016 Saat :

Kayıt: Adalet Kom. Stenograf :

Uzman : Sayfa: 11

ve 140'taki teminatları, hâkim teminatını içerir ama bununla sınırlandırılmaz, daha geniş ele alınması ve algılanması gereken bir durumdur.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkürler.

Önergeleri okutuyorum:

Adalet Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (1/726) esas numaralı Danıştay Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı'nın 1'inci maddesinin tasarı metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Cemal Okan Yüksel

Eskişehir

Zeynel Emre

İstanbul

Necati Yılmaz

Ankara

Mehmet Gökdağ

Gaziantep

Gerekçe:

Tasarı, yargı erkini yürütmenin şekillendirmesini amaçlayan bir sistematikte hazırlanmıştır. Siyasi iktidarın yargıya ilişkin önceki dönemlerde çıkardığı diğer yasal düzenlemelerle birlikte değerlendirildiğinde tasarının gerçek amacının, yürütmenin yargıya müdahalesini sağlamaya yönelik olduğu daha somut bir şekilde ortaya çıkmaktadır. Bu doğrultuda Anayasa'ya da açıkça aykırı düzenlemeler içeren maddenin tasarı metninden çıkarılması öngörülmüştür.

BAŞKAN - Önergeyi yüksek oylarınıza arz ediyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

İzleyen önergeyi okutuyorum:

Adalet Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (1/726) esas sayılı Danıştay Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı'nın 1'inci maddesinin 4'üncü, 5'inci ve 6'ncı bentlerinin tasarı metninden çıkarılmasını ve 3'üncü bendinin de aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Bedia Özgökçe Ertan
Van

"3. Danıştay üyeliğine seçilen kişiler için görev süresi bulunmamaktadır. Üyeler kendileri talep etmediği sürece istifaya zorlanamaz. Danıştay üyeliğinin görev süresi seçilen kişinin 65 yaşına ulaşmasıyla kendiliğinden sona erer."

Gerekçe:

Tasarıda Danıştay üyeliğine seçilmenin on iki yılla sınırlandığı görülmektedir. 4'üncü, 5'inci ve 6'ncı bentler üyeliği sona eren kişilerin alt derece mahkemelerde görevlendirilmesini öngörmektedir. Uygulama bir süre sonra idari yargı kadrolarını Danıştayda görev almış kişilerle dolduracağından yeni yargıçların mesleğe katılımlarını ve deneyim kazanmalarını zorlaştıracaktır. Bu nedenle söz konusu bentler tasarıdan çıkarılmalı ve 3'üncü bent yukarıdaki gibi değiştirilmelidir.

Anayasanın "Hâkimlik ve savcılık teminatı" başlıklı 139'uncu maddesi ile "Hâkimlik ve savcılık mesleği" başlıklı 140'ıncı maddesinde görevlerini etki altında kalmadan yerine getirmeleri için hâkim ve savcılara bazı anayasal teminatlar getirilmiştir. Bu teminatlar hâkimler ve savcıların 65 yaşını bitirinceye kadar hizmet görmeleri, azlolunamamaları, kendileri istemedikçe Anayasa'da gösterilen yaştan önce emekliye ayrılammaları, bir mahkemenin veya kadronun kaldırılması sebebiyle de olsa aylık, ödenek ve diğer özlük haklarından yoksun bırakılmamaları şeklinde düzenlenmiştir.

Üyelerin görev süresi endişesine kapılmadan adaleti tesis etmeleri için tasarıdaki üyelik süresinin Anayasa'ya uygunluk göstermesi gerekmektedir.

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

İzleyen önergeyi okutuyorum:

Adalet Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (1/726) esas sayılı Danıştay Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı'nın çerçeve 1'inci maddesi ile 2575 sayılı Danıştay Kanunu'nun 9'uncu maddesine eklenmesi öngörülen (6)'ncı fıkranın birinci cümlesinin madde metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Hilmi Bilgin
Sivas

Gerekçe:

Üyelik sürelerinin sona ermesi nedeniyle idari yargıda hâkim veya savcı unvanıyla bir göreve atanmaları durumunda Danıştay üyelerinin hâkimlik teminatları devam edecek ve hâkimlerin yararlandığı her türlü mali ve sosyal haklardan yararlanmaya devam edeceklerdir. Ayrıca, on iki yıllık Danıştay üyeliğinin süresinin sona ermesi nedeniyle idare bünyesinde bir göreve atanlar bu göreve seçilirken Danıştay üyeliğinin süreli olduğunu bilerek bu göreve atandıkları için özlük haklarını koruyucu bir düzenleme yapılmasına ihtiyaç bulunmadığından söz konusu önerge verilmiştir.

BAŞKAN – Önergeyi kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmiştir.

Önerge doğrultusunda maddeyi yüksek oylarınıza arz ediyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

2'nci maddeyi okutuyorum:

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Adalet.Kom.

Tarih : 17/06/2016 Saat :

Kayıt: Adalet Kom. Stenograf :

Uzman : Sayfa: 12

MADDE 2 - 2575 sayılı Kanunun 10 uncu maddesinin ikinci fıkrasında yer alan "dört" ibaresi "altı" şeklinde değiştirilmiştir.

BAŞKAN – Söz yok.

Önergeler var, okutuyorum:

Adalet Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (1/726) esas numaralı Danıştay Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı'nın 2'nci maddesinin tasarı metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Cemal Okan Yüksel

Eskişehir

Mehmet Gökdağ

Gaziantep

Necati Yılmaz

Ankara

Zeynel Emre

İstanbul

Gerekçe:

Tasarı, yargı erkini yürütmenin şekillendirmesini amaçlayan bir sistematikte hazırlanmıştır. Siyasi iktidarın yargıya ilişkin önceki dönemlerde çıkardığı diğer yasal düzenlemelerle birlikte değerlendirildiğinde tasarının gerçek amacının yürütmenin yargıya müdahalesini sağlamaya yönelik olduğu daha somut bir şekilde ortaya çıkmaktadır. Bu doğrultuda Anayasa'ya da açıkça aykırı düzenlemeler içeren maddenin tasarı metninden çıkarılması öngörülmüştür.

BAŞKAN – Oya arz ediyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Adalet Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (1/726) esas sayılı Danıştay Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı'nın 2'nci maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Bedia Özgökçe Ertan

Van

"2575 sayılı Kanunun 10. Maddesinin 2. Fıkrasında yer alan "dört" ibaresi "sekiz" şeklinde değiştirilmiştir."

Gerekçe:

Maddenin değişiklik gerekçesine bağlı olarak yüksek mahkeme üyelerinin görev süresi anayasal teminatlar kapsamında 65 yaşını bitirinceye kadar süresiz olduğundan Danıştay Başkanı ve Başsavcılığına seçilecek kişilerin bu kadar önemli bir göreve gelmeden önce yeterli yüksek yargı deneyimine sahip olmaları beklenir.

BAŞKAN – Önergeyi kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

3'üncü maddeyi okutuyorum:

MADDE 3- 2575 sayılı Kanunun 13 üncü maddesinin birinci fıkrasında yer alan "on beşi" ibaresi "dokuzu", "ikisi" ibaresi "biri" ve "on yedi" ibaresi "on" şeklinde değiştirilmiştir.

MEHMET GÖKDAĞ (Gaziantep) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Mehmet Bey, ondan evvel ben bir açıklama yapayım.

Arkadaşlar, bu dağıttığım kitap rahmetli Refik Gür'ün kitabı. Refik Gür, gerçekten hukuk pratiğinin -teorisinin değil, üniversitenin değil- yetiştirdiği nadir hukukçulardan birisi, sonra doktora tezi de yapmıştır. 1949 yılında derdest olan davada Anayasa'ya aykırılık itirazı ve Anayasa Mahkemesinin ihdası sorununu ilk defa gündeme getirendir. Yargıtay istemi şiddetle ve ısrarla -o dönemin bilhassa Anayasa'nın 51'inci veya 52'nci maddesi, 53'tür, oralaradır- kıyasen reddetmiştir. Fakat o dönemde Ali Fuat Başgil, Sıddık Sami Onar -kitapta var- Turhan Feyzioğlu, onların bizzat yazışmaları var ve Erdal Onar'ın "Anayasal Denetimin Öncüleri" adlı kitabında ilk isimdir. Zannediyorum Artin olması lazım, Suriyeli bir parlamenterin, Osmanlı parlamenter, ilk Anayasa'ya aykırılık savunmasını Parlamentoda o dile getirmiş ve Necip Bilge Hoca da uzunca Parlamentoda konuşma yapmıştır.

Yani, ben özellikle bugünkü hâkimlerin -"hukukçu açığı" dedim dün, teşekkür ediyorum, mukabele etti bir arkadaşımız- o dönemin hukukçuları ile şimdi kendimizi hukukçu zanneden bizlerin mukayesesini yapmanız bakımından bir anı olarak arz ettim, bütün üyelere fotokopisini çektirdim, dağıttım, çok da kitapları var.

Teşekkür ediyorum.

Mehmetçiğim, buyur.

MEHMET GÖKDAĞ (Gaziantep) – Sayın Başkanım, düzenlenen bu madde Danıştaydaki daire sayısını 17'den 10'a düşürüyor. Biz de baştan beri söylediğimiz gibi, düzenlemenin bütün maddeleriyle, özülle Anayasa'ya aykırı olduğunu söylüyoruz.

Şimdi, yine Sayın Bakanın bir sözünden hareket edeceğim. Sayın Bakan -tabii, bu söz kendilerine mi ait, onu da şey yapsın- "Yargının içinde çok net bir şekilde Pensilvanya'yla irtibatlı olan bazı kişiler var ve oranın irtibatına göre hareket etmeyi kendilerini cennete gönderecek büyük bir ibadet gibi görüyorlar." Anayasa'ya ve yasaya aykırı hareket etmek onlar için önemli değil çünkü başka yerlere sadakat var. Demek ki Anayasa'ya ve yasaya aykırı hareket etmek doğru bir şey değil, değil mi? Sevgili Bakan, sizin değil mi bu söz?

ADALET BAKANI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) – Benim sözüm de niçin söylediğim de orada var.

MEHMET GÖKDAĞ (Gaziantep) – Şimdi, Anayasa'ya ve yasaya aykırı hareket etmek doğru bir şey değil ve insanların görevlerini yaparken başka yere sadakatleri de doğru bir şey değil yani o anlama geliyor ve doğru bir şey, doğru bir şey söylüyorsunuz,

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Adalet.Kom.

Tarih : 17/06/2016 Saat :

Kayıt: Adalet Kom. Stenograf :

Uzman : Sayfa: 13

buna itiraz etmiyorum Sayın Bakanım. Doğru bir şey söylüyorsunuz, evet, her kurum, her kurul görevini yaparken Anayasa'ya ve yasalara bağlı olmalı ve görevini yaparken de kendi vicdani, özgür düşüncesinin dışında başka yerlere sadakatleri olmamalı. Şimdi, buna bakınca, böyle bakınca, sadece Anayasa'ya ve yasaya aykırı hareket edenler o gösterdiğiniz Pensilvanya'ya bağlı insanlar mı? Değil. Hepimiz, herkes, etkili, yetkili yerde olan herkes Anayasa'ya ve yasalara bağlı olmalı; hukuk devleti böyle bir şey. Yani, eğer bunun bir yerinden delmeye başlarsak bunun sonu gelmez Sevgili Bakanım. "Bir defayla bir şey olmaz." anlayışı doğru bir şey değil, doğru bir şey olmadığını da hep gördük. Hele hele başka yerlere sadakatle bağlı olarak görev yapmak gerçekten insanı da zaten kendi kimliğinden uzaklaştıran, bırakın mesleklerini... İnsanın arkadaşları olur, görüş aldığı yerler olur -elbette ki hepimiz alıyoruz- düşüncesine önem verdiği yerler de olur, birimler de olur ama sadakat... O nedenle, bu yasayı yaparken de hepimizin her maddenin ruhunda buna dikkat etmemiz gerekir Sevgili Bakanım.

Bu maddeyi de bu anlayışla Anayasa'ya aykırı buluyoruz.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Çok sağ olun Mehmet Bey.

Buyurun Necati Bey.

NECATİ YILMAZ (Ankara) – Sayın Başkan, öncelikle sürekli belirtmeye çalıştığım, konu üzerinde, Sayın Bakanın bin önceki yaptığı açıklamaları ben değerli buluyorum, teşekkür ediyorum o kısmına. Gerçekten de özellikle bu yayımlanan broşürlerle ilgili "aşşğılık" deyimini kullanmış olmasını da sahipleniyorum, ben de aynı şekilde değerlendiriyorum. Bu çalışmayı yapan ve bundan siyasi sonuç elde etmeye meyyal kişilerin ve istekli kişilerin Sayın Bakanın ağzından sıfatlarının ortaya konulmuş olmasını da hepimiz için bir kazanım olarak değerlendiriyor, teşekkür ediyorum. Ancak, ihtiyacımızı gidermek açısından şu hususun altını bir kez daha çizmek istiyorum. Bizlerle ilgili yapılan bu çalışma, bu organize çalışma, bu sistemli çalışma kökünü Sayın Bakanın açıklamalarından aldı. Onun üzerinden yapılan değerlendirmeler, Bakanlıktan alınan bilgilerle beslendiği Meclis kürsüsünden ortaya konuldu, basında yer aldı, Komisyonumuzda görüşüldü dün. O hâlde, bu sürecin önünü açan, bizim mağduriyetimizle, özellikle bazı arkadaşlarımızın hayatlarıyla ilgili endişe duyduklarını söylemeleriyle sonuçlanan sürece Bakanlığın sebebiyet verdiği kanaatindeyim. O nedenle, öncelikle, Sayın Bakanın, bizlerle ilgili kamuoyuna yansıyan bilgilerin Adalet Bakanlığı tarafından verilmediğini ve gerçeği yansıtmadığını -sanırım onu ima ediyor burada- kamuoyu ve basının üzerinden yine paylaşması gerektiğinin, bu ihtiyacımızın hayli orta yerde durduğunun altını çizmek istiyorum.

Yine, CHP'yle ilgili yapmış olduğu bu istatistiki bilgilerin kamuoyunda paylaşılması, aynı şekilde adil olması gereken makamdaki sorumluluğundan kaynaklandığı şekilde diğer partilere ilişkin olarak da açıklanması gerektiğini düşünüyorum. CHP'li vekiller kaç ziyarette bulunmuşlar? "Örgüt açılımı yapmadım." dediniz, "Mahkûm veya tutuklu ismi vermedim." dediniz, "Milletvekillerinin adını vermedim." dediniz. O hâlde, bu çerçevede, AKP'li, MHP'li ve HDP'li vekillerin de kaç ziyarette bulunduklarının, aynı ölçekte kamuoyuyla paylaşılması gerektiğinin adil olacağı kanaatindeyim, düşüncesindeyim, beklentisindeyim.

Dün, Sayın Veli Ağbaba'nın yapmış olduğu, içeriği, amacı, açıkça orta yerde duran konuşmasını, yanı başında çarpıtan danışmanın tutumunu da sahiplenmediğini, kendi makamını ve kendi siyaset tarzını, yönetim anlayışını temsil etmediğini kamuoyuyla paylaşması gerektiği kanaatindeyim. Buna dair bir açıklamayı basın önünde yapmasına ilişkin beklentimiz sürmekte.

Sevgili Başkanım, gerçekten de burada söylendi, Anayasa'ya uygunluk temel gereksinimimiz. Tekrarla belki bazı değerleri topluma kazandırabiliyoruz, bunun büyük uygulamaları, örnekleri geçmişimizde, hafızamızda var, ben de o tekrarda olacağım. Bizim temel sorunumuz kurallar ve kurumlar sistemi olmayışımız; ülkemizi kuralların değil, keyfiyetin yönetmesidir. Bir tek kişinin keyfi arzularının tüm yaşamımıza ve devlet yaşamına hâkim olması tüm sorunlarımızın köküdür, sebebidir. Bir an önce buradan uzaklaşmamız lazım. Mehmet Bey'in söylediği gibi, kişisel bekalar ihtiyaçlar için değil... Devletin ve milletin ihtiyaçları ve bekası üzerinden bir çalışmayı yapmak zorunda olduğumuzun altını bir kez daha çizmek istiyorum. Gerçekten değilse, tarihteki yanlışlıklarla aynılışırsınız. Belki Mustafa Kemal Atatürk'ün dahi bu denli uzun süre yönetme imkânı bulamadığı bu ülkede bu süreyi kullanmanıza rağmen, tarihin sayfalarında sürekli yapan bozan, kurduğu siyasi otobanlar üzerinden gidip gelen bir siyasal anlayışla tarihte yerinizi alırsınız. O nedenle, lütfen, sadece kendimize, hatta zaman zaman bizi de aşan şekilde, belli kişilerin ihtiyaçlarına uygun siyasi çalışma ve davranışta bulunma ihtiyacından vazgeçin. Onun yerine, bu çalışmalar üzerinde, toplumu kutuplaştıran, kamplaştıran, ötekileştiren, dışlayan, dolayısıyla, birlikte yaşama arzumuzu sürekli örseleyen, zarar veren siyasal tutumunuzdan vazgeçin. Burada, gerçekten de ifade edildiği gibi, yargıya hâkim olma isteği -ben bilmiyorum, sizler tarafından biliniyorsa ama bu sıklıkla söyleniyor, genel bir kabule dönüştürülme süreci içerisinde işliyor süreç- varsa bunlarla ilgili en katı tutumu ortaya koyma iradesi bizde var. Hatta, bunu sadece üstü kapalı, bu gibi kurallarla, yarın daha büyük sorunlar açacak kurallarla aramak yerine anayasal çerçevede halletme, bu sorunu giderme imkânımız var, mutabakatımız var. O hâlde, buna denk düşen işler yapalım. Gelin, yarın yeni baştan, Haluk Bey'in ısrarla, her söz aldığı anda altını çizdiği ve vurguladığı şekilde yargı sistemimizi yeni baştan alaşağı eden, işleyişi, kurumsallığı yok eden bir yoldan geri dönün. Gerçekten de yol yanlışsa Bağdat'a varmadan geri dönelim, şimdi dönelim çünkü yol yanlış, Bağdat'a vardığımızda geç olacak. Dönüp bu defa, hep beraber belki de en kısa zamanda burada ortaya çıkacak arızaları gidermek için bir kez daha toplanmış olacağız. Bir ihtiyacı veyahut da bir sorunu karşılamak, o sorunu gidermek için yaptığımız çaba daha büyük, sistematik bozulmalara sebebiyet verecek.

Endişe ediyorum, tekrar söylüyorum: Burada sayı meselesi üzerinden de görüyorum, gerçekten de Yargıtay dairelerinin, Danıştay dairelerinin sayıları azaltılırken bir ihtiyaç üzerinden mi yapıldı, siyasi kaygılardan beslenen bir aritmetik hesaplama üzerinden mi yapıldı? Bunun da netlik kazanması lazım. Bu konuda da gerek ilgili yüksek mahkemenin gerekse Bakanlığın bizi -biz

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Adalet.Kom.

Tarih : 17/06/2016 Saat :

Kayıt: Adalet Kom. Stenograf :

Uzman : Sayfa: 14

hukukçularız- bilgilendirmesi gerekiyor. Oysaki, biliyoruz, burada daha çok kişisel ihtiyaçlar, siyasal kaygılar, mülhazalar düzenlemede etkili ve dönüp baktığımızda, Yargıtay başkanlarının, daire başkanlarının, Danıştay başkanlarının, daire başkanlarının, cumhuriyet savcılarının bu sürecin dışında tutulmasının sebebi ne? Burada dahi eşitlik yoktur.

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Anayasa açık, 154, 155/5, açık hüküm var “4 yıl.”

NECATİ YILMAZ (Ankara) – Dört yıl süre meselesi... Onu aşan başka bir düzenleme yapabiliriz, onun aynısını, tamamını üyeler için de getirebiliriz. Aynen ben de sizin gibi bakıyorum, demin söyledi burada Komisyon Başkanımız, dedi ki: “Bu yetki Meclise aittir. Meclis bunu düzenleyebilir.” Biz de Meclisin üzerinde hiçbir güç tanımıyoruz. O nedenle, “Egemenlik kayıtsız şartsız milletindir.” sözünü Meclisin hiçbir matbuatından çıkarmayı doğru görmüyoruz, bunu eleştiriyoruz. Bunu sürekli hatırlamak, bulunduğumuz mekânda sürekli bunu yaşatmak durumundayız, o konuda bir problem yok ama bu çalışmayı yasayla değil, Anayasa’yla yapmak durumundayız, bizim itirazımız budur. Dolayısıyla, bu ihtiyaç Anayasa’yla giderilmelidir. O anlamda, dediğiniz konumdaki kişiler için bu korumayı yaparken bir yandan, üyeler için, dediğim şekilde, o da anayasal güvence altında, biz öyle bakıyoruz.

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Belki açıklık katmak... Yoksa bir itiraz etmiyoruz.

NECATİ YILMAZ (Ankara) – Yok, onda bir itirazım yok, bu kaygıyı orada giderebiliriz diyor. Ben de aksini söylüyorum; aynı noktaya, başkanların noktasına üyeyi de taşıyarak giderebiliriz, öyle yapabiliriz. Dört yıl sonra devreye girecek düzenlemeler getirebiliriz veyahut da başka çözümler üretmek mümkün. Ama sizin getirdiğiniz çözümlemede üyenin hukukunu tamamıyla yok eden bir anlayış var ve burada da matematiksel bir hesap var. Bu matematiksel hesapta da sonuçta, hedef alınan bir kesim varsa bunların gerçekten suçlu olup olmadığını biz bilmiyoruz, bunların dışlanması gerekip gerekmediğini biz bilmiyoruz. Bunu da yapacak şey, yine bağımsız ve tarafsız yargıdır. Bunu bu yöntemle çözmemiz lazım. Sevgili arkadaşlar, kirli bir bezle temizlik yapamazsınız, kirli bir bezi sürekli masalara sürerek temizleyemezsiniz. O hâlde, hukuk devleti ilkesine, yargı bağımsızlığına, hukuka aykırı yöntemlerle, Anayasa’ya aykırı yöntemlerle ulaşamazsınız. O amaca denk düşen bir işleyişi yeni baştan aramamız gerektiğini düşünüyorum. Dolayısıyla, bu madde üzerinden de Anayasa’ya aykırılık itirazlarımızı yineliyoruz ve siyasal kaygılarla yapılacak düzenlemelerin özellikle de hukuk hayatında çok büyük tahribatlar yaratacağının altını bir kez daha çiziyoruz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Değerli arkadaşlar, Komisyon hukukunun bir ilkesini –Murat Bey- sizlerle paylaşmak istiyorum: Geneli üzerindeki müzakerelerde işin siyasal yönü, hukuk anatomisindeki çarpıklıkları, sapmaları vesaire veya pozitifleri dile getirilir. Madde müzakeresi teknik bir müzakeredir ve gerçekten katkının sağlanacağı müzakeredir. Değerli arkadaşlarımızdan, bu hususa derinlikle vâkıf olan değerli arkadaşlarımızdan madde müzakerelerinde madde sınırlarında kalmaları hususunu kendi derin takdirlerine arz ediyorum.

Murat Bey, buyurun.

MURAT EMİR (Ankara) – Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Burada rakam var, neyi söyleyeceksin, bilemiyorum.

MURAT EMİR (Ankara) – Buradaki 2’nci maddeyle ilgili mi?

BAŞKAN – Buyurun, buyurun.

MURAT EMİR (Ankara) – 2’nci maddeyle ilgili olarak mı diyorsunuz?

BAŞKAN – 3, 3. 3’teyiz. Bak demek ki gönlünüzde müzakere etmediniz daha.

MURAT EMİR (Ankara) – Yok, gayet farkındayım.

BAŞKAN – Buyurun.

MURAT EMİR (Ankara) – Şimdi, burada ben Sayın Bakana yaptığı eksik açıklama için bile olsa öncelikle teşekkür edeceğim elbette ama kendisi eksik listeler vererek ve eksik açıklamalar yaparak kendisi açısından belki biraz daha korunaklı bir konum yaratıyor ama ben yine de ona bir soru sorarak başlamak isterim doğrusu.

Şimdi, o broşürleri dağıtanları “aşağılık” sıfatıyla tanımladınız ama o broşürlerin içeriği, aynı zamanda bir AKP’li milletvekili “Ben bunu Adalet Bakanlığının Genel Müdürlüğünden aldım, isteyen gelsin, baksın.” dedi salladı iki defa, tatmin olmadı, okudu. Dolayısıyla, eğer burada samimiyseniz, bu işi yapanlara “aşağılık” derken samimi idiyse o milletvekili için de ve o belgeyi, belge denilen şeyi milletvekilinin eline veren grup veya gruba gönderen bürokratlarınız için de bir kelime kullanmanızı sizden özellikle istirham ediyorum.

Şimdi, hukuk devletini açık bir biçimde yaralıyoruz, hatta o hâle getirdik ki neredeyse hukuk devletinden bahsetme olanağımız bile kalmadı. Bakınız, cumhuriyetin nitelikleri arasında yer alan hukuk devleti bütün işlem ve eylemleri hukuka uygun, her alanda adaletli bir hukuk düzeni kurup bunu geliştirerek sürdürmekle kendini yükümlü sayan, hukuku tüm devlet organlarına egemen kılan, Anayasa’ya aykırı durum ve tutumlardan kaçınan, insan haklarına dayanan, bu hak ve özgürlükleri koruyup güçlendiren, yargı denetimine açık, yasaların üstünde, yasa koyucunun da uymak zorunda olduğu Anayasa’nın ve temel hukuk ilkelerinin bulunduğu bilincinde olan devlettir. Kişilere hukuk güvenliğinin sağlanması da hukuk devletinin ön koşullarındandır. Hukuk devletinde yasaların ilke olarak genel, soyut ve nesnel olmaları gerektiğinden bir statüye atanmış olan kişilerin bu hukuki statüde bir değişiklik olmaksızın hukuk güvenliklerini ihlal edecek biçimde yasama tasarrufunda bulunması Anayasa’ya açık bir aykırılık oluşturur. İşte, bu Anayasa’ya aykırılığı biz defaatle her maddede açık bir biçimde vurgulamak zorundayız Sayın Başkan.

BAŞKAN – İmza, Anayasa Mahkemesi ve Yekta Güngör Özden. Doğru mu?

MURAT EMİR (Ankara) – Yok.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Adalet.Kom.

Tarih : 17/06/2016 Saat :

Kayıt: Adalet Kom. Stenograf :

Uzman : Sayfa: 15

BAŞKAN – Anayasa Mahkemesi kararını okudunuz.

MURAT EMİR (Ankara) – Kararı değil efendim bu.

BAŞKAN – Anayasa Mahkemesi kararı. “Hukuk devleti” tanımı Anayasa Mahkemesi kararından alıntı bir tanımdır, Yekta Güngör Özden yazmıştır.

MURAT EMİR (Ankara) – Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sağ olun.

MURAT EMİR (Ankara) – Şimdi, burada yapılan kanun yok hükmünde. Bunun mutlaka tespit edilmesi gerekiyor çünkü burada, bakınız, çok ağır bir sakatlık var ve bu çok ağır bir sakatlıkla malul olan yasaların yok hükmünde sayılması gerekir. Ben çok vaktinizi almamak için burada yok hükmünde saymanın Anayasa’da olup olmadığı konusunda bir değerlendirmeye girmek istemem. Ama burada Danıştay ve Yargıtayın yapısı ve işleyişine ilişkin tüm kuralların ihdasında Türkiye Büyük Millet Meclisinin kullanabileceği takdir yetkisi, klasik kamu hukuku, kamu kurumlarının organizasyon yapısı ve işleyişine ilişkin takdir yetkisinden farklıdır. Dahası farklı da olmak zorundadır. Nitekim, bu farklılığın gerekliliği Anayasa’nın 159’uncu maddesinin birinci fıkrasında mahkemelerin bağımsızlığı ile hâkimlik teminatı ilkelerine gönderme yapılmak suretiyle açık bir biçimde ifade edilmiştir. Dolayısıyla, burada Danıştay ve Yargıtayın yapısıyla ilgili böylesine değişiklikler yapılırken aslında olmayan bir yetki kullanılıyor ve yetki yönünden de ağır bir sakatlık içeriyor ve bu nedenle de aslında yok hükmünde sayılması gereken bir yasayı madde madde konuşuyoruz. Bunu ifade etmek istedim.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Arkadaşlar, arkadaşımızın konuştuğu, Anayasa Komisyonu üyemizin konuştuğu Anayasa Mahkemesi kararı milletvekillerinin maaşlarıyla ilgili olarak kurulmuştur. Yokluk kuramı ilk defa orada pratiklenmeye çalışılmıştır tabii. Ona vurgu yapayım.

Haluk Bey, buyurun.

HALUK PEKŞEN (Trabzon) – Sayın Başkanım, teşekkür ederim. Evet, teknik bir katkı, umarım ciddiye alırsınız bunu.

BAŞKAN – Ne demek efendim? Ciddiye almamak ne haddimize? Tutanaklar ciddiye alıyor, tarihî belge oluyor, gelecek nesiller bizim, sizin konuşmalarınızı eleştirecek. Bunlar önemli bir katkı.

HALUK PEKŞEN (Trabzon) – Peki.

Sayın Başkanım, 1’inci maddedeki düzenlemenin hedeflediği amaç tartışılabilir bir hâle gelecek gibi görüyorum. Bunu burada söylemekte yarar görüyorum, çünkü şundan: Özellikle, mesleğin, üye olmayanların meslekten geri dönüşlerinde görevlendireceklerine ilişkin düzenleme çok açık değil. Yani biliyorsunuz “Hâkimlik mesleği -Anayasa gereğince de- meslekten gelen statüdekiler tarafından yürütülür.” diyor. Oysa Danıştayda bu tartışma yaratacak bir şekilde bir sorun çıkarabilir. Danıştayda meslekten gelmeyen hâkimler de var. Bunların geri dönüşlerinde doğrudan artık mahkemelerde görev almaları, Anayasa’nın bu engeli açısından söz konusu olamayacaktır. Doğal olarak meslekten gelmeyenlerin görevlendirilmesine ilişkin düzenleme burada çok açık değil. Bunu birinci derecede açık bir hâle getirmek gerekiyor çünkü onların artık hâkimlik statüsüyle devam etmeleri söz konusu olamayacaktır. Bunu mutlaka burada tartışma yaratmayacak şekilde yeniden tashih etmek gerektiğini düşünüyorum. Bu, bir.

Bir diğer husus da şu: Şimdi, daire sayısını azaltıyorsunuz, gayet normal. Bir içtihat mahkemesi özelliğine de vurgu yapıyoruz, tamam, o da kabul ama Anayasa Mahkemesi ile Danıştay ve Yargıtay arasındaki algı açısından da, toplumsal kabul açısından da bir katkı koymak gerekiyor. O zaman hem Anayasa Mahkemesi üyelerinin şu anda sahip oldukları özlük hakları hem de Yargıtay ve Danıştay üyelerinin sahip oldukları özlük hakları arasında bir denge kurmak gerekiyor. Anayasa Mahkemesi üyelerinin özlük haklarını geri alamayacağımıza göre, Yargıtay ve Danıştay üyelerinin özlük haklarını aynen sağlık ve vücut açısından onlarla eş düzeye taşımak da kurumsal saygınlık açısından, bizim Parlamento olarak yargıya bakışımız açısından da önemlidir. Bence bu hususun da burada tashih edilmesi için iyi bir fırsat olmuştur. Bunun yapılmasında fayda görüyorum.

HAKKI KÖYLÜ (Kastamonu) – Sayın Bakan duyuyordur bunu herhâlde.

ADALET BAKANI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) – Duyuyorum.

BAŞKAN – Evet, Sayın Bakanım, ben de katılıyorum aynen, aynen katılıyorum.

HALUK PEKŞEN (Trabzon) – Teşekkür ediyorum, kolay gelsin.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum, çok sağ olun.

ADALET BAKANI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) – Sayın Başkanım, izniniz olur mu?

CEMAL OKAN YÜKSEL (Eskişehir) – Efendim, Necati Bey’in...

BAŞKAN – 29’uncu maddenin birinci fıkrasına göre Bakan, sözün ortasında değil ama başlanmamak kaydıyla, herkesten önce söz isteyebilir, söz verilmek zorunda. Bir takdir hakkım yok.

Buyurun Bakanım.

ADALET BAKANI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) – İki hususa değinmek istiyorum Haluk Bey’in izahlarından sonra.

Bir tanesi: Meslekten olmayan Danıştay üyelerinin hâkim ve savcılık mesleğine devam etmeleriyle ilgili kısım. Şimdi, tabii, Danıştay üyesi olunca -demin de ifade ettik- hâkimlik, savcılık teminatını onlar da Anayasa gereği kazanıyorlar. Danıştay Başkanı isterse olabiliyor seçildiği takdirde, daire başkanı oluyor. Öyle durumda olan birinin ilk derece mahkemesinde idare mahkemesi üyesi, başkanı veya idari istinafta daire başkanı, üye olmaması bizim yaptığımız değerlendirmede o teminatla ilgili bir sıkıntı doğurur diye biz onu koyduk, orada da zorunlu hâle getirmedik. Yani tercih ederse böyle bir noktada HSYK tarafından değerlendirilecek, tercih etmezse

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Adalet.Kom.

Tarih : 17/06/2016 Saat :

Kayıt: Adalet Kom. Stenograf :

Uzman : Sayfa: 16

Başbakanlığa bildirilecek, Başbakanlık yapacak. Bu sadece şu anda görevde olanlar için. Bundan sonrası için zaten on iki yıllık süre için seçildiği için o süre içerisinde bu teminatı kullanacak. O süre dolduktan sonra zaten ona ihtiyacı kalmayacak.

Maaşlarla ilgili konuya gelince Başkanım, ben de Haluk Bey'e hak veriyorum. Bu konuyu biz kendi aramızda da bir değerlendirdik, Sayın Başbakanımızla da. Bu konu üzerinde bir çalışmamızın olduğunu söylemek isterim. Muhtemelen Eylül gibi bir adım atabiliriz.

HALUK PEKŞEN (Trabzon) – Adalet Bakanı söylüyorsa demek ki gereği yapılır.

BAŞKAN – Zapta geçti bu, evet.

ADALET BAKANI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) – Zapta geçti, geçsin. Daha erken de olabilir tabii ama nihai yeni dönem açısından ben böyle bir açıklama yapmamıza fırsat verdiğiniz için teşekkür ederim.

BAŞKAN – Değerli Bakanım, ben bütün makalelerimde işledim. Haluk Bey'in işaret ettiği nokta, yüksek mahkemelerde prototip Anayasa Mahkemesi değil Yargıtaydır, kesinlikle, prototip, tek şey. Hem geleneksel olarak öyle hem kaynak olarak öyle. Yani, onun için, ben Anayasa Mahkemesinin bireysel başvuruya yönelik yargı yetkisinin de farklı bir insan hakları mahkemesi kurularak mahkemeden alınması görüşündeyim; makalem de işledim onu.

Evet, Bedia Hanım, buyurun.

BEDİA ÖZGÖKÇE ERTAN (Van) - Sayın Başkan, Necati Bey konuşurken ben de konuşma gereği duydum açıkçası. Önergemizi sunduk ancak şu hususa mutlaka tekrar değinmek zorundayım: Necati Bey konuşurken Sayın Bakanın diğer partilerin de - HDP'nin de, MHP'nin de- cezaevlerindeki görüşmeleriyle ilgili açıklama yapmasını belirtti. Tekrar söylüyorum: Tam bir yıldır Sayın Bakan HDP'li milletvekillerinin cezaevine gitmesine izin vermiyor. Biz cezaevindeki hiç kimseye görüşmüyoruz bu engel sebebiyle. Eğer bir siyasi parti cezaevlerine gidip inceleme yapıyorsa, yapmak istiyorsa ve oradaki sorunları yerinde görmek, raporlaştırmak istiyorsa hiç şüphesiz ki yasama faaliyetini yerine getiriyordur, bu saikle gidiyor CHP de ve diğer partiler de, biz de aynı saiklerle gidiyoruz. Ben avukatken, yaklaşık on beş yıldır işkence iddialarını araştırmak üzere neredeyse her cezaevine gittim, rapor hazırladım ve sundum. Sivil toplum alanında da çalışıyordum. Şu an milletvekiliyim ve cezaevine gidemiyorum ve bunu Sayın Bakan izah edemiyor, "Takdir yetkimi bu şekilde kullandım." diyor, açıkça bir ayrımcılık yapıyor. Biz yasama faaliyetlerini yerine getiremiyoruz bu sebeple, bu engeller sebebiyle. Ancak unutulmamalıdır ki 6 milyon civarında seçmenin iradesini temsil ediyoruz ve bu iradeye karşı da sorumluluklarımız var. Cezaevlerinden her gün tabutların çıktığını söylüyoruz ve görülüyor zaten. Hayatının son günlerini dahi ailesiyle geçirmesine izin verilmeyen hasta mahpuslar ölümle, tabutlarla çıkıyor cezaevlerinden. Şimdi, bu kadar aksama varken ve birçok işkence iddiası varken devlet de, devlet yetkilileri de bu konuda sorumluluklarını yerine getirmiyorken ve açıkça bir ayrımcılık yapıyorken bir de üstüne bu şekilde bir engelleme koyması gerçekten hem hukuka aykırı, hakkaniyete aykırı, ayrıca yetkisini kötüye kullanıyor anlamına gelir. Ben söyleyeyim Necati Bey'e: Tam bir yıldır HDP'lilere izin verilmiyor, engelleniyor. Ben bu tutumu da açıkça eleştiriyorum ve kınıyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Cemal Bey, buyurun.

CEMAL OKAN YÜKSEL (Eskişehir) - Şimdi, efendim, ilk önce bu maddeyle ilgili söyleyeyim ama Necati Bey'in tarzını ben de benimsedim, ben de lafımın sonunda Bakan Bey'e söyleyeceğim şeyleriyle ilgili.

BAŞKAN - Efendim, usule aykırı öznal usuller veya usulsüzlükler Başkanın yönetimiyle buharlaştırılabilir, ona göre.

CEMAL OKAN YÜKSEL (Eskişehir) - Efendim, siz zaten yönetiminizle Komisyonun başından beri bizim bütün muhalefetimizi buharlaştırıyorsunuz yani.

Şimdi, 2011 senesinde 13 olan daire sayısı 15'e, nihayetinde 17'ye sizin iktidarınız döneminde çıkartıldı. O dönemde de tutanaklarda bizim buna hangi saiklerle karşı çıktığımız belli. Şimdi, tabii "Hükümet aslında, işte, istinaf mahkemeleri kuruluyor, Danıştayın iş yükü azalıyor." gerekçesiyle... Aslında haklı da bir gerekçe ama amaç o değil, amaç kendine dikensiz bir gül bahçesi yaratmak, onu da biliyoruz ama, tamam, o zamanki uyarılarımıza baktım, o zaman Ömer Süha Aldan Bey, arkadaşlar bu artırımın yanlış olduğunu, ileride geri indirim yapılabileceğini dile getirmişler. Bizim dediğimize gelmiş oluyorsunuz, indiriyorsunuz. Biz genel anlamda kanunun gerekçesine ve kanunun yanlış olduğuna, Anayasa'yla düzenlenmesi gereken bir hususun kanunla düzenlenmesinin Anayasa'ya aykırı olduğuna dair görüşlerimiz çerçevesinde bu maddeyle ilgili de bir değişiklik önergesi verdik. Bu maddeye de karşı olduğumuzu bildiriyorum.

Şimdi, Sayın Bakan, ben bir önceki konuşmamda iki hususta bilgi rica etmiştim sizden. Birisi, Danışmanınız Bilal Çetin'le ilgiliydi. Şimdi, kendim bakarken -bu Twitter'da yazdıklarını tekrarlamaya gerek yok fakat- Bio'sunda, yani kendini tarif ettiği kısımda dün "İzmirli, Ankara Hukuk, gazeteci, Adalet Bakanlığı Basın Müşaviri" yazıyormuş. Bugün değiştirmiş, bugün de demiş ki "İzmirli, Ankara Hukuk, gazeteci." Sorum: Acaba siz dün yaptığı bu yanlış tavırdan dolayı kendisinin görevine son mu verdiniz? "Adalet Bakanlığı Basın Müşaviri"ni Bio'sundan çıkarmış.

ADALET BAKANI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) - Sayın Başkan, bir es verirsiniz.

Dün, tabii, Sayın Veli Ağbaba konuşması sırasında bunu dile getirince ben -buradaydı Bilal Bey- bizzat çağırdım, kendisine böyle bir mesaj atıp atmadığını sordum. O mesajın olduğunu söyledi ve ben kendisini ikaz ettim, uyardım yani bunu son derece yanlış bulduğumu bizzat burada söyledim. Yani, şifahi kurula değil de bizzat kendine burada ifade ettim, doğru bulmadığımı, bir daha böyle bir paylaşımın yapılmaması gerektiğini söyledim. Ama o da kendi şeyinden paylaştığını söyledi, ben ona rağmen "Siz benim -Yüksek

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Adalet.Kom.

Tarih : 17/06/2016

Saat :

Kayıt: Adalet Kom. Stenograf :

Uzman : Sayfa: 17

Müşavir Bakanlıkta, basınla ilgili danışmanlık veriyor bana- Müşavirim olduğunuz için de bunlar mal edilir.” diye kendisini uyardım, onu özellikle ifade etmek istiyorum.

CEMAL OKAN YÜKSEL (Eskişehir) - Efendim, Basın Müşavirliğini Bio’sundan çıkarmış ama sizin de yanlış bulduğunuz “tweet”i silmemiş, hâlâ “tweet”lerin arasında duruyor yani o konuda da... Çünkü yüzlerce kişi tarafından “retweet” edilmiş, binlerce kişi bu “tweet”i görmüş. Yani, başkalaştırmaya devam ediyor.

İkinci olarak da, gene bir önceki konuşmamda sorduğum -artık Ceza İşleri Genel Müdürlüğü mü ya da Bakanlığın başka bölümünden mi- Halis Dalkılıç isimli AKP’li milletvekiline bu bilgilerin sızdırılmasıyla ilgili soruşturma başladı mı, başlamadı mı?

BAŞKAN - Şu anda Bakan burada ya Cemal, çalışıyor Bakan ya.

ADALET BAKANI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) - Arkadaşlar, ben bunu söyledim size, “Bu konuyu inceleyeceğim.” dedim.

BAŞKAN - Tabii ya, normal ya. Bir dakikalık iş değil ki.

ADALET BAKANI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) - Yani, incelensin, bakalım ne çıkacak, ona göre de söyleyeceğiz. Kimdir, nedir tespit edersek gereğini yapacağız.

CEMAL OKAN YÜKSEL (Eskişehir) - Bu manadan bir soruşturma başladı...

ADALET BAKANI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) - Ben bunu burada söyledim, dün de söyledim, bugün de söyledim. Tekrar tekrar ediyorum: “Bunu inceleyeceğim.” diyorum, bu kadar açık söylüyorum.

CEMAL OKAN YÜKSEL (Eskişehir) - Peki, teşekkür ederim.

ADALET BAKANI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) - Sonucu neyse ben de merak ediyorum. Göreceğiz hep beraber.

BAŞKAN - Neredeyse sabaha kadar beraberiz Bakanla, bir şey etsin, bir saat, iki saat düşünsün.

Evet, buyurun İsmail Faruk Bey.

İSMAİL FARUK AKSU (İstanbul) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Şimdi, bu tasarının Anayasa’ya aykırılık sorunundan sonra ikinci önemli -bize göre en önemli- problemi gerekçeyle ilgili problem. Birtakım daireler kapatılıyor, iş yükünün azalması gerekçe gösteriliyor; üye sayıları azaltılıyor hem Danıştayda hem Yargıtayda fakat bunları somuta irca edecek bir şey olması lazım elimizde. Bir etki analizi çalışması yapıp yapılmadığını geneli üzerindeki değerlendirmemde ifade etmiştim. Böyle bir çalışma kuşkusuz yapılmıştır ama lütfen hem kurumlarımız hem de Bakanlığımız bu çalışmalardan bizleri de mahrum etmesinler, bizim için de ikna edici olsun. Yani, şimdi, 17 daireden 10 daireye iniyor, işte, üye sayısı 116’ya iniyor. Bunların muhakkak bir hesabı kitabı olmuştur, olmalıdır çünkü bu kurumsal kimlikler rastgele bunları yapıyor değildir, buna inanıyorum ama gerekçede madde metninden, işte, azıcık, bir iki cümle fazla ifadelerle bunlar şey yapıldığı için bizim için ikna edici olmuyor açıkçası. O sebeple, varsa bu tür çalışmalar bunları da bilmek isteriz.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

MURAT EMİR (Ankara) – Başkanım...

BAŞKAN - Murat Bey, zatıdevletleri burada konuştu galiba.

MURAT EMİR (Ankara) – Çok önemli olduğu için...

BAŞKAN – İzleyen maddede şey edelim efendim.

MURAT EMİR (Ankara) – Bu konuyla ilgili bir detay vermek istiyorum.

BAŞKAN – Sevgili kardeşim, söz verdim.

MURAT EMİR (Ankara) – Biliyorum.

BAŞKAN – Biliyorsan o zaman...

MURAT EMİR (Ankara) – Ben yararlı olacağımı düşünüyorum efendim.

BAŞKAN – Efendim, mükerrer söz verirken herkes mükerrer ister Murat.

MURAT EMİR (Ankara) – Bir defalığına istiyorum. Ben önemli olduğunu düşünüyorum, tam da bu maddeyle ilgili.

BAŞKAN – Önemli şeyin 2 cümlede ifade edilebileceğinin mümkün olduğunu düşünüyorum.

Buyurun.

MURAT EMİR (Ankara) – Tabii, tabii.

Şimdi, gerekçede, Danıştayın, iş yükünün önemli derece hafifleyeceğinden hareketle, daire sayılarının azaltılacağı söyleniyor. Yalnız benim burada biraz şüphelerim var. Çünkü Danıştayın ilk derece mahkemesi olarak da oldukça ağır bir yük altında ezildiğini hepimiz biliyoruz.

Şimdi, bu hâlde, belki Danıştaydan gelen yüksek yargıç uzman arkadaşımız bize özellikle ilk derece mahkemesi dolayısıyla nasıl bir iş yükü altında olduklarını yıllar içerisinde sayısal olarak verirse biz burada daha aydınlatılabiliriz çünkü burada amaçlar biraz karışıyor.

Şimdi, birincisi, istinaflar gerekçe gösteriliyor, deniyor ki: İş yükü azalıyor. Ama bazen de iktidar partisinin milletvekilleri de diyorlar ki: Aslında bizim amacımız başka bir şey.

BAŞKAN – Kim diyor?

MURAT EMİR (Ankara) – Dolayısıyla bu amacın ne olduğu konusunda ve bu maddenin gerçekten işe yarayıp yaramayacağı konusunda ilk derece...

BAŞKAN – Ya, dedikoduya göre amaç belirlenebilir mi Murat?

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Adalet.Kom.

Tarih : 17/06/2016

Saat :

Kayıt: Adalet Kom. Stenograf :

Uzman : Sayfa: 18

MURAT EMİR (Ankara) – Efendim?

BAŞKAN – Dedikoduyla amaç belirlenir mi ya?

MURAT EMİR (Ankara) – Dedikodu değil, Komisyonda konuşulan sözleri söylüyorum.

BAŞKAN – Komisyon mu? Tamam.

MURAT EMİR (Ankara) – Yani özetin özeti, bu maddeyle ve istinaflarla Danıştayın iş yükünün azaltılıp azaltılamayacağını sayısal olarak ortaya konması gerekir diyorum.

BAŞKAN – Efendim, o sizin talebiniz.

MURAT EMİR (Ankara) – Gerekli görürse...

BAŞKAN – Danıştay tabii talebinizin karşılanması mümkün olan şeyde cevap verir veya vermez, bir düşünceniz var, bakarım söyleyeceğim, Danıştaydan bir açıklama...

ADALET BAKANI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) – Sayın Başkanım...

BAŞKAN – Buyurun.

ADALET BAKANI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) – Mümkün olursa elimde istatistikler var. Yani, Danıştaya sordu ama bunlar resmî istatistikler, izniniz olursa paylaşmak isterim.

Ben toplamı vermek istiyorum: Şu anda Danıştayın elinde esas olarak 207.408 dosya bulunmaktadır. İstinafin faaliyete geçmesiyle beraber yaklaşık yüzde 80 dosyaların istinafta kesinleşeceğini tahmin ediyoruz. Bildiğiniz gibi, bu, adli yargıda ceza davalarında yüzde 91, hukukta yüzde 89. Bu ilk derece mahkemesi sıfatıyla gördüğü davalar nedeniyle burada oran farklılığı var. Tabii, bu tahmini rakamlar, üç aşağı beş yukarı değişiklik olabilir.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

ADALET BAKANI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) – İlk derece sıfatıyla baktıkları dava nedir? 10 bin 184 dosya, ilk derece sıfatıyla baktıkları.

BAŞKAN – Haluk Bey, söz talebiniz var mı?

HALUK PEKŞEN (Trabzon) – İzleyen maddede söz talebim var.

BAŞKAN – İzleyen madde için, tamam.

Önergeleri okutuyorum:

Adalet Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (1/726) esas numaralı Danıştay Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı'nın 3'üncü maddesinin tasarı metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Cemal Okan Yüksel

Eskişehir

Mehmet Gökdağ

Gaziantep

Necati Yılmaz

Ankara

Zeynel Emre

İstanbul

Gerekçe:

Tasarı yargı erkini yürütmenin şekillendirmesini amaçlayan bir sistematikte hazırlanmıştır. Siyasi iktidarın yargıya ilişkin önceki dönemlerde çıkardığı diğer yasal düzenlemelerle birlikte değerlendirildiğinde tasarının gerçek amacının yürütmenin yargıya müdahalesini sağlamaya yönelik olduğu daha somut bir şekilde ortaya çıkmaktadır. Bu doğrultuda, Anayasa'ya da açıkça aykırı düzenlemeler içeren maddenin tasarı metninden çıkarılması öngörülmüştür.

Adalet Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (1/726) esas sayılı Danıştay Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı'nın 3'üncü maddesinin tasarıdan çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Bedia Özgökçe Ertan

Van

Gerekçe:

Tasarıyla yapılmaya çalışılan değişikliğin Anayasa'ya aykırılık teşkil ediyor olması sebebiyle tasarıdan çıkartılması gerekir.

BAŞKAN – Her 2 metin aynı, birleştirerek...

Bileşik önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Bileşik önerge kabul edilmemiştir.

Maddeyi yüksek oylarınıza arz ediyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

4'üncü maddeyi okutuyorum:

MADDE 4- 2575 sayılı Kanunun 15 inci maddesine ikinci fıkrasından sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkra eklenmiş ve mevcut üçüncü fıkra buna göre teselsül ettirilmiştir.

"3. Bu Kanun ve diğer kanunlara göre yapılacak seçimlerde Danıştay Genel Kurulu üye tam sayısının hesabında; görev süresinin dolması, ölüm, emeklilik veya istifa gibi nedenlerle boş olan üyelikler dikkate alınmaz."

BAŞKAN – Haluk Bey, buyurun.

HALUK PEKŞEN (Trabzon) – Sayın Başkanım, Sayın Bakanım, saygıdeğer milletvekilleri; buradaki düzenleme belki de hukuk tarihi açısından çok büyük bir tehlike arz ediyor. Hani diğer maddelerde tolere edilebilir sorunlar var ama burası böyle değil.

Çıkarma önermeniz var mı?

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Adalet.Kom.

Tarih : 17/06/2016 Saat :

Kayıt: Adalet Kom. Stenograf :

Uzman : Sayfa: 19

HAKKI KÖYLÜ (Kastamonu) – Çıkarma önergemiz var.

HALUK PEKŞEN (Trabzon) – Varsa sorun yok efendim.

BAŞKAN – Var mı metinden çıkarma?

Pardon, buna rağmen söz isteyebilir ama sözü o zaman orada donduruyorsunuz.

HALUK PEKŞEN (Trabzon) – Yani çıkarma önergesi varsa, bu madde çıkarılıyorsa...

BAŞKAN – Anayasa sorunu, doğru.

HALUK PEKŞEN (Trabzon) – Bu yalnızca Anayasa sorunu değil, bu bir ahlaki sorun da yaratır Sayın Başkanım. Yani buradaki düzenlemeye bir bakıldığı zaman, hâkimlik mesleğini doğrudan ahlaki olarak çöküntüye uğratabilecek çok ciddi bir risk gördüğüm için burada söz istedim. Yani mesleğe gerçekten çok ağır bir saldırı niteliğindedir bu; yarın öbür gün bir yargıcın önüne istifa etmesi için önüne her şey konulabilir. Onun için bence de bu ahlaki bir sorun, yalnızca Anayasa sorunu değil. Madem çıkarılıyor, teşekkür ediyorum efendim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Önergeleri okutuyorum:

Adalet Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (1/726) esas numaralı Danıştay Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı'nın 4'üncü maddesinin tasarı metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Cemal Okan Yüksel

Eskişehir

Mehmet Gökdağ

Gaziantep

Necati Yılmaz

Ankara

Zeynel Emre

İstanbul

Gerekçe:

Tasarı yargı erkini yürütmenin şekillendirmesini amaçlayan bir sistematikte hazırlanmıştır. Siyasi iktidarın yargıya ilişkin önceki dönemlerde çıkardığı diğer yasal düzenlemelerle birlikte değerlendirildiğinde tasarının gerçek amacının yürütmenin yargıya müdahalesini sağlamaya yönelik olduğu daha somut bir şekilde ortaya çıkmaktadır. Bu doğrultuda, Anayasa'ya da açıkça aykırı düzenlemeler içeren maddenin tasarı metninden çıkarılması öngörülmüştür.

Adalet Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (1/726) esas sayılı Danıştay Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı'nın 4'üncü maddesinin tasarı metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Bedia Özgökçe Ertan

Van

Gerekçe:

Tasarıda, seçimlerde ölüm, emeklilik veya istifa gibi nedenlerle boş olan üyeliklerin hesaba katılmaması düzenlemiştir. Ancak bu durum seçimlerde suistimale sebebiyet verebilecektir, seçim sonuçları da temsiliyeti tam olarak yansıtamayacaktır. Doğası gereği her zaman mümkün olan bu istisnai hâllerin genel kuralları etkilememesi gerektiğinden tasarıdan çıkarılması gerekmektedir.

Adalet Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (1/726) esas sayılı Danıştay Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı'nın çerçeve 4'üncü maddesinin tasarıdan çıkarılmasını ve diğer maddelerin bu duruma göre teselsül ettirilmesini arz ve teklif ederiz.

Hilmi Bilgin

Sivas

Gerekçe:

Önergeyle Danıştay Genel Kurulu tarafından yapılan seçimlerde üye tam sayısının hesabında boş olan üyeliklerin dikkate alınmayacağı hükmü tasarıdan çıkarılmaktadır.

BAŞKAN – Teşekkürler.

Arkadaşlar, gerekçeler farklı olmakla birlikte hüküm cümlesi, netice aynı olduğu için mevcut irtibat sebebiyle önergeleri birleştiriyorum.

Bileşik önergeleri oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

ADALET BAKANİ BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) – Gerekçelere katılmamaktayız.

BAŞKAN - Ve artık metinden çıktığı için olmayan maddeyi oylama imkânından yoksunuz. Teselsülün buna göre yapılmasını istiyoruz. Öyle mi, Zeynel Bey, doğru mu?

ZEYNEL EMRE (İstanbul) – Doğru, doğru.

BAŞKAN – 5'inci maddeyi okutuyorum:

MADDE 5- 2575 sayılı Kanunun 16 ncı maddesinin birinci fıkrasının ilk cümlesi aşağıdaki şekilde, üçüncü fıkrasında yer alan "onbeştir" ibaresi "dokuzdur" şeklinde değiştirilmiş ve aynı maddenin dördüncü fıkrasına aşağıdaki cümle eklenmiştir.

"İdari işler Kurulu, idari daire başkanı ile her takvim yılı başında Başkanlık Kurulunca idari daireden seçilecek iki üye ve her dava dairesi başkan veya üyeleri arasından seçilecek bir üyeden oluşur." "Bu toplantılarda toplanma ve görüşme yeter sayısı yedidir."

BAŞKAN – Teşekkürler.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Adalet.Kom.

Tarih : 17/06/2016 Saat :

Kayıt: Adalet Kom. Stenograf :

Uzman : Sayfa: 20

Pardon, burada ben şey yapayım.

Danıştay, değil mi?

DANIŞTAY GENEL SEKRETERİ ABDURRAHMAN GENÇBAY – Evet efendim.

BAŞKAN - Üstadım, ben topluluklar hukukunda, korporatif hukukta “toplantı yeter sayısı” ile “karar yeter sayısı”nı biliyorum, “görüşme yeter sayısı” ne demek?

ADALET BAKANI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) – Toplantının görüşürken de devam etme sayısı.

BAŞKAN – Efendim, o süreklilik başka, zaten o. Yani, bakın, korporatif hukukta temel ilkedir. Karar nisabı zaten vardır, o karar nisabının sağladığı güvencede toplantı devam eder, karar alınamaz.

ADALET BAKANI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) – Mevcut kanunda aynı.

BAŞKAN – Yasada var efendim, biliyorum. Yasada var ama bunun -olası bir Danıştay reformunda- görüşme yeter sayısı gibi bir garabetin korporatif hukukta mevcut olmadığı gerçeğini dikkate alacağınızı düşünüyorum.

Teşekkür ediyorum.

Önergeyi okutuyorum:

Adalet Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (1/726) esas numaralı Danıştay Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı’nın 5’inci maddesinin tasarı metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Cemal Okan Yüksel

Necati Yılmaz

Zeynel Emre

Eskişehir

Ankara

İstanbul

Mehmet Gökdağ

Gaziantep

Gerekçe:

Tasarı, yargı erkini yürütmenin şekillendirmesini amaçlayan bir sistematikte hazırlanmıştır. Siyasi iktidarın yargıya ilişkin önceki dönemlerde çıkardığı diğer yasal düzenlemelerle birlikte değerlendirildiğinde tasarının gerçek amacının yürütmenin yargıya müdahalesini sağlamaya yönelik olduğu daha somut bir şekilde ortaya çıkmaktadır. Bu doğrultuda, Anayasa’ya da açıkça aykırı düzenlemeler içeren maddenin tasarı metninden çıkarılması öngörülmüştür.

Adalet Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (1/726) esas numaralı Danıştay Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı’nın 5’inci maddesinin tasarı metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Bedia Özgökçe Ertan

Van

Gerekçe:

3’üncü maddedeki değişiklik önergemize bağlı olarak idari dava dairelerinin sayısı korunduğundan ötürü maddenin eski hâliyle kalması gerekmektedir.

BAŞKAN – Önergeleri İç Tüzük’ün bana verdiği “ex-officiel” -resen- yetki kapsamında birleştiriyorum, birleşik önergeleri oylarınıza arz ediyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önergeler kabul edilmemiştir.

Tasarı maddesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler...

“Ex-officiel”, yargılama hukukunun önemli terimlerinden birisi. Bak, bizim Murat’ın Hocası Seyfullah Ediz’in bana armağanıdır. Hukuk başlangıcını, başlangıç hükümlerini muhteşem şekilde işler. Oraya atıfla cevap veriyorum.

Arkadaşlar, Bakanım; şunu da okuyalım, ara verelim diyorum.

ADALET BAKAN YARDIMCISI BİLAL UÇAR – 1 madde daha geçelim.

BAŞKAN – Tamam, bunu okuyalım.

MADDE 6- 2575 sayılı Kanunun 17 nci maddesinin üçüncü fıkrasında yer alan “yirmi beş” ibaresi “onbeş” ve “önüçtür” ibaresi “yedidir” şeklinde değiştirilmiştir.

BAŞKAN – Önergeleri okutuyorum:

Adalet Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (1/726) esas numaralı Danıştay Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı’nın 6’ncı maddesinin tasarı metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Cemal Okan Yüksel

Necati Yılmaz

Zeynel Emre

Eskişehir

Ankara

İstanbul

Mehmet Gökdağ

Gaziantep

Gerekçe:

Tasarı, yargı erkini yürütmenin şekillendirmesini amaçlayan bir sistematikte hazırlanmıştır. Siyasi iktidarın yargıya ilişkin önceki dönemlerde çıkardığı diğer yasal düzenlemelerle birlikte değerlendirildiğinde tasarının gerçek amacının yürütmenin yargıya müdahalesini sağlamaya yönelik olduğu daha somut bir şekilde ortaya çıkmaktadır. Bu doğrultuda, Anayasa’ya da açıkça aykırı düzenlemeler içeren maddenin tasarı metninden çıkarılması öngörülmüştür.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Adalet.Kom.

Tarih : 17/06/2016

Saat :

Kayıt: Adalet Kom. Stenograf :

Uzman : Sayfa: 21

Adalet Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (1/726) esas numaralı Danıştay Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı'nın 6'ncı maddesinin tasarı metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Bedia Özgökçe Ertan
Van

Gerekçe:

3'üncü maddedeki değişiklik önergemize bağlı olarak idari dava dairelerinin sayısı korunduğundan ötürü maddenin eski hâliyle kalması gerekmektedir.

BAŞKAN – Birleştiriyorum, birleşik önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Adalet Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (1/726) esas numaralı Danıştay Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı'nın 6'ncı maddesinde yer alan “yedidir” ibaresinin “onbirdir” şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Hilmi Bilgin
Sivas

Gerekçe:

Danıştay vergi dava daireleri ile vergi dava dairelerince müşterek heyet yapılması hâlinde müşterek heyette yer alan Danıştay üyelerinin sayıları dikkate alınarak Vergi Dava Daireleri Kurulunun toplantı ve görüşme yeter sayısı artırılmaktadır.

BAŞKAN – Evet, önergeyi oylarınıza arz ediyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmiştir.

Önerge doğrultusunda maddeyi tasvibinize sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

Saat 14.00'e kadar ara veriyorum.

Kapanma Saati: 12.35

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Adalet.Kom.

Tarih : 17/06/2016 Saat :

Kayıt: Adalet Kom. Stenograf :

Uzman : Sayfa: 22

İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 14.03

BAŞKAN: Ahmet İYİMAYA (Ankara)

BAŞKAN VEKİLİ: Hakkı KÖYLÜ (Kastamonu)

SÖZCÜ: Serap YAŞAR (İstanbul)

KÂTİP: Adnan BOYNUKARA (Adıyaman)

BAŞKAN – Arkadaşlar, toplantıyı açıyorum.

7’nci maddeyi okutuyorum:

MADDE 7- 2575 sayılı Kanunun 23 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendine aşağıdaki cümle eklenmiştir.

"Danıştayın temyiz mercii olarak görevi, bir hukuk kuralının uygulanmaması veya yanlış uygulanması şeklinde ortaya çıkan hukuka aykırılıkların denetimini yapmakla sınırlıdır."

BAŞKAN – Söz isteyen? Yok.

Önerge var da bilhassa Danıştaydaki hâkim arkadaşlarım, "Danıştayın temyiz mercii olarak görevi" mi demek lazım, "temyiz incelemesi" deyip bir hukuk kuralının uygulanması... Öyle mi diyelim?

DANIŞTAY 17. DAİRE BAŞKANI ENVER KAYA – "Mercii" demek belki...

BAŞKAN – Görevi değil, temyiz incelemesi çünkü. Zaten görevi yukarıda tarif ediyorsunuz, görevi var, tamam, alt mahkemelerin kararlarını denetlemek ama "İnceleme, temyiz incelemesi yapmakla sınırlıdır." demek lazım.

DANIŞTAY 17. DAİRE BAŞKANI ENVER KAYA – Evet Başkanım.

BAŞKAN – Üstadım, 7’nci maddede "...denetimini yapmakla sınırlıdır." diyorsunuz.

DANIŞTAY 17. DAİRE BAŞKANI ENVER KAYA – Evet.

BAŞKAN – E, görev var zaten, görev maddesi değil bu, temyiz incelemesi maddesi. Takdir sizin. Yani, Danıştayın hafızası bakımından soruyorum, hukuken...

ADALET BAKANI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) – Başkanım, madde "Danıştayın görevleri" maddesi.

BAŞKAN – Tabii, görevi.

ADALET BAKANI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) – Tabii işte onun için orada.

BAŞKAN – Görevi alt mahkeme kararlarını incelemek, temyiz incelemesi, tamam. O var zaten, yukarıda var Bekir Bey.

ADALET BAKANI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) – Orada bir şey yok.

BAŞKAN – "İnceler ve karara bağlar." diyor. "Temyiz incelemesi sınırlıdır." demek lazım, doğrusu o.

DANIŞTAY 17. DAİRE BAŞKANI ENVER KAYA – Onunla sınırlamak lazım.

BAŞKAN – Zaten mesele yok, aynı anlamda ama tekrar yapıyoruz. Yukarıda görev veriyorsunuz...

ADALET BAKANI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) – Sayın Başkanım, tekrarı daha önce söyledik. Şimdi istinaf olmadığı için Danıştay ve Yargıtay vaka denetimi de yapıyorlar şu anda. Esasında bunu yazmasak bile, bu madde bu sonucu doğruyor, buna gerek bile olmaz ama burada bugüne kadar oturmuş bir gelenek var.

BAŞKAN – Yerindeliği...

ADALET BAKANI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) – Bu, gelenek. "İstinaf geçti, artık vaka incelemesi yapmayın." demektir bu.

BAŞKAN – Üstadım, bu böyle de temyiz incelemesini tarif ediyorsunuz burada.

HAKKI KÖYLÜ (Kastamonu) – Başkanım, sen diyorsun ki: "Şu üç kelimeye ihtiyaç yok."

BAŞKAN – Tabii tabii, var, yukarıda görevi sayıyorsunuz.

HAKKI KÖYLÜ (Kastamonu) – Danıştayın temyiz incelemesi...

BAŞKAN – "Bu görevlerden temyiz incelemesinin sınırı şudur..." diyoruz.

HAKKI KÖYLÜ (Kastamonu) – Yani "Oradaki üç kelime fazla." diyor.

BAŞKAN – Takdir sizin, ben müdahale etmeyeyim, ben saflaştırmak, hukuki saflığı ortaya koymak için çaba gösteriyorum. Önergem yok, sadece hatırlatıyorum.

Önergeyi okutuyorum:

Adalet Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (1/726) esas numaralı Danıştay Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı'nın 7'nci maddesinin tasarısı metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Cemal Okan Yüksel

Eskişehir

Zeynel Emre

İstanbul

Gerekçe:

Necati Yılmaz

Ankara

Mehmet Gökdağ

Gaziantep

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Adalet.Kom.

Tarih : 17/06/2016 Saat :

Kayıt: Adalet Kom. Stenograf :

Uzman : Sayfa: 23

Tasarı, yargı erkini yürütmenin şekillendirmesini amaçlayan bir sistematikte hazırlanmıştır. Siyasi iktidarın yargıya ilişkin önceki dönemlerde çıkardığı diğer yasal düzenlemelerle birlikte değerlendirildiğinde tasarının gerçek amacının, yürütmenin yargıya müdahalesini sağlamaya yönelik olduğu daha somut bir şekilde ortaya çıkmaktadır. Bu doğrultuda Anayasa'ya da açıkça aykırı düzenlemeler içeren maddenin tasarı metninden çıkarılması öngörülmüştür.

BAŞKAN – Önergeyi yüksek oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Adalet Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (1/726) esas sayılı Danıştay Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı'nın 7'nci maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Bedia Özgökçe Ertan
Van

"2575 sayılı Kanunun 23. Maddesinin 1. Fıkrasının "a" bendine aşağıdaki cümle eklenmiştir."

"Danıştayın temyiz merci olarak görevi, bir hukuk kuralının uygulanmaması veya yanlış uygulanması şeklinde ortaya çıkan hukuka aykırılıkların denetimini yapmakla ve gerekli olduğu hallerde önüne gelen dosyanın esasına girmekle sınırlıdır."

Gerekçe:

İlk derece mahkemelerince verilen kararlar, istinaf kanun yolunun uygulanmaya başlamasıyla kanuna, hukuka ve maddi olaya uygunluk yönünden istinaf mercilerince denetlenecek ve kararların büyük çoğunluğu bu aşamada kesinleşecektir. Fakat, istinaf uygulamasında bir deneyim bulunmaması nedeniyle Danıştayın önemli gördüğü hususlarda bu görevine devam etmesi gerekmektedir.

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir teklif sahibinin sükûtuyla.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

8'inci maddeyi okutuyorum:

MADDE 8- 2575 sayılı Kanunun 26 ncı maddesinin birinci fıkrasında yer alan "Dokuzuncu, Onuncu, Onbirinci, Onikinci, Onüçüncü, On dördüncü, On beşinci ve On altıncı" ibaresi "Dokuzuncu ve Onuncu" şeklinde değiştirilmiştir.

BAŞKAN – Söz isteyen? Yok.

Önergeler var, okutuyorum:

BEDİA ÖZGÖKÇE ERTAN (Van) – Söz istiyorum Başkanım.

MURAT EMİR (Ankara) – Öyle hızlı gidiyorsunuz ki Başkanım, yetişemiyoruz yani dosyamızı bulana kadar...

BAŞKAN – Efendim, sizin dinamik hafızanızın benim yavaş işleyen sözümü takip edememesini anlamakta zorlanıyorum.

MURAT EMİR (Ankara) – Biz de bunlara cevap vermekte zorlanıyoruz.

BAŞKAN – Söz veririm tamam, bu bitsin, veririm.

Önergeyi okutuyorum:

Adalet Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (1/726) esas numaralı Danıştay Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı'nın 8'inci maddesinin tasarı metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Cemal Okan Yüksel

Eskişehir

Zeynel Emre

İstanbul

Necati Yılmaz

Ankara

Mehmet Gökdağ

Gaziantep

Gerekçe:

Tasarı, yargı erkini yürütmenin şekillendirmesini amaçlayan bir sistematikte hazırlanmıştır. Siyasi iktidarın yargıya ilişkin önceki dönemlerde çıkardığı diğer yasal düzenlemelerle birlikte değerlendirildiğinde tasarının gerçek amacının, yürütmenin yargıya müdahalesini sağlamaya yönelik olduğu daha somut bir şekilde ortaya çıkmaktadır. Bu doğrultuda, Anayasaya da açıkça aykırı düzenlemeler içeren maddenin tasarı metninden çıkarılması öngörülmüştür.

Adalet Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (1/726) esas numaralı Danıştay Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı'nın 8'inci maddesinin tasarıdan çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Bedia Özgökçe Ertan
Van

Gerekçe:

Dava daire sayısının azaltılması yoluna gidilmesi zamansal olarak uygun değildir. İstinaf mahkemelerinin uygulama ve işleyişi tecrübe edilmeden iş bu değişikliğe gidilmesi usul ekonomisi açısından uygun değildir. Daire sayısında yeniden yapılacak düzenlemeler, ihtiyaç doğrultusunda istinaf sisteminin yerleşmesinden sonraya bırakılmalıdır.

BEDİA ÖZGÖKÇE ERTAN (Van) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Oylamaya geçmedim, bir sözünüz vardı, buyurun.

Bedia Hanım, buyurun.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Adalet.Kom.

Tarih : 17/06/2016 Saat :

Kayıt: Adalet Kom. Stenograf :

Uzman : Sayfa: 24

BEDİA ÖZGÖKÇE ERTAN (Van) – Teşekkürler Sayın Başkanı.

Gereğede de belirttiğimiz gibi, önce ihtiyaçlar belirir, sonra düzenlemeler yapılır. Yani, genel kural da, aklımızın aldığı ve mantıklı olan kural da budur esasen. Şimdi, istinaf mahkemeleri henüz işlerlik kazanacak ve açıkçası tam bir kaos yaşanacağını düşünüyorum, birdenbire bir sistem değişikliği gerçekten de birçok yeni soruna yol açabilir, belki şu an öngörülemeyen sorunlara da yol açabilir. Yani, sayısal olarak belki dosya yükü ve kesinleşme süreçleri bakımından yüksek yargıya, bazı dairelere belki iş yükü sebebiyle fiziksel olarak sadece dosya gelmeyeceğini düşünüyorsunuz ve böyle gerçekleştireyorsunuz ancak bunun zamana bırakılması yani öncelikle işleyişin görülüp ihtiyaç kalmamışsa eğer dairelerin bir bir kapatılması yoluna gidilmesi belki daha doğru olabilirdi. Mantiken söylemek istedik. O yüzden bu gerçeği sunuyoruz ve kaldırılmasını istiyoruz bunun.

BAŞKAN – Tamam, metinden çıkarılsın.

BEDİA ÖZGÖKÇE ERTAN (Van) – Evet.

BAŞKAN – Tamam.

Buyurun Murat Bey.

MURAT EMİR (Ankara) – Tabii, hızla geçildiği için, 7’nci maddede söz alma fırsatı bulamadık. Elbette bu maddenin geçtiğinin farkındayım ama yine de tutanaklara geçmesi bakımından bu konu üzerinde görüşlerimizi ifade etmek isterim.

Şimdi, madde 7’de deniliyor ki: Danıştayın temyiz merci olarak görevi bir hukuk kuralının uygulanmaması veya yanlış uygulanması şeklinde ortaya çıkan hukuka aykırılıkların denetimini yapmakla sınırlıdır. Şimdi, burada Danıştayın böyle bir görevi olduğu kesin, elbette, yüksek yargı organı ancak burada sınırlamak doğru değildir çünkü Danıştayın asıl görevi idarenin en üst danışma organı olarak içtihat yaratmaktır. Özellikle, zaman zaman, yeri geldikçe yerindelik denetimi yapmaktır. Elbette Anayasa değişikliğini de biliyorum ama yine de burada bu eklenen maddenin yersiz, gereksiz olduğunu ve Danıştayın görevlerinin sadece hukuk kurallarının uygulanmasıyla -hukuki denetimiyle- sınırlandırılmayacağını, yeri geldikçe içtihat yaratmak, yeri geldikçe görüş vermek ve yeri geldikçe de önemli olarak yerindelik denetimi yapmak olacağını da kayıtlara geçmek isterim.

BAŞKAN – Bunun üst cümlesinde var bakarsanız. Temyiz mercisi olarak, inceleme mercisi olarak görüyor; yoksa, Danıştay...

MURAT EMİR (Ankara) - Temyiz mercisi olarak da, önüne temyiz için gelen dosyalar için de söylüyorum ben bunu; yoksa, görüş alma anlamında söylemiyorum elbette.

BAŞKAN – Anayasa’da bile özel hüküm var.

MURAT EMİR (Ankara) - Ama, önüne gelen dosyada eğer Danıştay sadece hukuk kuralının uygulanıp uygulanmayacağına bakacaksa, bunun dışında bir işlem yapamayacaksa, o zaman -usulsüz biçimde ve özellikle kamu yararı göz ardı edilerek yapılan örneğin ihaleler; mesela şehir hastaneleri meseleleri var buna benzer; otoyollar, havaalanı ihaleleri var- sadece hukuk kuralının uygulanıp uygulanmadığına bakacaksa burada aslında kabul etmelisiniz ki Danıştay devre dışı bırakılmış oluyor, işlevsizleştirilmiş oluyor.

BAŞKAN – Muratçığım, idari işlemlerin hukukilik denetiminin hangi unsurlar bakımından yapılacağı hususu İdari Yargılama Usulü Kanunu’nda vardı ve o kapsamda amaç da vardır.

MURAT EMİR (Ankara) – O zaman Sayın Başkanım, bu maddeye ihtiyaç nedir?

BAŞKAN – Bu yerindelik denetiminin, “opportunité” denetiminin... Tabii, Danıştay görevinin dışında “opportunité.”

MURAT EMİR (Ankara) – Evet, tam da bunu ifade etmeye çalışıyorum. Yani, Danıştayın bu görevi olmak durumundadır, olmalıdır, gereklidir.

BAŞKAN – Siz yerindelik denetimini Danıştaya verdiğiniz zaman idarenin takdir hakkı ortadan...

ADALET BAKANİ BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) – Yürütmeyi Danıştaya devretmektir o.

Sayın Başkanım, Danıştaya yerindelik denetimi vermek yürütme yetkisini Danıştaya devri demektir, bu kabul edilemez bir şey. Anayasa’nın -izininiz olursa okumak istiyorum- 125’inci maddesinin dördüncü fıkrası “Yargı yetkisi, idarî eylem ve işlemlerin hukuka uygunluğunun denetimi ile sınırlı olup, hiçbir surette yerindelik denetimi şeklinde kullanılamaz. Yürütme görevinin kanunlarda gösterilen şekil ve esaslara uygun olarak yerine getirilmesini kısıtlayacak idari eylem ve işlem niteliğinde veya takdir yetkisini kaldırarak biçimde yargı kararı verilemez, çok açık. Bunun bir tekrara gibi.

BAŞKAN – Teşekkürler efendim.

MURAT EMİR (Ankara) – Bütününü ifade etmişsiniz Sayın Bakanım ama biz hâlâ Danıştayın bir yerindelik denetimi görevi olması gerektiğini düşünüyoruz.

BAŞKAN – Buyurun.

NECATİ YILMAZ (Ankara) – Sayın Başkan, tabii ki sürekli, her bir değerlendirmenin sonrasında referans alacağımız temel metne, Anayasa’ya dönüyoruz, öyle yapmamız gerekiyor. Ama bir an için, hukuk devleti içerisinde olduğumuzu, gerçekten de anayasal gereklerle, ilkelere, değerlere, kurumlara uygun şekilde devletin kendini ifade ettiğini, işlettiğini düşünüyoruz, birden sarsılıp kendimize geliyoruz ki böyle bir şey yok. Olması gerekenden bahsediyoruz, evet, Sayın Bakanın referansları doğru, Anayasa’ya başvurmamız gerekiyor, hukuk devletinin temel ilkelerinden konuşmamız gerekiyor, onun ışığında her bir madde hükmünü ele almamız gerekiyor ama ne yazık ki genel işleyiş bu değil. Yani yeri geldiği zaman, saygı duyulmayan, “Bana uysun.” denilen yani “Ben Anayasa’yı ihlal ettim, şu anda bir suç işledim. O hâlde, benim suçumu ortadan kaldırmak için mevzuatı değiştirin.” diyen bir anlayış karşısında bu değerlendirmeyi yapmak gerçekten bizim iç dünyamızda bölünmüşlükler, parçalanmışlıklar yaratıyor. Yani gerçekten böyle mi yapıyoruz, böyle mi yaşıyoruz? Asla böyle değil. Dönüp yine anayasal gereklerle karar veren bir mahkeme organının, “Yüksek

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Adalet.Kom.

Tarih : 17/06/2016 Saat :

Kayıt: Adalet Kom. Stenograf :

Uzman : Sayfa: 25

mahkemenin kararlarına uymayacağım, saygı duymayacağım, siz de uymayın. Gerekirse tazminatı da devletin kasasından ödeyeceğim vatandaşın vergisinden, dolayısıyla bunu uygulamayacağım.” diyen bir anlayış ülkenin tamamını ve kendi dışındaki anayasal kurumları, güçleri dahi hegemonyası altına, etkisi altına almışsa, böyle bir işleyiş Türkiye maruz kalmışsa biz bu değerlendirmeyi ne kadar sahici yapıyoruz onu düşünmek lazım.

Sevgili arkadaşlar, bu yasa nereden gündeme geldi? Bunda maksat nedir? Gerçekten de söylendiği gibi etkin bir yargı mı aranıyor? Gerçekten de yargının içerisine sızdığı iddia olunan, burada etkin hâle geldiği söylenen bir unsur buradan ayıklanmak mı isteniyor? Gerçek ihtiyaç nedir, bunu bilmemiz gerekiyor. Ama, ne yazık ki on dört yıllık süreç içerisinde topluma, ülkeye, dünyaya anlatılan şeyler ile yapılan şeyler çok farklıydı birbirinden. Tüm uygulamalar, toplumun genel kabulü, ortak değerlerin ve ihtiyaçların perdelenmesi altında gerçekleştirildi, siyasi bir süreç adım adım inşa edildi. Dönüp baktığımızda, bunların zaman zaman taşeronluk sistemiyle bazı güç gruplarına, iktidar çevrelerine, cemaat çevrelerine paylaştırıldığı, onlarla taşeronluk ilişkisi içine girildiği gözlemlendi ve süreç içerisinde kendilerinin bu ittifak edilen, iş bölümü yapılan grupların siyasi iktidardan daha fazla yol katetmesi karşısında onlarla hesaplaşmaya gidildi ve tüm bu çalışmaların hepsi bir yapay düşman gösterilerek onun karşıtlığında bir cephe fikriyle sürdürüldü. Şimdi, bu defa, düne kadar beraber iş tutulan, Türkiye'nin temel meselelerini içinden çıkılmaz hâle getiren cemaatle beraber götürürken şimdi de ortak düşmanın bu olduğu söyleniyor. Yoksa yine mi kandırılıyor, yoksa yine mi aldatılıyor, kaygısı ister istemez bizde hâkim. Hele hele samimiyet unsuru siyasette kaybolunca bunları düşünmekten kendimizi alıkoyamıyoruz. Israrla söylüyorum sabahdan beri, dün de söyledim: Sayın Bakan ısrarla ve ısrarla bir tutumda daha sebat ediyor ve taleplerimizi karşılamak konusunda verdiğimiz arayışı da değerlendirmek istemedi, basını bu konuda bilgilendirebilirdi, gerekli açıklamaları yapabilirdi. Onun yerine, kendi danışmanının, yanlış olduğunu düşündüğü “tweet”ini geri almasını, düzeltmesini dahi temin edecek ya bir muktedirlikten yoksun ya da iradeden. Ben öyle düşünüyorum, bunu düşünmek de hakkımızdır. Yanlış olduğunu, sakıncalı bulunduğunu söylediği bir sonucu, sıkıntıyı gideremedi ya da gidermek istemedi, bunu görüyoruz. Böyle baktığımız zaman da gerçekten de samimiyetle konuşmamız gereken meselelerde karşı tarafta samimi bir yaklaşım var mı endişe ediyoruz, bunun altını çizmek istiyorum.

Ve sonuçta şunu söylememiz lazım: Burada dairelerle ilgili, dairelerin sayısı ile ilgili değerlendirme yapılırken gerçekten de şöyle bir yöntem izlenebilirdi: Nasılsa bu yasanın öngördüğü işleyiş biçimi, temyiz yapıldığı an -an esas alınarak yapılacak, öyle biliyorum ben yanlış hatırlamıyorsam- dikkate alınarak incelemeyi o mahkeme yapacak yani istinafa istinaf görevi aslına bakarsanız belli bir zaman içerisinde geçici madde üzerinden devam edecek, demin söylendiği gibi. O hâlde, bunun da tedricî geçişi düşünülebilirdi ve süreç içerisinde istinafin uygulanma biçimi, arızaları gözlemlenebilirdi ve bu çalışma zamana yayılabilirdi. Sonuçların da olumsuz etkileri gözlenerek sıkıntılar giderilebilirdi. Hepsinin ötesinde, öncelikle demin dediğim kaygıların giderilmesi konusunda bu yasadaki önce HSYK'nın bölünmesi gündeme gelebilirdi ve bu derhâl gündeme gelmeli ve bölünmelidir. Gerçekten de sizler yargıyı siyasetin veyahut da başka güç odaklarının etkisinden kurtarmak istiyorsanız öncelikle kendinizden başlayın. Önce yargı içerisindeki elinizi çekin. Böylelikle çocukluk yıllarımızda, daha mesleğin ilk yıllarında, benim kırk yıldır okuyageldiğim, hepimizin aynı şekilde paylaştığı ve burada o yıl oluşan mutabakatlardan önce mutabık olduğumuz, idarenin Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu içerisindeki temsilcisinin sadece idari işlerle sınırlı kalması ve Bakanın oradan çıkması konusundaki görüşün sahiplenilmesi gerekirdi. Dolayısıyla görüyoruz ki amaç bu ihtiyaçları gidermek değil, amacı devlete hâkim olan siyasal anlayışın devletin denetleyici gücü olan yargıda da etkili hâle getirilmesi çabasıdır. Biz bu çalışmanın tamamını bu alanda da öncelikle siyasi bir çalışma görüyoruz. Hukuku tarafsız, bağımsız, etkin kılmak yerine hukuku büründürmek isteyen “iktidarın sopası” olma rolünü daha güçlü bir şekilde gerçekleştirmesinin bir çalışması olarak değerlendiriyoruz. Dolayısıyla, bu işleyiş, bu çabayı, bu yasayı teşhir ediyoruz, tarihe not düşüyoruz ve bu yoldan dönüşünüzü hep beraber konuşacağımız günleri şimdiden öngörüyoruz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Genelî üzerindeki müzakerelerin bir tekrarı olarak telakki ediyorum Başkanlık olarak.

NECATİ YILMAZ (Ankara) – Zaman zaman yapacağız böyle Başkanım.

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum

Buyurun Mehmet Bey.

MEHMET GÖKDAĞ (Gaziantep) – Evet, Sayın Başkanım, ben de yapılan bu değişikliğin tamamen keyfi olduğunu ve yüksek yargının sınırlarının çizilerek bir anlamda elinin kolunun bağlandığı bir anlam taşıdığını ifade ediyorum.

Arkadaşlar, değerli milletvekilleri; biz burada yani yüksek bir yargıdan bahsediyoruz. “Bu yargıya biz böyle bir yetki verirsek idare işlemez, bu yargıya bunu verirsek şurada şu aksaklık olur.” gibi bir anlayış; hâlbuki Danıştayın gerçekten -meselelerin çözümünde önemli bir kurum olan- verdiği kararlarla da hepimizin içinin rahat ettiği, objektiflik taşıması gereken bir yapıda olması gerekiyor. Sizin de bu düşünceniz şunu gösteriyor ki gerçekten yüksek mahkemeye bir güvensizlik ifade ediyor. Şimdi, bağımsız olmayan, tarafsız olmayan ve oluşumunda objektif kurallar işlemeyen bir anlayış olursa gerçekten sizin kaygınız da böyle olabilir. Biz, onun için diyoruz ki: Yüksek mahkemelerin yapılarını oluştururken, seçimleri yapılırken siyasallaştırmadan uzak tutalım. Bu siyasallaştırma bugün AKP olabilir, yarın CHP olabilir, yarın MHP olabilir, yarın bir başka parti olabilir; hangi parti olursa olsun bunun siyasallaştırmadan uzaklaşması ve bizim yüksek yargımızda bir güvensizlik ifade eden, onun alanlarını daraltan ve “Sadece şu konuyu inceler.” gibi bir alana mahkûm etmemizin doğru olmadığını, yasal olmadığını, anayasal olmadığını söylüyoruz.

7'nci maddede, 8'inci maddede, işte, daire sayısı yeniden düzenleniyor. Şimdi, bu hangi ihtiyaca göre düzenleniyor, hangi ihtiyaca göre bununla ilgili bir tasarruf ediyor, bu da bilinmezlik.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Adalet.Kom.

Tarih : 17/06/2016 Saat :

Kayıt: Adalet Kom. Stenograf :

Uzman : Sayfa: 26

Değerli arkadaşlar, yine genelle ilgili olacak ama Sayın Adalet Bakanımızın da belirttiği, işte, birtakım yapıyı temizleme, birtakım yapının bu işleyiş içerisinde çıkarılması gibi bir düşünce güttüğü söyleniyor ama bunu yaparken değerli arkadaşlar, yine anayasal çizgiden ayrılmamamız gerektiğini düşünüyorum. Yani öyle bir yapının, başka bir paralel yapının herhangi bir yerde, sadece yargıda değil... “Paralel yapı” diye bir yapı mı olur? Yani bir devletin işleyişi vardır, bir yapı vardır, herkes de onun kurallarına uyar. Bu anlamda, böyle bir düşünce sizden söyleniyor. Bunun da anayasal kurallar içerisinde yapılması gerekir. Bakın, bunu yapmanın başka yolları var; daha önce, dünkü şeyde Sayın Cihaner söyledi. Yapılan dosyalar belli, hâkimler belli; onların baktığı dosyalar incelenir. Gerçekten hukuka aykırı, gerçekten bir yerlere sadakatten kaynaklanan ve emir ve talimatlarla verilen bir karar varsa ve bu da hukuka aykırıysa disiplin kuralları çalışır ve o hâkimler hâkimlik alanından uzaklaştırılır.

Şimdi, bu başka bir haksızlığı getiriyor. Bu nedir? Daha önce yapılan, mesela, bir kurumda rüşvet aldığı veya ahlaka aykırı davrandığı tespit olan birisini alıp başka yere sürüyoruz. Şimdi, o, sürüldüğü yerde de aynı uygulamayı yapacak, neden böyle bir şeye fırsat veriyoruz? Şimdi, sadece bir yere sadakatle karar veren, Anayasa ve yasaları tanımayan, bir yere sadakatle karar verdiği söylenen bir hâkimin Yargıtaydan, Danıştaydan alınıp başka bir kürsü hâkimi olarak gönderildiğinde orada böyle uygulamalarına cevaz mı vereceğiz, yani bunu kabullenerek mi yapıyoruz? Varsa böyle bir şeyle o hâkimin hâkimlik mesleğinden ve yargı dünyasından uzaklaştırılması gerekir; doğrusu budur. O nedenle anayasal kuralların, yasal kuralların işletilmesi gerekir.

Değerli arkadaşlar, yine ben üzerine basarak söylüyorum, önemli, gerçekten önemli, Sayın Bakanım diyor ki: “Anayasa ve yasaya aykırı hareket için onlar önemli değil çünkü başka yere sadakat var.” Altını çizerek söylüyorum, Anayasa ve yasaya herkes uymalı. Bu kurum cumhurbaşkanıdır, başbakanıdır, bakandır, milletvekilidir, hiçbir ayrım taşımadan. O nedenle, bu sözünüzü önemsiyorum Sayın Bakanım. Anayasa’ya ve yasaya bağlı olmalı herkes ve sadakat dediğimiz şeyin, insanların özgür iradesini, bağımsız düşüncesini engelleyecek bir kölelik anlamında olmaması gerekir. Bu “Fethullah Gülen” dediğiniz örgüte sadakattir. Bu, Cumhurbaşkanına, saraya bağlı bir sadakattir; başka bir Başbakanlığa bağlı bir sadakattir. Sadakat anlayışının, sadakat kültürünün bu dünyadan çıkması gerekir. Aklın, bilimin, egemen olduğu bir anlayışın, toplumsal yararın öne alındığı bir anlayışın bütün kurumlarda olduğu gibi bizim de bu Komisyonumuzda öne çıkan ve yaptığımız işlemlerde, yaptığımız yasalarda bize rehber olan bir anlayış olması gerekir. Bunları da Anayasa’ya aykırı buluyoruz.

Sevgili Başkanım, teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sağ olun.

Teşekkür ediyorum.

HAKKI KÖYLÜ (Kastamonu) – “Doğrusu bu.” dedin de, söylediğin “en doğrusu” o da, en doğrunun bir alt doğrusu daha var yani.

MEHMET GÖKDAĞ (Gaziantep) – En doğruyu yapalım, bir defa yapalım.

HAKKI KÖYLÜ (Kastamonu) – Sıra ona da gelir.

BAŞKAN – Yapalım mı arkadaşlar?

MEHMET GÖKDAĞ (Gaziantep) – Bir defa yapalım.

BAŞKAN – Buyurun Cahit Bey.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Çok uzatmayalım diye de... Ben bu 7’nci maddeyle ilgili 8’le beraber...

BAŞKAN – 7’nciyi bırak ya. Sonuca varacağız ağabey, 7’nci maddeyi bitirdik.

HAKAN ÇAVUŞOĞLU (Bursa) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Hiç konuşmadınız, buyurun.

NECATİ YILMAZ (Ankara) – Söz hakkını savunuruz, söz hakkını kullansın.

CEMAL OKAN YÜKSEL (Eskişehir) – Cahit Bey...

BAŞKAN – 7’nci madde geçti.

CEMAL OKAN YÜKSEL (Eskişehir) – Ama, biz 7’nci maddeyle ilgili konuştuk. AKP’nin de söz hakkını savunuyoruz.

BAŞKAN – Ben muhalefet lehine imtiyaz tanıdım. Adalet ve Kalkınma Partili milletvekilimiz kendi hakkını savunur.

NECATİ YILMAZ (Ankara) – AKP milletvekilleri de konuşsunlar, zaman sınırlaması olmasın.

ADNAN BOYNUKARA (Adıyaman) – Şu an bir algı oluşturulmaya çalışılıyor, buna müdahale etmemiz lazım.

CEMAL OKAN YÜKSEL (Eskişehir) – Algı oluşturmuyoruz.

ADNAN BOYNUKARA (Adıyaman) – Aynen, algı oluşturmaya çalışıyorsunuz. “AKP’lilerin de söz hakkı” ne demek ?

BAŞKAN – Devam... Cemalciğim...

Ya, Adnancığım bırakıver ya!

Konuşsana Hakancığım...

HAKAN ÇAVUŞOĞLU (Bursa) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Şimdi, değerli Başkanım, sabah saat on buçuktan itibaren başladık, sessizce ve sakince arkadaşlarımızı dinliyoruz, müzakere ediyoruz son derece... Tabii, zaman zaman Necati Bey söz alarak hukuki içerikten ziyade siyasi tasavvurlarını ortaya koyarak birtakım sözler sarf ediyor burada. Konuşabilir, bunda bir beis yok, burası özgür bir ortam, konuşmasında bir sıkıntı yok ama konuşurken hukuki dayanakları da ortaya koymak lazım.

Şimdi, biraz evvel yapmış olduğu konuşmada da biz çok iyi anladık ki... Sayın Cumhurbaşkanımız Anayasa Mahkemesinin Can Dündar’la ilgili kararına atıf yaparak bu noktada bir söz sarf etti. Necati arkadaşım çok iyi bilir ki Anayasa’nın 104’üncü maddesinde

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Adalet.Kom.

Tarih : 17/06/2016

Saat :

Kayıt: Adalet Kom. Stenograf :

Uzman : Sayfa: 27

Sayın Cumhurbaşkanımızın milletin başı olduğu, devletin başı olduğu, Anayasa'nın uygulanmasını ve devlet organlarının eş güdüm hâlinde çalışmasını da gözetmekle yükümlü olduğu var. Anayasa'nın uygulanmasında özel bahsi var orada, 104'üncü maddenin ilk fıkrasında. Dolayısıyla, Anayasa Mahkemesinin bu kararı Anayasa'yla ilgili bir farklılık arz ediyorsa bununla ilgili görüşlerini belirtmesinde hiçbir beis yok, sakınca yok, eğer belirtmezse o zaman görevini yapmamış olur.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Peki, teşekkür ediyorum.

Önergeleri birleşik şekilde oylarınıza sunuyorum.

Önergeleri kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önergeler kabul edilmemiştir.

Maddeyi oylarınıza arz ediyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde oy çokluğuyla kabul edilmiştir.

İzleyen maddeyi okutuyorum:

MADDE 9- 2575 sayılı Kanunun 41 inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan "Birinci ve On yedinci daireler ile" ibaresi "Birinci Daire ve" şeklinde değiştirilmiştir.

BAŞKAN – Söz talebi var mı?

MURAT EMİR (Ankara) – Benim söz talebim vardı.

BAŞKAN – Buyurun.

MURAT EMİR (Ankara) – Şimdi, 104'üncü maddeyle ilgili bir görüş ifade edildi, buna tabii, cevap vermeden olmaz Başkan.

BAŞKAN - Ya, üstat, sevgili arkadaşlar, vermiyorum ya! Yapmayın, maddemizin dışındaki şeyleri konuşmayalım. Madde...

MURAT EMİR (Ankara) – Başkanım...

BAŞKAN – Sana demiyorum... Tamam, yapmayın, arkadaşlar, 104'üncü madde...

MURAT EMİR (Ankara) – Başkanım, haklısınız, haklısınız ama şimdi, biz böyle bir yaklaşıma cevap vermeden geçemeyiz.

BAŞKAN – Peki, efendim, buyurun.

Çığırından çıkarmayalım arkadaşlar.

MURAT EMİR (Ankara) – Takdir edersiniz ki geçemeyiz. Haklısınız ama Türkiye'nin en temel sorunu bu.

BAŞKAN – Temel sorunun müzakeresi burada mı arkadaş?

MURAT EMİR (Ankara) – Değil, değil ama bakın, böyle bir söz geldiği zaman iki cümleyle bir cevap verme hakkımız doğuyor.

BAŞKAN – Peki, mukabele hakkı içinde, buyurun.

MURAT EMİR (Ankara) – Teşekkür ederiz, sağ olun.

Şimdi, sorun burada Cumhurbaşkanının 104'üncü maddeyle tanımlanan görev ve yetkileri değil. Elbette biz, 104'üncü maddenin sınırları içerisine sığan bir cumhurbaşkanı bekliyoruz, öyle bir cumhurbaşkanını özlüyoruz ve öyle bir cumhurbaşkanlığı yaparsa da Sayın Cumhurbaşkanına da her türlü katkıyı, desteği, saygıyı göstermekte de en ufak geri durmayız. Ama burada söz konusu olan 104'üncü maddenin hiçe sayılmasıdır ve gerektiğinde de Sayın Cumhurbaşkanı tarafından bizzat kendi lafıyla Anayasa'nın, mevzuatın görmezden gelinmesidir. Bu nedenle de 104'üncü maddeyi bizzat ihlal eden Sayın Cumhurbaşkanının kendisidir.

NECATİ YILMAZ (Ankara) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun.

NECATİ YILMAZ (Ankara) – Sayın Başkan, aslına bakarsanız sizin endişe duyduğunuz tartışma, değerlendirme, bence konunun özünü teşkil ediyor. Çok doğru bir yerden başladı, Türkiye'nin bir tek meselesi var, o da bir kişinin kendi iradesini tüm ülkeye, tüm devlete dayatmasıdır. Temel mesele budur, bütün sorunlar buradan neşet etmektedir, bütün sorunlar buradan kök bulmaktadır. Tüm kurumsallıkları, bütün kurumları altüst eden yaklaşım budur.

BAŞKAN – Ya, Necati...

NECATİ YILMAZ (Ankara) – Ülkenin tek sorunu vardır, o da tek kişinin kendini ülkeye dayatma sorunudur.

(Karşılıklı konuşmalar)

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Hayret bir şey ya!

NECATİ YILMAZ (Ankara) – Arkadaşlar, sizin söz hakkınızı savunuyorum birazdan konuşun, hatta söz hakkını size vereyim siz konuşun. Ben AKP'nin vekillerinin de konuşmasını istiyorum, onların da özgün görüşlerini söylemesini istiyorum, bunu savunuyorum. Her milletvekilinin özgürce görüşlerini savunduğu bir parlamenter işleyişi savunuyorum, sahipleniyorum onu.

YILMAZ TUNÇ (Bartın) - CHP'nin tek bir sorunu var, o da Recep Tayyip Erdoğan'dır, başka bir uğraştığınız bir şey yok.

BAŞKAN – Ya, arkadaşlar, polemik...

NECATİ YILMAZ (Ankara) – Türkiye'nin bir tek sorunu var, bir kişinin kendi iradesini tüm ülkeye dayatma sorunudur, evet.

(Karşılıklı konuşmalar)

HAKAN ÇAVUŞOĞLU (Bursa) – Yüzde 52'si var.

NECATİ YILMAZ (Ankara) – Şimdi, devam edelim.

BAŞKAN – Önergeyi okutuyorum...

NECATİ YILMAZ (Ankara) – Sayın Başkan, sözümü...

MAHMUT POYRAZLI (Balıkesir) – Yüzde 52 var, o milletin...

NECATİ YILMAZ (Ankara) – Şu anda, sevgili arkadaşlar...

(Karşılıklı konuşmalar)

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Adalet.Kom.

Tarih : 17/06/2016

Saat :

Kayıt: Adalet Kom. Stenograf :

Uzman : Sayfa: 28

BAŞKAN – Ya, arkadaşlar...

NECATİ YILMAZ (Ankara) – Sayın Başkan, her şeyi konuştuk, hiçbir gerilim yaşanmadı, her şeyi tartıştık bir tek sorun çıkmadı. Bir şeyi konuştuk her şey karıştı, bir tek kişiyi konuştuğumuzda burası dahi bu hâle geldi.

MAHMUT POYRAZLI (Balıkesir) – Germek için konuşuyorsun.

NECATİ YILMAZ (Ankara) – Dolayısıyla, hayatın her alanını, ülkenin her noktasını ve sorununu bu anlamda tartışılmaz hâle getiren ve adı geçtiği andan itibaren her şeyin kontrolden çıktığı... Düşünsel anlamda bütün bakışlarımızı bir yana bırakıp da bir tek kişi üzerinden hayata baktığımız an, o kişinin konuşulduğu an o zamandır. Dolayısıyla, burada da aynı sürenin tekrarını izledik, Genel Kurul da böyle işliyor, Genel Kurul da böyle işliyor. Bir kişiden bahsedildiği andan itibaren kıyamet kopuyor.

YILMAZ TUNÇ (Bartın) - Bahsetme o zaman.!

NECATİ YILMAZ (Ankara) – Bir tabu mu var, bir tartışılmazlık mı var, bir kutsiyet mi var, nedir?

MAHMUT POYRAZLI (Balıkesir) – Yüzde 52 oyla gelen...

MEHMET GÖKDAĞ (Gaziantep)- Gerçekten ayıp oluyor ya dinleyelim arkadaşımızı ya da söz alıp cevap verin.

NECATİ YILMAZ (Ankara) – Cevap vereceğim, derdimi anlatacağım.

BAŞKAN – Necati Bey, yapmayın.

NECATİ YILMAZ (Ankara) – Tasarıyla bağlamını kuracağım Sayın Başkan, kuracağım birazdan.

(Karşılıklı konuşmalar)

BAŞKAN – Ya, Necati Bey...

Arkadaşlar, susun ya!.

MAHMUT POYRAZLI (Balıkesir) – Yüzde 52 oyla...

BAŞKAN – Ya, kardeşim ben mi yönetiyorum, siz mi ya?

Mahmut, ben mi yönetiyorum, siz mi?

Necati Bey, sizi mantık içerisinde gündem... Ya, ne yapayım kardeşim ben!

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Tamam da süreci başlatan... Sayın Cumhurbaşkanına sürekli hakaret.

NECATİ YILMAZ (Ankara) – Bir hakaret var mı arkadaşlar?

CEMAL OKAN YÜKSEL (Eskişehir) - Arkadaşlar, Cumhurbaşkanına ettiği bir tane hakareti tekrarlar, bir daha ağzımıza almayacağız.

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Ne hakaret, ne hakaret...

BAŞKAN – Necati Bey...

Ya, Ali Bey...

CEMAL OKAN YÜKSEL (Eskişehir) – Ya yapmayın ya!

BAŞKAN - Ya, Cemal Bey bir dakika ya!

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Sayın Bakan dün Sayın Kılıçdaroğlu’yla ilgili kendi söylediği sözü söyledi diye, bütün CHP pimi çekilmiş gibi Sayın Cumhurbaşkanı... Buradaydınız...

BAŞKAN – Ya, Ali Bey...

CEMAL OKAN YÜKSEL (Eskişehir) – Ya bak, Ali Bey...

(Karşılıklı konuşmalar)

BAŞKAN – Ya, Cemal Bey, böyle bir şey var mı ya!

MURAT EMİR (Ankara) – Eksik söyledi.

CEMAL OKAN YÜKSEL (Eskişehir) – Ali Bey...

BAŞKAN – Ali Bey böyle bir şey var mı ya! Bırakın ya!

Necati Bey...

NECATİ YILMAZ (Ankara) – Sevgili...

BAŞKAN – Necati Bey, söz vermedim.

NECATİ YILMAZ (Ankara) – Sözü aldım, kesecekseniz kesin.

BAŞKAN – Ama, Komisyon Başkanı arada konuşur. Bir olay oluyor, yokmuş gibi...

NECATİ YILMAZ (Ankara) – Tabii ki ben dinlerim sizi Sevgili Başkanım, buyurun.

BAŞKAN – İstirham ediyorum.

NECATİ YILMAZ (Ankara) – Buyurun efendim.

BAŞKAN - Tabii, her konu konuşulabilir ama Komisyonunda maddede madde müzakeresinde ben başka bir konunun getirilmesini doğru bulmam ama girdiniz, artık bitirin maddeye gelin. Ya, atıf yapmayın, maddeye gelin, hassasiyet var, görüyorsunuz.

NECATİ YILMAZ (Ankara) – Atıf yapmayacağım ki!

BAŞKAN – Buyurun maddeye gelin.

NECATİ YILMAZ (Ankara) – Sevgili Başkanım, Sayın Sezgin Tanrıkulu dedi ki: “Başkanımıza, Genel Başkanımıza atfen söylediğiniz bir söz var, cümlelerin tamamını söyleyin.” Sayın Bakana şunu söyledi: “Sizin değerlendirmeleriniz olabilir, farklı bakabilirsiniz, farklı bir değerlendirme içinde olabilirsiniz, bu sizin hakkınızdır, saygı duyarız, itiraz da etmeyiz ama ona dair görüşlerimizi söyleriz. Fakat, Genel Başkanımızın sözünü naklederken bütünsellik içinde bunu nakletmek zorundasınız.” dedi, mesele

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Adalet.Kom.

Tarih : 17/06/2016 Saat :

Kayıt: Adalet Kom. Stenograf :

Uzman : Sayfa: 29

bu kadardır. Dolayısıyla, bizim bu anlamda Sayın Bakanın Genel Başkanımızın sözleriyle ilgili değerlendirmesi hiçbir itirazımız yoktur yani söyleyebilir; katılmayız, cevabını da veririz, kendi görüşümüzü söyleriz ama onu dinleriz. Siz de şimdi burada benzer bir şey yapacaksanız benim itirazım yok, hatta siz ötesini de yapabilirsiniz, siz benim görüşlerimi söylememe de engel olabilirsiniz.

BAŞKAN – Niye engel olalım?

NECATİ YILMAZ (Ankara) – Benim sözümü kesebilirsiniz.

HAKAN ÇAVUŞOĞLU (Bursa) – Ne alakası var!

NECATİ YILMAZ (Ankara) – Bir kalabalığa boğabilirsiniz, buna da itirazım olmaz, her süreç kendini teşhir eder.

HAKAN ÇAVUŞOĞLU (Bursa) – Kanunu konuşuyoruz.

BAŞKAN – Kardeşim, maddeye dön ya!

NECATİ YILMAZ (Ankara) – Dolayısıyla, ben konuşacağım konuyu kendim açmadım. Sevgili hatip arkadaşım, Komisyon üyesi arkadaşım söyledi 104'ü, ben tam oradan konuşacağım.

HAKAN ÇAVUŞOĞLU (Bursa) – 24, 25, 26, sizin gibisini görmedim burada. Teknik konuşuyoruz, herkes hukuku konuşuyor burada, sen sürekli siyaset yapıyorsun, yapmayın, 1 kere yapın, 2 kere yapın ama bizim de bir...

BAŞKAN – Necati tekniğe gir.

NECATİ YILMAZ (Ankara) – Ben teknokrat değilim arkadaşlar, teknokratlarımız burada, teknik adam değilim. Ben meslekten bir insanım, sonuçta benim mesleğim, ben beğenmişim mesleğimi, avukatlık mesleğini, otuz yılın üzerinde icra etmiş ve burada bulunan bir arkadaşınızın. Dolayısıyla, sevgili arkadaşlar, sonuçta, ortaya koyduğumuz her kanun bir siyasal iradedir, bunun da siyasal bir meselesi vardır, Türkiye'yi taşımak istediği bir yön, bir yer vardır. Dolayısıyla, sınıfsal açıdan, sosyolojik açıdan, güç dengeleri açısından bir tercih vardır. Bunun en üst boyuttaki tartışması bizi sisteme ve rejim tartışmasına bizi götürür. Dolayısıyla da...

BAŞKAN – Aman ya!

NECATİ YILMAZ (Ankara) – Siz seversiniz böyle sohbetleri, biz de dinlemeyi seviyoruz Sayın Başkan, zaman zaman da biz yapıyoruz.

BAŞKAN – Peki.

NECATİ YILMAZ (Ankara) – Şimdi, dolayısıyla...

BAŞKAN – Bitmedi mi?

NECATİ YILMAZ (Ankara) – Daha girmedim ki konuya.

MAHMUT ATILLA KAYA (İzmir) – Allah, Allah!

BAŞKAN – Neye girmedin kardeşim?

NECATİ YILMAZ (Ankara) – Arkadaşlarım dolayısıyla...

BAŞKAN – Ya, yapmayın arkadaşlar!

Bakın, kötüye kullanmayın.

NECATİ YILMAZ (Ankara) – Arkadaşlar, sevgili arkadaşlar...

Niye kötüye kullanayım?

BAŞKAN – Ağabey, değil ya!

NECATİ YILMAZ (Ankara) – Konuşmayalım mı Sevgili Başkan?

BAŞKAN – Metne gir, maddeyi konuşacağız. Maddeyi konuşuyor muyuz?

NECATİ YILMAZ (Ankara) – Maddeyle ilgili arkadaşlarımızın açtıkları tartışmayı haklı buluyorum.

BAŞKAN – Efendim, Hazreti Adem'i de devreye sokabilirsiniz, şeytanı da devreye sokabilirsiniz, 19'uncu asrı devreye sokabilirsiniz, ilgi kolay. Yani illiyetin öyle mantığın sınırlarından çıkınca kurulması zor değil. Maddeye...

NECATİ YILMAZ (Ankara) – Mantık sınırlarının dışına çıkmayı kendi üzerime almadım ben, ilgisine bıraktım.

BAŞKAN – Almayacaksın tabii, yok, o anlamda demedim geniş illiyetten gitmeyelim dedim. Maddeye...

Sağ ol...

NECATİ YILMAZ (Ankara) – Dediğim gibi, 104'üncü maddeyle ilgili arkadaşımın söylediği mesele... Gerçekten biz de onu arzu ediyoruz, gerçekten onu arzu ediyoruz, kendisini de anayasal sınırlar içerisinde kalan bir cumhurbaşkanının...

HAKAN ÇAVUŞOĞLU (Bursa) – Başka bir şey bilmiyor ki hukuktan konuşsun!

BAŞKAN – Yahu Hakan, konuşsun arkadaşımız, bitirsin ya! Engelliyoruz ya! Necaticığım, bitir şunu hadi.

NECATİ YILMAZ (Ankara) – Arkadaşlar, Cumhurbaşkanının hukuki çerçevesi hukuksal değil mi? Siz bunu hukuki görmediğiniz için işte rahat davranıyorsunuz, bu hukuki bir meseledir.

HAKAN ÇAVUŞOĞLU (Bursa) – Konumuz o değil Necati Bey.

NECATİ YILMAZ (Ankara) – Siz, bunun hukuki bir mesele olmadığı işinize geldiği için öyle bakıyorsunuz, bu tam da hukuki bir meseledir, hukukun uygulanması meselesidir o sınırın içinde kalması. Dolayısıyla, onu söylüyorum.

Sevgili arkadaşlarım, öyle bir uygulama içinde olmasını biz de arzu ediyoruz. Dün söylediğimi bir kez daha söylüyorum, tek olan şey hepimizin olsun, Cumhurbaşkanını da dâhil, hepimizin olsun.

Dolayısıyla, bu yasa da tek olacak, bu kurullar da tek. Dolayısıyla, bir cemaat gücünün, bir siyasal gücün etkinliği altına girmiş Yargıtay, Danıştay üst mahkeme istemiyoruz; toplumun tamamını objektif, soyut, genel hukuk kuralları çerçevesinde kucaklayan, böyle bir işleyiş ve yapılanmayla çalışan kurumsallıklar istiyoruz.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Adalet.Kom.

Tarih : 17/06/2016

Saat :

Kayıt: Adalet Kom. Stenograf :

Uzman : Sayfa: 30

Dolayısıyla, bu kurumsallıkların yeniden yapılanmasında da bu kaygıların sürecin dışına çıkarıldığı bir bakış açısını arzuluyoruz, onu bu çalışmada görmüyoruz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Çok sağ olun Necati Bey anlayışınız için.

Önergeleri okutuyorum:

Adalet Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (1/726) esas numaralı Danıştay Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı'nın 9'uncu maddesinin tasarı metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Cemal Okan Yüksel

Necati Yılmaz

Mehmet Gökdağ

Eskişehir

Ankara

Gaziantep

Zeynel Emre

İstanbul

Gerekçe:

Tasarı, yargı erkini yürütmenin şekillendirmesini amaçlayan bir sistematikte hazırlanmıştır. Siyasi iktidarın yargıya ilişkin önceki dönemlerde çıkardığı diğer yasal düzenlemelerle birlikte değerlendirildiğinde, tasarının gerçek amacının yürütmenin yargıya müdahalesini sağlamaya yönelik olduğu daha somut bir şekilde ortaya çıkmaktadır. Bu doğrultuda, Anayasa'ya da açıkça aykırı düzenlemeler içeren maddenin tasarı metninden çıkarılması öngörülmüştür.

Adalet Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (1/726) esas numaralı Danıştay Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı'nın 9'uncu maddesinin tasarı metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Bedia Özgökçe Ertan

Van

Gerekçe:

2575 sayılı Kanun'un 13'üncü maddesinde yapılması öngörülen değişikliğe verdiğimiz önergede, idari dava dairesi sayısı korunduğundan bu maddenin çıkarılması gerekmektedir.

BAŞKAN – Evet, önergeleri birleştiriyorum.

Birleşik önergeyi yüksek kabullerinize arz ediyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

Diğer maddeyi okutuyorum:

MADDE 10- 2575 sayılı Kanunun 42 nci maddesinin başlığı "Birinci Dairenin görevleri" şeklinde, birinci fıkrasında yer alan "Birinci ve On yedinci daireler:" ibaresi "Birinci Daire:" şeklinde değiştirilmiştir.

BAŞKAN – Evet, madde üzerinde söz yok.

Önergeleri okutuyorum:

Adalet Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (1/726) esas numaralı Danıştay Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı'nın 10'uncu maddesinin tasarı metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Cemal Okan Yüksel

Zeynel Emre

Mehmet Gökdağ

Eskişehir

İstanbul

Gaziantep

Necati Yılmaz

Ankara

Gerekçe:

Tasarı, yargı erkini yürütmenin şekillendirmesini amaçlayan bir sistematikte hazırlanmıştır. Siyasi iktidarın yargıya ilişkin önceki dönemlerde çıkardığı diğer yasal düzenlemelerle birlikte değerlendirildiğinde, tasarının gerçek amacının yürütmenin yargıya müdahalesini sağlamaya yönelik olduğu daha somut bir şekilde ortaya çıkmaktadır. Bu doğrultuda, Anayasa'ya da açıkça aykırı düzenlemeler içeren maddenin tasarı metninden çıkarılması öngörülmüştür.

Adalet Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (1/726) esas numaralı Danıştay Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı'nın 10'uncu maddesinin tasarı metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Bedia Özgökçe Ertan

Van

Gerekçe:

2575 sayılı Kanun'un 13'üncü maddesinde yapılması öngörülen değişikliğe verdiğimiz önergede, idari dava dairesi sayısı korunduğundan bu maddenin çıkarılması gerekmektedir.

BAŞKAN – Evet, önergeler bağlantılı, hatta özdeş hüküm itibarıyla, metinden çıkarma, birleştiriyorum.

Birleşik önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Maddeyi oylarınıza arz ediyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde oy çokluğuyla kabul edilmiştir.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Adalet.Kom.

Tarih : 17/06/2016 Saat :

Kayıt: Adalet Kom. Stenograf :

Uzman : Sayfa: 31

Diğer maddeyi okutuyorum:

MADDE 11- 2575 sayılı Kanunun 52/A maddesinin Anayasa Mahkemesince iptal edilen ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde yeniden düzenlenmiştir.

"2. Başkanlık Kurulunun kararlarına karşı ilgililerce Başkanlar Kuruluna yedi gün içinde itiraz edilebilir. Başkanlar Kurulu, Başkanlık Kurulu kararlarını aynen onaylayabileceği gibi değiştirerek de onaylayabilir. İtiraz üzerine verilen kararlar kesin olup, bu kararlar aleyhine başka bir yargı merciine başvurulamaz."

BAŞKAN – Haluk Bey, buyurun.

HALUK PEKŞEN (Trabzon) – Sayın Başkanım, bu maddedeki düzenleme de -üzerinde de zaten belirtilmiş- daha önce Anayasa Mahkemesince iptal edilmiş. Şimdi Anayasa Mahkemesindeki iptale küçücük bir değişiklik yapılmış, çok açıkçası bu cümleyi de kullanmak istemiyorum, ama maalesef öyle, kanuna karşı bir hileyle yargı ilamının etkisi ortadan kaldırılmaya çalışılmış. Daha önce “Başkanlık Kurulu”, burada “Başkanlar Kurulu” olarak değiştirilerek Anayasa Mahkemesinin iptal kararı etkisi ortadan kaldırılmaya çalışılmıştır. Hâlbuki, Anayasa’mızın 138’inci maddesinin son fıkrası, bizi ve burada tanımlanan devletin diğer kurumlarının hepsini bağlayıcı niteliktedir.

BAŞKAN – O madde mi, yoksa 153’üncü madde mi?

HALUK PEKŞEN (Trabzon) – Aynı, ikisi de aynı sonuca geliyor.

BAŞKAN – Ama özel hüküm 153 olmalı.

HALUK PEKŞEN (Trabzon) – Evet, 153’teki daha özel nitelikli, ama burada doğrudan bize, buraya söylüyor.

Şimdi, Sayın Başkan, biz, özellikle Anayasa’ya bağlılık konusunda gerçekten Parlamentomuzun iyi bir sınav verdiğini söyleyemeyiz. Niçin?

Bakın, geçen dönem Meclis Başkanı Sayın Cemil Çiçek, Anayasa’nın 138’inci maddesinin çöp olduğunu söyledi. Bu cümle ona ait, bana ait değil. Ben katılıyorum ama kendisinin de burada sorumluluğu az değildir. Zira, o dönemde, biliyorsunuz bu darbe ve muhtıraları araştırmayla ilgili komisyon kuruldu, ben o zaman avukatlık yapıyordum. O komisyonlar kurulduğu zaman, o komisyonlarda tartışılan konularla ilgili Ankara adliyelerinde, İstanbul adliyelerinde yargılamalar vardı. Doğal olarak, Anayasa’ya göre o komisyonların kurulmaması gerek ama gördük ki o yargılamalara gerekçe oluşturmak, oradaki yargılamalara delil toplama açısından Parlamento devreye girerek, yargılamayı toplumsal kabule taşıyacak bir algı oluşturma yönünde böyle bir hukuksuzluğa imza attı.

Şimdi, benzer bir şey burada var, buna lütfen izin vermeyin Sayın Başkan. Bu, tam bir kanuna karşı hile. Böylesi bir kanuna karşı hileyi burada Komisyon olarak geçirirseniz, bundan sonra topluma neyi anlatacağız? Anayasa Mahkemesinin kararı orada. Emin olun, bu Anayasa Mahkemesine gidecek, Anayasa Mahkemesi bunu iptal edecek. Değişen hiçbir şey yok ki. Tamamen basit bir kural değişikliğiyle aynı hile devam ediyor. Bunu ayakta tutmak için hiçbir hukuki gerekçemiz, yeni bir yaslandığımız haklı sebep yok ki. Doğal olarak, buradaki düzenlemenin metin içerisinden çıkarılması, bir hukuk devleti açısından ve kuvvetler ayrılığı ilkesi açısından büyük önem taşıyor.

Biz, Anayasa Mahkemesi kararlarını her defasında böyle bir yasal düzenlemeyle uygulamaktan kaçınacaksa, o zaman nerede bizim hukuk devleti, nerede Anayasa’ya bağlılık, nerede Anayasa Mahkemesi kararlarının emredici ve bağlayıcı niteliği?

Bu itibarla, bunun mutlaka değerlendirilerek tasarının içerisinden çıkarılması büyük önem arz ediyor diye düşünüyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkürler.

Şimdi, Haluk Bey, hukukçusunuz, merak ediyorum.

Şimdi, bir yargı içi yönetim daire üyesini oradan oraya veriyor. Görevler belli zaten o ilgili maddede, tetkik hâkimlerinin çalışacağı daire, öbürü, öbürü. Bunlar yargısal denetime tabi olsun mu? Merak ediyorum çünkü bizim bildiğimiz öğretiye göre, bunlar yargısal olmasa bile yargıyı yürüten ara işlemler ve anayasal bir temeli bulmak zor, ama...

HALUK PEKŞEN (Trabzon) – Çok teşekkür ediyorum, var Sayın Başkan.

BAŞKAN – Çok önemli.

Mesela savcının bir işlemi vesaire. Çünkü o yargının, yani o organın dışında bir denetim olabilir mi?

HALUK PEKŞEN (Trabzon) – Var Sayın Başkan, çok teşekkür ediyorum konuyu yanıtlama fırsatı verdiğiniz için.

Şimdi, Bangalore etiği ilkesi içerisinde kurallar sayılıyor ya Sayın Başkanım, o sayılan kurallardan 4’üncü başlıkta da dürüstlük var. Diyor ki: “Dürüstlük ve dürüstlüğün görüntü olarak ortaya konuluşu, bir hâkimin tüm etkinliklerini icrada esash bir unsurdur.” Bu yalnızca beni değil, yargıcı da bağlıyor.

BAŞKAN – Haluk Bey, tamam, yargı kurulu bir üyeyi 1. daireden 2. daireye verdi. Bununla ilgili nasıl yargısal denetim öngöreceğiz?

HALUK PEKŞEN (Trabzon) – Şimdi, bakın, bu verme işlemi, burada 3. daireden 2. daireye verme işlemini bir yargıç dürüstlük ilkeleri doğrultusunda eğer yargıya taşıyabilecekse, Anayasa Mahkemesine taşıyabilecekse bunda hiçbir mahzur görmüyorum.

BAŞKAN – Hangi yargıya taşıyacak ki bunu?

HALUK PEKŞEN (Trabzon) – Şimdi oraya gelelim işte.

BAŞKAN – Çok önemli yani ben merak ediyorum onu.

HALUK PEKŞEN (Trabzon) – Sayın Başkan, benim düşüncem şu: Şimdi, bir yargıcın kendisi belli bir erdemi taşıyorsa zaten o cübbeyi giymelidir, taşımıyorsa o cübbeyi giymemelidir.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Adalet.Kom.

Tarih : 17/06/2016

Saat :

Kayıt: Adalet Kom. Stenograf :

Uzman : Sayfa: 32

BAŞKAN – Bir yerde 5 üye var. Üyenin biri felaket kavga yapıyor, yumruklaşıyor vesaire.

HALUK PEKŞEN (Trabzon) – İşte, bence o üye değil, o yargıç değil, o yanlışlıkla gelmiş oraya.

BAŞKAN – Anlaşıldı, tamam, mesele yok.

Teşekkür ediyoruz Haluk Bey.

Bakanım, buyurun.

ADALET BAKANI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) – Sayın Başkan, bu madde tamamen Anayasa Mahkememizin iptal gerekçesine uygun olarak düzenlenmiştir. Anayasa Mahkemesi bu üyelerin görev yerine ilişkin düzenlemedeki “Başkanlık Kurulunun kararları kesin olup bu kararlar aleyhine başka bir yargı merciine başvurulamaz.” kuralını iptal etti.

BAŞKAN – Tabii ki yani işlemez yol.

ADALET BAKANI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) – Gerekçede de buna bir itiraz mekanizması mutlaka olması lazım yani buna karşı bir başvuru yolu olması gerekiyor, böyle bir yol yok; onun üzerine iptal etti. Bizim şu anda getirdiğimiz düzenlemenin aynısı Yargıtay Kanunu’nun 17’nci maddesinin 1’inci fıkrasının 1’inci bendinin (d) alt bendi diyor ki: “Birinci Başkanlık Kurulu, Yüksek Disiplin Kurulu ile Yönetim Kurulu kararlarına karşı yapılan itirazları kesin olarak karara bağlamak.” Bu, görevleri arasında sayılıyor. Bir de Yargıtayda Başkanlık Kurulunun kararlarına Başkanlar Kurulu karar verecek. Bunlar, zaten, adı bir mahkeme gibi olmasa, idari bir görev yapsa bile...

BAŞKAN – Ya tıkanır ya.

ADALET BAKANI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) – ...yüksek yargının en başındaki insanlar, bunlar bunu denetleyecek. Ayrıca, Ahmet Kütük isminde bir Yargıtay üyemiz görev yerinin değişikliğiyle ilgili konuyu, bu Yargıtay Kanunu’nun 17’nci maddesindeki kurala rağmen, bireysel başvuru yoluyla Anayasa Mahkemesine taşımış, Anayasa Mahkemesi bir hak ihlali olmadığına karar vererek bireysel başvuru talebini de reddetmiştir. Bunu da...

BAŞKAN – Hangi temel hakka, bireysel başvuru neye dayanmış? Bir bireysel başvuru hakkı yok ki.

ADALET BAKANI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) – Efendim, şimdi...

BAŞKAN – Anlaşıldı, tamam.

Ali Bey, buyurun.

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Şimdi, şöyle: Yargıtayda Başkanlık Kurulu bir yazı işleri müdürünün görevini değiştiriyor. Kişi idare mahkemesinde dava açıyor. Mahkeme, Anayasa Mahkemesine taşımıştı ve Anayasa Mahkemesi bunun, bu Yargıtay Kanunu’nun, Anayasa’ya aykırı olmadığı gerekçesiyle reddetti o müracaatı.

BAŞKAN – Yok, başka işleyiş yok.

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Yani, sonuçta yargıyı tıkayan bir sistemdi. Bu, Yargıtayın üzerine yeni bir mahkeme getirmek olur. Maalesef, mecbur burada sonuç itibarıyla, bir yerde dur demek gerekiyor.

BAŞKAN – Tamam.

Buyurun.

ADALET BAKANI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) – Sayın Bakanım, şimdi, 3 konudan müracaat ediyor: Birincisi, adil yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddia ileri sürüyor, bu reddediliyor. İkincisi, özel hayata saygı hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddia ileri sürüyor. Üçüncüsü de ayrımcılık yasağının ihlal edildiğine ilişkin iddiaları dile getiriyor. Anayasa Mahkemesi bu iddiaların, adil yargılanma hakkının ihlal edildiğine dair iddianın konu bakımından yetkisizlik nedeniyle kabul edilemezliğine, diğerlerinin de hakeza -mesela, özel hayata ilişkin iddianın açıkça dayanaktan yoksun olması nedeniyle vesaire- hepsini reddediyor. Yani, bunu da ifade edeyim, bu bir ihtiyaç, bir zaruret.

BAŞKAN – Peki, tamam.

Buyurun Cemal Bey...

CEMAL OKAN YÜKSEL (Eskişehir) – Şimdi, Sayın Bakanım, suiörnek bir örnek olmaz yani Yargıtay Birinci Başkanlık Kurulunun görevleri arasında... Şimdi ben hızlıca bir baktım gerçi ama orada itirazlara. Anayasa Mahkemesine Cumhuriyet Halk Partisi 122 milletvekiliyle götürmüştü bunu ve başvuru dilekçemizde de çok açıkça bu maddeyle ilgili yargı yolunun kapatılmasını söylemiştik. Tabii, Anayasa Mahkemesi konu bakımından bunu -doğrudur Sayın Bakanın söylediği- reddetti. Fakat, Başkanlık Kurulunun görevleri diye baktığımızda, bu üyelerin görev yerlerini değiştirmek, zorunlu hâllerde daire başkanı ve üyelerin... Zorunlu hâlin tanımı ne? Yani, bu kadar geniş yetkilerle...

BAŞKAN – O var zaten, kanunda var o.

CEMAL OKAN YÜKSEL (Eskişehir) – Yani, işte... Şimdi ben bir şey söyleyeceğim, Ali Beyler gene şey yapacaklar, demeyeyim ben o yüzden, dedim varsayın. Zorunlu hâllerin nereden doğduğunu hepimiz biliyoruz. Burada önemli olan nokta, yargı yolunun kapatılması. Yani, Başkanlık Kurulu bir idari görev yapıyor burada ve idarenin her türlü işlemine karşı da yargı yolunun açık olması gerekir.

BAŞKAN – İşte, “İdare değil.” diyor Anayasa Mahkemesinin şeyi. Sami Selçuk’un da çok güzel bir makalesi var bu konuda. Siz Yargıtaydaki iç işleyişteki ara işlemleri yargı yoluna tabii tuttunuz mu Yargıtay tıkanır, sorun olur.

CEMAL OKAN YÜKSEL (Eskişehir) – Ama, yani, şu anda işte şu olursa tıkanır, bu olursa orada karar alınamaz, seçim yapılamaz mantığı yanlış bir mantık.

BAŞKAN – Tamam, tanıyalım o zaman.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Adalet.Kom.

Tarih : 17/06/2016 Saat :

Kayıt: Adalet Kom. Stenograf :

Uzman : Sayfa: 33

CEMAL OKAN YÜKSEL (Eskişehir) – Bu şeydeki hâkimlerin de... Anayasa'nın 13'üncü maddesi uyarınca temel hak yani bir müktesep haktır. Yani, ben 5. Dairenin başkanımı. O dairenin baktığı işlerle ilgili çok özel ihtisasım var, işimden zevk alıyorum, doğru karar veriyorum, zorunlu bir hâl çıkıyor, beni hiç bilmediğim bir daireye atıyorlar. Buna karşı bir yargı yoluna başvurabilmem lazım. Yani, bunu...

BAŞKAN – Çok net söylüyor, Anayasa Mahkemesi vermiş kararı.

CEMAL OKAN YÜKSEL (Eskişehir) – İşte, Anayasa Mahkemesinin kararı... Demeyeyim size ben.

BAŞKAN – Peki, anladım.

Buyurun.

ADALET BAKANİ BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) – Başkanım, bir ilave daha yapacağım benim verdiğim bilgilerle ilgili. Yargıtay Kanunu'ndaki bu hüküm, geçmişte Anayasa Mahkemesine götürülmüş -17'nci madde- ve Anayasa Mahkemesi Anayasa'ya uygun bularak onu reddetmiş, bir.

İkincisi, en son bu verilen kararda (2016/12) sayılı kararın 56'ncı paragrafında mahkeme, aynen, bu daha önce Yargıtayla ilgili verdiği karara atıf yaparak diyor ki o kararında: “Yüksek yargı organlarının ifa ettiği yargı hizmetlerinin yönetiminden kaynaklanabilecek kimi uyuşmazlıkların o yüksek yargı içinde öngörülen çözüm mekanizmalarıyla sonuçlandırılmasını yargısal ağırlıklı bir faaliyet olarak değerlendirmiştir. Bu bağlamda, kanun koyucu bu tür uyuşmazlıkları özel bir yargılama usulü çerçevesinde yürütecek, yargı organı üyelerinden oluşan bir kurumca çözümlenmesini öngörmekte takdir yetkisini haizdir.” demiştir. Biz de bu çerçevede bu düzenlemeyi yaptık, Başkanlar Kuruluna yetki veriyoruz.

BAŞKAN – Evet, tamam.

Buyurun Necati Bey.

NECATİ YILMAZ (Ankara) – Sayın Başkan, sevgili arkadaşlar; şimdi, burada sorunlu olan yer belli. “İtiraz üzerine verilen kararlar kesin olup bu kararları aleyhine başka bir yargı merciine başvurulamaz.” deniliyor. Bizleri de rahatsız eden nokta burası. Sayın Bakanın okuduğu, Yargıtay Yasası'nda olduğunu söylediği metinde de farklılaşan yer sadece bu cümle, sanırım, değil mi? Sadece burası yok.

ADALET BAKANİ BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) – Yargıtayda da yok.

NECATİ YILMAZ (Ankara) – Olması mümkün değil çünkü ortada Anayasa'nın 125'inci maddesi var. Eğer aksine bir düzenleme Yargıtay Yasası'nda olsa o madde de iptal görürdü. Bu madde de iptal görecektir. Çünkü neden? Temel yasa, Anayasa hükmü belli.

Sevgili arkadaşlar, yine...

ADALET BAKANİ BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) – Necati Bey, “Kesin olarak karara bağlanır.” diyor.

NECATİ YILMAZ (Ankara) – Kesin olarak karara bağlamak değil, idari bir kesinliktir o yani idari bir kesinlik anlamına gelir, biz öyle yorumlarız onu. İdari kesinlik anlamına gelir ve yargısal anlamda denetlenmesinin hâlâ yolu açıktır.

Sevgili arkadaşlar, şöyle söyleyeyim: Anayasa'nın hükmü orta yerde duruyor ama ister istemez tarihimize beraber yaşıyoruz, ben de yaşıyorum. İlk geldiğinizde YAŞ kararları tartışma konusuydu neden yargı yolu açık değil diye. HSYK kararları... Biz yine o özgürlükçü anlayışımızla bunları sahiplendik ve savunduk, yargı yolu açık olmalıdır dedik. O gün, kurulduğunuz zaman ortaya koyduğunuz bu özgürlükçü yaklaşımı biz sahiplendik. Doğruydı ve Türkiye'nin ihtiyacıydı. Süreç içerisinde “Yargı, yürütmenin ayak bağıdır.” dediniz. Bu defa da şikâyetlenmeye başladınız. İktidar işte böylesine bir yerdir, insanları farklılaştıran, başkalaştıran, yola çıkarken olduğu hâlden başka bir hâle sokan bir yerdir. Önemli olan, çıktığımız yeri korumaktır. Dolayısıyla, ortaya çıkıştaki temel düsturunuzu korumanız gerekiyor. Türkiye'nin ihtiyacı da budur. 125'inci madde gereği bu yaklaşımın buradan çıkarılması lazım. Dolayısıyla, sizin verdiğiniz örnek üzerinden gözlerimizi bağlayamayız Sayın Başkan. Siz, belki milyonlarca ihtimalden bir tanesinden bahsediyorsunuz. Kim bilir yarın mobbing, sair sebepler... Türkiye'deki bu ayrımcı, bu ayrıştırmacı, kutuplaştırmacı yönetim tarzıyla gittikçe topluma giydirilen kültürün yansımalarının Yargıtayda nasıl ortaya çıkacağını bilemeyiz, politize olmuş yargının yarın ne hâle geleceğini göremeyişinden, tüm bunları öngören üst yasamız, üst kanunumuz Anayasa hükmünün burada kendini koruması lazım ve bu anlamıyla da idari kesinleşmenin ne ölçüde denetime açık ne ölçüde kapalı olduğunun takdirini değişen koşullarda güncellenen içtihat anlayışı içerisinde yargıya bırakmak lazım.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkürler.

Ekim Bey, buyurun.

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ TEMSİLCİSİ AV. EKİM ERGÜN – Şimdi, konu çok yeni çünkü daha yeni yayımlandı Anayasa Mahkemesi kararı, 17 Mayıs 2016 tarihinde yayımlandı.

Biraz önce Sayın Bakanım da atıf yaptı, bu karardaki 56'ncı ve 57'nci paragraflar önem arz ediyor. 57'nci paragrafta 52/a maddesindeki kurulun bir idari kurul olduğu vurgusuyla, itirazın da yargı mercisine yapılması gerektiği belirtiliyor. 56'da ise bize yol gösteriyor, “Siz bunu Danıştay içerisinde halledebilirsiniz.” diyor. Ancak, Danıştay içerisinde halledeceğimiz yerin yine bir idari kurul olmaması, yargısal bir kurul olması gerekiyor; o çok önemli. Yani, 52/a'ya 52'yi verdiğimiz zaman, 52 de bir idari kuruldur. Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulu gibi, Danıştay dairesi gibi bir yere verilecek olursa belki anayasal açıdan sıkıntı çıkmaz ama karar çok yeni, çok taze, hemen üstüne üstüne gitmemek gerekir diye düşünüyorum. Orada adresi de veriyor, diyor ki: “Danıştay içerisinde yargısal bir kurulla bunu halledin.” Yani, bir Danıştay dairesi olur, İDDK olur, başka bir şey olur ama diğer kurul da idari kurul, aynı iptal

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Adalet.Kom.

Tarih : 17/06/2016 Saat :

Kayıt: Adalet Kom. Stenograf :

Uzman : Sayfa: 34

gerekçesinde belirtildiği gibi. 52'deki görevlere bakalım, 52/a'daki görevlere bakalım; birbirini tutuyor, iptal gelme olasılığı çok yüksek o nedenle burada.

BAŞKAN – Peki, teşekkür ederim.

Buyurun.

HALUK PEKŞEN (Trabzon) – Sayın Başkan, bu ehliyet ve liyakat hükmünün 6/3'üncü maddesinin birkaç cümlesini okumakta yarar görüyorum: “Hâkim, yargıçlar için yargının kontrolünde yapılan eğitim ve diğer fırsatları kollayarak, yargısal görevlerin düzgün bir şekilde icrası için meslekî bilgisini, becerisini ve bireysel yeteneklerini sürdürmek ve artırmak için gerekli adımları atmalıdır.” Daha çok kısa bir süre önce Yargıtayın 9. Ceza Dairesi herkesin uykularını kaçırdı. O, 9. Ceza Dairesinin oluşma biçimi, hüküm kurma biçimi Türkiye Cumhuriyeti devletinin temellerini sarstı. Benzer bir durumun olması ihtimali hâlen var. O hâlde burada -az önce Sayın Cemal Bey'in söylediği gibi- yargıcın kendi birikimiyle, liyakatiyle, yetkinliğiyle uyarlı bir dairede çalışması, onun, aynı şekilde, Anayasa'nın 13'üncü maddesindeki geleceğini planlama hakkıyla örtüşüyor, toplumun da Yargıtaydan adalet beklentisiyle örtüşen bir durum.

Onun için buradaki düzenleme -yine ısrarla söylüyorum- Anayasa'ya açıkça aykırıdır. Birincisi, hukuk devleti ilkesiyle örtüşmüyor; bir diğeri de Bangalor etîğinde Türkiye'nin de taahhüt etmiş olduğu sözleşmenin 6/3'üncü maddesiyle uyarlı bir düzenleme değildir.

BAŞKAN – Peki, çok teşekkür ediyorum.

Buyurun üstadım.

DANIŞTAY 17. DAİRE BAŞKANI ENVER KAYA - Barolar Birliği Temsilcisi arkadaş -kusura bakmasın, ismini bilmediğim için- Başkanlar Kurulunun idari bir kurul olduğunu söyledi. Başkanlar Kurulu aynı zamanda yargısal da bir kurul. Görevlerine baktığımız zaman, Danıştay daireleri arasında çıkan görev uyuşmazlıklarını karara bağlamak, ayrı yargı çevrelerinde bulunan idari ve vergi mahkemelerinin arasında görev ve yetkiye ilişkin uyuşmazlıklarda bağlantılı davalarda merci tayini yapmak, bunlar yargısal bir görev. Tutanaklarda vardır -yine üç yıl önce tartışıldığında- Başkanlık Kurulu idari bir kurul. Başkanlar Kurulu yalnız idari bir kurul değil, aynı zamanda yargısal da bir kurul. Anayasa Mahkemesi -ben gerekçesine de baktım- burada bu itirazı yargısal bir kurula yapılan bir itiraz gibi görüyor.

BAŞKAN – Peki, teşekkür ediyorum.

Buyurun Mehmet Bey.

MEHMET GÖKDAĞ (Gaziantep) – Sayın Başkanım, tabii, deminki görüşmelerimizde söz aldığımızda “Maddeyle ilgili görüşelim, genel değerlendirme yapmayalım.” söylemleri haklı olarak söyleniyor. Fakat, bizim genel olarak söylediğimiz, bu tasarının Anayasa'ya aykırılığı, bu tasarının bağımsız, tarafsız ve etkin bir yargı anlayışına hizmet etmediğine ilişkin düşüncemiz her maddede kendini gösteriyor. Her maddede kendini gösterince biz de her maddede bunları tekrarlamak zorunda kalıyoruz. Deminki maddede söyledim: Biz “Şunu yaparsak sistem tıkanır, şunu yaparsak sistem işlemez, Danıştay tıkanır.” kaygılarıyla yargıyı görev alanından uzaklaştırmak gibi bir anlayış içerisinde olamayız. Yani, bu bir idari görevdir -Başkanlık Kurulu- yaptıkları işler idari işlerdir. Eğer bunun bir yargı işlevi olduğu söyleniyorsa bunu maddeye geçirelim, söyleyelim “Yargı görevi görüyor.” diye. İdari bir kuruldur ve idari kurulun, idarenin bütün tasarrufları, işlemleri yargısal denetime açık olmalı arkadaşlar. Yani, o idari kurulun yargıçlardan oluşması demek o kararın yargıya taşınmasına engel bir anlam taşımaz. Orada yapılan gayet açık, üyelerin görev yerlerini değiştirmek. Şimdi, bu yargısal bir görev mi? Zorunlu hâllerde daire başkanı ve üyelerin dairelerini değiştirmek; bunlar idari tasarruflardır ve bu nedenle de yargıya başvurulması...

BAŞKAN – Yargı yolu açık olmalı.

MEHMET GÖKDAĞ (Gaziantep) - Yargı yolu açık olmalı. Bu hâliyle Anayasa'ya aykırı.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Söz verdim ama Necati Bey, buyurun.

NECATİ YILMAZ (Ankara) – Bir cümle söyleyeceğim Sayın Başkanım.

Şimdi, Sevgili Danıştay daire başkanımızın ortaya koyduğu görüşleri şöyle değerlendiriyorum: O zaman, burada, yargının, Danıştayın içerisinde özel bir mahkeme ihdas etmiş olduğumuzu söylememiz gerekir. Tabii bu da yasayla kurulur, bu da bir yasadır, bir mahkeme kurmuş oluruz ama bunun bir mahkeme olduğunun adını koymamız lazım. Değilse, böylesine yaklaşımlarla bu temel gereği aşılıyor olmamız lazım. Ben kendisinden bu anlamda, daha teknik, öğretici bir değerlendirme beklerdim. Dolayısıyla, gerçekten de bu yönüyle üzüldüm, çok üzüldüm. Sonuçta, bir zorlama yorumla bunun üstünü örtmek yerine irdeleyelim, irdeleyelim hep beraber, bir sıkıntı varsa beraber çözelim, değilse alternatifini yaratalım. Sonuçta, orada usul hükümlerinin uygulandığı, bir yargılama faaliyetinin temel gereklerinin yerine getirildiği bir prosedür işlemekte midir? Şayet, böyle bir durum varsa bu anlamda zaten gidilen yargı yolu da bu değerlendirmeyi yapar, “Bu çalışma yapılmıştır, bu karar kesinleşmiştir.” der zaten. Zaten söylediğimiz söz de şudur: Bunun önünü kesmeyelim. Şayet denildiği gibi, eğer idari bir faaliyet söz konusu değilse onun değerlendirmesini yapacak bir mahkeme var zaten, o da bunun gereğini yapacaktır. Ama, Anayasa hükmünü ihlal eder şekilde burada yasaklama getirmeyin. Kuruluşunuzla, ortaya çıkışınızla çelişmeyin. Bu yasayı çıkarmakla, önünüze koyduğunuz maksatla ayrı düşmeyin. Dolayısıyla, bu hüküm bu dediğimiz tespitlerin hepsine de aykırıdır, Anayasa'ya da aykırıdır, çıkışınıza da aykırıdır, yasanın temel fikrine de aykırıdır ve buradaki hesap Bağdat'a varınca döner.

BAŞKAN – Buyurun Muratçığım.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Adalet.Kom.

Tarih : 17/06/2016 Saat :

Kayıt: Adalet Kom. Stenograf :

Uzman : Sayfa: 35

MURAT EMİR (Ankara) – Sayın Başkanım, anlayabildiğim kadarıyla burada Başkanlar Kurulunun bir yargısal denetim mi yoksa bir idari görev mi yapacağı üzerinde düğümlenen bir durum var ve yasa tasarısının sahipleri açısından da görülüyor ki buradaki işlemin, işlevin yargısal bir denetim olacağı ve dolayısıyla Anayasa Mahkemesinin öngördüğü şartın yerine getirilmiş olacağı söyleniyor. O hâlde, bu maddeyi böyle formülize etmek gerekmez mi? Yani, burada yapılanın yargısal bir süreç olduğu ve mesela - atıyorum, teknisyen arkadaşlar daha iyi şekillendirirler- idari yargılama usulüne tabi bir biçimde ve bir yargılama faaliyeti şeklinde olacağı buraya dercedilemez mi diye öneriyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Bakanım, burada tartışmalar var tabii. Bir defa -iki üç noktadan tartışmaya katkıda bulunulabilir- Anayasa Mahkemesi kararlarının bağlayıcılığı iptal ettiği normun yürürlükten kalkmasıyla sınırlıdır. O norm yok artık, hangisini iptal etmişse. Yasama organı, Anayasa Mahkemesinin iptal ettiği norm doğrultusunda dahi Anayasa Mahkemesinin gerekçelerini çürüterek benzer bir norm üretebilir yani Anayasa’ımızda bir tekrarlama yasağı yok. Bir yüksek mahkemede iç işleyişi, üyeyi oraya gönderdim, buraya getirdim işleyişini salt bir idari işlem değil, mahiyeti itibarıyla yargı içi işlem, yargısal tasarrufa yön veren ara işlemler olarak telakki ediliyor, doktrinde bu var. Ha, burada eğer -Anayasa Mahkemesinin görüşü ne olursa olsun- biz buradan emin isek şu denebilir: “İtiraz üzerine verilen kararlar kesindir.” Yargı yoluna başvurmak varsa yani kabul edilecek, Anayasa Mahkemesi onu değerlendirecektir. Yani nereye başvuracak? İdari yargıya. Diyecek ki: “Bu ara işlemdir.” Bunun böyle olması veya “kesindir” denmesi arasında bir fark yok ama Anayasa Mahkemesinin görüşü tersine ise –benim görüşüm o doğrultuda değil- aksine ise Anayasa Mahkemesi iptal edecektir.

NECATİ YILMAZ (Ankara) – Aynı işlemi HSYK yaptığında ne yapıyoruz? Aynı şey.

BAŞKAN – Efendim, bakın, Adalet Komisyonu herhangi bir idarenin tersine veya doğru işlemini emsal almaz, hukukun içinden doğrular üretir. Ben onun için, Anayasa Mahkemesinin kararlarının bağlayıcılığı noktasında –ödül aldı o- Türk Hukuk Kurumunun zannediyorum 1975, kuruluşunun belli bir şeyi özel makalem vardır “Anayasa Karar Gerekçelerinin Bağlayıcılığı”; “Fikret Eren’e Armağan”da da yayımlandı. Ben burada düzenlemeyi yanlış görmüyorum ama “kesindir” demenin de ihtiyacı karşıladığını, arkadaşların kaygılarını da giderdiğini görüyorum. Yani “kesindir” dediğiniz zaman eğer kesinlik yargısal kesinlik değilse yargı hakkı var ama takdir sizin.

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – HSYK’nın da yargı denetiminin dışında olan kararları var.

BAŞKAN – Anayasal o. O, Anayasa’dan kaynaklanıyor.

Var mı söz? Yok.

Arkadaşlar, önerge varsa işleme koyalım. Ben düşüncemi söyledim.

Önergeleri okutuyorum:

Adalet Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (1/726) esas numaralı Danıştay Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı’nın 11’inci maddesinin Tasarı metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Cemal Okan Yüksel

Eskişehir

Mehmet Gökdağ

Gaziantep

Necati Yılmaz

Ankara

Zeynel Emre

İstanbul

Gerekçe:

Tasarı, yargı erkini yürütmenin şekillendirmesini amaçlayan bir sistematikte hazırlanmıştır. Siyasi iktidarın yargıya ilişkin önceki dönemlerde çıkardığı diğer yasal düzenlemelerle birlikte değerlendirildiğinde tasarının gerçek amacının yürütmenin yargıya müdahalesini sağlamaya yönelik olduğu daha somut bir şekilde ortaya çıkmaktadır. Bu doğrultuda Anayasa’ya da açıkça aykırı düzenlemeler içeren maddenin tasarı metninden çıkarılması öngörülmüştür.

BAŞKAN – Önergeyi yüksek oylarınıza sunuyorum: Kabul buyurunlar... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Adalet Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (1/726) esas sayılı Danıştay Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı’nın 11’inci maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Bedia Özgökçe Ertan

Van

"2575 sayılı Kanunun 52/A Maddesinin Anayasa Mahkemesince iptal edilen 2. Fıkrası aşağıdaki şekilde yeniden düzenlenmiştir.

Başkanlık kurulunun kararlarına karşı ilgililerce Başkanlık kuruluna karşı yedi gün içerisinde itiraz edilebilir. Başkanlar kurulu, Başkanlar kurulu kararlarını aynen onaylayabileceği gibi değiştirerek de onaylayabilir. İtiraz üzerine verilen kararlar kesin olmayıp bu kararlar aleyhine yargı yolu açıktır."

Gerekçe:

Anayasa’da yargı yolu kapalı hâller açıkça belirlenmiş olup tasarı Anayasa’ya aykırılık taşıdığından söz konusu değişiklik gereklidir.

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Maddeyi oylarınıza arz ediyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Adalet.Kom.

Tarih : 17/06/2016 Saat :

Kayıt: Adalet Kom. Stenograf :

Uzman : Sayfa: 36

Diğer maddeyi okutuyorum:

MADDE 12- 2575 sayılı Kanunun geçici 24 üncü maddesinin birinci fıkrasında yer alan "31/12/2016" ibaresi "31/12/2018", aynı fıkranın (a) bendinde yer alan "yirmi" ibaresi "ondört" ve (c) bendinde yer alan "onbeştir" ibaresi "onbirdir" şeklinde değiştirilmiştir.

BAŞKAN – Söz yok.

Önergeyi okutuyorum:

Adalet Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (1/726) esas numaralı Danıştay Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı'nın 12'nci maddesinin Tasarı metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Cemal Okan Yüksel

Eskişehir

Mehmet Gökdağ

Gaziantep

Necati Yılmaz

Ankara

Zeynel Emre

İstanbul

Gerekçe:

Tasarı, yargı erkini yürütmenin şekillendirmesini amaçlayan bir sistematikte hazırlanmıştır. Siyasi iktidarın yargıya ilişkin önceki dönemlerde çıkardığı diğer yasal düzenlemelerle birlikte değerlendirildiğinde tasarının gerçek amacının yürütmenin yargıya müdahalesini sağlamaya yönelik olduğu daha somut bir şekilde ortaya çıkmaktadır. Bu doğrultuda Anayasa'ya da açıkça aykırı düzenlemeler içeren maddenin tasarı metninden çıkarılması öngörülmüştür.

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Maddeyi oylarınıza arz ediyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Oy çokluğuyla kabul edilmiştir.

Diğer maddeyi okutuyorum:

MADDE 13- 2575 sayılı Kanuna aşağıdaki madde eklenmiştir.

"GEÇİCİ MADDE 27- 1. Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte Danıştay üyelerinin üyelikleri sona erer. Ancak bu tarih itibarıyla Danıştay Başkanı, Başsavcısı, başkanvekili ve daire başkanı olarak görev yapanların Danıştay üyelikleri devam eder.

2. Birinci fıkra uyarınca üyelikleri sona erenlerden;

a) Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu tarafından seçilenler arasından Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunca,

b) Cumhurbaşkanı tarafından seçilenler arasından Cumhurbaşkanınca, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren beş gün içinde, bu maddenin üçüncü fıkrasındaki kadro sayısı dikkate alınmak suretiyle Danıştay üyesi seçimi yapılır.

3. Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla Danıştay meslek mensuplarının kadro sayısı yüzondardır. Birinci fıkranın ikinci cümlesi uyarınca üyelikleri devam edenler, kadro sayısında dikkate alınır.

4. Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla üçüncü fıkrada belirtilen kadro sayısını aşan üye kadroları herhangi bir işleme gerek kalmaksızın iptal edilmiş sayılır.

5. İkinci fıkranın (a) bendi hükmü kapsamında olup Danıştay üyeliğine seçilmeyenler, Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu Genel Kurulu tarafından, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren on gün içinde idari yargıda sınıf ve derecelerine uygun bir göreve atanır.

6. İkinci fıkranın (b) bendi hükmü kapsamında olup Danıştay üyeliğine seçilmeyenlerden, ikinci fıkra uyarınca yapılan seçim tarihinden itibaren beş gün içinde idari yargıda bir göreve atanmak için talepte bulunanlar, Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulu Genel Kurulu tarafından takip eden beş gün içinde idari yargıda sınıf ve derecelerine uygun bir göreve atanır. Talepte bulunmayanlar ise başka bir göreve atanmak üzere Başbakanlığa bildirilir.

7. Beşinci ve altıncı fıkralar uyarınca atananlar, Danıştay üyelerine sağlanan her türlü aylık, ödenek, zam ve tazminatlar ile diğer mali ve sosyal hakları almaya devam ederler. Üyelikleri sona erenlerin, seçim veya atamaları yapılmıyaya kadar, özlük hakları Danıştay tarafından karşılanmaya devam olunur.

8. Danıştay üyelerinden Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulu üyeliğine seçilmiş olup bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulu üyeliği devam edenler, bu görevlerinin bitmesine üç ay kala ilgisine göre Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulu veya Cumhurbaşkanı tarafından yeniden Danıştay üyeliğine seçilebilirler. Yeniden seçilenler, Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulu üyeliğinin sona ermesinden itibaren oniki yıl görev yaparlar. Yeniden seçilmeyenler hakkında Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulu üyeliğinin sona erdiği tarihten itibaren ilgisine göre beşinci ve altıncı fıkra hükümleri uygulanır. Ancak idari yargıda bir göreve atanacaklar bakımından, 11/12/2010 tarihli ve 6087 sayılı Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulu Kanununun 28 inci maddesinin üçüncü fıkrasının (b) bendi hükmü uygulanır. Bu fıkra uyarınca atananlar Danıştay üyelerine sağlanan her türlü aylık, ödenek, zam ve tazminatlar ile diğer mali ve sosyal hakları almaya devam ederler.

9. Birinci fıkranın ikinci cümlesi uyarınca üyelikleri devam eden üyeler ile ikinci fıkra uyarınca seçilen üyeler, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren oniki yıl görev yaparlar. Bu üyelerin atama veya seçim nedeniyle yürüttükleri görevleri, bu görevlerinin süresi bitene kadar devam eder. Ancak, İdari Dava Daireleri Kurulunda görevi devam eden üye sayısının ondörtten fazla olması halinde, üyelerden hangilerinin görevlerine devam edeceği Başkanlık Kurulunca belirlenir.

10. Seçilmeyen üyelerin atama veya seçim nedeniyle yürüttükleri görevler de bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla sona erer. Bu görevler için ikinci fıkra uyarınca yapılan seçimlerin tamamlanmasından itibaren on gün içinde atama veya seçim yapılır.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Adalet.Kom.

Tarih : 17/06/2016 Saat :

Kayıt: Adalet Kom. Stenograf :

Uzman : Sayfa: 37

11. Birinci fıkranın ikinci cümlesi uyarınca üyelikleri devam eden üyeler ile ikinci fıkra uyarınca seçilen üyelerin daha önce Danıştay üyesi olarak çalıştıkları süreler üyelik kademinde dikkate alınır.

12. Başkanlık Kurulu, ikinci fıkra uyarınca yapılan seçimlerin tamamlanmasından itibaren on gün içinde, dairelerin iş durumunu ve ihtiyaçlarını dikkate alarak Danıştay üyelerinin hangi dairelerde görev yapacağını yeniden belirler.

13. Başkanlık Kurulu iş durumunu ve ihtiyaçları dikkate alarak bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren en geç üç yıl içinde daire sayısını 13 üncü maddede öngörülen daire sayısına indirir. Ancak bu daireler, Başkanlık Kurulunca kapatılincaya kadar görevlerine devam ederler.

14. Başkanlık Kurulu, onüçüncü fıkra uyarınca yapılan her daire kapatma işleminden sonra iş durumunu ve ihtiyaçları dikkate alarak daireler arasındaki iş bölümünü yeniden belirler. Buna ilişkin karar derhal Resmi Gazetede yayımlanır ve yayımı tarihinden itibaren on gün sonra uygulanmaya başlanır.

15. Başkanlık Kurulu, iş bölümüne ilişkin kararın Resmi Gazetede yayımlanmasından itibaren on gün içinde, dairelerin iş durumunu ve ihtiyaçlarını dikkate alarak kapatılan dairelerde görev yapan daire başkanı, üye ve tetkik hâkimlerinin hangi dairelerde görev yapacağını belirler. Dairelerde görev verilmeyen daire başkanları, başkanlık süresinin bitimine kadar Danıştay Başkanlığı nezdinde görev yapar. Başkanlık görev süresi Danıştay Başkanlığı nezdinde sona erenlerin veya başka bir daireye başkan olarak görevlendirilenlerin daire başkanlığı kadroları, başka bir işleme gerek kalmaksızın üye kadrosuna dönüşür.

16. İş bölümüne ilişkin kararın Resmi Gazetede yayımlanmasından itibaren on gün içinde, dava dosyaları ayrıca bir karar verilmesine yer olmaksızın listeye bağlanmak suretiyle mevcut hâlleriyle ilgili daireye devredilir.

17. Danıştay meslek mensupları kadro sayısı doksana düşünceye kadar, boşalan her iki üyelik için bir üye seçimi yapılır. Seçim yapılmayan üye kadroları başka bir işleme gerek kalmaksızın iptal edilmiş sayılır."

BAŞKAN – Buyurun Cemal Bey.

CEMAL OKAN YÜKSEL (Eskişehir) – Sayın Başkan, tasarının aslında ruhu olan maddeye geldik. Şimdi, gerekçeye baktığımızda gerekçenin ana şeyi, istinaf mahkemeleri kurulacak, Danıştayda bu kadar çok üyeye ihtiyaç kalmadı, işte bunları dağıtalım. Ama tabii ki gerçek amacın bu olmadığı hepimiz tarafından, Türk kamuoyu tarafından da biliniyor. Fakat gerçek amaca gidilirken de bence birtakım yanlış yollar izleniyor.

Şimdi, açık konuşmak gerek. Cumhuriyet Halk Partisi de devlet yapılanmasına paralel bir yapılanma var ise buna karşı. Bu kabul edilemez bir yapılanmadır ve bu yapılanmanın yargıda son dönemde yaptığı ve yargıya güveni sıfırlayan, insanları mahpuslarda çürüten, cezaevlerinde ölmelerine, senelerce özgürlüklerinden mahrum kalmalarına yol açan bir yapı. Fakat bu yapıyı Türk yargısının içine kimin soktuğu, kimin monte ettiği de herkes tarafından biliniyor. Danıştayın 2011’de 95 olan üye sayısını 156’ya, daha sonra 2014’te de 156’dan 195’e çıkaran Adalet ve Kalkınma Partisi, bu siyasi iktidar. İlk değişiklikle o zaman dost olan, beraber icraat yaptığınız, “Ne istediler de vermedik?” dediğiniz yapıyı yargıya doldurdunuz. Daha sonra, 17-25 Aralıktan sonra yapıyla kavga edince bu yapının kuvvetini kırmak için bu sefer kendinize yakın üyeleri buraya atadınız. Şimdi de işin içinden çıkamadınız, sayıyı ilk önce 116’ya, sonra 90’a indiriyorsunuz.

İşin siyasi kısmı, insan haklarıyla ilgili, vicdanla ilgili kısmı çok uzun süreler Türkiye kamuoyunda konuşulacak. Ben Sayın Başkanımızın ısrarla, en başından beri söylediği öğüde uyarak bu işin hukuki kısmıyla ilgili konuşacağım.

Şimdi, madde Anayasa’ya tamamen aykırı. Bu maddenin Anayasa’ya aykırı olduğunu aslında yasayı hazırlayanlar da biliyor. O yüzden ki benim hukuk hayatımda gördüğüm, bir madde için yazılmış en uzun gerekçeyle karşı karşıyayız. 2 sayfaya yakın gerekçe var ve gerekçenin de her yerinde maddenin Anayasa’ya aykırı olmadığının savunması yapılıyor.

Şimdi, Anayasa’ya aykırılığı birkaç başlık altında inceleyebiliriz ama ilk başta şunu söylemek gerek: Bir gecede Danıştayın tüm üyeleri sıfırlanıyor yani Danıştay bir gecede kapatılıyor gibi bir düzenleme. Daha sonra, beş gün içerisinde sıfırlanan bu üyelerin içinden 116 kişi seçilecek. Ama burada bir eşitler arasında eşitsizlik durumu var. Çok üzülerek söylüyorum ama Cumhurbaşkanıyla çay toplamaya gidenlerin üyelikleri devam ediyor. Danıştay Başkanı, Başkan Vekili, daire başkanları, savcı görevine devam ediyor, sıfırlananların arasında değil. Peki, bu sayılan kişilerin Danıştay üyesi olma ve bir seçimle başkan, başkan vekili, daire başkanı olma haricinden diğerlerinden ne üstünlüğü var? Bu üyelerin hepsi eşit. Anayasa Mahkemesi birtakım kararlarında yasama organının bazı eşitsizlikler getirebileceğini öngörmüş ama eşitler arasında eşitsizlik, Anayasa Mahkemesinin de kabul ettiği bir durum değil. İlk önce bu yönüyle Anayasa’ya aykırı.

İkinci olarak, yani arkadaşlarım da bu maddede konuşacak galiba ama kamuoyunun... Çünkü toplantıda da okumuştum, bu sefer sizin isminiz geçtiği için dikkatimi çekti, Taha Akyol’un bugünkü yazısından bir bölüm okumak istiyorum. Yani bizim burada kabul ettiğimiz kanun kamuoyunda nasıl bir yankı yaratacak, izin verirsiniz...

BAŞKAN – Rica ediyorum.

CEMAL OKAN YÜKSEL (Eskişehir) – Sizin isminiz de geçiyor Başkanım sonunda.

Diyor ki Taha Akyol: “Hükümet tarafından Meclis’e sevk edilen kanun tasarısı Yargıtay ve Danıştay üyelerini sıfırlıyor.

Yeni üyeleri ‘beş gün içinde’ HSYK ve Cumhurbaşkanı atayacak.

Kamuoyu önünde soruyorum: Hükümet bu tasarıyı hazırlarken Yargıtay ve Danıştaydan görüş aldı mı?

Yargıtay ve Danıştayın Sayın Başkanları, kurumlarınızla ilgili bu tasarı hakkında siz ne diyorsunuz?

Osmanlı ve Cumhuriyet tarihinde yüksek yargının böyle sıfırlandığı tek olay bilmiyorum ben. Cumhuriyet radikal bir rejim değişikliği idi, yüksek yargıda böyle sıfırlama yapılmamıştı.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Adalet.Kom.

Tarih : 17/06/2016 Saat :

Kayıt: Adalet Kom. Stenograf :

Uzman : Sayfa: 38

27 Mayıs darbesi döneminde askerler Yargıtay kökenli Adalet Bakanı Amil Artus'u kullanarak Yargıtayda ve Danıştayda devrimci görmedikleri üyeleri tasfiye ederek yargıç kıyımı yapmışlar ama 'sıfırlamayı' akıl edememişlerdi! Yargı kurumlarında kadroların devamlılığı yargının tarafsızlığı ve bağımsızlığı için en önemli şartlardan biridir. Amerika'da Yüksek Mahkeme üyeleri ömür boyu atanır, hiçbir başkan kendine göre bir heyet oluşturamaz.

AK PARTİ iktidarı da 2010 referandumuna sunduğu metinde doğru bir düzenlemeyle Anayasa Mahkemesinin üye sayısını 11'den 17'ye çıkararak bireysel başvuru hakkını ve iki dairesi yeni yapıyı getirirken eski üyeleri sıfırlamamıştı...

Yargıtay ve Danıştayda şimdi üye sayısını azaltmak için sıfırlama yerine kıdem ve yaş gibi objektif ölçüler getirilebilirdi. Kimse bir şey diyemezdi.

Yargı kurumlarını sıfırlamanın siyasallaşmadan başka anlamı yoktur ve bu yüzden dünyada emsali de yoktur!

Yargıtay ve Danıştaya çok değerli yeni üyeler atanabilir fakat Türkiye'nin en az yarısı güvenmeyecektir. Önümüzde bir HSYK örneği var. İktidar 2014'te kendi deyimiyle 'yapboz kanunlarını' çıkarırken 'sıfırlama'yı HSYK'nın idari yapısında yapmış, Anayasa Mahkemesi oy birliğiyle bunu iptal etmişti.

Fakat iptal geriye yürümediği için atanan kadro göreve devam ediyor.

HSYK'nın oluşturduğu yeni yargı kadroları iktidarın söylemine göre dava açıyor, tutuklama yapıyor. Gezi davaları ortada...

Can Dündar ve Erdem Gül yargı tarafından casusluk, darbeye teşebbüs, terör örgütü diye suçlandı, fakat Anayasa Mahkemesinin kararından öğrendik ki, 'dosyada gazete kupürlerinden başka delil yok'muş!'

Şimdi, Taha Akyol çok kısa özetlemiş. Ben dünkü konuşmamda "Bunu yaparsanız yol olur." demiştim. Durum onu gösteriyor ki her kanunda olduğu gibi, gene muhalefetin olumlu, yapıcı eleştirilerini dikkate almayacaksınız ve işte, bugün artık sahura kadar mı çalışacağız, bunu çıkarıp hemen bir iki hafta içerisinde Genel Kurula indirip bunu getireceksiniz. Ama şunu bilin: Bu yasayı Cumhuriyet Halk Partisi Anayasa Mahkemesine götürecek, Anayasa Mahkemesinin bunu iptali yönünde benim çok kuvvetli bir hukuki tahminim var ama siz bu arada o beş günlük süreyi kullanıp yargıyı istediğiniz gibi dizayn edebilirsiniz.

BAŞKAN – "Siz" deyince, bu arkadaşlar hiç şey etmiyorlar, böyle bir yetki kullanmayacaklar.

CEMAL OKAN YÜKSEL (Eskişehir) – "Siz" derken ben çay toplamaya gidenlerden bahsediyorum, onlar da sizden.

Şimdi, son seçimlere yani 2011 ve 2014'e baktığımızda, mücadele ettiğiniz paralel yapıya yakın olan kaç adet hâkim olduğu orada belli. Şimdi, basit bir toplama çıkarma işlemi yapıyorum ben, hani mücadeleyi bunlarla ediyorsunuz ya, ben bu sayıyı tutturamıyorum. Hem Yargıtayda hem Danıştayda oradaki sayıdan çok daha fazla sayıda üyenin üyeliklerini sıfırlıyorsunuz. E, bizde şöyle haklı bir anlayış var: Burada bir paralel yapıyla mücadele değil, kendinden olmayan herkesle mücadele gibi bir durum var. Yargıda tek sesliliğe yol açarsınız. Dün söylediğim gibi, ilelebet size has değil bu iktidar. İktidardan düştüğünüzde -yeni iktidara gelen- iktidara yakın olan hâkim ve savcılar baskı yapar, bu sefer bu yol olur, siz de bundan zarar görürsünüz. Yani, söylenecek çok şey var ama geneli üzerinde söyledik, arkadaşlar da bu konuda konuşur. Ama, son olarak şunu söyleyeyim: Ayarını bozduğunuz kantar, gün gelir sizi de tartar.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Çok sağ olun.

HİLMİ BİLGİN (Sivas) – Başkanım, kaç Yargıtay üyesi var şu anda, kadro kaç?

YARGITAY 13. CEZA DAİRESİ BAŞKANI VUSLAT DİRİM – 477.

BAŞKAN – Tamam, teşekkürler.

Mehmet Bey, buyurun.

MEHMET GÖKDAĞ (Gaziantep) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Değerli arkadaşlar, hep söyledik, yine söylemeye devam ediyoruz, bugün iktidar sizde olabilir, bugün siz yargıyı istediğiniz gibi şekillendirme gücüne sahip olabilirsiniz fakat gerçekten bunu unutmayın, çünkü tarih bunu hep böyle yapmıştır, tarihte hep bu görülmüştür; yarın sizin, hepinizin, hepimizin bağımsız, tarafsız bir yargı ihtiyacı olabilir, olacak yani böyle devam etmez değerli arkadaşlar, devir döner, hesap döner. Burada bir anlayışı temizleme, başka bir anlayışı getirme, başka bir anlayışı hâkim kılma; bunların hiçbirini hukuki değil, yasal değil, anayasal değil.

Değerli arkadaşlar, bu tasarıyla Danıştaydaki bütün üyeler sıfırlanacak, bütün üyelikler düşecek. Şimdi, sadece bu cümle, bu kavram sizleri biraz düşünmeye zorlamıyor mu? Bütün üyelik düşecek. Ne oldu? Darbe mi oldu? İhtilal mi oldu? İşbaşına olağanüstü bir yönetim mi geldi? Yani, yargıda, yüksek yargıda sorunların giderilme yöntemi böyle mi? Danıştayı ortadan kaldırıyoruz, Danıştay bitti. Beş gün içinde yenisi atanır; oturduk, bir iradeye bağladık, biz bunu iptal ettik, Danıştay kalktı, bitti, üyelikler de ortadan kalktı, buyurun, yeni bir Danıştay tesis edelim. Şimdi, bu nasıl bir anlayış arkadaşlar? Bu anlayış bizi nereye götürür? Bu anlayışla gidenler nereye gitti? Görmedik mi bunları?

Sayın Başkanım, değerli arkadaşlar; birtakım şeylerden bahsediliyor; daire sayısı fazla. Ne olur daire sayısı fazlaysa kardeşim? İşler biraz daha hızlı yürür. Hâkim sayısı fazla, yargıç sayısı fazla. Ne olur kardeşim, yargıç sayısı fazla olursa ne olur yani? İşler daha hızlı yürür. Toplam 200-300 yargıçtan bahsediyoruz, değil mi? Bunların içinde -yine söylüyoruz, hep söyledik- hukuki bilgilerle değil, hukuki gerekçelerle değil, hukuki delillerle değil, bir yerlerden talimatla iş gören varsa bunun yolu açık; disiplin, teftiş ve meslekten uzaklaştırma. Zaten böyle birinin taşrada görev yapmasını nasıl hoş görürsünüz? Yani, böyle birini, hukuki delillerle, hukuki bilgilerle, vicdani kanaatıyla karar vermeyen, bir yerlerden işaret alarak karar veren birini, bir hâkimi taşrada değerlendirmeyi nasıl düşünürsünüz? Niye taşrada olsun? Niye gittiği mahkemede birilerinin talimatıyla karar versin? Niye sadakatle çalışsın? Buna niye izin

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Adalet.Kom.

Tarih : 17/06/2016 Saat :

Kayıt: Adalet Kom. Stenograf :

Uzman : Sayfa: 39

veriyorsunuz ki Sayın Başkanım? Yani, burada yapma, git, orada yap. Olur mu böyle bir şey? Hâkimler gidecek, yönetim kalacak; bu da ayrı bir eşitsizlik. Yani, neresinden baksak ele alınacak bir durum değil değerli arkadaşlar.

Bakın, Adalet Bakanı gitmiş.

BAŞKAN – Zarurettten, gelecek.

MEHMET GÖKDAĞ (Gaziantep) – Bugünkü şeyini çok tuttum, biliyor. Yanlış Bağdat’a kadar gitmez, gitmesin, gerçekten gitmesin. Bu ülkenin adalet sistemine ve dolayısıyla bu ülkeye bu kadar yazık etme hakkınız yok, hakkımız yok, kimsenin hakkı yok. Dönelim, o fırsatımız var. Arkadaşlar, o bahsettiğiniz eksikleri, yanlışları giderme yöntemi var; Anayasa’ya uygun var, yasaya uygun o eksikleri giderme şansımız var, hukuki olarak giderme şansımız var. Demin söyledim, yine söyleyeyim, daire sayısı fazla olsun, 300 hâkim değil mi kardeşim, zaten bunların aylığı verilecek, özlük hakları verilecek. Danıştayda ve Yargıtayda daire sayımız fazla olsun, hâkim sayımız, yargıç sayımız fazla olsun, sorunlar daha süratle çözülsün, birikmiş iş var, daha çabuk olsun. Engel ne buna?

Arkadaşlar, şeyin başından beri söylediğimizi tekrar ediyorum, hakikaten, gerçekten biz de bunları sürekli tekrar etmekten çok haz etmiyoruz ama bir adım ileriye gitmiyoruz Sayın Başkanım. Tam da Başkanımın söylediği bu “Sadakat kültürüyle hareket ediyoruz.”, tam da Bakanın söylediği bu “Bize böyle söylendi böyle yaparız.”

BAŞKAN – Tarih, saat işliyor

MEHMET GÖKDAĞ (Gaziantep) – Eleştiri değil.

BAŞKAN – Tutanaklara geçiyor üstat bunlar. Bunlar tutanaklara geçiyor. Tarih hepimizi sorgular.

NECATİ YILMAZ (Ankara) - Olumlu bir şeyler geçsin diyoruz.

MEHMET GÖKDAĞ (Gaziantep) – Ya, hayır, oradan, gelsin, konuşalım. Ya, şu söylediğimiz, böyle bir şey olabilir mi? Buradan karar çıkacak ve Danıştay ortadan kalkacak, sonra birilerinin iradesiyle -bir kişi- tekrar kurulacak. Bundan vazgeçelim değerli arkadaşlar, dönelim, yol yakın, henüz o fırsatımız var.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Çok sağ olun.

Haluk Bey, buyurun.

HALUK PEKŞEN (Trabzon) – Sayın Başkanım, burada geçici maddenin giriş cümlesinde: “Danıştay üyelerinin üyelikleri sona erer.” Şimdi, bu düzenleme tümüyle -çok büyük tartışmalara hiç gerek yok- bütün yargıçların özlük haklarına, özel statülerine, vesaireye, Anayasa’ya, her şeye aykırı bir düzenleme. Bu olmamış yani buradaki tanımlama doğru bir tanımlama değil. Buradaki “üyeliğin sona ermesi” olarak düzenlenmemeli bu. Burada yapılan aslında bir hazırlık işlemi süreci. Yani, esasında buradaki mevcut üyeler yeniden yapılandırılmaya uyarlı olarak belli bir yere hazırlık işleminin muhatabı hâline getiriliyorlar. Bunların belli bir farklılıkları var, özel statüleri var. Yani, üyelik sona erdiği zaman oradaki boşluk doğru doldurulmamış “üyeliğin sona ermesi” diye bunu tanımlamak da doğru değil. “Üyelik sona erer.” dediğiniz zaman, o zaman çok ciddi hukuki tartışmaları da zaten bu durumun içerisinde biz de ithal etmiş olacağız.

BAŞKAN – Ne demek lazım orada?

HALUK PEKŞEN (Trabzon) – Burada söylenmesi gereken şey şu: Şimdi, geçmişte de hem Danıştayın hem de Anayasa Mahkemesinin buna ilişkin yeniden yapılandırmalarda emsal kararları var Sayın Başkanım. Bunlar da şunu söylüyor: Yeni yapılandırılmaya uyarlı statüdeki eleman olarak görüyor bunları. Biz de burada böyle görmeliyiz. Yani, “yeniden yapılandırılmaya muhatap olacaklar” diye bir tanım konulabilir. Bunu düşünmek lazım, onun için alt komisyonda bu yerine otursun diye söylüyorum. Şimdi, şöyle bir duruma geliyoruz: Bakınız, şu anda 176 Danıştay değil mi efendim? Öyle söyleniyor, 176, bunlardan 134’ü HSYK’dan, 42’si Cumhurbaşkanlığından seçiliyor. Sonra, düzenleme sonucunda 88’i HSYK’ca seçilecek, 48 kişinin böylece üyelikleri başka bir hâl alacak, başka bir statüye dönüşecek, yine Cumhurbaşkanlığından da 29 kişi seçilerek üyelikleri, onların da, geri kalanların da, 13 kişinin üyeliği farklı bir statüye dönüşecek. Şimdi, buradaki metnin alt kısmına bakıldığında zaman, yani geçici maddenin diğer düzenlemelerine baktığımız zaman bütünüyle sona erme hâlini düzenlemiyor, bir sona erme hâli yok burada, bir farklı statüye sokulma, bir yapılandırma statüsüne sokulma hâli var burada. Onun için üyeliğin sona ermesiyle yukarıda az önce yaptığımız düzenlemeler ve bundan sonraki düzenlemeler örtüşmüyor. Burayı yeniden tashih etmek gerekiyor Sayın Başkanım. Burayı tashih etmediğimiz sürece biz yasayla, bu geçici yasayla yargıç güvencesini, uluslararası sözleşmeleri, Anayasa’daki güvenceleri, hukuk devleti ilkelerini, hepsini zaten bir şekilde askıya almış oluyoruz ve hepsini bir şekilde yok saymış oluyoruz. Onun için, bu düzenlemelerin buradaki üyeliği sona erenlerle ilgili düzenlemenin aslında tam tersine, üyelik sona ermiyor, başka bir statünün başlangıç kısmına dönüşüyor burada üyelik. Bunu böyle algılamak gerekiyor ve böyle düzenlemek gerekiyor.

BAŞKAN – Bunu zincir işlem olarak görüyorsunuz, zincir işlemin ön halkası olarak görüyorsunuz.

HALUK PEKŞEN (Trabzon) – Evet efendim.

Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Keşke bir teklif geliştirseniz de işleme koysak.

HALUK PEKŞEN (Trabzon) – O zaman “yapılandırma kapsamındaki üyeler” diyelim buna Başkanım.

BAŞKAN – Tamam, peki.

Şenal Hanım, buyurun. Komisyon sizin bekletilmemeniz görüşünde efendim, buyursunlar.

ŞENAL SARIHAN (Ankara) – Teşekkür ederim, bu özen için teşekkür ederim.

Ben de zamanımı iyi kullanmaya çalışmak istiyorum, bu nedenle görüşlerimi yazmıştım hızla okuyacağım.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Adalet.Kom.

Tarih : 17/06/2016 Saat :

Kayıt: Adalet Kom. Stenograf :

Uzman : Sayfa: 40

BAŞKAN – Şenal Hanım’la biz aşağı yukarı otuz yıla yakın aynı baroda çalıştık. Kadim hukukçu, kıdemli hukukçu fakat yeni siyasetçi. Parlamento dışında uzun siyasetçi, Parlamentosu yeni. Bizim parlamento hukukumuzda, komisyonlarda uzun konuşmalar geneli üzerindeki müzakerede. Belli bir anlayış içerisinde madde müzakeresini dinleyeceğiz şimdi.

ŞENAL SARIHAN (Ankara) – Yine maddeyle ilgili görüşlerimi ifade edeceğim.

BAŞKAN – Sağ olun.

ŞENAL SARIHAN (Ankara) – Şimdi, bildiğiniz gibi, Avrupa’da bir sistem var, bu sistem “Mahkeme Doldurma Planı” diye ifade ediliyor. Bugün de bizim burada yapmaya çalıştığımız işin HSYK aracılığıyla bir mahkeme doldurma planı yöntemi olduğu inancındayım. İktidar istediği biçimde istediği kişilerle mahkemeleri doldurmak için bir yasa önerisi vermiş bulunuyor.

Siz de anımsayacaksınız, darbe dönemlerinde de benzer şeyler oldu. Örneğin 1980 darbesinden sonra çıkarılan 2575 sayılı Yasa’yla Danıştayda böyle bir sorun yaşandı. Bu yasada geçici bir maddeyle Danıştay üyelerinin Cumhurbaşkanı tarafından bölge idare mahkemesi başkanlıklarına atanabileceği hükme bağlanıyordu. 21 Danıştay daire başkanı ve üyesi bölge mahkemelerinde görevlendirildi, bunlardan 16’sı aynı gün emeklilik dilekçesi verdiler. Emekliliği gelmeyen 5’iyse mecburen yeni görevlere atandılar. Millî Güvenlik Konseyi döneminde çıkarılan bir yasa olduğu için Anayasa Mahkemesine başvurma olanağı da yoktu. Yalnız, darbe dönemindeki bu yasaya göre bile gidenler Danıştay üyesi sıfatını taşıyorlardı ve tüm mali, sosyal ve özlük hakları korunuyordu.

Şimdi, Anayasa’nın yargı bölümünün sistematiğine bakalım: Anayasa koyucunun mahkemelere ilişkin sıkı kuralları getirerek olağan kanunlar aracılığıyla bu yargı organlarının politik müdahalelere maruz kalmasını engellemek istediğini görüyoruz. Anayasa’nın 68’inci maddesinde siyasi partilere üye olacak kişiler, 76’ncı maddesinde milletvekili seçimlerinde aday olmak için görevlerinden çekilmesi gerekenler hâkim, savcı, yüksek yargı mensupları olarak ifade edilmiş. Dikkat edilirse, hâkim ve savcılar dışında yüksek yargı mensupları ayrıca ve özellikle sayılmış. Dolayısıyla, genel anlamda hâkim ve savcı statüsüne sahip olan yüksek yargı organı mensuplarının bunun yanında ayrı ek bir statüye sahip oldukları görülüyor. Bu, bazılarının söylediği gibi yüksek yargıçlık statüsü değil, Yargıtay ve Danıştay üyeliği statüsü. Nitekim, Anayasa’nın 154 ve 155’inci maddelerinde de anayasa koyucu Yargıtay ve Danıştayda görev yapan yargıçlar için Yargıtay üyeliği ve Danıştay üyeliği adı altında anayasal bir statü ihdas etmiş ve böylece statüyü anayasal güvenceye kavuşturmuş. Bu çerçevede, Anayasa’nın 154 ve 155’inci maddelerinde Yargıtay ve Danıştay üyeliği için bu üyeliklere kimlerin hangi nitelikler aranarak seçileceği kural altına alınmış, ardından da söz konusu üyelikler için herhangi bir süre sınırı konulmamıştır. Dolayısıyla, anayasa koyucu Yargıtay ve Danıştay üyeliğine seçilecek kişilerin bu görevi yargı mensupları için zorunlu emeklilik sınırı olan 65 yaşının tamamlanmasına kadar sürdürmelerini öngörmüştür. Zira, eğer anayasa koyucu söz konusu üyeliği belli bir zaman dilimiyle sınırlamak isteseydi bu yöndeki iradesini diğer mahkeme üyeleri için olduğu gibi ayrıca belirlerdi. Bu noktada, anayasa koyucu, Yargıtay ve Danıştay üyeliği statüsünde belli bir zaman dilimi sınırlamak istemediği için kendi iradesini açık bir şekilde ifade etmiştir. Şimdi, burada aynı maddelerin son fıkralarında üyelerin görev süresini kanunla düzenlenebilecek hususlar arasında da saymayarak bu konuda yasama organına herhangi bir takdir hakkı verilmemiştir. Dolayısıyla bu düzenleme olağan bir yasayla değil ancak anayasa değişikliğiyle yapılabilir. Anayasa Mahkemesi üyeliği de on iki yılla sınırlandı ama bu değişiklik yasayla değil Anayasa’yla yapıldı ve geçiş hükmü konularak Anayasa yürürlüğe girdiğinde mevcut üyelerin süre sınırlaması olmaksızın 65 yaşına kadar görev yapacağı güvence altına alındı daha önceki bir düzenlemeyle. AİHM’e göre bir mahkemenin bağımsızlığının ölçütlerinden biri de mahkeme üyeliklerine yapılan atamanın usulü ve atanan yargıçların görev süreleri dolmadan görevden alınmamalarıdır. Şimdi biz bu düzenlemeyle hem Anayasa’nın kendin ruhuna hem de AİHM’in genel kararlarına, genel hukuk bakış açısına farklı bir düzenleme yapmış oluyoruz ki bunun hukukla bağdaşmadığı inancındayım. Ayrıca, uzatmamak için, AİHM Baka Macaristan kararını 2026/12, sizlere anımsatmak isterim. Bu kararda bu maddeler üzerinde tartışma yapılırken değerlendirilmesi gerektiği inancındayım.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Çok teşekkür ederim Şenal Hanım, çok sağ olun. Aydınlandık görüşlerinizden, vâkıf olduk, eriştik.

Teşekkürler.

Zeynel Bey, buyurun.

ZEYNEL EMRE (İstanbul) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Şimdi, aslında bu 13’üncü madde...

BAŞKAN – Bir defa, Şenal Hanım’ın derin görüşlerine katılma beyanınızı zapta geçirmeniz gerekir.

ZEYNEL EMRE (İstanbul) – Katılıyorum, zapta geçebilir öyle, sorun yok.

BAŞKAN – Tamam.

ZEYNEL EMRE (İstanbul) – Şimdi, 13’üncü maddedeki düzenleme geneli üzerinde yaptığımız değerlendirmelerin bir çoğunu kapsıyor. Yani burada birkaç başlık var.

Şimdi, Yargıtay ve Danıştay üyeleri seçimi neye göre yapılacak? Herhangi bir puanlamaya göre mi hâkimler, yargıçlar belirlenecek, yerlerine gelecek ya da şu anda Yargıtayda, Danıştayda görev yapan Yargıtay üyeleri, Danıştay üyeleri neye göre tekrar atanmayacak? Şimdi bu tartışmalı, kamuoyunda da tartışılacak sürekli. Şimdi, biz bir yargı düzenlemesi yaparken başından beri hep onu söylüyoruz, yani biz sorunların farkındayız, bazı sorunlar çok açıkça dile getirilebilen sorunlar, bazı sorunları da kimse çok açık dile getiremiyor yani çok farklı bir durum içerisindeyiz ülke olarak yani bu yargıdaki yapılan düzenlemenin amacının ne olduğunu hepimiz biliyoruz. Şimdi, böyle bir durum içerisinde biz öyle bir anlayışla yasa tasarısını görüşmeliyiz ki ve öyle kanunlaşmalı ki herkesin de içine sinmeli. Biz başından beri hep şunu ifade ediyoruz: Özellikle yargıyla ilgili kısım kimsenin üzerinde hâkimiyet

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Adalet.Kom.

Tarih : 17/06/2016 Saat :

Kayıt: Adalet Kom. Stenograf :

Uzman : Sayfa: 41

kurmaya çalışacağı bir alan olmamalı çünkü bunun özünde sonuçları itibarıyla kimseye faydası da olmuyor. Faydası olsaydı 2002'den bu yana kadar geline süreçte bunu görürdük. Yani, bu süreden itibaren AKP iktidarda, birçok düzenleme oldu, biz o düzenlemelere ilkesel olarak karşı çıktık yani "Böyle ne size yarar ne Türkiye'ye yarar." dedik ve nihayetinde de haklı çıktığımızı görüyoruz. Yani, 12 Eylül Referandumuna giderken Türkiye'deki o siyasi atmosfere bakın, o sunuşlara bakın âdetâ gözyaşları eşliğinde darbe anayasasıyla yüzleşeceğimize yönelik propaganda vardı, sonuçlarını gördük ki daha kötü oldu.

Dolayısıyla, aklıselim davranmak lazım. Evet, bu şu anki yargı sistemimizin temelleri darbe anayasası sonrasında oluşan, darbe sonrası oluşan bir anlayıştır. Burada biz yargının bağımsızlığının, tarafsızlığının güçlendirmesi, verimli ve etkili olmasına yönelik tüm düzenlemelerin hepsinde olacağımızı ifade ettik.

Şimdi, burada Cumhurbaşkanının atayacağı üyeler, mesela bu da önemli bir başlık. Şimdi, Cumhurbaşkanı neye göre atayacak? Aslında, sistem itibarıyla düşündüğünüzde –tüm dünyada öyledir- parlamenter demokrasiyle yönetilen ülkelerde Cumhurbaşkanı önemli bir dengedir ve kritik noktalara atama yapmasının daha sağlıklı olacağı düşünülmüştür ister seçimle gelsin ister halkoyuyla gelsin ister parlamento seçmiş olsun. Bu anlayışa temel olarak bir itiraz yok ancak burada bizatihi Sayın Cumhurbaşkanının kendisi tarafsız bir tavır sergilemelidir. Yani, daha kampanya döneminden beri "Ben tarafsız olmam." dedi, ki siz de biliyorsunuz ki sizin partinize bakış açısı ile bizim partimize bakış açısı aynı değil. Şimdi, böyle bir ortamda çok objektif isimleri atamış dahi olsa, yine de bir kuşku doğuracaktır. Dolayısıyla, bakın, bütün bu tartışmaların nihayete erdirilebilmesi açısından... Bu tutanaklara geçecek, iddia ediyorum bu düzenlemeden çok kısa bir sonra, belki bir buçuk, belki iki yıl sonra yeniden bir düzenleme yapma ihtiyacı hissedilecek. Yani, biz boşu boşuna zaman kaybediyoruz, Türkiye kaybediyor; oturup burada Meclisin zamanını da alıyoruz ciddi anlamda, saatler boyu hem kendi zamanımızı hem Meclisin zamanını alıyoruz. Ondan sonra, dönüyor dolaşılıyor tekrar aynı yasaları ele alıyoruz. Daha önce burada çıkan yasa tasarılarıyla ilgili biz görüşlerimizi ifade ettiğimiz zaman, hakikaten Sayın Başkan, hiçbir şekilde önemsenmedi. Mesela, Kişisel Verilerin Korunması Kanunu'yla ilgili bir sürü şey söyledik, dedik ki: Bu faydalıdır, bu kanunun öyle ya da böyle olması bize ne siyaseten ne bireysel bir şey katar, ne de partimize bir şey katar. Vatandaşa sorsan Kişisel Verilerin Korunması Kanunu'nda CHP böyle düşündü, MHP bunu dedi, yani, şu anki siyasi atmosferde hele 800'üncü başlık falan olur. Bunun üzerinden bir propaganda zaten gitmez. Bize bir faydası yok ama bugün geline noktada ne çıkıyor? Açıklamaları görüyoruz. Orada dedik ki: Tarafsız objektif bir kurum kurulması lazım, kurulmadı. Yasanın yapılma amacı neydi? Vize muafiyetiyle ilgili sen gidiyorsun Avrupa Birliği'ne "Beni al, vize muafiyeti ver." Gidersin gitmezsin, bu, siyasi karar. O da sana diyor ki: "Madem bu başvurun var, ben senden bunları istiyorum." Şimdi, onları yapacağım diye yola çıktığında yapmamış oluyorsun. Tekrar onu buraya getireceksin. Ben bunu da aynı kapsamda değerlendiriyorum.

Bir şey daha söyleyeceğim. Şu anlayıştan vazgeçmek lazım Sayın Başkan: Şimdi, sistem itibarıyla, bu sistem sonucunda hepimiz Parlamentodayız, milletvekili olduk, sizler böyle hükümet oldunuz, komisyon başkanı oldunuz. Bu sistem neye göre düzenlenmiş bir sistem? Çeşitli dengelere göre düzenlenmiş bir sistem. Dolayısıyla, sistemi kendi lehimize doğru evriltecek tüm iş ve işlemler, aslında özünde kendinizin de yavaş yavaş, yavaş yavaş bitişinin sonucu olacaktır. Biz diyoruz ki siyasetin bir ekolojisi var, buna zarar vermemek lazım. Cemal Bey de hep böyle hikâyeler anlatıyor, bir hikâye de ben anlatayım madem öyle, öyle bitireceğim konuşmamı: Bakın, doğada çok enteresan örnekler var. Mesela, Kanada'da "Yellowstone" diye millî park var -belgesel izleyenler bilir- bu millî parkta 1970'lerin sonunda -çok büyük bir millî park- çok sayıda kurt sürüsü var. Oradaki çiftçiler diyor ki: "Bu kurtlar sürekli bizim hayvanlarımızı avlıyorlar, bizim ciddi zararımız oluyor, doğada da yaban hayvanı var, biz bunların da tamamını avlayalım, bizim olsun hepsi." Bir süre avı başlatıyorlar, altı ayda tek bir kurt kalmıyor, on binlercesini belki öldürüyorlar. Ondan sonra, zaman içerisinde ne oluyor biliyor musunuz? Burası çok ilginç, hayvan sayısı o kadar artıyor ki doğayı otlaya otlaya bitiriyorlar, sonra kendileri de ölüyor, bütün hayvanlar ölüyor. Sonra bakıyorlar ki doğal denge bozuldu, bilmem 50-60 milyon dolarlık projelerle takip makip sistemi katıyorlar, dünyanın çeşitli yerlerinden kurt sürüsü getirip oraya bırakıyorlar.

BAŞKAN – Bu gerçek mi?

ZEYNEL EMRE (İstanbul) - Gerçek bir hikâye.

BAŞKAN – O kavramın adı "ekostres"

ZEYNEL EMRE (İstanbul) – Şimdi, bu aslında çok güzel bir örnek. Doğada olan bu şey siyaset için de geçerli, demokrasi için de geçerli, kendi varlık sebebimiz için de geçerli. Ben bunları kişisel kaygılarımla dile getirmiyorum, diyorum ki bunun gibi benzeri tüm iş ve işlemler sonucunda kaybeden Türkiye olacak, hepimiz olacağız. Her şeyi elimize almaya çalışırken bir baktığımızda elimizde de hiçbir şey kalmamış olacak diyorum.

Hepinize saygılar sunarım.

BAŞKAN – Çok sağ olun Zeynel Bey.

Uğurcuğum, buyurun.

UĞUR BAYRAKTUTAN (Artvin) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Cerattepe ne demek?

UĞUR BAYRAKTUTAN (Artvin) – Yöresel bir isim.

BAŞKAN – Etimolojisi ne?

UĞUR BAYRAKTUTAN (Artvin) – Gürcüce değil.

BAŞKAN – Etimolojisi ne? Gürcüce değil, Kafkas etimolojisi. "Askerî mevki" demek, "askerî alan" demek, Kafkas şeyini ben inceledim, etimolojik olarak askerî alan, kışla.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Adalet.Kom.

Tarih : 17/06/2016

Saat :

Kayıt: Adalet Kom. Stenograf :

Uzman : Sayfa: 42

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Boynuz anlamına da geliyor.

BAŞKAN – Onu bilemiyorum, ben Kafkas etimolojisinden inceledim, sen Google’ dan inceliyorsun, ben Kafkas mitolojisinden. Buyurun.

UĞUR BAYRAKTUTAN (Artvin) – Yani askerî bölge tanımına uyuyor, şu anda orada asker bekliyor.

BAŞKAN – Hemen buradan bir geçme yapma, ben latife yaptım.

UĞUR BAYRAKTUTAN (Artvin) – Yok, ben de bir şey demedim. Ormanı devlet kessin diye asker bekliyor, aynı o tanıma uyuyor.

BAŞKAN – Nükte, cevapsız kaldığı zaman anlam ifade eder.

UĞUR BAYRAKTUTAN (Artvin) – O zaman, geri çektim sözümü, tutanaklardan çıksın sözüm.

Sayın Başkan, teşekkür ederim.

Ben Anayasa Komisyonu üyesi olduğum için diyorum, aslında, bu kadar derin bir Anayasa’ya aykırılık iddiasının olduğu yerde asli komisyon olarak sadece Anayasa Komisyonu Başkanının bir yazı yazarak “Bizim açımızdan bir sakınca yoktur.” yerine, keşke böyle bir irdelemeyi...

BAŞKAN – Gündemine sahip olsaydın ya, İç Tüzük’te yetkin var, Anayasa Komisyonunu toplantıya çağırarak...

UĞUR BAYRAKTUTAN (Artvin) – Biliyorum, biliyorum ama usul ve teamül öyle olmuş, Anayasa Komisyonuna bütün komisyonlar gönderiyor, Anayasa Komisyonu Başkanı üyelerin haberi olmadan bir yazı yazıyor, geri gönderiyor yani yeni bir teamül olmuş. Bunu da sorduğunuz zaman, “Niye böyle yapıyorsunuz?” diye, “Teamül böyledir.” diyorlar.

Şimdi, maddeyle alakalı bir şey söyleyeceğim. Onu söylemeden önce dün söylediğim şeyin bir tekrarıyla alakalı, bugün basına baktım, bazılarında özellikle, Danıştay ve Yargıtayda ciddi bir sıkıntı var yani bu yasa tasarısıyla alakalı olarak Danıştay ve şeyde ciddi bir sıkıntı var. Şimdi, burada Danıştay ve Yargıtayı temsilen gelen üyeler yani Danıştayın ve Yargıtayın görüşlerini bildirenler -bunları zapta geçirelim de çünkü bunları ileride lazım olacak- aslında bu olayın mağdurları değil, mağdurları. Yani burada mağdur olanlar yok, buraya daire başkanları gelmiş, oturmuş, bunlara bir şey olmuyor zaten.

DANIŞTAY 17. DAİRE BAŞKANI ENVER KAYA – 2 kişi var.

UĞUR BAYRAKTUTAN (Artvin) – Yok, onları biliyorum ama konuşmayı daire başkanları yapıyor.

Şimdi, Yargıtayı ve Danıştayı temsil eden bir Başkanlık Divanı var, bir Başkanlar Kurulu var; şimdi, ben merak ediyorum, Başkanlar Kurulunda veya Başkanlık Divanında bir oylama yapılmış mıdır, bir karar alınmış mıdır? Buradaki üyeler, buraya temsile gelenler, anladığım kadarıyla, Danıştay Başkanını ve Yargıtay Başkanını kişisel olarak temsil ediyorlar, yazılı görevlendirmeleri var mıdır? Yani, buna ilişkin eğer bir çekince varsa kurumlarda ne olması lazım? Başkanlık Divanının oturup bir karar almış olması lazım, Başkanlar Kurulunun bir karar almış olması lazım veya Danıştay Başkanının veya Yargıtay Başkanının -bilmiyor olabilirim yani burada eksiklik olabilir, bizi bir aydınlatınsınlar- buna ilişkin, yetkilendirme dışında, bakın, özel görevlendirmeye ilişkin Danıştay ve Yargıtay Kanunu’nda özel bir hüküm var mıdır? Yani, bizi bir aydınlatınsınlar, biz bakalım ki bunlar Yargıtayı gerçekten temsil ediyorlar mı; yoksa, biraz önce sayın milletvekilim söyledi, kocaman bir çay olayı var, ondan dolayı mıdır, “Gidin, orada ‘evet’ deyin.” diye? Şimdi, Yargıtay ve Danıştaydan da üyelerle konuşuyoruz, kıyamet kopuyor, evet, böyle bir hüküm var, böyle bir problem var. Önce bizi bir aydınlatınsınlar yani bir yazılı görevlendirme varsa yazılı görevlendirmeyi bir görelim, Başkanlık Divanının almış olduğu böyle bir karar var mıdır? Varsa onu görelim. Yok, “Bizi Yargıtay Başkanı, Danıştay Başkanı görevlendirdi.” diyorlarsa -yetkilendirdi demiyorum- görevlendirme yazısının bir örneğini biz görelim, bilelim ki Yargıtayı temsil ediyorlar. Yoksa, beyefendiler kendileri gelmişlerse, “Git, orada otur.” diyorlarsa... Çünkü Türkiye Büyük Millet Meclisini ben Cumhuriyet Halk Partili üye olarak temsil edemem, sadece bir kanadı temsil ediyorum, bunu AKP, MHP, HDP de temsil edemez, onlar da bir kanadı temsil ediyorlar. Benim gördüğüm kadarıyla, belki belli bir kanat temsil ediliyor olabilir burada, çok ayrıntıya girmek istemiyorum. O nedenle, Danıştayla ve Yargıtayla alakalı bir daha ısrarla söylüyorum: Daire başkanlığında bir problem yok, o zaman, aslında buraya diğer iki üye arkadaşımız gibi üyeler gelseydi çünkü daire başkanlarına dokunulmuyor, önce onu ifade edeyim.

Şimdi, gelelim maddeyle alakalı şeye... Biz aslında bu düzenlemenin niye yapıldığını biliyoruz. İşte, biraz önce milletvekilim de dedi, evet, bir paralel yapılanma varsa, daha önceden bu düzenlemelerle alakalı şeyler geldiği zaman kıyamet koparıyorduk, şimdi geldi, bu bomba elimizde patladı, açık konuşayım yani. Oradaki bir rakama göre 130, bir rakama göre 140-150 paralel yapıyla alakalı yüksek yargıç orada duruyor, bir cenazeyi kaldırmamız gerekiyor, farkındayız ama onları oradan kaldırdığımız zaman da nereye gidecekler onu da bilmiyoruz. Yani, kürsüde hâkim, savcılıklarına devam mı edecekler, o Yargıtay zırhını alıp bunları HSYK’nın normal disiplin soruşturmasında yarın bir gün ihraç mı gelir, ne gelir, onları bilemem, onlar sonraki işler. Ama sadece şunu ifade edeyim, diyor ki: “Yasa yürürlüğe girdiği tarihte Danıştay veya -diğer maddelerde- Yargıtay üyelerinin üyelikleri sona erer.” Arkasından ilginç bir durum var: (a) bendinde “Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu tarafından seçilenler arasından Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunca...” Arkasından da “Cumhurbaşkanı tarafından seçilenler arasından Cumhurbaşkanınca...” Şimdi, her taraf Anayasa’ya dökülüyor ya, ben evvelden, buraya gelmeden evvel yirmi beş yıl avukatlık yaptım. Biz konuşurduk kanun koyucu filan diye. Ben de kanun koyucuyu çok ulvi, böyle ulaşılmaz bir şey zannederdim. Geldim, burada tanıdım, bu başka bir şeymiş yani. Ben avukatken -Artvin’de, bir de ben küçük bir yerdeyim- kanun koyucu herhâlde muhteşem bir yapıdır derdim. Hep biz kanun koyucuyu böyle hayal etmiştik. Kanun koyucu filan yok ya, saçma sapan işler yapıyoruz, açık konuşayım yani.

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Olur mu ya?

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Adalet.Kom.

Tarih : 17/06/2016

Saat :

Kayıt: Adalet Kom. Stenograf :

Uzman : Sayfa: 43

UĞUR BAYRAKTUTAN (Artvin) – Bir müsaade edin, kim dedi olur mu diye. Hayır, bakın, ben size, kimseye hakaret etmiyorum, ortadan konuşuyorum. Ben görüşümü ifade ediyorum, kimseye hakaret etmiyorum, niye rahatsız oluyorsunuz Yılmaz Bey? Şimdi böyle böyledir diye.

MAHMUT POYRAZLI (Balıkesir) - Saçma sapan olunca biraz garip geldi ama.

UĞUR BAYRAKTUTAN (Artvin) – Şimdi, bakın, burada 13’üncü maddenin (a) bendinde diyor ki: “Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu tarafından seçilenler arasından üyelikleri sona erenler...” Arkadaşlar, şimdi, eski HSYK’nın yapısında eski HSYK kimlerden oluşuyordu? Yüksek yargıçlardan oluşuyordu değil mi, öyle mi? Yüksek yargıçlar vardı eski HSYK’da.

Şimdi, biz üyelikleri sona erdiriyoruz, güzel, üyelik kalmıyor. Yeni atanacak, dışarıdan atanacak üyelerle alakalı bir lafım yok, o biraz uyuyor şeye. Yani diyorsunuz ki: Adam bir beklenti içerisinde. Ben önceki HSYK’yı da bilirim, şimdiki HSYK’da da muhtemelen işler öyle yürür. Hâkimlerin Yargıtay veya Danıştay üyesi olabilmek için o makamlara nasıl geldiklerini bilirim, birçok olaya şahit olmuşumdur. Şimdi de muhtemelen öyle yürüyordu o işler. Yeni dışarıdan atanacak olanlara bir lafım yok, onlar zaten kürsüden geliyorlar, Yargıtay ve Danıştay üyesi oluyorlar. Peki, Sayın Başkan, mevcut üyelerden yani şu anda görevi sona eren ama statü olarak Yargıtayda olan yüksek hâkimlerden atamalar olursa -ki muhtemelen olacaktır, öyle tahmin ediyoruz- bu atamalar kimler tarafından yapılacaktır? HSYK’dakilerin hepsi yargıç değil. HSYK’da yargıç olmayan üye de var benim bildiğim kadarıyla, avukat var, öğretim üyesi var, meslekten olmayanlar var, öyle değil mi?

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Öğretim üyesi yok, sadece avukat var.

UĞUR BAYRAKTUTAN (Artvin) – Ya, örnek diyorum, meslekten olmayan... Yani meslekten olmayan avukat...

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Hukukçu olmayan yok.

UĞUR BAYRAKTUTAN (Artvin) – Arkadaşlar, şunu söylüyorum: Bakın, meslekte yüksek yargı mensubu olmayan bir hâkim yüksek yargı mensubu olup da görevi sona eren adamı tekrar oraya atayacaktır. Şimdi, bunda bir anormallik yok mudur sizce?

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Kurul bu, kurul.

UĞUR BAYRAKTUTAN (Artvin) – Kurul olarak diyorum evet. Yani bir anormallik yok mudur?

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – 22 kişi oturup karar veriyor.

UĞUR BAYRAKTUTAN (Artvin) – Tabii, veriyor ama onların içinde yüksek yargıç var mı?

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Var.

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Var tabii.

UĞUR BAYRAKTUTAN (Artvin) – Hayır, HSYK’da diyorum. Kaç tane?

BAŞKAN – Arkadaşlar, diyaloglu müzakere yok.

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Var; Yargıtaydan gelen var, Danıştaydan gelen var.

UĞUR BAYRAKTUTAN (Artvin) – Benim ne demek istediğimi anladınız mı?

BAŞKAN – Uğur, diyaloglu müzakere yok.

UĞUR BAYRAKTUTAN (Artvin) – Ama bana karşı dedikleri için ben mecbur cevap veriyorum.

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Yargıtaydan 3, Danıştaydan 2...

UĞUR BAYRAKTUTAN (Artvin) – Var ama hepsi değil. Şunu anlatmaya çalışıyorum... Arkadaşlar, bakın, ben size bir şey demiyorum.

Kürsüden gelen hâkim statü olarak Yargıtaydaki yüksek hâkimi atıyor. Biraz garip değil mi? Sadece bunu soruyorum, başka bir şey demiyorum.

BAŞKAN – Peki, devam, devam efendim.

UĞUR BAYRAKTUTAN (Artvin) – Bu kadar soruyorum, başka bir şey demiyorum. Bu Anayasa’nın ruhuna, hukuka, HSYK’nın yapılanmasına uygun mu, etik mi? Biz burada Anayasa Komisyonunda siyasi etiği tartıştık. Yani bu liyakate uygun mu? Sadece onu diyorum. Ha buradaki ölçü şudur: Liyakat olarak, evet, yüksek yargıçlık vardır. Önceki sistemde liyakatle yanlış olur olmaz, onlarda değilim ama buradaki ölçü liyakatin ön tarafına geçecektir yani sadakat atamayı belirleyecektir. Ben avukatken bana sorarlardı: “Girdiğin dava ne olur?” diye. Derdim ki: Kaybetmezsem kesin kazanırım. Bu işin sonunda kaybetmezseniz kesin kazanırsınız yani. Başka bir şey demiyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Çok sağ olun Uğurcuğum.

Buyurun Bedia Hanım.

BEDİA ÖZGÖKÇE ERTAN (Van) – Peki, çok teşekkür ediyorum.

Sayın Vekilime de çok teşekkür ediyorum nezaketinden dolayı.

NECATİ YILMAZ (Ankara) – Rica ediyorum.

BEDİA ÖZGÖKÇE ERTAN (Van) – Sayın Başkan, değerli üyeler; geneli üzerinde yaptığımız görüşmelerde de ve diğer maddelerde yaptığımız görüşmelerde de aşağı yukarı aynı şeyleri söyledik. Hakikaten tamamen hukuka aykırı, sözleşmelere ve Anayasa’ya aykırı, özellikle bütün yapıyı organize eden, dizayn eden bu maddenin de kabul edilmesi mümkün değil tarafımızca.

Tabii, öncelikle bir hukukçuya yaraşır tarzda bir davranış, bir yaklaşım sergilenmiş olsaydı hakikaten de bu Komisyonun İç Tüzük 38’inci madde uyarınca daha Komisyona geldiği aşamada reddetmesi gerekirdi açıkça Anayasa aykırılık içerdiği için. Eğer derdiniz hukukun üstünlüğünü korumak olsaydı ve adalet duygusunu yaşatmak ve yargısal sorunları çözmek olsaydı gerçekten de

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Adalet.Kom.

Tarih : 17/06/2016 Saat :

Kayıt: Adalet Kom. Stenograf :

Uzman : Sayfa: 44

tavrınız Pensilvanya'ya biat edenlerle savaşmak yerine, aykırılıkları gözetmek ve daha yapıcı, yargısal sorunları gerçekten çözecek ve muhalefetin de, bütün toplumun da eleştirilerine kulak veren bir yaklaşım olurdu ama derdiniz bu değil. Pensilvanya'yla mücadele etmek, savaşmak uğruna ülkedeki hukuk düzenini bozuyorsunuz ve bu gerçekten bütün ülkeye pahalıya mal olacak yani sizin savaşınız olabilir ama bütün bir ülkeyi tehlikeye atıyorsunuz.

Şimdi, 2009 yılında bu Pensilvanyalılar topluluğu -öyle söyleyeyim- KCK adı altında bir dizi yalandan iddianamelerle, dosyalarla Sayın Başkan, 10 bin kişiyi ilgilendiren dosyalar hazırladılar ve tutuklamalar yaptılar. Şimdi, o dönemin uygulayıcılarının hepsini hapse attınız; sizin yani savaşınızın sonucunda hapse attınız; polisleri, gizli tanıkları, hâkim, savcılar, vesair hapse attınız ama o dosyalardan yargılanan Kürtler hâlen ceza almaya devam ediyor, hâlen o dosyalar yürürlükte. Yani mevcut yapılanmanız karşısında da bu hukuksuz dosyalar hâlen mahkemelerde birçok masum insanın ceza almasına, ömrünün kararmasına vesile oldu yani derdiniz asla hukuku korumak değil, kendinizi korumaktır. O yüzden de şiddetle karşı çıkıyoruz.

Benim anlamadığım, AKP'nin "İşte, yüzde 50 bizden, o yüzden istediğimizi yaparız." anlayışını neden hâlâ ısrarla dayattığıdır? Gerçekten yüzde 50 sizde olabilir ama çoğulculuk esaslarına da uymak zorundasınız. Bu buyurgan tavrınız toplumu gün geçtikçe geriyor ve kutuplaşmalar da artıyor gün geçtikçe. Artık gerçekten de bu topraklarda çok ciddi sorunlara yol açmış durumda. Şu an bir savaş olduğunu anlatıyoruz; her gün, her fırsatta anlatıyoruz. Hâlen insanlar can kaybetmeye, masum insanlar ölmeye ve insanlar göç etmeye zorlanıyor. Binlerce, milyonlarca soruna yol açtı ve nasıl tamir edilecek, neresinden dönülecek, gerçekten çok ciddi anlamda kaygılıyız, geleceğimizden endişe ediyoruz. Bunları hatırlatmak istedim.

Şimdi, ülkenin hukuk düzenini, bozan, parçalayan ve yargıyı, yürütmeyi, yasamayı tek elde toplayan, diktatörleşen ve buna hizmet eden bu yasanın da çıkmasına şiddetle karşı çıkıyoruz ve eleştiriyoruz. Yanlıştan dönmenizi diliyoruz sadece.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Buyurun Necati Bey.

NECATİ YILMAZ (Ankara) – Sayın Başkan, sevgili arkadaşlar; ben iyi yolculuklar diliyorum komşuma.

BEDİA ÖZGÖKÇE ERTAN (Van) – Teşekkür ederim.

NECATİ YILMAZ (Ankara) – Evet, yüzde 50'den başlıyoruz ya hep sohbet.

BAŞKAN – Ya, savaştan başladı ya.

NECATİ YILMAZ (Ankara) – Savaşla beraber götürüyoruz. Yüzde 50'den başladık ya yüzde 50 bizdeyse yüzde 50'sini alın.

HİLMİ BİLGİN (Sivas) – Yüzde 25'ten başlayın.

NECATİ YILMAZ (Ankara) – Kalan yüzde 50'nin hakkını verin, yüzde 50 kadar da bizi dinleyin, yüzde 50 kadar katkımızı isteyin. Yani yüzde 50 oy almak her şeye muktedir olma hakkını vermez. Çoğulculuk kavramı buradan türemiştir, bu ihtiyaçtan türemiştir, katılımcılık buradan türemiştir. Dolayısıyla, nispi temsil gereksinimi buradan ortaya çıkmıştır. "Yüzde 50 bizim, her şey bizim." Yüzde 50'mizin hakkını verin o zaman, biz bunu söylüyoruz. Dolayısıyla sadece bu yüzde 50'yle bu ülkenin tüm kaynaklarını kendi ihtiyaçlarınız için kullanmak niyetindesiniz. Ama işin ilginç tarafı şimdi şu: 2002'de eleştirilmeye başladınız, her şeye dönüştünüz hem de en iddialı hâliyle dönüştünüz. Eleştirildiğiniz her şeye dönüştünüz, gerçekten böyle oldu. Dolayısıyla, "Siz de böyle yapmıştınız, öncekiler de böyle yapmıştı." Bizi diyorsanız, biz o zaman da karşı çıkmıştık ama buna da karşı çıkıyoruz, yarın yine yapan olursa karşı çıkacağız. Tabii, şöyle bir konforu yaşıyorsunuz: Bizim iktidarımızda biz size de hakkaniyetli davranacağız, biz adaleti arayacağız. Ona güveniyorsunuz, bize inanıyorsunuz, inandığınız için rahat davranıyorsunuz ama bu inancınız içinde şu da olsun...

HİLMİ BİLGİN (Sivas) – Biz zaten geleceğinize inanmıyoruz, problem orada.

NECATİ YILMAZ (Ankara) – O da olabilir, o da olabilir. Belki siz de...

MAHMUT POYRAZLI (Balıkesir) – Her şeye inanıyoruz da bir ona inanmıyoruz işte.

NECATİ YILMAZ (Ankara) - O da olabilir, o da olabilir evet, o da olabilir. Sonuçta şu kadarını biliyorum ki, arkadaşlar, hiçbir şey...

HAKAN ÇAVUŞOĞLU (Bursa) – Eskisi gibi olmayacak.

BAŞKAN – Ya, arkadaşlar, yapmayın ya.

NECATİ YILMAZ (Ankara) – Söz atabilirsiniz, dinleyebilirim. Ben katkınıza ihtiyaç duyarım. Keşke söz hakkı alıp da konuşsanız, konuya dair de görüşlerinizi söyleseniz. Burada oturmanızın anlamını buraya katsanız iyi olur ama suskunlukla geçiriyorsunuz, hem burada hem Genel Kurulda. Hem burada hem Genel Kurulda konuşmuyorsunuz.

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Konuya ilişkin konuşuyoruz biz.

NECATİ YILMAZ (Ankara) – Tamam, şu an konuşuyorsun, ben de dinliyorum.

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Konuşacaksan konuş yani.

NECATİ YILMAZ (Ankara) – İşte, totaliter anlayış "Benim gibi düşün, benim gibi konuş." der.

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Öyle mi?

NECATİ YILMAZ (Ankara) – Öyle der. Böyle der aynen, aynen böyle der.

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Senin gibi.

NECATİ YILMAZ (Ankara) – "Benim gibi konuş." der.

BAŞKAN – Yapmayın arkadaşlar ya.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Adalet.Kom.

Tarih : 17/06/2016

Saat :

Kayıt: Adalet Kom. Stenograf :

Uzman : Sayfa: 45

NECATİ YILMAZ (Ankara) – “Konuya ilişkin konuş.” der, totaliter bakış budur çünkü zihinlerin sınırını çözmeye taliptir, düşünce akışını yönlendirmeye taliptir. Totaliter bakış budur, hayatın her alanında muktedir olmak ister.

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Aynı şeyleri tekrarlamak zorunda mısınız ya?

NECATİ YILMAZ (Ankara) – Şimdi...

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Yasama organının içini boşaltan işte bu yaklaşımınız.

BAŞKAN – Yapmayın ya.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Hah, diyordunuz ya “Kanun koyucu, yasa koyucu”, işte bu tür yaklaşım, işin içini boşaltan bu işte.

UĞUR BAYRAKTUTAN (Artvin) – Hiç alakası yok ya, hiç alakası yok.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Parlamentonun itibarını bu şekildeki yaklaşımlarınız boşalttı yani.

BAŞKAN – Arkadaşlar...

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Keşke biraz düşünseniz.

NECATİ YILMAZ (Ankara) – Ben sizi dinliyorum, ben sizi dinliyorum. Aşağıya çekmek istediğiniz itibarımın aşağıya inmesine izin vermem, ben sizi dinlerim.

BAŞKAN – Ya, bir konuşsun ya.

NECATİ YILMAZ (Ankara) – Ben sizi dinlerim.

BAŞKAN – Necati Bey, olta atma ya, devam et ya.

MAHMUT POYRAZLI (Balıkesir) – Üstadım, on dört-on beş senedir AK PARTİ iktidarı var burada. Biz ondan önceki dönemleri de biliyoruz, uzaydan gelmedik biz de. Onları da biliyoruz, o dönemleri de biliyoruz.

NECATİ YILMAZ (Ankara) – Böylelikle çoğulculuk oluşuyor, siz de konuşmuş oluyorsunuz, iyi oluyor, değil mi?

MAHMUT POYRAZLI (Balıkesir) – Kimin kimi desteklediğini, hangi mahkeme kararlarına karşı kimin ses çıkardığını, ne yaptığı, hepsini biliyoruz biz.

BAŞKAN – Buyurun Necati Bey.

NECATİ YILMAZ (Ankara) – Sevgili arkadaşlar, ben bir şey söylemedim. Sizin söylediklerinizi tekrar edeceğim. Yargının tepesindeki insanlar diyor ki: “Yargıya güven yüzde 30’lara indi, bunu konuşmayalım mı? Konuşalım mı?”

HAKAN ÇAVUŞOĞLU (Bursa) – Konuş.

NECATİ YILMAZ (Ankara) – Konu bu, bunu konuşacağız. Ve HSYK’nın yöneticileri diyor ki: “Son yıllarda gördüğü tahribat kadar yargı hiç tahribat görmemişti.”

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Öyle mi?

NECATİ YILMAZ (Ankara) – Demedi mi?

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – “5 bin hâkim aldım...”

NECATİ YILMAZ (Ankara) – Demedi mi?

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – “...kendi örgütümden almayıp başka yerden mi alsaydım?” diyen kimdendi? Kimdi o?

MAHMUT POYRAZLI (Balıkesir) – Ya Moğultay’ı bilmez onlar, Moğultay’ı.

BAŞKAN – Ya, arkadaşlar...

NECATİ YILMAZ (Ankara) – Yok, yok, ben konuşmasını istiyorum.

Buyurun siz.

BAŞKAN – Ya, sana ne kazandırıyor bu, bu ne kazandırıyor?

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Sabahtan beri aynı şeyleri dinlemek zorunda mıyız?

BAŞKAN – Ya, susturuyorum ben ya.

Devam et, lütfen.

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Ama biz üç saatlik yola gideceğiz daha, lütfen.

NECATİ YILMAZ (Ankara) – Sevgili arkadaşlar, bu toplantının gününü, gündemini, tartışılacak konuyu biz belirlemedik, siz belirlediniz. Çalışma saatlerini biz belirlemedik.

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Çalışırız.

NECATİ YILMAZ (Ankara) – Siz belirlediniz, çokluğunuzla belirlediniz. Sizin dediğiniz gibi davranmak durumunda değiliz. İşte ona totaliter dediğimiz zaman da rahatsız olmayacaksınız.

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Hiç de rahatsız değiliz.

NECATİ YILMAZ (Ankara) – Bağırmayın.

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Senin bu tavrın totaliter bir tavır. Sabahtan beri aynı şeyleri tekrar tekrar...

BAŞKAN – Şimdi, şu anda kavga mı çıkaralım Yılmaz?

NECATİ YILMAZ (Ankara) – Bir şey olmaz, ben sabırla beklerim. Ben sizi konuşturmaya çalışıyorum.

BAŞKAN – Necati, tahrik etme, devam et ya. (Gürültüler)

Ya, arkadaşlar, “müzakere” kulakların çalıştığı, beynin çalıştığı, bir sözcünün de dilini çalıştırdığı bir rejimin adıdır ya. Lütfen, müzakereye sadık olalım.

Buyurun.

HAKAN ÇAVUŞOĞLU (Bursa) – Kulaklarımız angaryaya tabi tutuluyor Sayın Başkan.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Adalet.Kom.

Tarih : 17/06/2016 Saat :

Kayıt: Adalet Kom. Stenograf :

Uzman : Sayfa: 46

BAŞKAN – Ne yapayım ben ya? Ben mi çözeyim?

Buyurun Necati Bey.

NECATİ YILMAZ (Ankara) – Arkadaşlar, her şeyin karşılıklılık esasına dayalı, o şekilde bir karşılığını alma anlayışınız siyasette de hâkim olunca hep bir karşılık beklersiniz tabii ki.

Şimdi, sevgili arkadaşlar, güven yüzde 30’a inmiş, HSYK’nın mensupları bunları söylüyorlar. Ve on dört yıl sonra sizin ağzınızdan “Yargının muhatap olduğu, hatta sistemin muhatap olduğu tehlike “yakın tehlike” kavramı içerisine girmediyse bile çok büyük bir tehlike olarak önümüzde duruyor.” sözünü sizden öğrendim. Siz bunu söyleyebiliyorsunuz, ben de tekrar ediyorum, niye rahatsız olsun arkadaşlarımız? Böyle bir tehlikeyle Türkiye’yi karşı karşıya getirdiniz, konuşmoyalım mı? Siz söylediniz. Evet, Türkiye’yi bu hâle siz getirdiniz, on dört yılda yargıyı tarihte hiç olmadığı yere siz taşıdınız ve bu defa getirdiğiniz sistem bu ihtiyaçları gidermek üzerinden değil, dün başkalarıyla etnik temelde, inanç temelinde yaptığınız siyaseti ve kavgayı yargı üzerinden bu defa başka bir kesimle yapmak niyetindesiniz. Sürekli savaşıyorsunuz, toplumun tüm kesimleriyle savaşıyorsunuz ve tüm komşularımızla savaşıyorsunuz. Sürekli bir savaş psikolojisi üzerinden, gerçekten de, insanların motivasyonunu, dikkatini bir yere taşımaya çalışıyorsunuz. Arkadaşlar, bizim savaşa ihtiyacımız yok, bizim uzlaşıya, anlayışa, karşılıklı etkilemeye, etkilenmeye ve birlikte yönetmeye, ortak geleceği birlikte şekillendirmeye ihtiyacımız var. Bu da böylesine söylenen her söze itiraz etmekle, eleştirmekle mümkün değil, onun yerine anlamakla mümkün, “Bize bu sözleri söyleten kaygılar nelerdir?” diye anlamakla mümkün. Ben sizi böyle düşünmeye, böyle davranmaya davet ediyorum. Bizi de anlamaya çalışın. Acaba neden böyle düşünüyoruz, çok zorlanmıyor muyuz veyahut da zorlanıyor muyuz bunları konuşmakta, bunun altını çizmek istiyorum.

Evet, 154/4’ü arkadaşlarımız eşitsizlik meselesi üzerinden tarttılar, dediler ki: “Yargıtay Başkanı, Danıştay Başkanı, ikisinin de ilgili maddesi gereği başsavcılıklar Anayasa’daki bu hüküm gereği koruma altında olmalıdır.” Arkadaşlar, onların o sıfatları kazanmasının altında üyelik hukuku var. Önce üye olacak, sonra başkan olacak. Önce üye olacak ki üyelik statüsünü elde edebilsin. Üyeliğin kaybedildiği yerde o sıfatlar zaten anlamını yitirmiştir. Dolayısıyla, bu alanları koruyan Anayasa kapalı bir şekilde üyeliği zaten korumuştur eşitlik anlayışı içerisinde. Yargıtay da başkanlıklarını ve mahkeme başkanlıklarını koruma altına alan bir süreyle Anayasa hükmü altta üyelik söz konusu olduğu için diğer üyeliklerle beraber kapalı şekilde zaten korunmuştur. Dolayısıyla, üyeliğin yaşla kaim olduğu meselesi bütünlüklü bir şekilde ve kapalı şekilde zaten peşinen bir kabul edilmişlikle güvence altındadır. Anayasal güvence altındaki bu süreci yargıyla boşaltamazsınız. Sevgili arkadaşlar, aslına bakarsanız bu yönüyle de eşitsiz olan -Cemal Bey’in altını çizdiği- atanacak kişiler arasından bir kısmının atanamaması, bir kısmının atanacak olması bir eşitlikli uygulamayı gerektirir. Daha düzenleme çıkarken de bir eşitsizlik var, diğerleri böyle bir seçime tabi olmayacaklar. Ve aslına bakarsanız arkadaşlar, bu fiilî bir atama yapıncaya kadar kapanıştır, Yargıtay ve Danıştayın kapanışındır, fiilî durum budur. Dolayısıyla, bu durum, aslına bakarsanız, Anayasa değişikliğiyle dahi değiştirilemeyecek düzenlemelerinin yasayla ortadan kaldırılmasıdır. Nasıl? 4’ten 2’ye atfen, 2’den başlangıca atfen. Aslına bakarsanız Anayasa değişikliğiyle dahi yapamayacağınız bir işi bir yasayla yapmaya çalışmaktasınız. Güçler ayrılığını ortadan kaldırmaktasınız.

Sevgili arkadaşlar, atama iradesine dayalı da sözlerimi söylemek isterim. Evet, 104’üncü maddede sayılı. Bu gibi alanları, ortak iradeyi, uzlaşmayı hepimizi temsil eden ve o sorumlulukla davranan irade kullanmalıdır; bu Cumhurbaşkanlığı, Cumhurbaşkanı bu alanları kullanmalıdır. Birçok siyasal sistemde böylesine işleyişlere yer verilmiştir. Ülkemizde de bu anlamda düzenlemeler var. Ama tercihini daraltan, temsiliyetini daraltan bir iradenin böylesine kucaklayıcı bir işlevle iş görmesi söz konusu değildir. Dolayısıyla, aslolan durum burada şudur: Bütün üyeleri Cumhurbaşkanı belirler, direkt belirleyemediklerini de yargıyı araçsallık noktasına taşıdığı için onlar üzerinden yine Cumhurbaşkanı belirler. Aslına bakarsanız bundan sonraki Yargıtay üyelerinin tamamı Cumhurbaşkanının iradesiyle doğrudan veya HSYK’ya Bakanlık üzerinden yapacağı etkiyle ve kendisine sadakatle bağlı temsilcilikler üzerinden sağlayacaktır. Dolayısıyla, bu kurulun tamamı Cumhurbaşkanı tarafından şekillenecektir.

Sevgili arkadaşlar, yasaları çıkaralım. Yasalar çıkarılırken uygulanmak üzere, bir inançla modifiye edilir. Dönüp baktığımızda, daha dün kişisel verilerin korunmasına dair bir kanunu tartıştık, Genel Kurulda karara bağladık, yürürlüğe koyduk. Şimdi, hem gereklilik anlamında hem de AB sürecindeki işlevi anlamında ne kadar elzem olduğu, zamanın ne kadar sınırlı olduğu burada ısrarla anlatıldı. Diğer hatip arkadaşlarımızın her birinin daha güncel ilkeleri, değerleri, ihtiyaçları karşılayan bir yasa ihtiyacıyla bunu gidermemize kulaklarınızı -bugün olduğu gibi- tahammül edemedi tıkadınız. Ama sonuçta, yasayı uygulamakla yetkili Bakanın kendisi -dün kendi ağzıyla söyledi- bu yasayı ihlal etti hem de Komisyonunda beraber görüşme yaptığı arkadaşları üzerinden ihlal etti. Cezaevlerindeki görüşme bilgilerini basına sızdırdı, kendisi ihlal etti. Biz sonradan kendisine muvafakat verdik, yine açıklamadı. Her türlü kötüye kullanımın örneğini ilk günden ortaya koydu Sayın Bakan ve bunu kendi bürokrati yaparken “Bize karşı hile yaptılar.”, künyesinden danışmanlık sıfatını çıkardılar ama o ihlalci tutumundan vazgeçemediler, orada ısrar etmekte devam ediyorlar. Dolayısıyla, bu anlayışla yapacağımız hiçbir çalışmanın bizim toplumsal kaygıyla, gelecek endişesiyle yapıldığı şeklinde düşüncemizin oluşmasına sebebiyet vermez. Biz bu tarz bir siyaset işleyişini, bu tarz bir müzakere biçimini kabul etmiyoruz, gerekli görmüyoruz, bunları ülkenin başına ne gibi sıkıntılar getireceğini biliyoruz, görüyoruz ama bugünler ona not düşüyoruz. Dolayısıyla, her gün daha fazla teşhir olan bir süreci bu konuşmalarımızla teşhir ediyoruz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum, çok sağ olun.

Buyurun Ali Bey.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Adalet.Kom.

Tarih : 17/06/2016 Saat :

Kayıt: Adalet Kom. Stenograf :

Uzman : Sayfa: 47

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Sayın Başkanım, Anayasa 154’ün dördüncü fıkrası: “Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı ve Cumhuriyet Başsavcivekili, Yargıtay Genel Kurulunun kendi üyeleri arasından gizli oyla belirleyeceği beşer aday arasından Cumhurbaşkanı tarafından dört yıl için seçilirler.” Bir üst fıkra da “...Genel Kurulunca üye tamsayısının salt çoğunluğu ve gizli oyla dört yıl için seçilirler.” Dolayısıyla, arkadaşlarımızın sabahdan beri yüksek mahkemelerimizin saygıdeğer başkanlarının kişilik haklarını da ihlal eder bir şekilde çay toplama... Yani, aslında orada bir alay, bir aşağılama var. Belki fiili durumu söylerken...

HALUK PEKŞEN (Trabzon) – Hiç kimse aşağılamadı.

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Yani, söylenen çok açık, hepimiz hukuk fakültesini okuduk.

HALUK PEKŞEN (Trabzon) – Hiç öyle bir şey söz konusu olamaz.

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Dolayısıyla, bunun...

HALUK PEKŞEN (Trabzon) – Ne aşağılaması, böyle bir şey olabilir mi ya!

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – İsrarla aynı şeyi, “Çay toplayacaklar kalacak...” Çayla, vesaire ilgisi yok.

HALUK PEKŞEN (Trabzon) – Danıştay Başkanı, Yargıtay Başkanı hakkında ne aşağılaması, böyle bir şey olabilir mi ya!

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Anayasa’nın açık hükmünü düzenlemiş bir kanun, teşekkür etmek gerekir. Anayasa’yı koruduğu için, Anayasa’ya uygun bir kanuni düzenleme yapıldığı için buna teşekkür etmek gerekirdi.

CEMAL OKAN YÜKSEL (Eskişehir) – Teşekkür etmek manasında değil ama biraz önce siz de “Hukuki tartışma için teati yapıyoruz.” dediniz. Burada bizim eleştirdiğimiz, 154’ün dördüncü fıkrası değil; yasayla getirilen Yargıtay ve Danıştay Başkan, başkan vekillerinin bu sıfırlanacak üyelerin içinde olmaması, bu da mı Anayasa’da yazıyor?

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Anayasa’da yazıyor, okudum işte.

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Anayasa’da yazıyor.

CEMAL OKAN YÜKSEL (Eskişehir) – Hayır.

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Şimdi, yalnız -Sayın Bakan Yardımcımdan veya Sayın Genel Müdürümüzden- şurada ben anlamakta zorlandığımı düşünüyorum, 2’nci maddenin (b) fıkrası: Sayın Cumhurbaşkanının atayacağı kişiler, 116 üye, dörtte 1 olursa, yaklaşık 28 kişi. Diyelim ki, Sayın Cumhurbaşkanı 28 kişiyi değil, 15 kişiyi atarsa bakiyede kalanları atamasıyla ilgili bir durum var mı, illa o da beş günlük sürede atanacak mı?

BAŞKAN – Buyurun Ekrem Bey.

ADALET BAKANLIĞI KANUNLAR GENEL MÜDÜRÜ EKREM ÇETİNTÜRK – Bütün Komisyonu saygıyla selamlıyorum.

Sayın Başkanım, bu düzenlemeye göre, beş gün içinde yapılacak atama (1)’inci fıkra uyarınca üyelikleri sona eren üye olan kişiler arasında yapılacak. Bu kanunun düzenlediği husus bu. Yani, beş gün içinde yapılacak atama, (1)’inci fıkra uyarınca görevi sona erenler arasından yapılacak.

BAŞKAN – Peki, teşekkür ediyorum.

Devam edin Ali Bey, buyurun.

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Başkanım, söyleyeceklerimin gerisini bir hatırayla söyleyip bırakayım. Ben 1991’de Ankara Barosuna başladım, 1992’de staj yaparken o zaman Sadettin Teksoy vardı, bir sayın bakanın kızı Adalet Vakfında yolsuzluk yaptı diye program yaptı, o gün ona Ankara Sulh Ceza Mahkemesi toplumsal infial nedeniyle tutuklama kararı vermişti. Yaklaşık bir on beş yirmi gün kaçtıktan sonra itirazın tahliyesi olmuştu. Onu da hatırladım, “Kimdi o zaman Adalet Bakanı?” diye sordum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Yapma ya, gerek yok bunlara.

CEMAL OKAN YÜKSEL (Eskişehir) – Yalnız, Sadettin Teksoy iyi bir örnek olmadı.

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Bunları da düşünün.

MURAT EMİR (Ankara) – Sayın Başkan, ben söz istiyorum.

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Bakanın kızının yolsuzluk iddiası var diye toplumsal infialden tutuklandığı günden geldin.

BAŞKAN – Arkadaşlar, bakın...

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – O sebeple, sürekli eleştirip haksız eleştirilerde bulunmayalım.

MURAT EMİR (Ankara) – Yok, ben söz hakkı istiyorum, Ali Bey’in sorusu cevapsız kalsın.

BAŞKAN – Yahu, arkadaşlar, bakın, soyut norm müzakeresini tarihteki somut olaylara, üstelik öznesi kişi ve siyasi sorumlu olan somut olaylara atfı yapmanın müzakereye bir katkı sağlamayacağını düşünüyorum, alevlendirme misyonu var, takdir sizin.

Söz herhâlde bitti?

HALUK PEKŞEN (Trabzon) – Sayın Başkanım, bir cümle söyleyebilir miyim?

BAŞKAN – Temsil konusunu arkadaşımız gündeme getirdi, Değerli Yargıtay Başkanım... Efendim şu: Orada bir sorun yok, Adalet Komisyonu Başkanı...

YARGITAY 13. CEZA DAİRESİ BAŞKANI VUSLAT DİRİM – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Hayır, açıklamanıza gerek yok, bir problem yok çünkü.

...uygun göreceği kurum ve kişileri komisyona davet eder. Göndermişiz, kime göndermişiz?

YARGITAY 13. CEZA DAİRESİ BAŞKANI VUSLAT DİRİM – Sayın Başkanım, bir hususu...

BAŞKAN – Söz vereceğim Başkanım da bir sorun yok. Yani, Yargıtayın da yazısı var gerçi ama merak etme var. Yetkide bir problem yok, kendinizi yormayın Başkanım. Ha, tasarıyla ilgiliyse tamam.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Adalet.Kom.

Tarih : 17/06/2016 Saat : Kayıt: Adalet Kom. Stenograf : Uzman : Sayfa: 48

YARGITAY 13. CEZA DAİRESİ BAŞKANI VUSLAT DİRİM – Yok...

BAŞKAN – Bir defa benim temsil sorununu inceleme zorunluluğum var. Ben Yargıtaya resmen yazı yazdım ve Yargıtay bana sizleri gönderdi, yazıları da var, orada problem yok.

YARGITAY 13. CEZA DAİRESİ BAŞKANI VUSLAT DİRİM – Sayın Başkanım, ilaveten birkaç cümle söyleyeceğim.

BAŞKAN – Peki, buyurun.

YARGITAY 13. CEZA DAİRESİ BAŞKANI VUSLAT DİRİM – Çok teşekkür ediyorum.

Efendim, Sayın Başkanımızın yazıları kurumumuza ulaşınca Sayın Başkanım -bizim en büyük yönetim organımız Büyük Genel Kurulumuz, ondan sonra Başkanlar Kurulu, daha sonra Başkanlık Divanı ya da 1. Başkanlık Kurulu- Genel Kurulu toplamanın güçlüğüne dikkate alarak yetkisinde olabilecek en demokratik tavrı göstererek Başkanlar Kurulunu topladı.

BAŞKAN – Orada belirlendiniz, tamam.

YARGITAY 13. CEZA DAİRESİ BAŞKANI VUSLAT DİRİM – Başkanlar Kurulunda özellikle Yargıtayla ilgili maddeler hakkında bütün daire başkanları görüşlerini açıkladılar, orada oluşan görüşleri -ben görevlendirildim, Yaşar Bey görevlendirildi- bizler not aldık, o notlarla biz burada Yargıtayın kurumsal görüşünü arz etmek üzere buradayız efendim, olay bundan ibarettir.

BAŞKAN – Komisyonun özel ve resmî dosyasında zaten bir sorun olmadığı görüldüğü için müzakeredesiniz.

YARGITAY 13. CEZA DAİRESİ BAŞKANI VUSLAT DİRİM – Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Buyurun.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Benim de bir talebim vardı Sayın Başkan.

ZEYNEL EMRE (İstanbul) – Bir cümle söyleyebilir miyim Sayın Başkanım?

BAŞKAN – Niçin?

ZEYNEL EMRE (İstanbul) – Bu deminki anlattığı tartışma için bir cümle söyleyebilir miyim?

BAŞKAN – Hayır, sana gelecek söz sırası da, kimde şimdi söz sırası?^

ZEYNEL EMRE (İstanbul) – Hayır, söz sırası bende değil de, bir cümle söyleyeceğim.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Herhâlde bende Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Yok, yok, sende değil, şeydeydi.

MURAT EMİR (Ankara) – Hepimizin talebi var Başkanım.

BAŞKAN – Zeynel, bas, sırası gelecek.

ZEYNEL EMRE (İstanbul) – Hayır, benimki öyle uzun bir konuşma değil.

BAŞKAN – Ya, uzun zaten neyi konuşacaksın? Müzakere ettin zaten.

ZEYNEL EMRE (İstanbul) – Otuz saniye, belki bir dakika sürecek.

BAŞKAN – Buyurun.

ZEYNEL EMRE (İstanbul) – Şimdi, aslında, geçmiş dönemlere ilişkin “O zaman öyle olmuştu, böyle olmuştu.” diye çok eskilere gidip de bunları tartışmanın pratikte güncele bir faydası olmadığına inananlardanım. Yani, Amerika’da kimse “1950’lilerde siyahlarla beyazların otobüsü ayırdı.” falan diye onu bugün konuşmazlar çok geriye gitmenin güncel faydası olmadığı için.

BAŞKAN – Aynen, katılıyorum.

ZEYNEL EMRE (İstanbul) - Yani, tarihî anlamda konuşulabilir ama Bakanlık burada. Yani, SHP iktidarı kastedilen, zannedirim Yılmaz Bey’in söylediği, 2 bakan oldu, biri bir buçuk yıl çalıştı; diğeri iki buçuk yıl çalıştı, 5 bin hâkim ve savcıyı hiç kimse almamıştır. Yani, burada Bakanlık yetkilileri var.

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Kendi beyanatı var.

ZEYNEL EMRE (İstanbul) – 5 bin diye yok da şunun için söylüyorum...

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Kaç, 3 bin mi?

ZEYNEL EMRE (İstanbul) – Bakın, diyorum ki: Burada Bakanlık yetkilileri var, hiçbir bakan o dönem öyle bir şey yapmamıştır. Şimdi, bunun gündemi de değil, konu da değil, bunu niye biz konuşalım?

BAŞKAN – Tabii ya, bu kadar.

Teşekkür ediyorum.

Haluk Bey, buyursunlar.

HALUK PEKŞEN (Trabzon) – Sayın Başkanım, burada Komisyondaki bütün Cumhuriyet Halk Partisi milletvekili arkadaşlarıma özellikle bu çalışmaya katkı sağlamak için son derece özenli bir dil kullandıklarının altını çizmek isterim. “Aşağılamak” ne demek, böyle bir ifade olabilir mi, bir hukukçunun böyle bir cümle kullanması doğru mu? Burada olabildiğince nezaket içerisinde, bir özen içerisinde hepimizin cümle kurması büyük önem, hassasiyet arz ediyor. Yani karşılıklı gol atma yeri değil burası Adalet Komisyonu. Bu özeni herkesin göstermesi gerekiyor.

Geçmişe ilişkin eleştirilere gelince, çok yakın geçmiş var, niye bu yasayla uğraşıyoruz şu anda? Niçin bununla uğraşıyoruz? Bununla uğraşmamızın temeli, işte binlerce, on binlerce, milyonlarca Sadettin Teksoy örneği olduğu için. On yıllık iktidar döneminde 8,5 milyon insan soruşturuldu. Soruşturulanların yalnızca yüzde 10,57’si mahkûm oldu. Geldiğimiz yer burası, onun için çok yakın tarih bugün masada.

Çok teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Adalet.Kom.

Tarih : 17/06/2016 Saat :

Kayıt: Adalet Kom. Stenograf :

Uzman : Sayfa: 49

BAŞKAN – Çok sağ olun Haluk Bey.

Murat Bey...

MURAT EMİR (Ankara) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Kastedilen dönemde –SHP dönemi kastediliyor- Seyfi Oktay ve Mehmet Moğultay Adalet Bakanlığı yaptılar. Elbette -Sevgili Zeynel'in söylediği gibi- her dönemin kendine göre özel koşulları vardır, doğrular, yanlışlar yapılmıştır ama o zaman olmadığından emin olduğumuz bazı şeyleri söylemekte fayda var. O zamanlar yüksek mahkeme başkanları, böylesine, iktidarın yanında görüntü vermekten kaçınıyorlardı, böylesine, çay toplama görüntüleri olmuyordu, öyle bir şey yoktu. O dönemlerde yargı Adalet Bakanının ağzına bakmıyordu. O dönemlerde Cumhurbaşkanına hakaretten yüzlerce insan tutuklanmıyordu. Bakın, bugün yine DİSK Genel Sekreteri gözüaltına alındı. Böyle bir dönem değildi. Bakın, o dönemle bu dönemi kıyaslamak doğru değil ama bizim elbette burada vereceğimiz cevaplar... O dönemde, böylesine, çıkarılan yasaların Anayasa'ya aykırılığı aslında çıkaranlar tarafından bile peşin peşin kabullenilmiş değildi.

BAŞKAN – Muratçıgım, siz söz fukaralığı, fikir fukaralığı taşımayan bir arkadaşımızsınız. Arkadaşınız da geçmişe atfin bir anlamının olmadığını söyledi. Maddeyle ilgili görüşleriniz varsa faydalanalım.

MURAT EMİR (Ankara) – Geliyorum, geldim bile.

Tartışma şu, şimdi deniyor ki: “Biz bu dört yıllık başkan, başkan yardımcılarını değiştiririz ama Anayasa'da bunun yeri var, bu nedenle oynamıyoruz.” Ama öbür yaptığınızın hepsi Anayasa'ya aykırı, hepsi yetkisiz. Bakın, bu beş gün kuralını niye getirdiniz? Bunun için getirdiniz. Yani bir iptal kararını etkisizleştirmek üzere bunun tedbirlerini alıyorsunuz ve bunların da böyle olacağını herkes biliyor bu salonun içerisinde.

Dolayısıyla, burada yapılan, açıkça hukuksuzluktur ve bu dört yılla seçilenler hakkında da bu işlemin bu yasaya katılmaması, aslında bu hukuksuzluğun da tespit edilmiş olmasıdır.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Murat Bey, sağ olun.

Mahmut Bey, hoş geldiniz.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Geneli üzerindeki müzakere bulunmadınız. Geneli üzerindeki müzakere süresi tabii buharlaştı. Madde üzerindeki müzakerenin sınırları içerisinde yüksek görüşlerinizden Komisyon faydalanacak.

Buyurun.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, değerli bürokratlar, yüksek yargının temsilcileri; saygıyla selamlıyorum hepinizi.

13'üncü maddenin 6'ncı fıkrası: “Beş günlük süre içerisinde talepte bulunmayanlar Başbakanlığa bildirilir.” Bürokratlar veya Bakanlık bunu bir açıklarlarsa ona göre ben de devam edeceğim konuşmaya.

Ayrıca, bu şekilde kaç tane yargıç var?

DANIŞTAY GENEL SEKRETERİ ABDURRAHMAN GENÇBAY – Ben cevap vereyim.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Özür diliyorum, muhatap Bakanlık. Eğer, Bakanlık Danıştayla bütünleşmiş siyasi anlamda... Arkadaşlar bunu eleştirdi demek ki tam eleştirmiş. Kabullenmişsiniz yani o kadar bütünleşmişsiniz ki...

BAŞKAN – Mahmutcuğum, soru sordunuz.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Özür dilerim Sayın Başkan, ama Danıştayın görevi değil, ben Bakanlıktan istiyorum, Danıştay temsilcisi öne atılırsa bu demek ki siyasi anlamda bütünleşmiş durumda.

BAŞKAN – Yahu, o arkadaşlar görevi olarak da beyanda bulunabilir.

HAKKI KÖYLÜ (Kastamonu) – Danıştay daha iyi biliyorsa Danıştay da verebilir.

BAŞKAN – Danıştay da cevap verir, cevap hakkı var.

Buyurun.

ADALET BAKANLIĞI KANUNLAR GENEL MÜDÜRÜ EKREM ÇETİNTÜRK – Belki istatistiki noktada Danıştay daha iyi verilere sahiptir, ben sadece maddenin kurgusu üzerinde açıklama yapmak istiyorum.

Bizim düzenlememize göre, tabii bu, Yargıtaya özgü bir düzenleme değil, sadece Danıştaya özgü bir düzenleme çünkü Danıştayda idari kökenli yani Sayın Cumhurbaşkanının seçtiği üyeler var. Bu üyeler bakımından biz hâkimlik teminatını muhafaza etmek amacıyla bunlara bir tercih hakkı verdik düzenlemede. Eğer bunlar yargıda kalmak istiyorlarsa öncelikle yargıda bir göreve atanacaklar, kendileri bunu tercih etmedikleri takdirde idare içinde bir göreve atanacaklar. Tabii bunlar çok değişik kaynaklardan geldikleri için biz bunları Başbakanlığa bildiriyoruz. Buradaki kastımız, müktesepeleri dikkate alınmak suretiyle idare içinde uygun bir kadroya atanma. Ancak şunu da ilave etmemiz lazım burada: Bunların tüm özlük hakları aynı Danıştay üyelerinde olduğu gibi korunuyor ve gelecekte Danıştay üyelerinin yararlanacağı tüm haklardan da yararlanıyorlar. Tabii bu, Anayasa gereği bizim muhafaza etmemiz gereken mali ve sosyal hakların hepsini koruyoruz bu düzenlemeyle.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Sayısı ne kadar?

ADALET BAKANLIĞI KANUNLAR GENEL MÜDÜRÜ EKREM ÇETİNTÜRK – Sayısı bizdeki verilere göre 37 kişi ama...

BAŞKAN – Danıştay üyesi arkadaşımızın bir cevabı var mı?

DANIŞTAY GENEL SEKRETERİ ABDURRAHMAN GENÇBAY – Var efendim.

BAŞKAN – Buyurun.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Adalet.Kom.

Tarih : 17/06/2016 Saat :

Kayıt: Adalet Kom. Stenograf :

Uzman : Sayfa: 50

DANIŞTAY GENEL SEKRETERİ ABDURRAHMAN GENÇBAY – Önce sayın üyemize bir cevap vermek istiyorum.

BAŞKAN – Yok yok, sorusuna cevap veriyorsunuz, üyeye cevap vermiyorsunuz.

DANIŞTAY GENEL SEKRETERİ ABDURRAHMAN GENÇBAY – Ona da cevap vereceğim ama bir sataşma olarak gördüğüm için...

BAŞKAN – Yok yok.

DANIŞTAY GENEL SEKRETERİ ABDURRAHMAN GENÇBAY – Peki, tamam.

BAŞKAN – Değerli Hâkimim, şöyle bir usulümüz var, arz edeyim, bilgilendireyim sizleri: Komisyon üyesi olmayanlar veya parlamenterler dışındaki çağırılanlar bir sataşma diyalektiğine giremiyor. Arkadaşımızın bir sorusu var.

Buyurun.

DANIŞTAY GENEL SEKRETERİ ABDURRAHMAN GENÇBAY – Şu anlamda söylüyorum Sayın Başkanım: Adalet Komisyonumuz Danıştayımızı çağırdı. Danıştayımız da bizleri görevlendirdi ve bizler buraya Danıştaydan teknik olarak gerekli bilgileri vermek üzere geldik ve ben bu nedenle burada oturuyorum, hiçbir müzakereye katılmıyorum, hiçbir siyasi ya da hukuki bir yorumda bulunmuyorum. Sayın üyemizin bu sorusuna en doğru cevabı benim verebileceğimi düşündüğüm için, Adalet Bakanlığının da yedek tekeri olmadığım için buna cevap vermeye kalktım, başka bir amacım yoktu.

Şimdi cevap veriyorum.

BAŞKAN – Buyurun efendim.

DANIŞTAY GENEL SEKRETERİ ABDURRAHMAN GENÇBAY – 42 tane bu kaynaktan gelen üyemiz var. Bunun 5 tanesi başkandır, 37 tanesi de üyedir.

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyorum.

Buyurun Mahmut Bey, devam edin.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Burada Başbakanlığa bildirilir... Mademki tüm özlük hakları burada Yargıtaydaki diğer arkadaşlarımızın, diğer yargıçların özlük haklarına tabiyse bunların kadrosunun şu aşamada Adalet Bakanlığında olması lazım. Kadronun geldiği kurumda olmaması lazım. Yani buraya geçici görevle Millî Eğitimden gelmişse Millî Eğitimde değil veya geçici görevle İçişleri Bakanlığından gelmişse İçişleri Bakanlığında değil; bu kadronun teknik hukuk anlamında Adalet Bakanlığında kalması lazım. Yani burada, “Başbakanlığa bildirilmesi” demek, siyasi anlamda gerçekten kabul edilebilir bir durum değil. Yani yargıç güvencesi açısından da bu kabul edilecek bir durum değil. Bu açıdan, bilemiyorum, bunun buradan çıkarılmasında yarar var. Veya sayın bürokratların bahsettiği gibi... Bizim düşüncemiz şudur: Kanun koyucu gayet rahat bunu buraya yansıtsın. Belki bu şekilde bulunan 37 arkadaşımız da müracaat eder veya etmez. Yani burada kanun koyucunun düşüncesini kanuna yansıtmama gibi bir lüksü yok. Veyahut da gerekçesine yazınız. Gerekçesine baktım, ben gerekçede de bunu bulamadım. Yani onun için bu anlamda gerçekten sıkıntı var, bunu düzeltmekte yarar var.

Bu maddeyle ilgili, evet, arkadaşlarımız biraz önce güvence... Güvence, bağımsız ve tarafsız yargı arkadaşlar. Yani yargı bir siyasi iktidarın alanı şekline dönüşmemeli. Arkadaşların tabii ki şahsiyetleriyle, kişilikleriyle alıp veremeyeceğimiz hiçbir konu yok, kimse kendi üstüne bir alınganlık da yapmasın. Objektif olarak... Şimdi, yargı içerisinde 3 ayrı yelpaze var mı? Hatta 4 tane yelpaze var şu anda. Bu 4 tane yelpaze içerisinde mevcut olan Yargıtay ve Danıştaydaki yelpazeyi eline geçiren arkadaşlarımız siyasi iktidara yakın arkadaşlarımız. Onun için burada arkadaşlarımız diyor ki: “Ben üyeyim, ben başkan değilim.” Üye değil ama üye olup da başka yerde kendisini güvenceye alan arkadaşlarımız var, kendisine almamış olsa bile başka işlerden dolayı yakın olan arkadaşlarımız var. Yani olayı mümkünse bu çerçevede düşünmek lazım. Yani kişisel olarak, bu, bir üyenin veya diğer üyenin sorunu değil. Bu, Türkiye'deki 80 milyon insanın sorunu. Yani bugün A iktidarı var, yarın B iktidarı var. Bağımsız ve tarafsız yargı, 80 milyon insanımızın temel hak ve özgürlüklerinin, hukuk devletinin güvencesi açısından biz bakıyoruz. Yani yargının bu kadar siyasete yapışık, ikiz kardeş hâline getirilmesi, hakikaten, temel hak ve özgürlükler açısından bir tehdit ve tehlike oluşturuyor. Yani bugün A iktidarı başta, yarın B iktidarı; bu kabul edilebilir bir durum değil. Yani yargıç arkadaşlarımızın ve vekil arkadaşlarımızın konuya bu çerçevede bakması lazım. Deniliyor ki: “Efendim, burada devlet içerisinde cemaat yapılanması var.” O zaman, bu daha büyük bir ayıp. Medeni hukuktaki hocalarımız, rahmetli Sulhi Dönmezer derdi ki: “Cümlemin mefhumu muhalifinden çıkan manaya bakın.” “Efendim, şu kadar kişi var.” O zaman, demek ki siz bunların hepsini fişlemiştiniz.

BAŞKAN – Sulhi Dönmezer medeni hukuk hoca değil Mahmutçuğum.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Medeni hukuk ve ceza hukuk dedim, orayı kaçırdınız.

Hatta, rahmetli Sulhi Dönmezer Hoca derdi ki: “Çocuklar doğa kuralları ihlal edilmez, sosyal kuralları ihlal edilir. Siz sosyal kuralları ihlal ettiğinizde sakın fazla da üzülmeyin, onun telafisi mümkündür.”

Şimdi, kaldığım yerden devam ediyorum: Yani burada bu cümlemin mefhumu muhalifinden çıkan mana, demek ki herkes fişlenmiş durumda. Kim fişliyor? Sayı ellerinde, isimler de ellerinde. Böyle bir yargı olabilir mi? Kendi içerisinde bir fişlenme. Bu hakikaten hem Anayasa'mızın 20'nci maddesindeki o özel veriler... Evet, milletvekillerinin gayet açık ve net... Ben Türkiye Barolar Birliğine teşekkür ederim, Mayıs-Haziran 2016 sayısında sayfa 81'de kişisel verilerin korunmasıyla ilgili Sayın İbrahim Korkmaz Bey'in çok güzel bir makalesi var burada ve burada ad ve soyadın kurumlar tarafından tutulması dahi... Bunlar özel veri olarak kabul ediliyor. Peki, bu özel veri kabul ediliyor ve bunun açıklanması dahi kanunun ihlali kapsamında, Anayasa'nın ihlali anlamında değerlendiriliyor. Ben milletvekillerinin olayına hiç gelmeden konuyla bağlantıya geliyorum. Madem yargı içerisinde bu kadar isim belirli, sayı belirli; ya, arkadaşlar, aslında yargının kendisinin hukukun güvencesi, temel hak ve özgürlüklerin güvencesi olması

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Adalet.Kom.

Tarih : 17/06/2016 Saat :

Kayıt: Adalet Kom. Stenograf :

Uzman : Sayfa: 51

gerekirken, kollaması, koruması gerekirken bu özel verilerin korunmasıyla... İsimler tutulmuş, bu daha büyük bir handikap. Onun için, burada olabilecek bir şey yok. Mesela, şunu söyleyeyim ben: Peki, yargıç olup, savcı olup tetikçilik yapan var mı? Var. Yapıldı mı? Yapıldı. Yapılıyor mu hâlen? Yapılıyor. Peki, bunların yapmayacağı ne malum? Bunların hepsini yaşadık ve yaşıyoruz değerli arkadaşlar, hâlen devam ediyor bu uygulamalar. Onun için, burada yapılması gerekenler, evet, kazuistik sistem anlamında diyeceksiniz ki “Biz her şeyi buna yazıp dökmek zorunda mıyız? Yani biraz daha kazuistik sistemden uzaklaşıp gerçekten yargıcımıza, idarecimize inanmayacak mıyız, güvenmeyecek miyiz?” Evet, inanacağız, güveneceğiz ama yine, rahmetli Sulhi Dönmezer “Çocuklar, iyi bir kanun kötü bir uygulayıcının elinde kötü olur, kötü bir kanun iyi bir uygulayıcının elinde iyi olur.” derdi. Sorun, insan unsuru değerli arkadaşlar. Yani burada biz kimsenin niyetini sorgulama durumunda değiliz ama bu ülkede eğer biz düzeni, dirliği ve adaleti sağlayacak ilk önce yargı içerisindeki bu düzenin, adaletin sağlanması lazım. Aksi takdirde, bu, sokağa yansıyor, adaletin yara almasıyla toplum da büyük bir yara alıyor, toplumda düzen sağlanamıyor, düzensizlik başlıyor. Burada aşağı yukarı, çoğu arkadaşımız hukukçu, vatandaş artık, bir ihtilaf çıktığı zaman iyi bir avukat bulma yerine diyor ki: “Hâkim bul, savcı bul bana.” Bu olacak şey mi? Buna kim bu imkânı, zemini sağlamış? Bu zemini, imkânı sağlayan, yargı mensupları. Bu tür ilişkilerin içerisine girmemesi lazım, terslemesi lazım. Bakıyorsun, aynı şekilde, yargıç arkadaşlarımızın görev yaptığı ilde ya kıza avukat ya damadı avukat; bakıyorsunuz, büro, ofis oldukça büyüyor. Bu nereden kaynaklanıyor arkadaşlar? Yargının bu kadar itibar kaybetmesi, seviye kaybetmesi... Arkadaşlarımız, evet, Yargıtay, Danıştay Başkanı olayını gündeme getirdi ama buna örnek, tam arkasından ABD’de Obama’nın olayı var. Orada yüksek yargıçlar bulunuyor, halk da bulunuyor, Obama geliyor; arkadaş, oradaki yüksek yargıçlar ayağa kalkmıyor, halk ayağa kalkıyor ama bizdeki arkadaşlar... Ben iyi niyetli arkadaşların hepsini tenzih ediyorum, evet, sosyal, beşerî ilişkiler açısından farklı şeyler birbirimize saygı ve hürmet göstermemiz ama orada o yargıçlar ayağa kalkmıyor, bizimkiler de ip gibi sıraya diziliyor. Burada biz evet, bu hakkı ve hukuku 80 milyon adına söylüyoruz ama bunu söylerken hukuk temelinde bunu söylüyoruz, yargının bağımsızlığı ve tarafsızlığı temelinde biz bunu söylüyoruz. Yoksa, kişilerin isimleri vesaireyi zikretmek istemem ama arkadaşlarımız biraz önce satışmaya açtılar, ben de açarım o zaman. Sayın Yargıtay Başkanı Üsküdar 2. Ağır Ceza Mahkemesinde AKBİL dosyasının başkanı mıydı, değil miydi? Dosya ne oldu? Şu anda kendisi nerede? Yani o beratlarla Yargıtay Başkanlığına kadar geldi. O ilişkiler mi sebep oldu, başka ilişkiler mi sebep oldu, liyakat mı sebep oldu, sadakat mı oldu? Bu olay ayrı bir olay. Yani bu açıdan bakarsak örnekler çok fazla değerli arkadaşlar. Hatta, ben daha ötesini söyleyeyim: Şu anda sizin milletvekiliniz, Türk Standardları Enstitüsünün Başkanıydı, şu anda milletvekili. Türk Standardları Enstitüsünün yaptığı tüm iş ve hizmetleri sizin milletvekilinizin kurduğu şirketle yapıyor. İsmi de söyleyeyim, Hulusi Şentürk, Facebook’una girin, girin, bakın arkadaş. Böyle bir şey olabilir mi? Biz bunu söylerken... Yani yargıçlarla ilgili de bu şekilde örneklerimiz var. Onun için, ben sizden istirham ediyorum: Burada bu düzenlemelerde arkadaşlarımızın eleştirilerine, yapıcı önerilerine yürekten katılıyorum, sözü de eğer uzattıysam hepinizden ayrı ayrı özür diliyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Beklemediğim derecede çok özlü ve kısa konuşma yaptınız.

Çok teşekkür ediyorum, aydınlandık, çok sağ olun.

Ekim, buyurun.

Ya, Barolar Birliği, bakın, benim bildiğim, savunma, ceberut, hakkını koparan... Sen çok sessizsin kardeşim ya, bilgin derin ama dilin çok sessiz.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Ama siz o baronun üyesisiniz Sayın Başkan. Burada bakın, bugün...

BAŞKAN – Bir diyalektiğimi şey yapayım.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Sizin diyalektiğinize saygı duyuyorum.

Bakın, 13 Haziran 2016. Bugün ayın kaç? 17’si. Yani, bu kadar hakkı hukuku savunan bir Başkan olarak biz Ahmet İyimaya’yı biliriz, hâlen öyle gönlümüzde, içimizde ama arkadaş, bu sivil toplum kuruluşlarına, bu barolara hepsine bir yazı yaz ya arkadaş. Bu kadar önemli, köklü değişikliklerde “Bize bir beş gün, on gün içerisinde bir görüş bildirin.” demeniz gerekmez mi? Sırf bunu yaptığınız için sizin kaydınızın barodan silinmesi için herhâlde müracaat etmem gerekiyor ama...

BAŞKAN – Et ya!

MAHMUT TANAL (İstanbul) – ...o imzanın altına bu ismi yazmak istemem, işin doğrusu bu.

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ TEMSİLCİSİ AV. EKİM ERGÜN – Başkanım, “sessiz” demeyelim ancak olabildiğince teknik değerlendirmeye çalışıyorum.

BAŞKAN – Bakın, nükteler cevap verilmediği zaman anlam taşır. Olur mu öyle şey? Çok başarılı bir temsilcisiniz.

Buyurun.

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ TEMSİLCİSİ AV. EKİM ERGÜN – Konu sıkıntılı olduğundan dolayı teknik değerlendirme yapmak da tabii ki oldukça güç oluyor. Dün Anayasa Mahkemesinin (2014/81) sayılı Karar’lı dosyasından bahsetmiştim, o konulara tekrar girmiyorum. Geneli bir kenara bırakacak olursak yargıçlar özelinde baktığımızda, bazı Danıştay üyelerinin -bu madde üzerinde- Danıştay üyelikleri sona erecek, yeniden atanmayacaklar. Onların hakları söz konusu olduğunda ne gibi bir çareleri vardır? Onlar açısından Anayasa’nın 36’ncı maddesinin ihlali söz konusudur, başvurabilecekleri herhangi bir yargı mercisi kalmamıştır çünkü.

BAŞKAN – Adil yargılama...

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ TEMSİLCİSİ AV. EKİM ERGÜN – Bunun bağlantısını Şenay Hanım biraz önce bahsetti, Baka/Macaristan Kararı var. Baka/Macaristan Kararı’nda konu şuydu çok özeti özet: Yargıç Baka’nın görev süresi yasayla erken sonlandırılmıştı. Yasayla Yargıç Baka’nın görev süresinin erken sonlandırılmasını Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi Avrupa İnsan

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Adalet.Kom.

Tarih : 17/06/2016 Saat :

Kayıt: Adalet Kom. Stenograf :

Uzman : Sayfa: 52

Hakları Sözleşmesi'nin 6'ncı maddesinin ihlali olarak değerlendirmişti. Dolayısıyla, burada görevleri sonlandırılanlar açısından da böyle bir sıkıntı, bizler açısından da bir tazminat yükümlülüğü sıkıntısı doğabilir.

BAŞKAN – Ondan bir örnek -çevirisi vardır- lütfeder misiniz.

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ TEMSİLCİSİ AV. EKİM ERGÜN – Tabii, çıkarırım.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ TEMSİLCİSİ AV. EKİM ERGÜN – Buraya kadar kısmı Barolar Birliği temsilcisi kısmıydı. Sizden izin isteyerek şu an şahsım adına bir şey söylemek istiyorum, şahsım adına, avukat olarak.

BAŞKAN – Öyle bir söz hakkının olmamasına karşın ben izin veriyorum.

Buyurun.

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ TEMSİLCİSİ AV. EKİM ERGÜN – Görevim gereği Danıştayda çok sayıda iptal davası açıyorum ve bu iptal davalarının çoğunda da yürütmeyi durdurma talep ediyorum. Benim geçen sene bu zamanlar açmış olduğum yürütmeyi durdurma istemli davada bugün itibarıyla ne yürütmeyi durdurma kabul ne yürütmeyi durdurma ret verilmiş durumda. Bakın, çok sayıda -yani hangi konu olduğunu söylemiyorum, hangi daire olduğu anlaşılır, sayı demiyorum ama- buna benzer çok sayıda elimde kendi davalarımından örnekler var, bir yılda olur mu bu?

BAŞKAN – Olmaz, yürütmeyi durdurma ya.

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ TEMSİLCİSİ AV. ERGÜN EKİM – Yani şimdi de üyeler gidiyor, buraya kadar hep “İşimiz yoğun, işimiz yoğun, işimiz yoğun.” kısmını dinliyordum ancak burada “Artık üyeye ihtiyacımız yok, üyeler gidebilir.” denildiğine göre artık mümkünse daha hızlı karar verilsin diyorum. Şahsım adınaydı bu.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyorum zarafetinizden, çok sağ olun.

Önergeleri okutuyorum:

Adalet Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (1/726) esas numaralı Danıştay Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı'nın 13'üncü maddesinin tasarı metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Cemal Okan Yüksel

Eskişehir

Mehmet Gökdağ

Gaziantep

Necati Yılmaz

Ankara

Zeynel Emre

İstanbul

Gerekçe:

Tasarı, yargı erkini yürütmenin şekillendirmesini amaçlayan bir sistematikte hazırlanmıştır. Siyasi iktidarın yargıya ilişkin önceki dönemlerde çıkardığı diğer yasal düzenlemelerle birlikte değerlendirildiğinde tasarının gerçek amacının, yürütmenin yargıya müdahalesini sağlamaya yönelik olduğu daha somut bir şekilde ortaya çıkmaktadır. Bu doğrultuda Anayasa'ya da açıkça aykırı düzenlemeler içeren maddenin tasarı metninden çıkarılması öngörülmüştür.

Adalet Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (1/726) esas sayılı Danıştay Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı'nın 13'üncü maddesinin tasarı metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Bedia Özgökçe Ertan

Van

Gerekçe:

Tasarıyla yapılmaya çalışılan düzenleme Anayasa ve İç Tüzük'e aykırılık teşkil ediyor olması sebebiyle Komisyon tarafından görüşülmeksizin iade edilmesi gerekirken Komisyonca ret olunmuş ise de; yapılan düzenleme Anayasa'nın 139, 140 ve 155'inci maddelerine aykırılık teşkil etmektedir. Anayasa 140'ıncı maddeyle “Hâkimler ve savcılar adlî ve idarî yargı hâkim ve savcıları olarak görev yaparlar. Bu görevler meslekten hâkim ve savcılar eliyle yürütülür.

Hâkimler, mahkemelerin bağımsızlığı ve hâkimlik teminatı esaslarına göre görev ifa ederler.

Hâkim ve savcılarının nitelikleri, atanmaları, hakları ve ödevleri, aylık ve ödenekleri, meslekte ilerlemeleri, görevlerinin ve görev yerlerinin geçici veya sürekli olarak değiştirilmesi, haklarında disiplin kovuşturması ve disiplin cezası verilmesi, görevleriyle ilgili veya görevleri sırasında işledikleri suçlardan dolayı soruşturma yapılması ve yargılanmalarına karar verilmesi, meslekten çıkarmayı gerektiren suçluluk veya yetersizlik hâlleri ve meslek içi eğitimleri ile diğer özlük işleri mahkemelerin bağımsızlığı ve hâkimlik teminatı esaslarına göre kanunla düzenlenir.

Hâkimler ve savcılar altmışbeş yaşını bitirinceye kadar hizmet görürler; askerî hâkimlerin yaş haddi, yükselme ve emeklilikleri kanunda gösterilir.

Hâkimler ve savcılar, kanunda belirtilenlerden başka, resmî ve özel hiç bir görev alamazlar.

Hâkimler ve savcılar idarî görevleri yönünden Adalet Bakanlığına bağlıdırlar.

Hâkim ve savcı olup da adalet hizmetindeki idari görevlerde çalışanlar, hâkimler ve savcılar hakkındaki hükümlere tabidirler. Bunlar, hâkimler ve savcılara ait esaslar dairesinde sınıflandırılır ve derecelendirilir, hâkimlere ve savcılara tanınan her türlü haklardan

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Adalet.Kom.

Tarih : 17/06/2016 Saat :

Kayıt: Adalet Kom. Stenograf :

Uzman : Sayfa: 53

yararlanırlar.” şeklindedir. Yine Anayasa’nın 154’üncü maddenin son fıkrası da “...Yargıtayın kuruluşu, işleyişi, Başkan, başkanvekilleri, daire başkanları ve üyeleri ile Cumhuriyet Başsavcısı ve Cumhuriyet Başsavcivekilinin nitelikleri ve seçim usulleri, mahkemelerin bağımsızlığı ve hâkimlik teminatı esaslarına göre kanunla düzenlenir.” şeklinde olup, getirilmeye çalışılan düzenlemeler hâkimlik teminatı esas alınmaksızın yapıldığından Anayasa’ya aykırıdır.

Adalet Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (1/726) esas sayılı Danıştay Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı’nın 13’üncü maddesi ile 2575 sayılı Danıştay Kanunu’na eklenen geçici 27’nci maddenin tasarıdan çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

İsmail Faruk Aksu
İstanbul

Gerekçe:

Eşitlik, yargı bağımsızlığı ve tarafsızlığı, hâkim teminatı bakımından hukuki güvenlik ilkesini ihlal eden, Anayasa’da düzenlenmiş yargı organının üyeliklerinin sona erdirilerek kapatılması sonucunu doğuran söz konusu düzenlemenin Anayasa’ya aykırı olması sebebiyle tasarı metninden çıkarılması öngörülmektedir.

BAŞKAN – Güçlü bağlantı ve özdeş sonuçlar sebebiyle önergeleri birleştiriyorum, üç önergeden oluşan bileşik önergeyi yüksek oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler...

MURAT EMİR (Ankara) – Başkanım, ben bir söz isteyebilir miyim?

BAŞKAN – Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

İzleyen önergeyi okutuyorum:

Adalet Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (1/726) esas sayılı Danıştay Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı’nın çerçeve 13’üncü maddesi ile 2575 sayılı Danıştay Kanunu’na eklenmesi öngörülen geçici 27’nci maddenin yedinci fıkrasının ilk cümlesinde yer alan “Beşinci ve altıncı fıkralar” ibaresinin “Altıncı fıkranın son cümlesi” şeklinde; sekizinci fıkranın son cümlesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini ve on yedinci fıkrasına aşağıdaki cümlelerin eklenmesini arz ve teklif ederiz.

Serap Yaşar
İstanbul

“Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu yedek üyelerinden yeniden Danıştay üyesi seçilmeyenlerin yedek üyelikleri ise, yedek üyelik süreleri bitinceye kadar devam eder.”

“Kadro sayısı doksana düşünceye kadar 9 uncu maddeye göre yapılacak duyuru sekizinci üyeliğin boşaldığı tarihten itibaren en geç üç gün içinde yapılır.”

Gerekçe:

İdari yargıda hâkim veya savcı unvanıyla bir göreve atanan Danıştay üyelerinin hâkimlik teminatları devam edecek ve hâkimlerin yararlandığı her türlü mali ve sosyal haklardan yararlanacak olmaları nedeniyle, bu kişilerin özlük haklarını koruyucu bir düzenleme yapılmasına ihtiyaç bulunmadığından söz konusu önerge verilmiştir. Ayrıca önergeyle, Danıştay üyesi iken Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu yedek üyeliğine seçilen ancak bu kanunla Danıştay üyeliği sona eren ve yeniden Danıştay üyesi seçilmeyenlerin Kurul yedek üyeliklerinin, Anayasa hükmü gereğince dört yıllık yedek üyelik süresi bitinceye kadar devam ettiği açıklığa kavuşturulmaktadır.

Maddeyle Danıştayın üye kadrosu 90’a düşünceye kadar boşalan 2 üyelik için bir üye seçimi yapılacağı öngörüldüğünden Anayasa 155’inci maddesinde Danıştay üyelerinin dörtte 1’inin Cumhurbaşkanınca, dörtte 3’ünün Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunca seçileceğine ilişkin hükmün uygulanabilmesi için 9’uncu maddedeki boşalan üyelik sayısının 4’ü bulması hâlinde Başkanlığa ve Adalet Bakanlığına üye seçimi için yapılacak duyurunun üye kadrosunun 90’a düşmesine kadar boşalan üyeliğin 8’i bulması hâlinde yapılacağı hükme bağlanmaktadır.

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Maddeyi yüksek oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

14’üncü maddeyi okutuyorum:

MADDE 14- 6/1/1982 tarihli ve 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun 27 nci maddesinin yedinci fıkrasında yer alan “, çalışmaya ara verme süresi içinde ise idare ve vergi mahkemeleri tarafından verilen kararlara en yakın nöbetçi mahkemeye veya kararı veren hâkimin katılmadığı nöbetçi mahkemeye,” ibaresi yürürlükten kaldırılmıştır.

BAŞKAN – İbare yürürlükten kaldırılmaz, metinden çıkarılır Ekrem. Bir madde “metinden çıkarılır” diye... Biz redaksiyon yetkisi içerisinde bunu düzelterek.

ADALET BAKANLIĞI KANUNLAR GENEL MÜDÜRÜ EKREM ÇETİNTÜRK – Başkanlığın formatı bu şekilde.

BAŞKAN – Başkanlığı bilmem, burada bugün biz ilga etmiyoruz, metinden çıkarıyoruz; redaksiyon da yaparız. Başkanlığı bilmem, Adalet Komisyonu otonom bir komisyondur ve birinci emri düzenleyici normlardan ve usullerden alır; “metinden çıkarma”, redaksiyon yetkisinde bunu halletmeye çalışacağım.

Murat Bey, buyurun.

MURAT EMİR (Ankara) – Başkanım, teşekkür ederim.

Şimdi, bir önceki maddede ben söz istedim ama vermediniz; önemli bir hata yapıyor olabiliriz...

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Adalet.Kom.

Tarih : 17/06/2016

Saat :

Kayıt: Adalet Kom. Stenograf :

Uzman : Sayfa: 54

BAŞKAN – Vermedim değil, önergeyi geçtim üstat.

MURAT EMİR (Ankara) – Yani önemli bulduğum için üzerinde duracağım.

BAŞKAN – Buyurunuz, tekrarlayınız.

MURAT EMİR (Ankara) – Bakınız, deniyor ki: “Kapatılan dairelerde görev yapan daire başkanı, üye ve tetkik hakimlerinin hangi dairelerde görev yapacağını Başkanlık Kurulu tarafından belirlenmesi ve dairelerde görev verilmeyen daire başkanlarının, başkanlık sürelerinin bitimine kadar Danıştay Başkanlığı nezdinde görev yapmaları hükme bağlanmaktadır.” Yani burada bir başkan var, başkanın dairesi kapatılıyor ve o da Başkanlık Kurulu nezdinde çalışıyor ve bunların bütün bu işlemlerinin hepsini Danıştay Başkanlığı yapıyor. Hâlbuki, başından beri söylüyoruz, Anayasa’nın açık hükmü var, başkan dört yılına seçilmiş ve başkan olmak üzere seçilmiş. Burada Anayasa’ya açık bir aykırılık olmuyor mu?

BAŞKAN – Necati Bey burada çok güzel bir yorum yaptı, “Üyelik alt şeydir, başkanlık üst şeydir.” diyor. Bak, o bağlamda yorum yapın. Eğer siz aksi görüştayseniz arkadaşlar da kabul ederlerse tekrarı müzakere önergesi verirler.

MURAT EMİR (Ankara) – Burada bir hata yapıldığını düşünüyorum o yüzden.

BAŞKAN – Peki, teşekkür ediyorum, çok sağ olun.

Mahmut Bey, buyurun.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Şimdi, burada, baktığımız zaman, çalışmaya ara verme süresi içinde yani bu adli tatil içerisinde mi? Veyahut da... Herhâlde ben böyle anladım. Bunu Bakanlık eğer açıklarsa sevinirim.

ADALET BAKANLIĞI KANUNLAR GENEL MÜDÜRÜ EKREM ÇETİNTÜRK – Adli tatil içinde.

BAŞKAN – Adli tatil, ara verme.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – O zaman böyle çalışmaya ara vermeden ziyade anlaşılır hukuk dili olarak “adli tatil” diyelim buna.

BAŞKAN – Ama usulde değişti mi acaba? İdari yargılama usulünde değişti. Ya, sen iyi bir yasayıcısın üstadım, yasa metinlerinde değişti.

Şimdi, adli tatille ilgili çalışmaya ara vermesi hâlinde burada bu metinden çıkarılması demek aslında bu itirazların bir başka heyet tarafından, mahkeme tarafından, yargıç tarafından bakılması en azından davayı açan kişiler açısından bir güvence... Yani nedir? Gerçi diyeceksiniz ki, burada denilebilir ki yani mademki hâkimin tarafsızlık vesaire açısından eğer itiraz nedenleri varsa bunları kullanır. Bu anlamda değil yani bunun, bu dosyanın bir başka yargıç tarafından takibi, kontrol edilmesi, okunması, karar verilmesi itirazla ilgili bir güvencedir aslında. Buradaki amacımız ne bizim? Dava açan kişilere bir güvence, ona bir şey vermek, hani kararla birlikte kişiler tatmin olur, adalet tecelli eder ama sırf kararla birlikte olmuyor. Bazen dış görünüş açısından, sizde yaratılan o bağımsızlık açısından... Ne diyecek? Ya, kardeşim, ben işte, A vergi mahkemesinden, 1. idare vergi mahkemesinden açtım. Evet, tedbir vermedi ve idare mahkemesine açtım, vermedi ama itiraz ettim, 2. idareye gitti; yargıçı farklı, mahkemesi farklı. Bu bir güvencedir yani bunun burada çıkarılması bence biz bu güveni boşa çıkarmış olacağız ve burada bir şayia daha gelecek. Hatırlanırsa, bildiğim kadarıyla, eğer yanlış olursa lütfen Danıştay yetkilileri bizi düzeltsinler...

DANIŞTAY GENEL SEKRETERİ ABDURRAHMAN GENÇBAY – Ben bir düzeltme yapabilirim eğer müsaade ederseniz.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Buyurunuz.

BAŞKAN – Bak, burada bir Danıştay üyesi var. Danıştay hukukuna hâkim olmak lazım. Benim şahsen en zayıf olduğum alan ama buna rağmen idari yargının bütün kaynaklarına...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Zaten kesin konuşmadım ben, yuvarlak bir cümle sarf ettim.

Şimdi, burada davayı açan kişiyle ilgili bir şey açısından, bir başka mahkeme tarafından tekrar denetlenmesini... Hatta burada mesela diyor ki “Daha önceki kararı veren hâkimin katılamayacağı nöbetçi mahkemede...” yani eski düzenlemede, şu anda yürürlükte bulunan düzenlemede. Biz bunun kompleksini geri çekiyoruz. Bu ne demek? Daha önce karara katılan yargıç da buna katılabilecek ve burada şu sıkıntıyı dile getirecek... Şurada eğer bir yanlışlık olursa Danıştay üyeleri lütfen düzeltsinler. Basından öğrendiğimiz kadarıyla, herhâlde, “İçişleri Bakanlığından gönderilen yürütmeyi durdurma kararını veren yargıçlar kimlerdir, bir liste istenilmiştir ve bu da Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kuruluna bildirilmiştir. Şu, şu yargıçlar yürütmeyi durdurma kararını veriyorlar, lütfen gereğini yapın.” şeklinde basında... Yanlış, doğru, bilemem. Bunun doğrusunu da sizden öğrenmek isterim. Aksi takdirde biz, bu düzenlemenin buradan çıkarılmasıyla yargı üzerindeki bu tür şeylere yol açmış oluruz.

BAŞKAN – Tarafsızlık ilkesinin çiğneneceğini...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Çiğnenmiş olur diyorum.

Teşekkür ediyorum.

Aslında bu açıklamayı da izin verirsiniz sayın yargıç arkadaşımızdan öğrenmek isteriz.

BAŞKAN – Dinleyeceğim, dinleyeceğim.

Ama ihtisas alanını veya ihtisas alanındaki sorunları genel bilgilerle değerlendirmenin tehlikeli bir değerlendirme olduğunu Mahmut kardeşime hatırlatmak istiyorum. Ben kendim o cesarete değilim.

Buyurun efendim, değerli üyem.

DANIŞTAY GENEL SEKRETERİ ABDURRAHMAN GENÇBAY – Hemen efendim belki bir yanlış anlamayı düzeltmek istiyorum.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Adalet.Kom.

Tarih : 17/06/2016 Saat :

Kayıt: Adalet Kom. Stenograf :

Uzman : Sayfa: 55

Şimdi, buradaki düzenleme çalışmaya ara vermeyle ilgili bir düzenleme. Aslında benim bir teklifimdi bunun daha ara çalışmalarında, bundan bir sene önce. Bölge idare mahkemelerinde yürütmeyi durdurma kararlarına karşı yapılan itirazların çok uzun süre alması nedeniyle 1. idare mahkemesinin yürütmeyi durdurma kararını 2. idare mahkemesi itirazın incelesin diye, böyle bir teklif getirmiştik ama bugün meri mevzuatta böyle bir şey yok. Bugün burada üzerinde konuştuğumuz düzenleme çalışmaya ara verme süresi içerisindeki yürütmeyi durdurma kararlarına itiraz. Eski yani şu an mevcut düzenleme şu: İstinaf mahkemelerinin kurulmadığını düşünüyoruz ve faaliyete geçmediğini düşünüyoruz. Mevcut düzenlemeye göre, bir mahkemenin yürütmeyi durdurma kararına karşı eğer adli tatilden önce karar verilmişse idare mahkemesinden ya da vergi mahkemesinden, o mahkeme bünyesinde kurulan nöbetçi mahkeme bunu itirazın inceler. Fakat eğer nöbette böyle bir karar verilmiş ise... Çünkü nöbetçi heyet hem bölge idare mahkemesi hüviyetiyle görev yapıyor hem de idare mahkemesi hüviyetiyle görev yapıyor. Bölge idare mahkemesinde ayrı bir nöbetçi heyet kurulmuyor. Şimdi, nöbetçi heyette aynı mahkeme idare mahkemesi sıfatıyla bir karar verdiği takdirde bunun itirazının en yakın nöbetçi idare mahkemesinde incelenmesini düzenlemiş. O hâkimin bulunmaması konusu ise adli tatilden önce verilmiş olan bir idare mahkemesi kararında eğer o karara katılan hâkim nöbetçi de kalmış ise o kararın nöbetçi mahkemede incelenmesine o hâkimin katılamayacağı konusunda. Şimdi, geldiğimiz noktada yapılan düzenlemedeyse nöbetçi mahkemeler bir, idare mahkemeleri arasında kuruldu; iki, bir de bölge idare mahkemesi içerisinde kuruldu. Yani bölge idare mahkemesi tıpkı Danıştay gibi, küçük Danıştay gibi dairelere bölündü ve o daireler, başkanlar kurulu oluşturuldu, o başkanlar kurulu adli tatilde bu tür ivedi işlere bakmak üzere bir nöbetçi heyet oluşturur dendi. Şimdi, dolayısıyla, bunun bir anlamı kalmadı çünkü nöbetçi idare mahkemesince verilecek olan kararın itirazına artık o istinaf mahkemelerinde kurulacak olan...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Bu kararı veren yargıç bu itiraza bakabilecek mi, bakamayacak mı?

BAŞKAN – Bakamaz, özellikle bakamaz.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Burada çıkan mefhumu muhalif üzerine bakabilecek.

DANIŞTAY GENEL SEKRETERİ ABDURRAHMAN GENÇBAY – Hayır, o anlamda değil o. Şu anlamda: Bunun bütün olarak bir anlamı kalmadığı için çıkarıldı. Elbette bakamaz. Bu ne Danıştayda bakabilir ne de idare mahkemesinde. Bunu düşünmek bile bana göre çok yanlış olur. Hiçbir şekilde bakamaz. Yani buna bugüne kadar Danıştayda bile bakmamıştır, idare mahkemelerinde asla bakılmamıştır.

BAŞKAN – Peki, değerli üyem, anlaşılmıştır.

Teşekkür ediyorum.

Necati Bey, buyurun.

NECATİ YILMAZ (Ankara) – Sayın Başkan, mevzuatımızda bir birliğin sağlanması kadar yasama faaliyetlerinin sürdürülmesinde oluşan geleneklerin ve bunun içerisinde yasalastırma süreçlerindeki önerge tarzlarının hepsinin kurumsallaşmasının, bu geleneklerin oluşmasının önemi var. Bu anlamda yasa tasarıları üzerinden buraya önermeler yapılabilir, değerlidir ama nihai işleyişe Parlamentonun karar vereceğine dair yapmış olduğunuz vurguya teşekkür ederim.

Bu kadar diyeceklerim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum, çok sağ olun Necati Bey.

Cemal Bey, buyurun.

CEMAL OKAN YÜKSEL (Eskişehir) – Sayın Başkan, bu maddeyle ilgili olmak üzere, gerekçeye baktığımızda da daha önceki düzenlemede nöbetçi bölge idare mahkemelerinin üyeleri idare mahkemeleri ve vergi mahkemeleri üyelerinden oluşuyordu. Bu değiştirilmiş ve en yakın bölge idare mahkemesine gönderilmesi uygulamasından vazgeçilmiş. Gerekçenin sonunda da diyor ki: “Nöbetçi bölge idare mahkemesi heyeti ile nöbetçi idare mahkemesi heyeti farklı hâkimlerden oluşacağından itiraza konu dosyanın en yakın bölge idare mahkemesine gönderilmesi zorunluluğu ortadan kalkmaktadır.” Fakat bu düzenlemeyle bence başka bir sakınca ortaya çıkıyor. Örneğin, Eskişehir’de bölge idare mahkemesi ile idare mahkemeleri ve vergi mahkemeleri aynı binada, oradaki hâkimler birbirinin kapı komşusu. Yani kimseyi zan altında bırakmak ya da bir suinietle yaklaşmıyorum ama avukatlık yaptığım dönemden de hâkimlerin arkadaşlıkları, dostlukları üzerinden verdiği kararlara da şahidim.

BAŞKAN – Teknoloji mesafeyi sıfırladı Cemalciğim.

CEMAL OKAN YÜKSEL (Eskişehir) – Teknoloji mesafeyi sıfırladı ama son zamanlardaki usulsüz dinlemeler de iletişim olanaklarını sıfırladığından yan yana olmak biraz daha müsait hâle getirildi.

Neyse yani, ben özet olarak madde metnine çok karşı olmamakla beraber -tutanaklara geçmesi bakımından- aynı adliye binası içerisinde görev yapacak bölge idare mahkemelerinin sakıncalı olduğunu düşünüyorum.

Saygılarımla arz ederim efendim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum, çok sağ olun.

Önergeyi okutuyorum:

Adalet Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (1/726) esas numaralı Danıştay Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı’nın 14’üncü maddesinin tasarısı metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Cemal Okan Yüksel

Necati Yılmaz

Zeynel Emre

Eskişehir

Ankara

İstanbul

Mehmet Gökdag

Gaziantep

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Adalet.Kom.

Tarih : 17/06/2016

Saat :

Kayıt: Adalet Kom. Stenograf :

Uzman : Sayfa: 56

Gerekçe:

Tasarı, yargı erkinin yürütmenin şekillendirilmesini amaçlayan bir sistematikte hazırlanmıştır. Siyasi iktidarın yargıya ilişkin önceki dönemlerde çıkardığı diğer yasal düzenlemelerle birlikte değerlendirildiğinde, tasarının gerçek amacının, yürütmenin yargıya müdahalesini sağlamaya yönelik olduğu daha somut bir şekilde ortaya çıkmaktadır. Bu doğrultuda, Anayasa'ya da açıkça aykırı düzenlemeler içeren maddenin tasarı metninden çıkarılması öngörülmüştür.

BAŞKAN – Birleştirilecek önerge var mı? Yok.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Başka önerge var mı?

YASAMA UZMANI TANER GEÇMEZ – Yok.

BAŞKAN - Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

Arkadaşlar, 17.30'a kadar ara veriyorum.

Kapanma Saati: 17.11

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Adalet.Kom.

Tarih : 17/06/2016 Saat :

Kayıt: Adalet Kom. Stenograf :

Uzman : Sayfa: 57

ÜÇÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 17.42

BAŞKAN: Ahmet İYİMAYA (Ankara)

BAŞKAN VEKİLİ: Hakkı KÖYLÜ (Kastamonu)

SÖZCÜ: Serap YAŞAR (İstanbul)

KÂTİP: Adnan BOYNUKARA (Adıyaman)

BAŞKAN – Oturumu açıyorum değerli arkadaşlar.

Madde 15’i okutuyorum:

MADDE 15- 2577 sayılı Kanunun 61 inci maddesinin birinci fıkrasının ikinci cümlesinde yer alan "idare ve vergi mahkemeleri" ibaresi "ve sadece bir idare veya bir vergi mahkemesi bulunan yerlerdeki idari yargı mercileri" şeklinde ve ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"2. Çalışmaya ara verme süresi içinde; bölge idare mahkemesi başkanının önerisi üzerine, Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunca, birden fazla idari yargı mercii olan yerlerde idare veya vergi mahkemeleri başkan ve üyeleri arasından görevlendirilecek yeteri kadar hâkimin katıldığı bir nöbetçi mahkeme kurulur. Bölge idare mahkemeleri için ise, bölge idare mahkemesi başkanının önerisi üzerine, Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulunca, tüm daire başkan ve üyeleri arasından görevlendirilecek yeterli sayıda nöbetçi daire kurulur."

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Söz? Yok.

Şimdi, Değerli Bakanım, Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu anayasal hiyerarşi itibarıyla bu nöbetçi... 15’nci madde (2)’nci fıkra diyor. Yani idare mahkemesi başkanının önerisi üzerine belirleyecek değil, orada “görüşü alınsın” diyelim. İrade mahkemesi başkanının o zaman idare mahkemesi başkanlığı Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu üzerinde bir misyon elde ediyor. Eğer kabul edilirse ben formüle ederim.

Görüşüne başvurmak üzere... Görüş önemli öyle mi? Danıştaya soruyorum.

DANIŞTAY 17. DAİRE BAŞKANI ENVER KAYA – Listenin içerisinden seçebilir yalnız.

ADALET BAKANI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) – Ahmet Abi...

BAŞKAN – Evet...

ADALET BAKANI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) – Kusura bakma “abi” dedik ama sen bizim abimizsin.

BAŞKAN – Şeref duyarım Bakanım.

ADALET BAKANI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) – Tabii bu bir öneride bulunuyor görüş yapmıyor. Şu şu isimleri görevlendir, bir öneri getiriyor. Bir görüş bildirmiyor bu.

BAŞKAN – O zaman ona göre bir formül yapın, “listeden” deyin.

ADALET BAKANI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) – Yani öneri.

BAŞKAN – Onu ona göre olgunlaştırır ben bir ara metne geçerim. Bu anlama göre diyelim ki önerisi 3 kişi. 3 kişiyi atamak zorunda oluyor Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu. Burada ona mutlaka bir seçim...

ADALET BAKANI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) – Efendim, bir isim, liste öneriyor, onlardan atanıyor...

BAŞKAN – Ama bilemiyoruz ki. Ne kadar atanacaksa onunla sınırlı bir liste gönderebilir.

Teşekkür ediyorum.

Önerge var mı? Var.

Okutuyorum:

Adalet Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (1/726) esas numaralı Danıştay Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı’nın 15’inci maddesinin tasarı metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Cemal Okan Yüksel

Eskişehir

Zeynel Emre

İstanbul

Necati Yılmaz

Ankara

Mehmet Gökdağ

Gaziantep

Gerekçe:

Tasarı, yargı erkini yürütmenin şekillendirmesini amaçlayan bir sistematikte hazırlanmıştır. Siyasi iktidarın yargıya ilişkin önceki dönemlerde çıkardığı diğer yasal düzenlemelerle birlikte değerlendirildiğinde tasarının gerçek amacının, yürütmenin yargıya müdahalesini sağlamaya yönelik olduğu daha somut bir şekilde ortaya çıkmaktadır. Bu doğrultuda Anayasaya da açıkça aykırı düzenlemeler içeren maddenin tasarı metninden çıkarılması öngörülmüştür.

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Adalet.Kom.

Tarih : 17/06/2016 Saat :

Kayıt: Adalet Kom. Stenograf :

Uzman : Sayfa: 58

Madde 16'yı okutuyorum:

MADDE 16- 4/2/1983 tarihli ve 2797 sayılı Yargıtay Kanununun 5 inci maddesinde yer alan "yirmi üç" ibareleri "on iki" şeklinde değiştirilmiştir.

BAŞKAN – Söz? Yok.

Önerge? Var.

CEMAL OKAN YÜKSEL (Eskişehir) – Bu konuda bir söz alabilir miyim... Soru soracağım sadece.

BAŞKAN – Buyurun.

CEMAL OKAN YÜKSEL (Eskişehir) – Şimdi, Sayın Bakana bir sorum var bu daire sayılarının düşürülmesiyle ilgili.

Bu sayıları nasıl belirlediniz? Yani “on iki-on iki”yi istinaf mahkemeleri kurulduktan sonra hangi bilimsel veriyle “on iki-on iki” olarak aldı? Bu konuda bir görüşünüzü alayım ondan sonra konuşacağım.

ADALET BAKANI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) – Şimdi, Yargıtaydaki şu andaki mevcut iş yükü var; hem hukuk daireleri hem ceza dairelerinde bir iş yükü var. İstinafin faaliyete geçmesinden sonra gelecek muhtemel bir iş yükü var ve her yıl gelen trendler var, her yıl ne kadar dosya geliyor, onlar var. Tabii, Yargıtay yetkilileriyle de, başkan dâhil, onlarla da bu konuyu görüşerek bunun ilk etapta 24 olarak belirlenmesi ve kademeli olarak 46 sayısının düşürülmesi üç yıl içerisinde, onların da böyle bir geçiş sürecine ihtiyaç olduğunu... Çünkü eldeki dosyaları eritmek bakımından buna ihtiyaç var. 24 olacak, daha sonra ileride tekrar bu dairelerde eğer yeniden bir düzenleme ihtiyacı duyulursa o zaman tekrar o dönem geldiğinde belki bakılabilir. Ama şu anda onların bu mahkemenin içtihat mahkemesi olarak vasfını koruması, çalışmasını daha rahat sürdürmesi bakımından böyle bir sayı belirlendi.

Bir de isterseniz Başkanım, Yargıtaydan gelen üyemiz, başkanımız bir izahat verirse...

BAŞKAN – Buyurun Başkanım.

YARGITAY 13. CEZA DAİRESİ BAŞKANI VUSLAT DİRİM – Çok teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Yıllara göre ufak miktarlarda artma veya eksilme olmakla birlikte şu an Yargıtayımıza yılda gelen 450 bin civarında hukuk davası, bir o kadar da ceza davası gelmesi söz konusu. Yani yılda 900 bin iş geliyor. İstinaflar devreye girince bu işlerin tamamı istinafa gelecek. Bu işlerden de yapılan hesaplamalara göre -Sayın Bakanımız da izah ettiler- hukuk dairelerine gelmesi muhtemel işlerde yüzde 88 azalma, ceza dairelerinde ise yüzde 91 azalma söz konusu olacak ama ceza dairelerinde birikim fazla olduğu için şu an için dairelerin üç yıl sonra eşit olarak azaltılması uygundur. İşlerde neredeyse yüzde 10-15'e çekilme söz konusu olacak. Ama ceza ve hukukta eşit olacak.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Bir defa Yargıtay üyeliğinde doktora şartını, dil şartını mutlaka getirmeniz lazım içtihat mahkemesi olabilmesi için. Bu çok önemli. Tecrübi hâkimlikle bu iş yürümez. Mutlaka doktora şart. İleride, ileride Bakanım, çok önemli. Tecrübeyle birlikte.

Buyurun.

CEMAL OKAN YÜKSEL (Eskişehir) – Ben Bakanın cevabı ve Sayın Başkanın cevabına istinaden ilk aklımıza gelen bir sakıncayı söyleyeyim: Şimdi, hukuk ya da ceza davaları çok çeşitli. Yargıtayın kendi arasında yaptığı iş bölümüyle her daire belli tür davalara bakıyor ve bu iyi ve olumlu bir şey; ihtisaslaşma getiriyor, istikrarlı bir şekilde içtihat üretilmesini sağlıyor. Şimdi neredeyse yarı yarıya azaltıyoruz. Bu şu demek: Dava çeşitliliği bakımından Yargıtayın ilgili hukuk ya da ceza davalarında çok çeşitli dava olacak. Dolayısıyla, bir, hani dikkat dağınıklığı demek istemiyorum ama ihtisaslaşmanın önüne geçiliyor. Aslında bu şöyle bir yöntemle çözülebilir: Daire sayısı 24 değil de biraz daha yüksek yapılp üye sayısı belki düşürülebilir, bu da bizim elimizde olan bir şey. Çünkü böyle bir durumda yani Yargıtayın herhangi bir hukuk ya da ceza dairesinde dava çeşitliliği bakımından çok büyük bir zenginlik deyimi artık olacak. Burada ben kararların çok sağlıklı olmayacağını düşünüyorum. Size de katılıyorum, yüksek yargı organlarının üyelerinin mutlaka birtakım akademik yeterliliklerinin olması gerektiğini düşünüyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Mehmet Bey, buyurun...

ADALET BAKANI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) – Sayın Başkanım, müsaade eder misiniz, Mehmet Bey'den önce bir şey söyleyeceğim sadece.

BAŞKAN – Evet.

ADALET BAKANI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) – Yargıtay hukuk ve ceza daire sayısı esasında 2010'da yapılan değişiklikten önce 23'tü. Bu değişiklikten sonra bir artış yapıldı. O zaman istinaf da yoktu. 23 daireyle bütün işleri çeviriyordu. Şimdi istinaf var ve daire sayısı da o zamankinden bir tane fazla, dolayısıyla bir aksama olmayacaktır.

BAŞKAN – Peki, teşekkür ediyorum.

Evet, Mehmet Bey, buyurun.

MEHMET GÖKDAĞ (Gaziantep) – Sayın Başkanım, şimdi, maddeyle, Yargıtayda 23 hukuk, 23 ceza dairesi olmak üzere 46 olan daire sayısı 12 hukuk, 12 cezayla 24'e düşürülüyor.

Şimdi, maddenin gerekçesini okumak istiyorum: “5235 sayılı Kanun'la adli yargıda kanuni alt yapısı oluşturulan bölge adliye mahkemelerinin 20/7/2016 tarihinde faaliyete geçirilmesine ilişkin karar 7/11/2015 tarihli, 29525 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanmıştır. Anılan tarih itibarıyla adli yargıda istinaf sistemine geçilecek ve ilk derece mahkemelerinin kararlarının büyük bir çoğunluğu bölge adliye mahkemelerinde kesinleşecektir. Bu durum –gerekçesin esas önemli kısmı burada- Yargıtayın iş yükünü önemli ölçüde hafifleteceğinden daire sayısının yeniden belirlenmesine ihtiyaç bulunmaktadır. Bu itibarla, maddede yapılan değişiklik

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Adalet.Kom.

Tarih : 17/06/2016 Saat :

Kayıt: Adalet Kom. Stenograf :

Uzman : Sayfa: 59

Yargıtayın daire sayısı azaltılmaktadır. Ancak Yargıtay, uhdesinde bulunan dosyaları kendisi çözeceğinden dosya sayısı kısa zamanda istenilen seviyeye düşmeyecektir. Bu nedenle geçici maddeyle dairelerin tedrici olarak kapatılarak bu maddede belirlenen sayıya indirilmesi öngörülmektedir.” Temel şey, istinaf mahkemelerinin kurulmasıyla kesinleşme oralarında görüleceğinden Yargıtayın iş yükünün azalacağı.

Şimdi, Değerli Başkanım, yıllardan bu yana hep Yargıtayda iş yükünün ağırlığından ve dolayısıyla da Yargıtay’da dosyaların geç gelmesinden bahsedildiğini bizler mesleğin içinde bulunan meslektaşlar olarak biliriz. Yargıtayın iş yükünün azalması ve dolayısıyla da yargının hızlanmasını sağlayacak olan bu yapıyı, sayıyı düşürerek yine orada yığılmalara, yine orada iş yükünün artmasına neden olabileceğimiz bir azaltma yapıyoruz. Bunun amaca hizmet etmediğini düşünüyorum. Yani, bu sayılar böyle kalır, Yargıtayın iş yükü hafifler ve Yargıtaya giden dosyalar hızlı bir şekilde sonuçlanır. Bunu kendi yurttaşımızdan, kendi vatandaşımızdan neden esirgiyoruz ki? Yarın sayılar yükseldiğinde, iş yükü çoğaldığında tekrar yeni daireler mi kuracağız, yine yeni daireler kurmak üzere yeni bir yasa mı yapacağız? Sayı az olsun, dosya sayısı az olsun, daire sayısı çok olsun ve yargı hızlı işlesin. Bu nedenle bunun amaca hizmet etmeyeceğini düşünüyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Buyurun Necati Bey.

NECATİ YILMAZ (Ankara) – Sayın Başkan, aklın yolu bir, ben Mehmet Bey’in söyleyeceği şeyleri söylemek üzere aslında söz talebinde bulunmuştum, o da aynı şeyi söyledi. O anlamıyla da gülümsedim. Tabii, biz fakülte bir arkadaşı, otuz altı yıllık arkadaşız biz. Yani, dolayısıyla belki aynı duyarlılıklarımız gelişmiş olabilir. Gerçekten de bu önemli bir şey. Biz demin bu yasal düzenlemeyle bir hukuk darbesinin olduğunu söyledik zaten. Bu sadece kurumsal anlamda değil aynı zamanda o birikime de bir darbe, Mehmet Bey’in söylediği gibi. Çünkü orada hâlihazırda yüksek yargıç görevi yerine getiren hâkimlerimiz var. Dönüp baktığımızda bunların bir kısmı meslekten de gelmiş değiller. Özellikle Danıştayda 46 –ben yanlış mı duydum- kişinin hâkimlik sıfatı olmadığı çünkü idari yoldan gelen hâkimler olduğu söyleniyor. Bunların tekrar kürsüye dönüp dönmeyecekleri de şüpheli. Farklı tercihler içinde olabilirler. Oysa ki burada yerleri korunsa, tam da söylenildiği gibi, yıllardır geciken adalet üzerinden mağdur olmuş yurttaşlarımızın sorunlarının hiç değilse bu dönemde çözülmesi gibi bir ihtiyaç karşılanmış olabilirdi. Dolayısıyla, yeni tartışma başlıkları yaratmak yerine bu yargıçların görevde tutulması, daire azaltmak yerine ihtisaslaştırmaya devam edilmesi ve biraz da bu dönemin faydasının vatandaşa tattırılması bence doğru olabilir. Bahsi geçen yargıç sayısı devletin ekonomisine yük değil. Dönüp baktığımızda koruma ordularıyla bizler geziyoruz. Böyle baktığımızda, değilse vatandaşımızın adalet ihtiyacını, gereksinimini gidermek üzere de bu kadromuz yerinde kalsın diyorum. Dolayısıyla, oluşmuş bu hazır birikimi heder etmeden süreci içinde tutmanın faydalı olduğunu düşünüyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyorum.

Haluk Bey, buyurun.

HALUK PEKŞEN (Trabzon) – Ben Sayın Bakanımın bir bilgi almak istiyorum.

Sayın Bakanım, ben Trabzon milletvekiliyim. Kendi seçim bölgemle ilgili bir adliye konusunu gündeme getirmek istiyorum.

Şimdi, Trabzon’da bir bölge adliye binası hazır, yargıçlar da vardı ama bu bölge adliye binasını açmadınız, bunu Samsun’a aktardınız, oradaki yargıçları da Samsun’a aktardınız, bina da boş duruyor. Bu, bölgede çok büyük bir hayal kırıklığı yarattı, üzüntü de yarattı. Hem Trabzon’un tarihi geçmişiyile örtüşmüyor bu yapılan hem de o bölgedeki beklentilerle de uyumlu bir durum değildir. Trabzon sonuçta bölgenin önemli bir ilidir, o bölgede hukuk adına da çok ciddi birikimi olan bir ildir, hukuk adamları da o bölgede yetkin, kariyerli, nitelikli insanlardır. Bölge adliye mahkemesinin oradan alınıp Samsun’a verilmesi doğrusu bizleri çok üzdü. Samsun’da bir bölge adliye mahkemesi olmalı mı, elbette olmalı, bu büyük de bir ihtiyaçtır ama bu ivedilikle Trabzon’da da kurulmalı. Ben sizin Adalet Bakanı olarak bu hassasiyeti göstereceğinize inanıyorum. Bunun bir an önce yerine getirilme sözünü almak istiyorum efendim.

ADALET BAKANI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) – Şimdi, bölge adliye mahkemelerini 7 yerde açtık; esasında 15 yerde açılma kararı var, bu 15 yerden biri de Trabzon. Orayı kapatmadık ama atama yapamadık çünkü yeni bir döneme giriyoruz, oralarda görev yapacak hâkim, savcı ve onların boşaltacağı yere atanacak hâkim, savcı sayımız ve onların nitelikleri nedeniyle ilk etapta 7 tanesini faaliyete geçirdik, Trabzon bölge adliye mahkemesini ikinci etapta faaliyete geçireceğiz. Yani, büyük bir ihtimalle 2017 kararnamesinde bir kısmını, 2018 döneminde de bir kısmını faaliyete geçirerek 15’i tamamlayacağız. Benim kanaatim ileride bu 30 büyükşehre de yayılacaktır çünkü istinafin tam hizmet edebilmesi için yargılamanın yapıldığı yerlere daha yakın olmasında fayda var. İleride bunu daha da yaygınlaştıracamız ama ilk etapta 15 yerin bir kısmını 2017’de, bir kısmını 2018’de faaliyete geçireceğiz. Trabzon’u birinci halkada inşallah faaliyete geçireceğiz.

HALUK PEKŞEN (Trabzon) – Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Evet, peki, teşekkür ediyorum.

Buyurun Murat Bey.

MURAT EMİR (Ankara) – Teşekkür ederim.

Sayın Başkanım, bu maddede de yine bu yasa tasarısının niyetinin sorgulanması gerektiğini düşünüyorum ben. On dört yıllık bir iktidarla karşı karşıyayız ve bu iktidarın -saymakla da güçlük çekiyoruz bazen ama- zannediyorum 5’inci yapboz kanunu yargıyla ilgili olarak.

NECATİ YILMAZ (Ankara) – 6’ncı.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Adalet.Kom.

Tarih : 17/06/2016 Saat :

Kayıt: Adalet Kom. Stenograf :

Uzman : Sayfa: 60

MURAT EMİR (Ankara) – 6’ncı mı?

BAŞKAN – 4, 4.

MURAT EMİR (Ankara) – 4’üncü mü?

BAŞKAN – Yapboz değil ya. Birisi girişimde kaldı, 4’üncü.

MURAT EMİR (Ankara) – Saymakta bile güçlük çekiyoruz gördüğünüz gibi.

Sonuçta, geldiğimiz noktada yine yargıya güven yok. Bağımsız yargının olduğunu veya iyi yolda olduğumuzu söyleyebilecek burada hiçbir sayın milletvekili olmadığını üzülerken tespit etmiş oluyoruz. Ve yine de yanlış bir yolla yargının tekrar bir kaosa sürüklenmesinin önünü açtığımız görülüyor.

Şimdi, burada bu iktidarın, özellikle yargıyı nasıl bu hâle getirdiğinin özeleştirisini yapması gerekiyor. Çünkü bu özeleştirilmeden bugün yapılacak her şey boşunadır. Bazen söylüyoruz, diyoruz ki: “Evet, burada bizim belli bir yapıyı ve kabullenemeyeceğimiz bir yapıyı tasfiye etme niyetimiz var.” deniyor ama bazen de bu söylenmiyor, işte gerekçe, istinaf mahkemelerinin kurulacağı ve dolayısıyla Danıştayın iş yükünün azalacağı şeklinde. Ancak şunu da ben anlamakta güçlük çekiyorum ve soruyorum: Şimdi, hazır elinizde bir Danıştayınız var, elinizde Yargıtayınız var, zaten anayasal hâkimlik teminatı gerekleri dolayısıyla bunların aynı özlük haklarıyla çalıştırılacağını da zaten yasaya koyuyorsunuz mecburen. Şimdi, şu hâlde bu yasanın sonuçları görülmeden yani Yargıtayınızda, Danıştayınızda dava sayılarının nasıl azalacağını tespit etmeden, burada bir rahatlama sağlamadan buradaki yargıçları bir şekilde istinaf mahkemelerine yönlendirmek veya emekliliğe zorlamanın anlamı nedir? Burada bence niyetin iyi okunması lazım. Bu niyet niye iyi okunmalı? Doğru yola girmek için okunmalı. Bakın, yanlış bir yol yapıyor, yüksek yargıda bağımsız çalışmayan, taraflı davranan yargıçlar varsa bunlarla ilgili yeteri kadar elimizde hükümler var, bunların işletilmesi lazım ve bunlarla da doğru bir yolda gidilmesi lazım. Bu nedenle de bu düzenlemeyi sakıncalı bulduğumuzu bir kere daha ifade ediyoruz.

BAŞKAN – Evet, teşekkür ediyorum.

Buyurun Şenal Hanım.

ŞENAL SARIHAN (Ankara) – Teşekkür ediyorum.

Birbirimize yakın fikirler ifade ettiğimiz farkındayım ancak aklın yolu da bir, gereksinimlerin yolu da bir. Akıl genellikle ihtiyaçlara göre yürütülür biliyorsunuz. Şimdi burada asıl sorun, varsayalım ki siz gerçekten yargıçları değiştirme istediğinizdir. Fakat bundan daha önemli olan nokta adaletin sağlanmasıdır, bir adalet işlemi yapılmaktadır ve biz adaletin sağlanmasıyla da görevliyiz burada milletvekilleri olarak da kanun yapıcı yanımızla.

Hepimiz, bilemiyorum aramızda çok sayıda avukat arkadaşımız vardır, ben de o meslekten geliyorum, siz de oradan geliyorsunuz, burada en önemli sorunlardan birinin Yargıtaydaki iş yükü olduğunu ve bu sebeple adaletin çok geciktiğini... Ve yine hepimizin söylediği bir kavram vardır, “Geciken adalet, adalet değildir.” diye, böyle bir bilinç içindeyiz. Yani son derece birikmiş iş yükü var Yargıtayda, gerek hukuk alanında gerekse ceza alanında.

Şimdi, bizim 7.11.2015 tarihi itibarıyla istinaf mahkemelerine geçecek olmamız, aslında oradaki iş yükünün hızla çözülmesi konusunda yeni önlemlere gereksinim göstermektedir. Bu sebeple de sayı azaltmanın hukuka, adalete herhangi bir katkısı, herhangi bir yararı olmayacaktır, bu noktadan bakmak gerekir. Bizim adaleti sağlarken hangi yararı gözettiğimiz açıktır. Elbette kamu yararadır ama o kamuyu ayakta tutan bireydir. Bireyin hak ve adalet duygusunu tatmin etmektir. Bu sebeple bu sayının azaltılmış olması, oraya atılmış olan, beklemekte olan... Tam da gerçek durum budur değil mi? Çuvallarla beklemektedir adalet o kapılarda, bunu daha da geciktirecektir.

Bu yanı sıra ben de bu düzenlemenin değiştirilmesi gerektiği ya da kaldırılması gerektiği konusundaki düşüncemi paylaşmak istedim. Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Şenal Hanım, sağ olun.

ZEYNEL EMRE (İstanbul) – Şimdi kısa bir şey söyleyeceğim, Sayın Başkan bakın tek madde, 16’ncı madde tek bir satırdan oluşuyor ama uzun uzun tartışılabilir. Aslında bunun nedenini ben size söyleyeyim, ona göre bir yol haritası çizmek lazım. Komisyon çalışmalarında siz genelde bize bir hafta, on gün, on beş gün önceden neyse gönderirdiniz, insanlar detaylı çalışır analiz ederdi, neyi söyleyip söylemeyeceğine de ona göre karar verirdi.

BAŞKAN – Öyle yaptım zaten.

ZEYNEL EMRE (İstanbul) – Şimdi, Salı günü geldi, perşembe, hızlı gidiyor ve böylesine önemli bir yasanın bu kadar hızlı ilerlemesi düşünülünce hem kamuoyunda hem partide hem de bütün arkadaşlarda bir hassasiyet olduğu için fazlaca söz alıp konuşulabiliyor. Bakın, bundan da şöyle bir şey hissediyorum: Hem bu nedenle Komisyondaki arkadaşlar da yoruluyor. Evet, yasadaki kaynaklı bir hakkı kullanıyor herkes ama bence zaten 10.30’da başlayan bir toplantı yani bunda bu kadar gaza basıp son sürat gitmenin bir anlamı yok. Dolayısıyla, yola gidecek de bir sürü arkadaşımız var. Bence burada bırakıp devam edebiliriz sonra yine. Yani zaten şu ana kadar... Bu kaç senelik süreç, birdenbire belli yapılar bir yerlerde kümelenmedi. Hani bir üç beş gün daha beklerle orada, bir şey olmaz diye düşünüyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Şimdi, bir defa buradaki avukatların kendi iş alanlarını, Yargıtayı, Danıştayı en iyi bildikleri alan olduğunu farz etmek lazım. Bu kendinize haksızlık. İki, ben gerçekten bana ileride gündeme alınması olası teklifleri, tasarıları çok erkenden gönderiyorum, hatta bilgi

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Adalet.Kom.

Tarih : 17/06/2016 Saat :

Kayıt: Adalet Kom. Stenograf :

Uzman : Sayfa: 61

notuyla olmasa bile mukayeseli metinlerle gönderiyorum. Anayasa Komisyonunun öyle bir şey yaptığını zannetmiyorum. İç Tüzük'ün ilgili kurallarına yani 36 ve 26'ncı maddesindeki kurallara göre uygun davrandım, keşke uzun bir zaman olsaydı.

Dilimiz çok zengin, Türkçeyi de çok güzel kullanıyorsunuz. Sürüyle insanların tamlanan veya tamlayan ilişki içerisinde olmadığını, olmaması gerektiğini düşünüyorum. Burada "birçok arkadaşımız" demek "bir sürü arkadaşımız"dan zannediyorum daha zarif olur.

Teşekkür ediyorum.

Dinlendireyim böyle biraz Zeynelciğim yoruluyoruz.

ZEYNEL EMRE (İstanbul) – İsterseniz konu üzerinde de konuşabilirim?

BAŞKAN - Yok yok, latifeler cevap verilmeyince anlam taşır. Yok yok, tartışma değil, bu tam zarif bir geçiş, paralel bir uçak uçuşu. Biz yanlışlıkla düşürdük onu, yoksa Ankara merkezine uçuş yoktur.

Önergeyi okutuyorum:

Adalet Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan 1/726 esas sayılı Danıştay Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı'nın 16'ncı maddesinin tasarı metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Cemal Okan Yüksel
Eskişehir

Necati Yılmaz
Ankara
Mehmet Gökdağ
Gaziantep

Zeynel Emre
İstanbul

Gerekçe:

Tasarı, yargı erkini yürütmenin şekillendirmesini amaçlayan bir sistematikte hazırlanmıştır. Siyasi iktidarın yargıya ilişkin önceki dönemlerde çıkardığı diğer yasal düzenlemelerle birlikte değerlendirildiğinde, tasarının gerçek amacının yürütmenin yargıya müdahalesini sağlamaya yönelik olduğu daha somut bir şekilde ortaya çıkmaktadır. Bu doğrultuda, Anayasa'ya da açıkça aykırı düzenlemeler içeren maddenin tasarı metninden çıkarılması öngörülmüştür.

Adalet Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan 1/726 esas sayılı Danıştay Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı'nın 16'ncı maddesinin tasarıdan çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Bedia Özgökçe Ertan
Van

Gerekçe:

Tasarıya göre Yargıtay dairelerinin azaltılması yoluna gidilmiştir. Bölge adliye mahkemelerinin faaliyete geçeceği ve iş yükünün azalacağı gerekçe olarak gösterilmiştir. Ancak bölge adliye mahkemelerinin pratikte işleyişi gözlemlenmeden, alalece kanun değişikliğine gidilmesi yerinde değildir. Yürütmenin, ihtiyaçları göz önünde bulundurmadan yargı kurumlarını dilediği zaman, dilediği şekilde değiştirmesi hukuk devleti ilkesi ile bağdaşmamaktadır. Keyfi düzenlemeler Anayasa'ya aykırılık teşkil ettiğinden iş bu maddenin de tasarıdan çıkartılması gerekmektedir.

BAŞKAN – Sonuçları özdeş, bağlantıları güçlü iki önergeyi birleştirerek bileşik önerge olarak oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Maddeyi oylarınıza arz ediyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

Diğer maddeyi okutuyorum:

MADDE 17- 2797 sayılı Kanunun 8 inci maddesine birinci fıkrasından sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

"Bu Kanun ve diğer kanunlara göre yapılacak seçimlerde Yargıtay Büyük Genel Kurulu üye tam sayısının hesabında; görev süresinin dolması, ölüm, emeklilik veya istifa gibi nedenlerle boş olan üyelikler dikkate alınmaz."

BAŞKAN – Değiştirme varmış, neyse okuyalım.

Adalet Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan 1/726 esas sayılı Danıştay Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı'nın 17'nci maddesinin tasarı metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Cemal Okan Yüksel
Eskişehir

Necati Yılmaz
Ankara
Zeynel Emre
İstanbul

Mehmet Gökdağ
Gaziantep

Gerekçe:

Tasarı, yargı erkini yürütmenin şekillendirmesini amaçlayan bir sistematikte hazırlanmıştır. Siyasi iktidarın yargıya ilişkin önceki dönemlerde çıkardığı diğer yasal düzenlemelerle birlikte değerlendirildiğinde, tasarının gerçek amacının yürütmenin yargıya müdahalesini sağlamaya yönelik olduğu daha somut bir şekilde ortaya çıkmaktadır. Bu doğrultuda Anayasaya da açıkça aykırı düzenlemeler içeren maddenin tasarı metninden çıkarılması öngörülmüştür.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Adalet.Kom.

Tarih : 17/06/2016

Saat :

Kayıt: Adalet Kom. Stenograf :

Uzman : Sayfa: 62

Adalet Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan 1/726 esas sayılı Danıştay Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı'nın 17'nci maddesinin tasarıdan çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Bedia Özgökçe Ertan
Van

Gerekçe:

Yargıtay Büyük Genel Kurulunca üye tam sayısı esas alınarak yapılan seçimlerde ölüm, emeklilik veya istifa gibi hâllerde boşalan üyeliklerin de hesaba katılması, demokratik işleyiş ve temsiliyetin tam olarak yansıtılması için gerekli ve yerinde düzenlemelerdir. Yargılama faaliyetlerinin uzamasını, seçim gündeminin uzun sürmesine indirmek, yerinde ve objektif bir değerlendirme değildir.

BAŞKAN – Evet. Bağlantılı iki önergeyi birleştirerek...

ADALET BAKANI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) – Sayın Başkanım, bir izin olur mu?

BAŞKAN – Evet.

ADALET BAKANI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) – Şimdi, ben demin çıkarma önergesi dedim. Bizim buradaki önerdiğimiz şey bir değişiklik önergesi ama bu madde çıkıyor, başka bir şey geliyor. O yüzden, eksik bilgi verdim, düzeltmek istiyorum, yanlış olmasın.

BAŞKAN – Biliyorum, farkına vardım.

Evet, bunun yerine başka bir madde mi ikame ediyorsunuz?

ADALET BAKANI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) – Evet, evet.

HAKKI KÖYLÜ (Kastamonu) – Önergede başka şeyler konulmuş.

BAŞKAN – Evet, anladım ama yani yeter sayının hesabı çıkıyor, tamam, peki.

Bileşik önergeyi oylarınıza arz ediyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Bileşik önerge kabul edilmemiştir.

Adalet Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan 1/726 esas sayılı Danıştay Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı'nın çerçeveye 17'nci maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Serap Yaşar
İstanbul

"MADDE 17- 2797 sayılı Kanunun 7 nci maddesinin ikinci fıkrasında yer alan "beş" ibaresi "üç", "beşten" ibaresi "üçten", "daire sayısının en az iki katı" ibaresi "her daireden en az bir" şeklinde değiştirilmiş ve maddenin üçüncü fıkrasında yer alan "ve başkanlarının katıldığı dairelerden bir, katılmadığı dairelerden iki üyenin" ibaresi yürürlükten kaldırılmıştır."

Gerekçe:

Tasarıyla, Yargıtayın üye sayısının kanunun yürürlüğe girdiği tarihte üç yüze ve boşalan her iki üyelik için bir üye seçimi yapılmak suretiyle tedricen iki yüze indirilmesi ve bu durumun her dairede sadece bir heyetin çalışmasına imkân sağlaması nedeniyle, Hukuk Genel Kurulu veya Ceza Genel Kurulunun toplantı günlerinde dairelerin heyet oluşturabilmesi için anılan kurullara katılacak üye sayıları yeniden belirlenmektedir.

BAŞKAN – Ekrem Bey, bizim mukayeseli metnimiz var. İşlenmiş şekilde bu arada yazdırırsanız bunu; hangi maddede, ne beş, ne oldu ne olmadı; işlenmiş şekilde dağıtayım, ben oylamayı biraz erteliyorum. İşlenmiş şekil var mı?

ADALET BAKANI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) – Var.

ADALET BAKANLIĞI KANUNLAR GENEL MÜDÜRÜ EKREM ÇETİNTÜRK – Var.

BAŞKAN – Var mı? Onu da dağıtalım. Okuyun o zaman, dinleyelim biz. Oradan okuyun veya bize verin, okuyalım.

ADALET BAKANI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) – Vuslat Bey bir bilgi versin.

BAŞKAN – Bilgi alınız da metin okuyalım.

Şu örneği çoğaltalım, arkadaşlar baksın, aydınlanma... Çoğaltalım.

Tamam, diğer maddeye geçiyoruz.

NECATİ YILMAZ (Ankara) – Görüşmeden mi diğer maddeye geçeceğiz?

MEHMET GÖKDAĞ (Gaziantep) – Oylamadık ama.

BAŞKAN – Önergedeyiz, önergede.

MURAT GÖKTÜRK (Nevşehir) – Önerge çünkü başka bir maddeyle ilgili oldu.

ADALET BAKANI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) – Dağıtsınlar, sonra görüşelim.

MURAT GÖKTÜRK (Nevşehir) – Ondan sonra tekrar bunu görüşelim.

YARGITAY 13. CEZA DAİRESİ BAŞKANI VUSLAT DİRİM – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Evet, izah edin, buyurun.

ADALET BAKANI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) – İzniniz olursa Vuslat Bey bir izah etsin.

BAŞKAN – Vuslat Bey, buyurun.

YARGITAY 13. CEZA DAİRESİ BAŞKANI VUSLAT DİRİM – Sayın Başkanım, yüksek heyetinizi tekrar saygıyla selamlıyorum.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Adalet.Kom.

Tarih : 17/06/2016 Saat :

Kayıt: Adalet Kom. Stenograf :

Uzman : Sayfa: 63

Şimdi, mevcut hâliyle, bizim 8'inci maddeye göre hukuk ve ceza genel kurullarımız en az 47 kişiyle toplanıyor. Her daireden ikişer kişi... Şu anda bizde 23 hukuk, 23 ceza dairesi var malumunuz, bir de başkan olmak üzere 47 kişi. Bu tasarıyla, üç yıl sonunda on ikişer hukuk dairesine dönüşecek ve her dairede de başkan dâhil 5 kişi; başkan ve 5 üyeden olmak üzere 6 kişi hesabıyla daire sayılarının oluşturulması düşünülüyor. Bizim, malumunuz, asıl içtihat oluşumu hukuk ve ceza genel kurullarında. Bu kurullarda şu anda, Hukuk Genel Kurulunda 4.320 dosya inceleme beklemektedir, Ceza Genel Kurulunda ise 2.241 tane dosya inceleme için sıra beklemektedir. Bunların yaklaşık yarısı ceza daireleri bakımından direnme yoluyla gelendir, yarısı da başsavcılığın itirazıdır.

Şimdi, bizim Ceza Genel Kurulunda dosya inceleme kapasitemiz, şu anki sisteme göre yılda 500 dosyayı karara bağlayabiliyoruz. Çünkü, kalabalık bir kurul ve incelenen konular itibarıyla daha fazla dosyayı inceleme şansımız yok. Akademisyenlerle öteden beri yaptığımız görüşmelerden çıkan 47 kişilik kurulla aslında sağlıklı bir müzakere yapılması mümkün değil. Bu kurulların sayısının azaltılması öteden beri düşüncemizdi. Ancak, bu yasayla dairelerin şimdi olduğu gibi iki heyetle değil tek heyetle çalışması esası benimseniyor. Yani, bizim beş heyetli müzakere veya duruşma yapmamız gerekiyor, aynı zamanda Genel Kurula da üye vermemiz gerekiyor. Bu durumda bizim Genel Kurul faaliyetlerini sağlıklı yürütebilmemiz de sayısal açıdan mümkün değil. Genel Kurul yapıldığı zaman heyet yapılamaması gibi bir durum söz konusu olacaktır. Hem sağlıklı görüşme yapılabilmesi hem de gerektiğinde duruşma ve müzakerelerin sağlıklı yürütülebilmesi için kurula katılan üye sayısının her daire başına 2'den 1'e indirilmesine ilişkin bir önerge bu. Bunun hem işin işleyişi hem de sayısal bakımdan gerekli olduğunu düşünüyoruz.

Arz ederim.

BAŞKAN – Muhammet, Ekrem Bey'le siz geçin, bir yürürlükteki metin...

YASAMA UZMANI MUHAMMET ÖZ – Varmış Başkanım, zaten var.

BAŞKAN – Üçü yok. Bakın, arkadaşlar...

YASAMA UZMANI MUHAMMET ÖZ – Dağıtıyorlar Başkanım.

BAŞKAN – Öyle mi? Şöyle mi Ekrem: Yürürlükteki metin var.

ADALET BAKANLIĞI KANUNLAR GENEL MÜDÜRÜ EKREM ÇETİNTÜRK – Tabii, tabii, var, var.

BAŞKAN – Önerge var, işlenmiş şekli var.

ADALET BAKANLIĞI KANUNLAR GENEL MÜDÜRÜ EKREM ÇETİNTÜRK – Tabii ki efendim.

BAŞKAN – Tamam o zaman. Bunu atlayalım, geç öbür tarafa.

ADALET BAKANI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) – Dağıtılıyor.

BAŞKAN – Ya geleceğim, orada bir kaygımız yok Bekirciğim. Okusunlar arkadaşlar, mukayese etsinler gözleriyle.

18'inci maddeyi okutuyorum:

“MADDE 18- 2797 sayılı Kanun'un 3 üncü maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

Yargıtayın temyiz mercii olarak görevi, bir hukuk kuralının uygulanmaması veya yanlış uygulanması şeklinde ortaya çıkan hukuka aykırılıkların denetimini yapmakla sınırlıdır.”

BAŞKAN – Sayın Bakanım, bu, Yargıtayın tarihî gelişimine ve bu tür bir sorunun yaşanmamışlığı gerçeğine aykırı. Bu, yerindeliğe ilgili idari yargıda yaşadığımız riske analogi yoluyla, benzetme yoluyla -koşulları gözetilmeksizin- üretilen yapay bir madde. Ben bu maddenin... Temyizimiz bakımından, Yargıtay gelenekleri bakımından zaten belli temyiz nedenleri. Gördüğü işler bakımından da Yargıtayın yerindelik denetimini yapan bir idari denetim fonksiyonu yok. Yargıtay ne buyurur bu konuda, bilemiyorum. Hukuk bölümü ne buyurur? Böyle bir kurala ihtiyaç var mı?

MURAT GÖKTÜRK (Nevşehir) – Yanlış tabii.

BAŞKAN – Evet, kesin, çok yanlış. Yani, tarihî gelişim sürecine ve Yargıtaya saygısızlık olur. Danıştayın ya, Danıştayın problemi.

Var mı başka?

Buyurun.

YARGITAY 13. CEZA DAİRESİ BAŞKANI VUSLAT DİRİM – Efendim, şimdi, esasen, Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunu'nun 288'inci maddesinin...

BAŞKAN – Hukuk Muhakemelerinde de var aynısı.

YARGITAY 13. CEZA DAİRESİ BAŞKANI VUSLAT DİRİM – ...Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun da ilgili maddesinde mevcut hükmün pekiştirilmesi amacıyla getirildiği söyleniyor. Takdir yüce Meclisin.

BAŞKAN – Bakın, sınır var zaten, hukuk incelemesi yapıyor. Danıştayda niye onu yapıyoruz? Yerindelik incelemesi yapıyor, jüristokrasiye yol açıyor yani yargının iktidar alanına taşmasına yol açıyor. Yargıtayda böyle bir sorun yok Bekir Bey.

ADALET BAKANI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Evet.

ADALET BAKANI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) – Sayın Başkan, sabah da izah ettim.

BAŞKAN – Onu biliyorum.

ADALET BAKANI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) – Esasında, bu düzenleme, bugüne kadar vaka denetimi de yapan Yargıtaya bundan sonra vaka denetimi yapmaması konusunda sadece bir farkındalık yaratıyor. Yoksa, ceza muhakemesi Kanunu'nun 288'inci maddesinin (2)'inci fıkrası “Bir hukuk kuralının uygulanmaması veya yanlış uygulanması hukuka aykırılıktır.” diye temyiz gerekçelerini izah ederken söylüyor. Bu onu tekrar ediyor. Koyuşumuzun nedeni, artık istinaf uygulaması var, Yargıtay bundan sonra

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Adalet.Kom.

Tarih : 17/06/2016 Saat :

Kayıt: Adalet Kom. Stenograf :

Uzman : Sayfa: 64

vaka denetimi yapmayacak. Bunu izah etmek, bugüne kadar vaka denetimi yapma konusunda oluşan gelenekleri artık bir tarafa bırakın demek adına buraya koyduk, bu maksatla.

BAŞKAN – Bu onu sağlamaz, burada bakın, hukuki denetim delilleri denetlemek de hukuki denetimdir.

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Sonradan bir delil sunamıyor musunuz, ek delil sunamaz mıyız?

BAŞKAN – Yok, yok, burada benim ve Yargıtayın tarihi gelişimi bakımından... Ha, şöyle yazabilirsiniz, Yargıtay artık bir içtihat mahkemesidir diye bir tanım normu koyabiliriz, takdir sizin. Ben sadece beyan ediyorum, zenginlik bakımından, ben uyarıyorum.

Evet, önergeyi okuyalım...

MEHMET GÖKDAĞ (Gaziantep) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun Mehmet Bey.

MEHMET GÖKDAĞ (Gaziantep) – Aslında sizin de işaret ettiğiniz konuları ben de dile getirmek istemişim. Gerçekten bu eklenen fıkraya gerek var mı? Bize göre gerek yok. Eklenmesi yüksek mahkemeye gerçekten çekidüzen verme anlamına gelen, aslında öyle bir kastı olmayabilir ama sen şöyle şöyle sınırdasın, şu kadarına bakacaksın, şu kadarını yapmayacaksın gibi talimat anlamına gelen bir fıkra. Bunun olmasının gerekliliğine inanmıyoruz. Aslında bu konuda Türkiye Barolar Birliğinden arkadaşlarımızın da görüşünü almak isterim. Yargıtaydan arkadaşımız Sayın Hâkim Bey verdi o görüşü ama Yargıtay hâkimimizin... Sadece takdir mahkemenindir, aslında böyle bir gerekçeyle gelmiş, kendisi de çok böyle gerekçesine inanmışlık tavrı da sergilemedi.

YARGITAY 13. CEZA DAİRESİ BAŞKANI VUSLAT DİRİM – Sayın Başkanım, burada efendim Yargıtayımızın Başkanlar Kurulunda oluşan kurumsal dönüşümü belirttiğim için... Yani benim tabii, elbette kişisel görüşüm var ama Başkanlar Kurulunda görüşülürken buna ciddi bir tepki gelmedi, daha doğrusu hiç bu maddede sakınca görülmedi, konuşulmadı, o nedenle ben burada ilave kendi görüşümü beyan etsem kurumu temsil etmeyen bir görüşü beyan etmiş olacağım...

BAŞKAN – Peki.

MEHMET GÖKDAĞ (Gaziantep) – Hayır, yani kurumsal böyle bir maddenin gerekliliğine de işaret etti mi Başkanlar Kurulu, böyle bir madde gerekli mi yani?

YARGITAY 13. CEZA DAİRESİ BAŞKANI VUSLAT DİRİM – Efendim, Başkanlar Kurulu toplantığında efendim bu maddenin CMK ve HMK'nın bir tekrarı olduğu yolunda cılız bir konuşma geçti, onun dışında başka bir şey geçmedi.

MEHMET GÖKDAĞ (Gaziantep) – Aynen böyle Sevgili Başkanım. Tamam, devam edeyim, aynen böyle. İşte tekrar için cılız bir görüş, tekrar için cılız bir görüşün burada ne işi var?

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ TEMSİLCİSİ AV EKİM ERGÜN – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun Ekin Bey.

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ TEMSİLCİSİ AV. EKİM ERGÜN – Esasen işlevsiz bir hüküm olarak gözüküyor bu. Var olanların bir tekrarı niteliğinde ancak şu var, bir kanun değişikliğine bu konulunca acaba yasa koyucu bize ne demek istedi diye biz bir şeyler atfetmeye çalışacağız buna ve sıkıntılı bulamıyoruz da, gereksiz diye düşünüyoruz.

BAŞKAN – Peki efendim.

Önergeleri okutuyorum:

Adalet Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan 1/726 esas sayılı Danıştay Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı'nın 18'inci maddesinin tasarı metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Cemal Okan Yüksel
Eskişehir

Necati Yılmaz
Ankara

Zeynel Emre
İstanbul

Mehmet Gökdağ
Gaziantep

Gerekçe:

Tasarı, yargı erkini yürütmenin şekillendirmesini amaçlayan bir sistematikte hazırlanmıştır. Siyasi iktidarın yargıya ilişkin önceki dönemlerde çıkardığı diğer yasal düzenlemelerle birlikte değerlendirildiğinde tasarının gerçek amacının, yürütmenin yargıya müdahalesini sağlamaya yönelik olduğu daha somut bir şekilde ortaya çıkmaktadır. Bu doğrultuda Anayasa'ya da açıkça aykırı düzenlemeler içeren maddenin tasarı metninden çıkarılması öngörülmüştür.

Adalet Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan 1/726 esas sayılı Danıştay Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı'nın 18'inci maddesinin tasarıdan çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Bedia Özgökçe Ertan
Van

Gerekçe:

Yargıtayın görev alanının bu denli sınırlandırılması Yargıtaydan beklenen amacın önüne geçmektedir. Bu düzenlemeye neden ihtiyaç duyulduğunun da izah edilmesi gerekmektedir. İstinaf kanun yoluyla Yargıtayın iş yükünü azaltabilir, bu denli bir sınırlama getirmek Yargıtayı içtihat mercisi yapmaktan alıkoyacaktır. Kaldı ki sadece hukuka uygunluk denetimi yapmak gibi görevler Anayasa Mahkemesinin görevi olup Yargıtayın kuruluş amaç ve maksadına uygun da değildir.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Adalet.Kom.

Tarih : 17/06/2016

Saat :

Kayıt: Adalet Kom. Stenograf :

Uzman : Sayfa: 65

BAŞKAN – Serap Hanım, sizin önermeniz yok mu, metinden çıkarma önergesi yok mu?

MURAT GÖKTÜRK (Nevşehir) – Yok, yok.

BAŞKAN – Peki, yahu muhalefetin iradesine tabi oluyoruz, tabi Komisyon durumuna geçiyoruz.

Peki, efendim önermeleri birleştiriyorum.

CEMAL OKAN YÜKSEL (Eskişehir) – CHP’ninki olsun ağabey, kabul edelim ya.

BAŞKAN – Burada adil olmak lazım. Bakın, Şenal Hanım bir kriter koydu. Yasama işlemlerinde de adil olmak lazım, özdeş.

Efendim, Bakanım ne buyururlar?

ADALET BAKANI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) – Sayın Başkanım, gerekçelere katılmıyorum çünkü bu gerekçeler bize göre doğru gerekçeler değil, gerekçeye katılmamakla beraber takdire bırakıyorum.

BAŞKAN – Evet, teşekkür ediyorum.

Bu ihtirazi kayıt içerisinde gerekçe farklı şekilde ifade edilmeli. Zannediyorum dile getirdiğimiz, benim dile getirdiğim sebepler içerisinde Bakanım çok nazik bir şekilde Genel Kurulun takdirine bıraktılar.

Genel Kurulun takdirine bırakılan, gerekçesine katılmayan -önemli olan da sonuçtur- metinden çıkarma bileşik önermesini oylarınıza arz ediyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Evet, oy birliğiyle kabul edilmiştir.

Artık oylayacağımız madde kalmadı, öbür maddeye, mukayesesini dağıttığım maddeyi okuyun.

Arkadaşlar, burada bir ihtiyaç olduğu ortaya çıktı, önergeyi de dağıttım, bundan evvel oylamadım, önergeyi oylarınıza sunuyorum...

Yeter sayıyla ilgili önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir, problem yok.

YASAMA UZMANI TANER GEÇMEZ – Başkanım, maddeyi oylamadınız.

BAŞKAN – Neyi?

YASAMA UZMANI TANER GEÇMEZ - 17’nci maddeyi.

BAŞKAN – Yahu maddeyi...

YASAMA UZMANI TANER GEÇMEZ – Başkanım, 18’i çıkarttık, şimdi 17’nin önermesini oyladık, dolayısıyla maddeyi de oylayacağız.

BAŞKAN – Sevgili kardeşim, maddeyi oylamadık, maddeyi değiştiriyor, ortadan kaldırıyor, neyi oylayacağım ben?

YASAMA UZMANI TANER GEÇMEZ – Başkanım, 18’i çıkarttık, biz 17’ye geri döndük, 17’nin önermesini oyladık, 17’yi oylamanız gerekiyor.

BAŞKAN – O 17’nin önergesi bir ihdas önergesi, ihdas önergesi, önergenin kendisi maddedir.

YASAMA UZMANI TANER GEÇMEZ – İhdas değil ama o şimdi çerçeve olduğu için.

BAŞKAN – Yahu çerçeve desin, o özünde muvazaa... Şimdi, arkadaşlarımız teklif veriyor tasarı ama burada madde ihdas edildi, madde ihdas edilmiştir, koyuyoruz, tamam mı arkadaşım?

Kabul edilmiştir diyelim mi arkadaşlar bu şekilde?

Tamam, tamam.

Maddeyi okutuyorum:

MADDE 19- 2797 sayılı Kanunun 29 uncu maddesine birinci fıkrasından sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkralar eklenmiştir.

"Yargıtay üyeleri oniki yıl için seçilir. Bir kimse iki defa Yargıtay üyesi seçilemez.

Görev süresi sona erenler, Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulu Genel Kurulu tarafından adli yargıda sınıf ve derecelerine uygun bir göreve atanır.

Üçüncü fıkra uyarınca atananlar, Yargıtay üyelerine sağlanan her türlü aylık, ödenek, zam ve tazminatlar ile diğer mali ve sosyal hakları almaya devam ederler. Görevi sona eren üyelerin Yargıtayla ilişkileri kesilir; ancak atamaları gerçekleşinceye kadar, özlük hakları Yargıtay tarafından karşılanmaya devam olunur."

BAŞKAN – Önergeyi okuyalım...

CEMAL OKAN YÜKSEL (Eskişehir) - Başkanım...

BAŞKAN – Evet, buyurun.

CEMAL OKAN YÜKSEL (Eskişehir) - Efendim, Danıştayla ilgili aynı düzenlemeye havi bir maddede görüşlerimizi açıklamıştım ama kısaca...

BAŞKAN – Bak, kısaca buraya aktarıyorsun. İzafe yoluyla tekrarlıyoruz, anladım, geleceğe aktarma yoluyla tekrarlıyoruz.

CEMAL OKAN YÜKSEL (Eskişehir) - Başkanım yani...

BAŞKAN – Tamam ya, konuş.

CEMAL OKAN YÜKSEL (Eskişehir) - Tutanaktan aynen aktarma mümkün olsa tutanaklara geçmesi bakımından yapardım ama...

BAŞKAN – Bu zaten o, aktarmadan aktarma.

CEMAL OKAN YÜKSEL (Eskişehir) - Çok kısaca, vücut dilinizden kısa konuşmamı istediğiniz anlaşılıyor. Tekrar ediyorum, Anayasa’nın 13’üncü maddesine aykırı bir düzenleme şu açıdan: Mevcut üyelikleri devam eden ve bu kanun uyarınca da sıfırlandıktan sonra tekrar seçilecek üyelerin on iki yılla sınırlanması onların kazanılmış bir hakkının geleceği planlama imkânlarını ortadan kaldıran

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Adalet.Kom.

Tarih : 17/06/2016 Saat :

Kayıt: Adalet Kom. Stenograf :

Uzman : Sayfa: 66

bir düzenlemedir. Bu nedenle bu on iki yılla sınırlanma hususunun Anayasa'ya aykırı olması gerekçesiyle biz parti olarak buna karşıyız.

Teşekkür ederim efendim.

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyorum.

Evet, bakın, hemen oylatmadın, iki tane sözümüz var.

Buyurun Uğur Bey, Cerattepe...

UĞUR BAYRAKTUTAN (Artvin) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Önce usule ilişkin size bir şey soracağım. Bizim Anayasa Komisyonunda böyle bir uygulama yok, bazı maddeler oyla bazıları yüksek oyla kabul ediliyor, bunun uygulamada bir pratik sonucu olacak mı şimdi, onu merak ediyorum. Bazılarını oyla kabul ediyorsunuz, bazılarını yüksek oyla kabul ediyorsunuz.

BAŞKAN – Adalet Komisyonunun gizemlerine Anayasa Komisyonunun -çok da yoğun toplantı yok galiba- çok da dar olan uygulamasıyla erişmeniz mümkün değildir, bu konuda sır hakkımı kullanıyorum.

UĞUR BAYRAKTUTAN (Artvin) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan, yeterince aydınlandım.

Sayın Bakan dışarı çıktı herhâlde, ben Sayın Bakana soruyorum. Şimdi, burada 29'a eklenen (3)'üncü fıkra uyarınca "Atananlar Yargıtay üyelerine sağlanan her türlü aylık, ödenek, zam ve tazminat ile diğer mali ve sosyal hakları almaya devam ederler." diye bir madde devam ediyor. Şimdi, öğleden önceki oturumda mıydı, tam hatırlayamıyorum yani Anayasa Mahkemesi üyelerinin özlük hakları ve mali hakların verilisinde Danıştay ve Yargıtay üleriyle alakalı da bir iyileştirme talep edildi. Burada Yargıtay ve Danıştay temsil eden saygıdeğer üyeler de bunu memnuniyetle karşıladılar, biz de bunu destekliyoruz, onda bir sıkıntı yok. Şimdi, burada Sayın Bakan "Hazırlıklar devam ediyor." deyince kafama şu takıldı: Bu hazırlıkların devam etmesi gerçekten bir teknik gerekçe veya işte, buna ilişkin mali nedenlerden mi kaynaklanıyor? Yoksa, burada tasfiye edilecek olan 130 veya 140 civarında paralel yapının dışında görüldüğü kadarıyla 20-30 Yargıtay yüksek hâkimi de bu potanın dışında kalacak. O saikle midir, onu merak ediyorum.

BAŞKAN – Anayasa'da hüküm var yani 39'da hüküm var.

UĞUR BAYRAKTUTAN (Artvin) – Tamam yani ne demek istediğimi anladığınızı tahmin ediyorum Sayın Başkanım. Yani Sayın Bakan buna cevap verirse... Sadece onları cezalandırırken kurunun yanında yaş da yanıyor olayı var. Eğer böyle bir iyileştirme yapılacaksa bana göre eylül ayını falan beklememeli. Danıştayın ve Yargıtayın saygıdeğer üyeleri de bir an evvel bu konuda şey olmalı yani onlar için diyorum ben.

BAŞKAN – Pardon, onlara da uygulanmalı diyorsun.

Tamam, teşekkür ediyorum.

Buyurun Murat Bey.

MURAT EMİR (Ankara) – Sayın Başkanım, aslında haklılığınızı teslim etmek zorundayız. Biz Anayasa Komisyonu üyeleri olarak az çalıştığımız için sizin Adalet Komisyonunun gizemine ulaşamayacağımızı fark ettik, o yüzden de buradayız.

BAŞKAN – Az çalışmıyorsunuz, az toplantı yapıyorsunuz dedim ya, az çalıştınız demedim ya.

MURAT EMİR (Ankara) – Niye bu latifeyi yapıyorum? Aslında bu yasa tasarısının da bizce bir Anayasa değişiklik taslağı olarak gelmesi, bütün partilerin ortak aklıyla oluşturulması ve yargı bağımsızlığını hedef alan Anayasa değişiklik taslağının da öncelikle Anayasa Komisyonunda görüşülmesi gerektiğini düşünüyoruz. Biz de öylelikle daha çok katkı verme olanağı bulurduk ama neyse, burada da konuklarımız olarak katkı vermeye çalışıyoruz.

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, Adalet Komisyonunu ne kadar översek överim, ne kadar övünürsek övünelim yasama organının bir numaralı komisyonu... İç Tüzük'ümüzün zannediyorum 20 veya 26'ncı maddesidir, bilemiyorum, onun gerekçesindedir. Bakın, komisyonların görevi katiiyen maddelerde sayılmamıştır, 1973 tarihli İç Tüzük'ün gerekçesinde sayılmıştır. Anayasa hem bir kural komisyonudur hem temel norm komisyonudur. Onunla Adalet Komisyonunu mukayese etmek ne haddimize ama Adalet Komisyonunun fazla çalışması o Komisyonun üstünlüğü yoluyla ortadan kaldırılabilir bir gerçek de değildir.

Teşekkür ediyorum.

Buyurun.

MURAT EMİR (Ankara) – Şimdi, konunun özü ne? Anayasa 154 ve 155'te Danıştay ve Yargıtayın son fıkralarında hâkimlik teminatı esasları ve mahkemelerin bağımsızlığı ilkelerine göre kuruluşların, işleyişlerin ve üyelerin niteliği konusunda kanunla düzenleme yapılabilmesi söyleniyor. Ancak daha önce de burada ifade edildi, burada görev süresinin kanunla belirleneceğine dönük bir şey yok. Tabii, siz diyorsunuz ki: "Anayasa hukukunda alan geniştir, eğer sayılmadıysa..."

BAŞKAN – Yok, onun çok anlamlı bir teorik temeli vardı.

MURAT EMİR (Ankara) – Biliyorum, siz onu daha anlamlı söylersiniz.

Bizim iddiamız şu: Burada saymış kanun koyucu. Dolayısıyla, saydıktan sonra bizim saymadıklarını "Zaten bu alanı bize bırakmıştır, biz burayı da kanunla düzenleriz." deme şansımız ve hakkımız yoktur. Daha önce de söyledik, yine de tutanaklara geçirtmemiz gerekiyor: Burada Yargıtay ve Danıştay üyeliğini sadece hâkimlik teminatı yani 139 ve 140'taki maddelerle sınırlı tutamayız. Bunlar bir statüdür, seçilmişlerdir ve bunların kanun yoluyla, yetki gasbı yoluyla görev sürelerinin on iki yılla sınırlandırılması başta Anayasa'mız ve evrensel hukuk ilkelerine tamamen aykırıdır. Bu nedenle de yapılması düşünülen bu yasa tasarısı Anayasa'mıza açıkça aykırıdır.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Adalet.Kom.

Tarih : 17/06/2016 Saat :

Kayıt: Adalet Kom. Stenograf :

Uzman : Sayfa: 67

Ben sizinle kısaca bir de hâkimlerin statüsüne ilişkin Avrupa şartını paylaşmak isterim. Bakınız, diyor ki: “Mahkemede görevli bir hâkim prensip olarak başka bir mahkemeye veya başka bir göreve terfi yoluyla da olsa hür rızası olmadan atanamaz.” Bu prensibe istisna hâller ise bir disiplin soruşturması sonucunda yer değiştirme öngörülmüş olması, mahkeme sisteminde hukuka uygun bir değişikliğin yapılmış olması ve komşu bir mahkemede azami süresi yasaca sıkıca sınırlanmış olmak ve 1.4’te öngörülen düzenlemeye aykırı olmamak üzere geçici bir görevlendirme yapılmasıdır.” Bakın, buradaki incelik, hukuka uygun bir değişikliğin yapılmış olmasıdır. Bu değişiklik hukuka aykırı; niyet yönünden aykırı, usul yönünden aykırı ve Anayasa’da olmayan bir yetkiyi kullanıyoruz burada. O yüzden, bence bu tasarının baştan bir defa Anayasa Komisyonuna gelmesi gerekiyor. Biz de gizemlerinizi öğrenmek için buralara gelmek zorunda kalmayız.

Saygılar sunarım.

BAŞKAN – Bir latife söyledim Murat Bey, aynı latife üzerinde 3 defa yoğunlaşmış şekilde cevap kullandınız. Hâlbuki hiç cevap kullanmamalıydınız, o şakaydı, latife. Gizem olur mu ya?

Necati Bey, buyurun.

NECATİ YILMAZ (Ankara) – Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; tabii ki paralel bir şekilde Danıştaya ilişkin hükümleri değerlendirirken konuştuk çünkü benzer bir yansıma, benzer bir düzenleme Yargıtay için de söz konusu. Tabii, öncelikle rahatsızlık verici olan yön şu: İnsani koşulları zorlayarak çalışıyoruz ve aslında, bakarsanız, deminki bir olayın, bir maddenin kabulündeki durumu ayrı tutarsak iktidar asla katılımı, ortak çalışmayı benimsemek istemiyor.

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Demin iyileştirerek kabul ettik.

NECATİ YILMAZ (Ankara) – Demin kabul ettik, ben de ona hak verdim, keşke onu çoğaltabilsek, ben de onu olumlayarak konuşuyorum.

Yani burada bir temaşa, bir koşturmaca... Yani bu kadar önemliydi de bu yasalar bugüne kadar niye bekledi bunlar? Değilse bu şartlar niye bu kadar zorlanıyor? Ne yapılmaya çalışılıyor? “Biz her koşulda ve şartta istediğimizi yaparız.” Aslında bize yansıyan yanı budur bunun, başka bir şey yok. Yani “Biz her koşulda ve şartta dediğimizi yaparız.” anlayışı ince ince her olay üzerinden topluma anlatılmaya, kanıksatılmaya çalışılıyor ama bunlar doğru değil çünkü sürekli bu anlayışla yaptığınız şeyler geri dönüyor. Demin “4 müydü, 5 miydi?” diye söylediniz ama her ikisi de çoktur, bu kadar sürede çoktur ve daha şimdiden bu denli büyük tartışmaları davet eden, içinde barındıran bir çalışmanın üzerinde düşünme ihtiyacı dahi duymadan, kimseyi düşündürmeden, Barolar Birliğini, ilgili kuruluşları, işte dönüp baktığımızda konunun, yasanın muhatabı olan kurumları, onların özgürce kendini ifade etme süreçlerini yaratmadan bir yasayı çıkarmanın gayreti içerisindeyiz. Oysa ki bırakın Barolar Birliğini, barolar da konuşsaydı bunu, biz de kendi aramızda uzun uzun bunu konuşup tartışabilseydik. Vekillerimiz yargıçlarımızla sadece Gezi süreçlerinde değil, Gezi gündemleriyle değil, bu gündemlerle toplanıp bunları konuşabilselerdi ve yakın tarihte bir daha bunları konuşma ihtiyacı duymasaydık. Başka reformları, ihtiyaçları önümüze koysaydık olmaz mıydı? Çok iyi olurdu ve başka bir siyasal kültür oluşurdu.

Şimdi, burada sürdürdüğümüz çalışmada bir kez zahiri bir algı var, bâtni bir algı var; bir şey yapıyor muyuz gibi yapıyoruz, altında başka bir şey yapıyoruz. Biz de burada sizin tutumunuz karşısında madem öyle, sizi düşündürmek için uzun sürelerle konuşuyoruz.

BAŞKAN – Konuş kardeşim, engel yok ya.

NECATİ YILMAZ (Ankara) – Konuşacağız. Çünkü bu tarzlar da karşı tarzlarını yaratıyor. Biz de bu tarzda kendimizi geliştireceğiz, gittikçe bu yöntemi... Ama gerçekten de demokrasi dediğimiz şey böyle bir şey miydi? Yani bu anlamda, bu kurumsallıkların, yüz yılların birikiminin bu şekilde deforme, dejenere edilmesine ihtiyaç var mı? Yani biz neden böyle her konu üzerinden genel tartışmalar yapmaya ihtiyaç duyalım? Neden biz bunları konuşurken siz de biraz bunları düşünün isteyelim? Oysaki, her bir tartışmayı kendi içinde yapsak, her bir çalışmayı kendi içinde yapsak daha anlamlı olmaz mı?

Şimdi, siz konuştunuz, biz de sustuk. “Bizim iddiamız, tezimiz bu, diğerlerini yanıtlama ihtiyacımız da yok.” anlayışı yerine... Ya, arkadaşlar, bir şey söylüyoruz, diyoruz ki: Burada sonuçta bir statü hukuku var. Değilse sizin gerekçeleriniz ne? Biz de dinlemek istiyoruz. Bir şey dinlemedik, kimse bir şey konuşmuyor.

BAŞKAN – Konuştuk ya, olur mu ya, kaç defa konuştuk ya, Bakan Bey de konuştu.

NECATİ YILMAZ (Ankara) - Size şu kadarını söylüyorum: Burada 65 yaşına kadar görev yapacak bir yargıçlık gerçeğinden, statüsünden bahsediyoruz. Şimdi, burada ne diyor? “Yargıtay üyeleri on iki yıl için seçilir.” diyor. Yargıtay üyeleri zaten seçildi, görevdeler ve “Bir kimse iki defa Yargıtay üyesi seçilemez.” diyor. İşte şimdi ikinci defa seçiyorsunuz, seçilmiş bir daha seçiyorsunuz. Dediğiniz düzenleme kendisini naksediyor, kendisiyle çelişiyor, ikinci kez seçiyorsunuz. Oysa seçildi zaten bunlar ve on iki yıl için değil, 65 yaşına kadar seçildi.

ADALET BAKANI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) – Bu kalıcı madde, ayrı bir şey.

NECATİ YILMAZ (Ankara) – Efendim?

ADALET BAKANI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) – Kalıcı madde, kural koyuyoruz.

BAŞKAN – Bu sürekli madde, geçici madde değil ya.

NECATİ YILMAZ (Ankara) - Tamam, kalıcı madde. Ama, şunu söylüyoruz: Diğer yasa da anayasal düzenleme de kalıcıydı. Yani, dolayısıyla, anayasal düzenlemeyi yasayla ortadan kaldırıyoruz.

Keza bir şeyin daha altını çizmek isterim: Danıştay bahsinde konuştum. Yüksek yargının üyeleri bu görev sürelerinin sonrasında eğer tekrar yerel mahkemelerde, mahallî mahkemelerde görev yapacaklarsa bu süre onlar için bir tehdittir. Bu süre onların mahallî

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Adalet.Kom.

Tarih : 17/06/2016 Saat :

Kayıt: Adalet Kom. Stenograf :

Uzman : Sayfa: 68

mahkemelerde görev yapacakları yerler üzerinden baskılanması sonucunu doğurur ve daha kendi yaşam gerçeğine, yaşam planlamasına denk düşen yerlerde çalışmak üzere iktidara, iktidar erkine yaklaşır. Hele hele de bir türlü iktidarın elini çekmediği, içinden çıkmadığı HSYK'nın ayrışması ve özellikle Hâkimler Kurulunun o özerk ve bağımsız yapıya kavuşturulması sağlanmadan bu yetkinin kullanılması süreç içerisinde... Yerel mahkeme hâkimleri düne kadar "Yargıtaya seçilirim." bahanesiyle veyahut da gerekçesiyle, ihtiyacıyla iktidara yaklaşırken bu defa da sonraki döneme ilişkin olarak iktidara yaklaşacak. Onların doğru yere atanması için, ihtiyaçlara uygun yere atanması için daha fazla iç içe geçecek. Bu dönem sizin bu böyle olacak, bir başka dönem başkası için olacak. Dolayısıyla, tüm zamanlarda geçerli olacak daha genel, daha objektif, daha soyut düzenlemelere ihtiyacımız var.

Gelin, kendi ihtiyacınızdan vazgeçin, gelin Türkiye'nin ihtiyacını konuşalım, gelin yargının ihtiyacını konuşalım. Bu sizin ihtiyacınız olabilir ama ihtiyaçlarınız da değişiyor. Düne kadar ki ihtiyacınız bugün mücadele ettiğiniz yapılarla beraber davranmaktı. Düne kadar ki ihtiyacınız yargıdaki çalışmayı onlara taşero etmektir ama zaman içerisinde bununla uğraşmak durumunda kaldınız. Şimdi benzer şeyleri üretmek zorunda kalabilirsiniz. Ve iktidarın bize tarif ettiği gerçek düşman kim veyahut da gerçekten düşman var mı bu ülkenin içerisinde? Sizi takipte zorlanıyoruz. Sürekli düşman üretiyorsunuz, sürekli karşıt üretiyorsunuz ama sürekli iş tutuyorsunuz, beraber çalışıyorsunuz bu yapılarla. Dolayısıyla da burada hukukçuların ağırlıkta olduğu bir kurulda konuşuyoruz. Hepimizi besleyen gerekçeler, hepimizin birlikte tespit ettiği ihtiyaçlar belli, orta yerde. Lütfen, kişilerin ihtiyaçları üzerinden değil, yargının ihtiyaçları üzerinden bir çalışma yürütelim ve bugünü de öyle değerlendirelim. Yapılan çalışmanın üzerinde dönüp bir daha hepimiz kendi kurullarımızda, partilerimizde, meslek örgütlerimizde bir değerlendirme daha yapalım. Yani, Danıştay üyesi, temsilcisi arkadaşımızın gelip burada verdiği fikirlerin böylesine sadece bu süreci olumlayan, kendi pozisyonunu koruyan bir yansıması beni üzdü. Yani, tabii ki öyle söyleyecekti. Keşke bu süreçten mağdur olacak bir üye gelip burada konuşsaydı, keşke o derdini anlatsaydı, hangi sıkıntıyla karşılaşacağını bize söyleseydi. Dolayısıyla, tekrar, söyleneni söylersek isim isim tespit edilmiş, isim isim listelenmiş ve kimin seçileceği belirlenmiş, bir altyapı çalışmasının üzerine değil; gerçekten de objektif bir çalışmayla bunlar ortaya çıkarılabilseydi. Dolayısıyla, bu gidişatın bir çürümeyi getirdiğini, sadece yargı için değil, çalışmalarımız açısından da bir çürümeyi getirdiğini tespit etmek istiyorum. Bu yoldan bugün değilse yarın, değilse bir gün ama bir an önce dönülmesini öneriyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Mehmet Bey, buyursunlar.

MEHMET GÖKDAĞ (Gaziantep) – Sevgili Başkanım, ben de 65 yaş sınırına kadar görev yapmak üzere seçilen Yargıtay üyelerinin on iki yıllık bir görev sınırlamasıyla karşı karşıya kalmasını gerçekten Anayasa'ya aykırı buldum. Aslında bu size göre de Anayasa'ya aykırı. Bunun, tabii, yansımalarını arkadaşlarım anlattı ama şunu da ben söyleyeyim: Yargıtay üyeliğinden sonra nereye gideceği belli olmayan bir hâkimlik anlayışının, yargıçlık anlayışının objektif olarak, tarafsız, bağımsız olarak yargıçlık görevini yapması konusunda sıkıntılar olacak. Gittiği yerde Yargıtay üyeliğinden taşra yargıçlığına bir tenzil yürütme psikolojisiyle giden yargıcın oradaki verimliliği tartışılır.

Şimdi, Anayasa'ya aykırı olan ve uygulamada pratik olarak da yararı olmayacak, aksine verimliliği düşecek ve yetmiş bir hâkimin; Yargıtayda on iki yıl, on beş yıl çalışmış, yetmiş, ihtisaslaşmış bir yargıcın daha sonra kürsü hâkimliğine gitmesinin yararlı olmadığını düşünüyorum, orada verimli olmayacağını düşünüyorum. Anayasa'ya da açıkça aykırılık taşıyan bu hükmün çıkarılmasını düşünüyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum, sağ olun.

ŞENAL SARIHAN (Ankara) – Sayın Başkanım, söz rica edecektim.

BAŞKAN – Buyurun Şenal Hanım.

ŞENAL SARIHAN (Ankara) – Kısaca ifade etmek istiyorum. Bu madde yönünden hukuki güvenlik ilkesinin ihlal edildiği olgusuna da dikkat çekmek istedim. Bu konudaki aykırılığı da bilgilerinize sunuyorum.

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyorum.

Buyurun.

Adalet Komisyonu Başkanlığına

Görülmekte olan (1/726) esas numaralı Danıştay Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı'nın 19'uncu maddesinin tasarı metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Cemal Okan Yüksel

Eskişehir

Zeynel Emre

İstanbul

Necati Yılmaz

Ankara

Mehmet Gökdağ

Gaziantep

Gerekçe:

Tasarı, yargı erkini yürütmenin şekillendirmesini amaçlayan bir sistematikte hazırlanmıştır. Siyasi iktidarın yargıya ilişkin önceki dönemlerde çıkardığı diğer yasal düzenlemelerle birlikte değerlendirildiğinde tasarının gerçek amacının, yürütmenin yargıya

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Adalet.Kom.

Tarih : 17/06/2016 Saat :

Kayıt: Adalet Kom. Stenograf :

Uzman : Sayfa: 69

müdahalesini sağlamaya yönelik olduğu daha somut bir şekilde ortaya çıkmaktadır. Bu doğrultuda Anayasa'ya da açıkça aykırı düzenlemeler içeren maddenin tasarı metninden çıkarılması öngörülmüştür.

Adalet Komisyonu Başkanlığına

Görülmekte olan 1/726 esas sayılı Danıştay Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı'nın 19'uncu maddesinin tasarıdan çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Bedia Özgökçe Ertan
Van

Gerekçe:

Tasarıyla getirilmeye çalışılan düzenlemenin, Anayasa'nın 2, 139, 140, 154, 155'inci maddelerine aykırı olması sebebiyle Komisyon tarafından görüşülmelere geçilmeden reddedilmesi gerektiği ifade edilmişse de bu talep reddedilerek tasarının geneli ve maddelerine ilişkin görüşmelere başlanmıştır. Anayasa'ya aykırılık işbu madde için de geçerlidir. Şöyle ki;

Anayasa'nın 139'uncu maddesi "Hâkimler ve savcılar azlolunamaz, kendileri istemedikçe Anayasada gösterilen yaştan önce emekliye ayrılamaz; bir mahkemenin veya kadronun kaldırılması sebebiyle de olsa, aylık, ödenek ve diğer özlük haklarından yoksun kılınamaz." şeklindedir.

Yargıtay üyelerine bu teminatla birlikte Anayasa 154'üncü maddeyle ayrıca bir statü tanınmıştır. Şöyle ki;

Anayasa'nın 154'üncü maddesi "Yargıtay, adliye mahkemelerince verilen ve kanunun başka bir adli yargı merciine bırakmadığı karar ve hükümlerin son inceleme mercidir. Kanunla gösterilen belli davalara da ilk ve son derece mahkemesi olarak bakar.

Yargıtay üyeleri, birinci sınıfa ayrılmış adli yargı hâkim ve Cumhuriyet savcıları ile bu meslekten sayılanlar arasından Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunca üye tamsayısının salt çoğunluğu ile ve gizli oyla seçilir.

Yargıtay Birinci Başkanı, birinci başkanvekilleri ve daire başkanları kendi üyeleri arasından Yargıtay Genel Kurulunca üye tamsayısının salt çoğunluğu ve gizli oyla dört yıl için seçilirler; süresi bitenler yeniden seçilebilirler.

Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı ve Cumhuriyet Başsavcivekili, Yargıtay Genel Kurulunun kendi üyeleri arasından gizli oyla belirleyeceği beşer aday arasından Cumhurbaşkanı tarafından dört yıl için seçilirler. Süresi bitenler yeniden seçilebilirler.

Yargıtayın kuruluşu, işleyişi, Başkan, başkanvekilleri, daire başkanları ve üyeleri ile Cumhuriyet Başsavcısı ve Cumhuriyet Başsavcivekilinin nitelikleri ve seçim usulleri, mahkemelerin bağımsızlığı ve hâkimlik teminatı esaslarına göre kanunla düzenlenir." şeklindedir.

Anayasa ile teminat altına alınmış olan bu hakların kanunla düzenlenmesi anayasaya aykırılık teşkil edeceğinden tasarıdan çıkartılması gerekmektedir.

BAŞKAN – Bağlantılı önergeleri birleştirerek oylarınıza arz ediyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Birleşik önerge kabul edilmemiştir.

Adalet Komisyonu Başkanlığına

Görülmekte olan 1/726 esas sayılı Danıştay Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı'nın çerçeve 19'uncu maddesiyle 2797 sayılı Yargıtay Kanunu'nun 29'uncu maddesine (4)'üncü fıkra olarak eklenmesi öngörülen fıkranın ilk cümlesinin madde metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Hakan Çavuşoğlu
Bursa

Gerekçe:

Yargıtay üyeliğinin süresinin bitmesi nedeniyle, adli yargıda hâkim veya savcı unvanıyla bir göreve atananların hâkimlik teminatları devam edecek ve hâkimlerin yararlandığı her türlü mali ve sosyal haklardan yararlanacak olmaları nedeniyle bu kişilerin özlük haklarını koruyucu bir düzenleme yapılmasına ihtiyaç bulunmadığından söz konusu önerge verilmiştir.

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmiştir.

Önerge doğrultusunda maddeyi oylarınıza arz ediyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde oy çokluğuyla kabul edilmiştir.

20'nci maddeyi okutuyorum:

MADDE 20 - 2797 sayılı Kanunun 30 uncu maddesinin birinci fıkrasında yer alan "on" ibaresi "altı" şeklinde değiştirilmiştir.

BAŞKAN – Buyurun Mehmet Bey.

MEHMET GÖKDAĞ (Gaziantep) – Sayın Başkanım, ben öncelikle, bu Yargıtay Birinci Başkanı seçilebilmek için en az on yıl Yargıtay üyeliği yapma şartı altı yıla indirilirken ne düşünülmüş, bir öğrenmek istedim yani neden altı yıla indirildi?

BAŞKAN – Buyurun tasarı sahibi, buyurun Bakanım.

ADALET BAKANİ BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) – Değerli Başkanım, bildiğiniz gibi, Yargıtay ve Danıştay üyeliği on iki yıl süreyle sınırlandırıldı. On iki yıl süreyle sınırlandırılınca Yargıtay Başkanı, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı, daire başkanlıklarının...

BAŞKAN – Uyarlama maddesi.

ADALET BAKANİ BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) – Uyarlama maddesi... Eskiden on yıldır o, tabii, şimdi on iki yıl olduğu zaman on yıl kıdem aramak şey olur. Onun için de şimdi ona göre kısalan süreyle uyumlu bir şekilde altı yıla çekildi. Daire başkanlıkları için de üç yıldır, Danıştayla da aynıdır, Danıştayda da bütün kıdemler aynı.

BAŞKAN – Buyurun Mehmet Bey.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Adalet.Kom.

Tarih : 17/06/2016 Saat :

Kayıt: Adalet Kom. Stenograf :

Uzman : Sayfa: 70

MEHMET GÖKDAĞ (Gaziantep) – Ben de böyle düşünülüğünü doğrusu düşünmüştüm.

Şimdi, daha önceki yasada on yıl Yargıtay üyeliği şartı aranırken bunun bir gerekçesi vardı. Nedir? Yani on yıl Yargıtay üyeliği deneyiminden sonra sağlıklı bir Yargıtay Birinci Başkanlığı yapılabilirdi. Şimdi o süreyi on iki yıla indirdik diye, ya, o kadar deneyimli olmasa da süre madem on iki yıla indi... Gerçekten de öyle yani şimdi on iki yıla inince, on yıllık şartı aranınca ya, iki yıllık içinde Birinci Başkanlık süresinin çok... Ama yani ihtiyaca cevap veren değil, orada on yıllık deneyim şartı aranırken on yıldan sonra insanların Yargıtayın Birinci Başkanlığı yapma konusunda daha sağlıklı, daha verimli olabileceği düşünülmüş, süreyle ilgisi yok. Ama, şimdi on iki yıla indirdik diye onu da atıyor yani demek on yıla indirsek iki yıllık şey alacağız. Bu gerekçe hukuki değil, bu gerekçe sağlıklı bir gerekçe değil. O nedenle, yasa tasarısının maddenin metninden çıkarılmasını talep ediyorum.

BAŞKAN – Uğur Bey, senin sözün var mı?

UĞUR BAYRAKTUTAN (Artvin) – Evet, var.

BAŞKAN – Buyurun.

UĞUR BAYRAKTUTAN (Artvin) – Ben demin Sayın Bakan dışarıda olduğu için deminki soruyu bir daha soracağım, dışarıda olduğu için Sayın Bakan duymadı. Sayın Bakanım, bu (3)'üncü fıkra uyarınca atanarlara Yargıtay üyelerine sağlanan her türlü aylık ödenek ve tazminatlar ve diğer şeyi düzenliyordu bir önceki maddede. Bundan önceki yaptığınız konuşmada Anayasa Mahkemesi üyeleriyle Yargıtay ve Danıştay üyelerinin yani statü ve şey olarak aynı özlük hakları ve mali haklarına ilişkin düzenlemeler yapacağımızı eylül ayında söylediniz. Bu eylül ayında yapma nedeni hazırlıkların gerçek anlamda devam etmesi midir, yoksa bu iyileştirmelerden Yargıtaydaki o 130'luk rakamın yararlanmama saiki midir? Bu 2'nci saikse burada hiç günahı olmayan bir 30-35 kişilik bir grup daha olacak eğer sayı 300'e inerse. Aynı olay Danıştay için de geçerlidir. Yani, bu mali iyileştirmeleri eylül ayını beklemeden şimdi yaparsanız... Yani öyle bir kaygı var, sadece cemaate yakın üyelerin bunlardan yararlanmasına, tamam ona bir şey demiyorum ama bir yandan da bir 30-40 kişilik de bir üyeye piyango vuruyor. Ne düşünüyorsunuz efendim bu konuda?

BAŞKAN – Buyurun Bakanım.

ADALET BAKANİ BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) – Değerli Başkanım, tabii, bu konuyla ilgili sabahleyin bir soru sorulunca ben de olumlu bakışımızı ifade ettim, bunu değişik vesilelerle başka yerlerde de biz konuştuk. Ama, şu anda hemen yarın yapacağız şeklinde bir şey demedim, bu tasarı içerisinde de söylemedim çünkü görüşülmesi, mali boyutlarının değerlendirilmesi gerekiyor. Ben, bu konuda Sayın Başbakanımızın da olumlu bir yaklaşımı olduğunu bildiğim için onunla da bir görüşmemiz oldu; ona istinaden bu konuda bir düzenleme hazırlığı olduğunu, bunu yapabileceğimizi söyledim. Tabii, onun hesaplaması, kitabı Maliye Bakanlığıyla beraber yapılacaktır, ne olacak, ne kadar olacak. Ama, Anayasa Mahkemesi üyeleriyle yüksek yargının diğer üyeleri arasındaki farkın kaldırılması konusunda benim görüşmelerim oldu. Sayın Başbakan da bunun çalışmasını ve olumlu yaklaşımını ifade etti. Yoksa falanlar yararlansın, yararlanmasın gibi bir düşünce saikiyle değil; sadece bunun çalışılması ve neticelendirilmesi konusunda bir olumlu yaklaşım olduğunu... “Bu da ne zaman olur?” dedi, ben de “Bu belki bundan sonra eylül, ekim, Meclisin yeni yasama döneminde olabilir, daha erken bir çalışma olursa o zaman da yapılabilir.” şeklinde söyledim. Bu konudaki bizim olumlu bakışımızı yansıtmak içindir, yoksa kesinlikle yani şu andaki üyeler yararlanmasın, onlar gitsin, yenileri yararlansın gibi bir düşünce burada yatmamaktadır, bunu da özellikle ifade etmek isterim.

BAŞKAN – Teşekkürler.

Buyurun Necati Bey.

NECATİ YILMAZ (Ankara) – Gerçekten de sunulan amaçtan uzak bir yasa çalışmasının ortada olduğu buradan da gözüküyor. Gerçekten de on yıllık tecrübesi olan Başkan mı daha gereksinimdir ihtiyaçtır, yoksa altı yıl olan mı? Altı yıl olan daha iyiye doğru gidiyoruz, iyiye gidiyoruz.

BAŞKAN – Mukayese doğru değil ama?

İki yıl görev yapacak...

NECATİ YILMAZ (Ankara) – Sonuçta şunu söylüyoruz: Burada hiçbir nokta ihtiyaç üzerinden değil, tanımlanan bir formülasyon üzerinden götürülüyor. Özellikle de şunu söylememiz lazım sevgili arkadaşlar: Bakınız, eğer burayı bir statü hukuku olarak görseydik bakışımız farklı olurdu ama liyakat üzerinden yürüyecek bir iş olarak görüyorsak farklı olurdu. 2 ayrı sistem burada karıştırıldı bir kere, asıl sorun burada. Dolayısıyla, liyakat üzerinden oluyorsa geçen sürenin fazlalaşması tabii ki kurumu tanıma, orada başarılarını gerçekleştirme, diğer üyelere kendini kabul ettirme, o anlamıyla temsiliyette öne çıkma gibi bir sonuç ortaya çıkarabilirdi. Zaten siz burayı seçimle yapıyorsanız, seçimle geliniyorsa bu anlamdaki bekleme süresinin de bir önemi yoktur, bir kıymeti yok ki, seçimle yapıyorsunuz çünkü liyakatin bir önemi kalmıyor bu sistemde.

MURAT GÖKTÜRK (Nevşehir) – Altı yılı dolduranlar arasında.

NECATİ YILMAZ (Ankara) – İşte, bu sefer de karma bir yöntemle gidiyorsunuz. Dolayısıyla, öyle olsa da olur, her bir sonucu getirecek ilkeler kaybolur, ilkeler kayboluyor. Dolayısıyla, biz hangi ölçüye göre değerlendirmede bulunacağız bunu göremiyoruz. Kıta Avrupası mı, Anglosakson hukuku mu, hangisi? İkisi de değil. Dolayısıyla, sadece burada bir tek şey var, “Biz yargıyı nasıl araçsal hâle getiririz, biz yargıda Parlamentodan sonra yargıda da şu işleyiş düzenini nasıl devreye sokabiliriz?” gibi bir anlayış var. Burada hayatın her alanını kuşatan bir siyasal yaklaşım var.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

ŞENAL SARIHAN (Ankara) – Sayın Başkan...

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Adalet.Kom.

Tarih : 17/06/2016 Saat :

Kayıt: Adalet Kom. Stenograf :

Uzman : Sayfa: 71

BAŞKAN – Buyurun.

ŞENAL SARIHAN (Ankara) – Değerli Başkan, teşekkür ederim.

Ben de şu fikirleri sizinle paylaşmak istiyorum: Şimdi bu yasa tasarısı gündeme geldiğinden bu yana özellikle yargı alanındaki sendikaların, derneklerin önemli tepkileri oldu. Sadece onların tepkileri değil, kamuoyunun da, yazar çizen insanların da düşüncelerini ifade ettikleri alanlarla karşılaştık. “Genel kanı, bu bir sıfırlama eylemidir, mevcut yargı görevi yapan, üst veya alt derecedeki yargı görevi yapan yargıçlar konusundan bir sıfırlamadır ve iktidarın kendisine uygun bir yeni bürokrat kadro oluşturmasıdır.” dediler, böyle bir özetle bu şekilde ifade edildi.

Şimdi, şuna bakalım. Yani bu fikir doğru mu yanlış mı? Birçok maddede karşımıza çıkıyor. On dört yıllık bir iktidar var, şu anda da var olan, 15’inci yılını hatta işlemekte olan. On dört yıldır yargı alanında yeni yargıç arkadaşlarımız geliyor, bunu bir kenara bırakıyorum. Bir yargı kurumunda Yargıtay Birinci Başkanı olmak çok onurlu bir iştir, aynı zamanda bir liyakat işidir. Bu olgunlaşmanın yani yargı alanında olsun... İster hâkim olalım ister savcı olalım ister avukat olalım, hepimiz kendimizi sorgulayalım. Mesleğe başladığımız ilk günlerdeki deneyimlerimizle ya da ürettiğimiz işlerle daha sonra hukuka bakışımız, hukuku kavrayışımız, hayatı kavrayışımız çok farklıdır. Nasıl bakmak gerektiği, cebimizden ve cüzdanımızdan mı yoksa insan üzerinden mi, insan üzerinden bakarken de evrensel hukuk kurallarından mı; bütün bu bilgi birikimlerini biz adım adım biriktiririz, adım adım kazanırız. Şimdi, on yıl ile altı yıl arasındaki bir değerlendirmede on yıllık bir birikimin çok daha değerli bir birikim olduğu son derece açıktır. Bütün bu nedenlerle, bu uygulamanın, buradaki bu değişikliğin hukuki bir gereksinimden değil, siyasi bir gereksinimden kaynaklandığını düşünüyorum.

Saygıyla sunarım.

BAŞKAN – Teşekkürler. Çok sağ olun Şenal Hanım.

Önergeyi okutuyorum:

Adalet Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (1/726) esas numaralı Danıştay Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı’nın 20’nci maddesinin tasarı metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Cemal Okan Yüksel
Eskişehir

Necati Yılmaz
Ankara
Mehmet Gökdağ
Gaziantep

Zeynel Emre
İstanbul

Gerekçe:

Tasarı, yargı erkini yürütmenin şekillendirmesini amaçlayan bir sistematikte hazırlanmıştır. Siyasi iktidarın yargıya ilişkin önceki dönemlerde çıkardığı diğer yasal düzenlemelerle birlikte değerlendirildiğinde tasarının gerçek amacının, yürütmenin yargıya müdahalesini sağlamaya yönelik olduğu daha somut bir şekilde ortaya çıkmaktadır. Bu doğrultuda Anayasa’ya da açıkça aykırı düzenlemeler içeren maddenin tasarı metninden çıkarılması öngörülmüştür.

Adalet Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (1/726) esas sayılı Danıştay Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı’nın 20’nci maddesinin tasarıdan çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Bedia Özgökçe Ertan
Van

Gerekçe:

2797 sayılı Kanun’un 30’uncu maddesinde var olan otuz yıllık süre düzenlemesi, meslekte edinilen tecrübe esas alınarak düzenlenmiştir. İctihat mercisinde yer alacak olan yargıçların edindiği tecrübenin önemi düşünüldüğünde sürenin kısıtlanması yerinde bir düzenleme değildir. Yapılan değişiklikle tecrübe edinme hâli göz ardı edildiğinden kanunun ruhuna aykırı hareket edilmektedir. Bu sebeple Tasarıdan çıkartılması gerekmektedir.

BAŞKAN – Evet, bağlantı sebebiyle iki önergeyi birleştirerek birleşik önergeyi kabullerinize arz ediyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde oy çokluğuyla kabul edilmiştir.

Bakanım, bana göre bu uyarılamanın altı değil sekiz olması lazım, mantıklısı o. Takdir, geçti artık. Genel Kurulda düşünülebilir, yani doğrusu sekizdir. Altı fazla, dört sene başkanlık.

MEHMET GÖKDAĞ (Gaziantep) – Başkanım, yani on ikiyi on beş falan yapabiliriz.

BAŞKAN – On iki, evet.

Yani altı sene başkanlık yapacak o şeyde.

Evet, buyurun.

MADDE 21- 2797 sayılı Kanunun 30/A maddesinin birinci fıkrasında yer alan "en az beş yıl Yargıtay üyeliği yapmış olanlar" ibaresi "Yargıtay üyeleri" şeklinde değiştirilmiştir.

BAŞKAN – Evet, Mehmet Bey, buyurun.

MEHMET GÖKDAĞ (Gaziantep) – Sevgili Başkanım, 20’nci maddedeki gerekçe bu madde için de geçerli.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Adalet.Kom.

Tarih : 17/06/2016

Saat :

Kayıt: Adalet Kom. Stenograf :

Uzman : Sayfa: 72

Şimdi, daha önce en az beş yıl Yargıtay üyeliği yapanlar genel sekreter olarak seçiliyor. Genel sekreter olabilmek için en az beş yıl Yargıtay üyeliği aranıyor. Bu yeni düzenlemeyle süre sınırlaması konulmadan, bugün Yargıtay üyeliğine atanan yargıç arkadaşımız genel sekreter olabilecek. Bütün kurumlar kendi içinde önemli ama Yargıtay gibi çok daha önemli bir kurumun Genel Sekreterliğini yapmak için doğrusunu isterseniz belli bir deneyimin aranmaması çok kabul edilebilecek bir şey değil. Yani iç işleyişini bilen, Yargıtayın yapısını bilen, daireler arası ilişkiyi bilen, genel sekreterlik gibi, kurumlar arasındaki yazışmayı, diyalogu sağlayabilecek bir kurum olan yapıda aranmaması sakıncalara neden olacağını, işlerin sağlıklı yürümeyeceğini getirir. O nedenle bu madde üzerinde de bu beş yılın kaldırılması üzerinde bir düşünülmesi gerektiğini düşünüyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Bakanım, genel sekreterlik bir dış temsil olayıdır. Seçimin gerçekleştiği ilk iki yıl heyecan ve coşku yılıdır ancak üçüncü yıl bir sükunete dönülebilir, tecrübe yeni yeni filizlenebilir. Ben iki yıllık bir kıdemim, asgari iki yıllık kıdemim zorunlu olduğunu düşünüyorum. Takdir sizin. Arkadaşlarımız da dile getiriyor.

Uğur Bey, Komisyonumuzun üyesi değilsiniz, Komisyonumuza mukaddem şekilde söz veriyorum. Hâlbuki öncelikli söz Komisyon üyelerimize aittir. Bu konudaki öne geçmenizi anlayışla karşılamıyorum ama hakkınızı tanıyorum.

Buyurun.

UĞUR BAYRAKTUTAN (Artvin) – Geniş hoşgörünüze çok teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Bu maddede, Yargıtay Genel Sekreterliği için beş yıl şartını doldurmayan, ismi geçen bir müstakbel aday varsa bu sözlerin bir anlamı yoktur. Yani buna uyan bir isim varsa...

BAŞKAN – Hikâyeyi bırak ya, hukuki konuş ya.

UĞUR BAYRAKTUTAN (Artvin) – Ama Yargıtay... Biraz önce Sayın Gökdağ da söyledi, gerçekten olması gereken birikim ve tecrübe değil midir? Yani mutlaka bir kişi geldi, seçildi; eğer uyuyorsa o koşullar ertesi gün şeye yapılabilir.

Zaten ikinci fıkra da çok tehlikeli. Gerçi onda bir değişiklik yok ama şeyin görevine son verebiliyor Yargıtay Başkanı, lüzumu, ihtiyacı hâlinde, diyor ki, görev süresi dolmadan... Yani burada bir tecrübe... Bu beş yıl olmaz -dediğiniz doğrudur, ben de katılıyorum- iki yıl, üç yıllık bir tecrübe gerekmez mi yani? Bilmiyorum, Sayın Bakan...

BAŞKAN – Necati Bey, buyurun.

NECATİ YILMAZ (Ankara) – Sayın Başkan, şimdi, bu değişikliğin işlenmiş hâline baktığım zaman şöyle bir ifade var: “Genel sekreter Yargıtay üyeleri yapmış olanlar arasından...” Yani ya cümle bozukluğu var burada... “Yargıtay üyeliği” mi demek isteniyor?

BAŞKAN – Tabii, tabii, kesin.

NECATİ YILMAZ (Ankara) – Yani bununla, daha önce dört yıl yapmış olup da tekrar yerel mahkemeye dönmüş olanlardan da sekreter seçilebilir mi? Buradan bu anlam çıkıyor.

BAŞKAN – Yargıtay üyesi olacak ya, başka bir şey değil.

NECATİ YILMAZ (Ankara) – Ama o zaman şöyle yazmak lazım: “Yargıtay üyeleri arasından...” demek yeterli, bozuk burası bu hâliyle.

BAŞKAN – O, o.

NECATİ YILMAZ (Ankara) – “Yapmış olanlar arasından...” deyince ben bu defa mahallî mahkemelere dönmüş olanların arasından seçilebileceğini çıkarıyorum buradan, o da olabilir yani o zaman.

ADALET BAKANI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) – Eski metin sizdeki.

NECATİ YILMAZ (Ankara) – “Genel sekreter Yargıtay üyeleri yapmış olanlar arasından...” diyor, bende metinde böyle.

BAŞKAN – “Yapmış olanlardan”, kaldırmak lazım onu.

ADALET BAKANI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) – Zaten kaldırıldı.

NECATİ YILMAZ (Ankara) – Çünkü “Yapmış olanlar” kalkmazsa mahallî mahkemelere dönmüş olanlar arasından da seçilebilir o zaman.

BAŞKAN – “Üyeleri arasından” demek lazım ya.

NECATİ YILMAZ (Ankara) – Hâlâ Yargıtay üyesi değil ama yapmış olanlar.

Sayın Başkanım, düzeldi mi? Ya, çünkü bu...

BAŞKAN – İşleme yanlışlığı var ya. Bu, bizim çocuklar... İşleme yanlış Necati Bey, doğru doğru, “arasından” olur.

NECATİ YILMAZ (Ankara) – Çünkü eski hâliyle mahallî mahkemeye gitmiş olan adam da seçilebilir diyorum.

BAŞKAN – Tamam, tamam.

ADALET BAKANI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) Necati Bey’in dediği yapıldı.

BAŞKAN – Bakanım, bir şey yok, problem yok.

Kıdemle ilgili bir şey diyor musunuz?

ADALET BAKANI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) – Evet.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Bakanım.

ADALET BAKANI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) – Sayın Başkanım, kıdemle ilgili konuda, bildiğiniz gibi, Yargıtay, Danıştay genel sekreterliği konusunda süre sınırlaması yoktur esasında. Daha önce bu süre sınırlaması...

BAŞKAN – Süreyi siz yaptınız, tabii.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Adalet.Kom.

Tarih : 17/06/2016 Saat :

Kayıt: Adalet Kom. Stenograf :

Uzman : Sayfa: 73

ADALET BAKANI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) – Tabii, son dönemde getirilen bir düzenleme. Yargıtay ve Danıştayın talebi üzerine biz buraya koyduk. Yani onlar genel sekreterlik konusunda süre konulmamasının daha doğru olacağını, Yargıtayın uzun geleneğinde süresiz olduğunu, son dönemde geldiğini ama bunun kalkmasının daha doğru olacağını söylediler. Biz onların talebiyle bunu koyduk. Onlar bir ihtiyaç olarak görüyorlar.

BAŞKAN – Ben, yerindeliğe uymadığını düşünüyorum.

ADALET BAKANI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) – Ama tabii, genel sekreterlik tecrübesi yok seçilenin. On yıllık üye de olsa genel sekreter...

BAŞKAN – Ya, ilk sene, ilk üye neyi temsil edecek? Sekreterlik kolay değil öyle ya, dış temsil çünkü. Yargıtayı biraz tanıyacak.

ADALET BAKANI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) – Efendim, Yargıtay üyelerinin hepsinin temsil yeteneği vardır Sayın Başkanım.

BAŞKAN – O değil, hukuken demiyorum Üstadım, tecrübe. Heyecanlı.

Vuslat Bey...

YARGITAY 13. CEZA DAİRESİ BAŞKANI VUSLAT DİRİM – Sayın Başkanım, 6545 sayılı Kanun 2014 yılında yürürlüğe girmeden önce yani daha önce seksen yıllık tatbikatta genel sekreterlik için hiçbir zaman görev süresi aranmamıştır. Danıştay Kanunu da buna benzer hükümler içermektedir. Burada, Yargıtay 1. Başkanının idari işlerini hafifletmek, ona yardımcı olmak amacıyla Yargıtay Başkanının seçeceği idari işlerde tecrübeli üyeler arasından yapılması uygundur. Önceden başsavcılık yapmış, mahkeme başkanlığı yapmış, genelde bunları seçer. 1. Başkanın elini rahatlatmak için böyle düzenlenmiştir ama 2014 yılında bir ihtiyaç nedeniyle bu süre beş yıla çıkarılmıştı. O ihtiyaç ortadan kalkmıştır. Bu nedenle, sürenin ortadan kaldırılması uygundur diye düşünüyoruz.

Teşekkür ederim.

NECATİ YILMAZ (Ankara) – İhtiyacı da öğrenmemiz mümkün mü acaba, o ihtiyaç neydi, hâlâ duruyor mu, biz de o konuyu bilsek.

YARGITAY 13. CEZA DAİRESİ BAŞKANI VUSLAT DİRİM – Onu Sayın Bakana sorun.

NECATİ YILMAZ (Ankara) – O ihtiyaç neydi acaba. İhtiyacı öğrensek biz de hâlâ gerçekten kalktı mı kalkmadı mı, onu...

BAŞKAN – İhtiyaç, genel sekreterin idari işleri, oraya git, buraya git.

NECATİ YILMAZ (Ankara) – Şimdi, arkadaşlar, yasa konuşuyoruz, bir ihtiyaçtan bahsediyoruz. İhtiyaç dediğimiz ne bilelim de en azından yarın sordukları zaman yanıt verelim yani.

ADALET BAKANI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) – Yargıtay Başkanımızın, Danıştay Başkanımızın ihtiyaçları. Onlar idari konuları, savcılar, komisyon başkanları, meslekleri icabı idari işlerde de bulunduğu için onların arasından seçiyor. Pek çok ağır ceza mahkemesi başkanımız, başsavcımız seçiliyor. Onlardan seçiyor. Yani, bu konuda bizim rahat hareket etmemize imkân versin.

BAŞKAN – Ya, “Yargıtay binasının inşaatı var. Git, iyi takip et kardeşim. Bilmem ne.” işte bunlar, dosya dışı işler.

ZEYNEL EMRE (İstanbul) – Sayın Başkanım, burada, şimdi, süre, zaten önemli ama o zaman süre koyduğunuzda da şöyle de bir şey olabilir, onun için ben de tam kanaat getiremedim, “Yeni seçilen bir milletvekili, bakan, Başbakan Meclis Başkanı olmasın.” demekle aynı anlama çıkar yani.

BAŞKAN – Peki efendim, aydınlanıldı.

NECATİ YILMAZ (Ankara) – Sayın Başkanım, benim söz hakkım bitmedi daha.

BAŞKAN – Buyurun Necati Bey.

NECATİ YILMAZ (Ankara) – Tam da bu söylenen durumdu. Aslına bakarsınız, işte, dediğim gibi, eğer ki liyakatten vazgeçeceksek, seçimi esas alacaksa tam da Zeynel Bey’in söylediği durumla ilgili, bizim Meclis başkan vekillerimizi, Meclis Başkanımızı şu kadar süre yapmışlar içinden seçmek gibi bir durum ortaya gelir. Oysaki bizim sistemimizde süre önemli. Neden? Çünkü yargıda seçim değil, liyakat esas, tercih esas. Böyle baktığımız zaman, belli süreler görev yapmış olmanın önemi var, kendini kanıtlamış olmanın önemi var. Sadece seçim ve demokratik süreçler önemliyse bu hâlde, bu bekleme iddet sürelerinin gereği yoktur zaten. Niye? “Zaten oraya seçilmiş olan bu işi layıkıyla yapar.” anlayışı var Sayın Bakanın dediği gibi. O başkanlıkların da olması lazım o zaman Zeynel Bey’in de katıldığı gibi.

Dolayısıyla, 2 sistemi iç içe karıştırmışsınız Sayın Bakanım.

ADALET BAKANI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) – Onlar ayrı şey.

NECATİ YILMAZ (Ankara) – 2 sistem birbirine karışmış.

ADALET BAKANI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) – Necati Bey, başkanlar konuştuklarında orada yargılamayı yönetiyorlar. Yargıtayın kendi içinde bir tecrübeye ihtiyaç var, öbürü tamamen idari görev. Yani, işte, Yargıtayın idari işlerini takip edecek.

BAŞKAN – Evet, önergeyi okutuyorum:

Adalet Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (1/726) esas numaralı Danıştay Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı’nın 21’inci maddesinin tasarı metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Cemal Okan Yüksel

Eskişehir

Zeynel Emre

İstanbul

Necati Yılmaz

Ankara

Mehmet Gökdağ

Gaziantep

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Adalet.Kom.

Tarih : 17/06/2016 Saat :

Kayıt: Adalet Kom. Stenograf :

Uzman : Sayfa: 74

Gerekçe:

Tasarı, yargı erkini yürütmenin şekillendirmesini amaçlayan bir sistematikte hazırlanmıştır. Siyasi iktidarın yargıya ilişkin önceki dönemlerde çıkardığı diğer yasal düzenlemelerle birlikte değerlendirildiğinde tasarının gerçek amacının, yürütmenin yargıya müdahalesini sağlamaya yönelik olduğu daha somut bir şekilde ortaya çıkmaktadır. Bu doğrultuda, Anayasaya da açıkça aykırı düzenlemeler içeren maddenin tasarı metninden çıkarılması öngörülmüştür.

Adalet Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (1/726) esas sayılı Danıştay Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı'nın 21'inci maddesinin tasarıdan çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Bedia Özgökçe Ertan
Van

Gerekçe:

2797 sayılı Kanun'un 30/A maddesinde var olan beş yıllık süre, meslekte edinilen tecrübe esas alınarak düzenlenmiştir. Tasarının 20 ve 21'inci maddeleriyle sürelerle ilişkin yapılmak istenen değişiklikler tasarı gerekçesinde de yer alan "Yargıtay'ın içtihat oluşturma mercii" olmasıyla da çelişen düzenlemeler olup 2797 sayılı Kanun'un 30'uncu maddesinin amacına ve ruhuna aykırılık teşkil ettiğinden tasarıdan çıkartılması gerekmektedir.

BAŞKAN – Evet, bağlantı sebebiyle birleşik önerge olarak oylarınıza sunuyorum önergeleri: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Birleşik önerge kabul edilmemiştir.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde oy çokluğuyla kabul edilmiştir.

Arkadaşlar, bu maddeden sonra ara vermeyi düşünüyorum, 22'nci madde.

Şimdi, Bakanım, burada yemek yok, Parlamentonun öyle bir hizmeti yok. Arkadaşların yetişmeleri vesaire bakımından ben Başkan Vekilim ve arkadaşlarla şey yaptık.

Buyurun okuyalım.

MADDE 22- 2797 sayılı Kanunun 55 inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan "ellimilyar liraya" ibareleri "onmilyon Türk Lirasına" şeklinde değiştirilmiş ve aynı maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

"Ulusal veya uluslararası sempozyum, seminer ve diğer bilimsel toplantılar ile fiziki veya elektronik olarak kitap, dergi veya diğer her türlü yayın faaliyetlerinin giderleri ve kütüphaneye satın alınacak her türlü süreli veya süresiz yayınların bedeli döner sermayeden karşılanabilir."

BAŞKAN – Buyurun Mehmetçiğim.

MEHMET GÖKDAĞ (Gaziantep) – Sayın Başkanım, şimdi, daha önceki maddede 50 milyar Yargıtayın döner sermaye miktarı. Yeni tasarıda 10 milyon yani eski parayla 10 trilyon. Şimdi, öncelikle, bu kadar yüksek bir artışın gerekçesini gerçekten merak ediyorum. Önce bir onu öğrenelim.

BAŞKAN – Ya, 10 milyonu gerçekten kütüphaneye harcasalar... Bugün, bakın, kurumların, partilerin en büyük arızası kütüphaneleri olmaması, arşivin olmaması.

MEHMET GÖKDAĞ (Gaziantep) – Ama bu kadar yüksek miktar olur mu?

BAŞKAN – Bırakın efendim, yetmez.

MEHMET GÖKDAĞ (Gaziantep) – Daha bir de bunun üzerine...

BAŞKAN – Bakın Yargıtay...

MEHMET GÖKDAĞ (Gaziantep) – Sevgili Başkanım...

BAŞKAN – Bakın, yarın dil, doktora şartı getirdiğiniz zaman önemli kaynakların gelmesi lazım vesaire.

Bakın arkadaşlar, çok üzümüşümdür. Ankara Barosunun kuruluş tarihi araştırmalarından Yargıtay Kütüphanesi, Adalet Bakanlığı Kütüphanesi ve Adalet Bakanlığı arşivini inceleme zorunluluğu hissettim ve dökülüyor. Yargıtayın kütüphanesi kaç bin?

YARGITAY 13. CEZA DAİRESİ BAŞKANI VUSLAT DİRİM – Sayın Başkanım, şu anda yenilendi. Bizim de temin çalışmalarımız devam ediyor.

BAŞKAN – Efendim, şu andaki Yargıtay Kütüphanesinde kitap sayısı takriben kaç bin?

YARGITAY 13. CEZA DAİRESİ BAŞKANI VUSLAT DİRİM – 35 bin civarında.

BAŞKAN – Olur mu efendim? Benim kütüphanem 35 bin civarında. Yargıtayın Kütüphanesinin en az 150 bin olması lazım. Çok önemli bir kaynak. Nasıl içtihat üreteceksin? Çok önemli kaynak.

MEHMET GÖKDAĞ (Gaziantep) – Sevgili Başkanım...

BAŞKAN – Bakın, bir defa, Yargıtayın, rahmetli Ahmet Cevdet Paşa'nın Yargıtayı kurduğu tarihten bu yana karar arşivinin oluşturulması lazım. Amerikan bir arşivci var, diyor ki: "Arşivi olmayan kurumların ve arşivi olmayan milletlerin hafızası yoktur." En büyük madde bu madde.

MEHMET GÖKDAĞ (Gaziantep) – Sevgili Başkanım, düşüncenize katılıyorum. Elbette ki gerekli şeyler.

BAŞKAN – Evet, çok önemli.

MEHMET GÖKDAĞ (Gaziantep) – Şimdi, bu gerekçelerle mi yapıyorlar?

Bir de ilerleyen şeyde Bakanlar Kurulu kararıyla 5 katına çıkarılabiliyor bu. Şimdi, bu kadar yüksek miktar... O zaman, düne kadar yapılan şeyin hiçbir şeyi yok.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Adalet.Kom.

Tarih : 17/06/2016 Saat :

Kayıt: Adalet Kom. Stenograf :

Uzman : Sayfa: 75

BAŞKAN – Sarf miktarı belli olduğuna göre, sarf miktarı kütüphane için olduğu için bütçenin yarısı gider kitaba ya.

MEHMET GÖKDAĞ (Gaziantep) – Yani 50 milyardan 10 trilyona çıkan bir yüksek miktar.

Sevgili Başkanım, bunun gerçekten izah edilmesi gerekiyor. Mutlaka vardır. Yani “Şu nedenle bu kadar yüksek şeye çıkarıyoruz. Şunu yapacağız, bunu yapacağız.” gibi bir açıklama olması gerekir.

BAŞKAN – Kitap ve arşiv ihtiyacının bütçe mülahazalarına...

MEHMET GÖKDAĞ (Gaziantep) – Yani, öyle ufak bir artış değil ki, 50 milyarı 100 milyara çıkarmıyoruz, 200 milyara çıkarmıyoruz. 50 milyarı 200 milyara çıkarsak... 250’ye çıkarmıyoruz, 500’e de çıkarmıyoruz, 10 trilyona çıkarıyoruz Sevgili Başkanım ve 5 kat da artırabilme yetkisini veriyor. Bunun gerçekten biraz açıklanması gerekir.

BAŞKAN – Mehmet Bey bütçe mülahazalarını ortaya koyuyor. Ben daha geniş açıdan bir değerlendirme ortaya koyuyorum.

Bakanım, buyurun.

ADALET BAKANI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) – Sizin de isabetle ifade ettiğiniz gibi, bu gerçekten önemli bir madde, gerekli bir madde. Bu, sadece “döner sermaye” kelimesinden dolayı bir kötü çağrışım yapıyor ama Yargıtay bununla sadece kütüphane oluşturmayacak, ayrıca kitap basacak, dergi basacak; sempozyum, panel, seminer, konferans, pek çok şeyi yapacak. Şu anda Yargıtay bunları yaparken nasıl yapıyor? Biz veriyoruz. Adalet Teşkilatını Güçlendirme Vakfı marifetiyle Yargıtayın bu tür şeylerinin hepsinin finansı vakıf tarafından yapılıyor. Şimdi, kimseye muhtaç olmadan işlerini yapsın diye buraya bir şey koyuyoruz. Esasında, yürütmeye olan bağlılığını, bağımlılığını ortadan kaldırıyoruz. Yani, bu çok doğru bir iş, takdir edilmesi lazım gelen bir iş. Onu özellikle ifade etmek isterim.

BAŞKAN – Buyurun Mehmet Bey.

MEHMET GÖKDAĞ (Gaziantep) – Sevgili Bakanım, yargının gerçekten etkin, hızlı bir şekilde yürütmesi için eğer 10 milyon yetmiyorsa 20 milyona çıkarılabilir. Fakat, bu kadar yüksekteki bir artışı gerçekten... Mesela, “başka şeyler, başka şeyler” diyorsunuz. Bunun, yapılması düşünülen şeylerin bir de anlatılması gerek, “Şu şu ihtiyaçlardan bu kadar yükseğe çıktı.” denilmesi gerek diye düşünüyorum.

BAŞKAN – Mehmetçğim, burada yazıyor, var.

MEHMET GÖKDAĞ (Gaziantep) – Yoksa, yaptığınız araştırmalar, yaptığınız çalışmalar, yapılmasını düşündüğünüz yatırımlar belki bundan fazlasını gerektirir. O anlamda bir şey söylemiyorum ama hiçbir açıklama olmadan 2-3 katına çıkan bir artış var, ona değiniyorum.

ADALET BAKANI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) – O da şimdiki rakama yakın bir rakamdı. Biraz da rakam çok eski, biliyorsun o her yıl güncelleniyor, dolayısıyla o güncellemeyle daha farklı bir rakam olmuştur.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Arkadaşlar, son dakikalarda bir anımı anlatayım.

Ben ilkokulu dışarıdan bitirdim, bir buçuk yıl okudum 4’üncü sınıfın 2’nci bölümünden. Rahmetli babam ortaokulda para gönderirdi, ayda 1 lira veya 2 lira -yok öyle şey yani- gönderebilirdi. Arkadaşlar sinemaya giderdi, ben kitap alırdım. Avukatlıkta da -Şenal Hanım bilir- her cumartesi mutlaka sahafları gezerim. Mesela, Şenal Hanım’ın eşi tarihçidir. Zengin bir kütüphanem olmuştur. Kazancımın önemli bir miktarını kitaba vermişimdir. Benim danışmanım buradadır, zannediyorum ayda önemli bir miktar kitaba yatırır. Keşke -şu harcama kalemleri belli- “10 kat” desek. Ben buna karşı olmadığınızı biliyorum ama biraz daha açıklık olsun diyorum.

Önerge var, okutuyorum...

Bu, metinden çıkarılsın diyorsunuz, bu siyaseten doğru olmaz sizin için. Ben sadece arz ediyorum size.

ZEYNEL EMRE (İstanbul) – Onu geri çekiyoruz.

BAŞKAN – Arkadaşlar, önergeyi geri çektiler.

Teşekkür ediyorum.

Maddeyi oylarınıza arz ediyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde oy birliğiyle kabul edilmiştir.

Ekrem, son cümleye bak. “Kurul tarafından yapılan ön inceleme sonucunda iş bölümüne ilişkin verilen karar kesindir.”

ZEYNEL EMRE (İstanbul) – Başkanım, burada ben konuşabilir miyim.

BAŞKAN – Yok, yok, bir dakika. Ben gelemeyeceğim için müzakere açmadım.

ZEYNEL EMRE (İstanbul) – Tamam.

ADALET BAKANI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) – Şimdi görüşelim Başkanım. Bunu görüşüp öyle ara verelim izniniz olursa.

BAŞKAN – Öyle mi?

ADALET BAKANI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) – 23’ü senin Başkanlığında görüşelim.

BAŞKAN – Ben yetişemeyeceğim. O zaman Hakkı Bey devam etsin.

Şimdi, bak, Ekrem, “Kurul tarafından yapılan ön inceleme sonucunda...” değil “sonunda.” Ekrem Bey, düzelt bak. “Kurul tarafından yapılan ön inceleme sonunda”, “sonucunda” değil. “Verilen”i oraya koyuyorsun “verilen iş bölümüne ilişkin karar kesindir.” Burada özne-yüklem ilişkisi ve tamlama ilişkisi Türkçe tamlamaya... Şenal Hanım’ın da dili çok iyidir.

HAKKI KÖYLÜ (Kastamonu) – Redaksiyonla...

BAŞKAN – Redaksiyon değil, bu önemli şeydi.

ADALET BAKANI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) – Görüşelim bunu Sayın Başkanım.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Adalet.Kom.

Tarih : 17/06/2016

Saat :

Kayıt: Adalet Kom. Stenograf :

Uzman : Sayfa: 76

BAŞKAN – Buyurun görüşün, ben yetiyeceğim. Ankara’nın biraz dışında olduğu için yetişemem. Akşam Başbakan’a il iftari var il dışında, geleceğim.

(Oturum başkanlığına Başkan Vekili Hakkı Köylü geçti)

BAŞKAN – Buyurun.

MADDE 23- 2797 sayılı Kanunun 60 inci maddesinin üçüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Birinci fıkra uyarınca dosya kendisine gönderilen ilgili hukuk dairesi, bir ay içinde yapacağı ön inceleme sonucunda işbölümü bakımından kendisini görevli görmez ise gerekçesiyle birlikte dosyayı görevli olduğu kanısına vardığı ilgili hukuk dairesine gönderir. Bir aylık sürenin bitiminden sonra veya duruşma günü verilen dosya hakkında gönderme kararı verilemez. Gönderme kararı üzerine dosya kendisine gelen hukuk dairesi iki hafta içinde yapacağı ön inceleme sonucunda görevli olmadığı kanaatindeyse, varsa geçici hukuki koruma tedbirlerine dair talepler hakkında da karar vermek suretiyle dosyayı Hukuk İşbölümü İnceleme Kuruluna gönderir. İki haftalık sürenin geçmesinden sonra gönderme kararı verilemez. Kurul tarafından yapılan ön inceleme sonucunda işbölümüne ilişkin verilen karar kesindir."

BAŞKAN – Buyurun Zeynel Bey.

ZEYNEL EMRE (İstanbul) – Şimdi, Sayın Başkan, bu kadar kesin sürenin konulmasının pratikte sıkıntı yaratabileceği durumlar olabilir. Yani, bir ay içerisinde bunu fark etmemiş olabilir heyet, mahkeme; daha sonra fark ettiğinde "Benim zamanım geçti, görevli değildim ama madem fark edemedim şimdi buna bakayım." gibi bir anlayış içerisinde olmayacaktır. Yani, tabii, kendisine görevsizlikle gelen ya da bu konuda karar vermesi gereken durumlarda neden geldiği ve süre belirlenebilir, "Şu süre içerisinde karar vermelidir." Gibi. Ama, bu hâliyle bıraktığımız zaman bunu ileride, uygulamada bunun çok büyük sakıncaları doğabilir. Yani, kati sürenin sıkıntı yaratacağını düşünüyorum.

BAŞKAN – Bir soralım Yargıtaya, Yargıtaydan izah isteyelim.

ADALET BAKANİ BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) – Yargıtay bir izah ederse efendim. Bu, Yargıtayın talebi.

YARGITAY 5. CEZA DAİRESİ ÜYESİ YAŞAR ŞİMŞEK – Efendim, bu madde 2015 yılında, biliyorsunuz, ihdas edilmişti. O madde uygulamaya geçtikten sonra temyiz incelemesi için hukuk dairesine gelen bir dosyayı eğer o daire kendisini görevli görmüyorsa hemen hukuk ön inceleme bürosuna, kuruluna gönderiyordu. Ama, aslında göndermek istediği daire bunu belki kabul edecekti. Bu, araya girince işleri uzatıyordu. Şimdi, direkt görevli gördüğü daireye gönderecek, orası kendi kabul ederse sorun yok ama kabul etmezse o zaman kurula gelecek yani daha kısa yoldan bu aidiyetin giderilmesi amaçlanmakta. Buradaki süreler de dairelere sorularak konulmuştur yani Yargıtayın görüşüyle bu sürelerin yetebileceği düşünülmektedir.

Arz ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Madde üzerindeki önergeyi okutuyorum:

Adalet Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (1/726) esas numaralı Danıştay Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı’nın 23’üncü maddesinin tasarısı metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Cemal Okan Yüksel

Eskişehir

Mehmet Gökdağ

Gaziantep

Necati Yılmaz

Ankara

Zeynel Emre

İstanbul

Gereke:

Tasarı, yargı erkini yürütmenin şekillendirmesini amaçlayan bir sistematikte hazırlanmıştır. Siyasi iktidarın yargıya ilişkin önceki dönemlerde çıkardığı diğer yasal düzenlemelerle birlikte değerlendirildiğinde tasarının gerçek amacının yürütmenin yargıya müdahalesini sağlamaya yönelik olduğu daha somut bir şekilde ortaya çıkmaktadır. Bu doğrultuda Anayasaya da açıkça aykırı düzenlemeler içeren maddenin tasarısı metninden çıkarılması öngörülmüştür.

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 23’üncü madde kabul edilmiştir.

Toplantıya 21.30’a kadar ara veriyorum arkadaşlar.

Kapanma Saati: 19.29

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Adalet.Kom.

Tarih : 17/06/2016 Saat :

Kayıt: Adalet Kom. Stenograf :

Uzman : Sayfa: 77

DÖRDÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 21.32

BAŞKAN: Ahmet İYİMAYA (Ankara)

BAŞKAN VEKİLİ: Hakkı KÖYLÜ (Kastamonu)

SÖZCÜ: Serap YAŞAR (İstanbul)

KÂTİP: Adnan BOYNUKARA (Adıyaman)

(Oturum, Başkan Vekili Hakkı Köylü tarafından açıldı)

BAŞKAN – Arkadaşlar, toplantımıza kaldığımız yerden devam ediyoruz.

24'üncü maddeyi okutuyorum:

MADDE 24- 2797 sayılı Kanuna aşağıdaki madde eklenmiştir.

"GEÇİCİ MADDE 15- Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte Yargıtay üyelerinin üyelikleri sona erer. Ancak bu tarih itibarıyla Yargıtay Birinci Başkanı, Cumhuriyet Başsavcısı, birinci başkanvekili, Cumhuriyet Başsavcivekili ve daire başkanı olarak görev yapanların Yargıtay üyelikleri devam eder.

Birinci fıkra uyarınca üyelikleri sona eren Yargıtay üyeleri arasından, Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulunca bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren beş gün içinde, üçüncü fıkradaki kadro sayısı dikkate alınmak suretiyle Yargıtay üyesi seçimi yapılır.

Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla Yargıtay meslek mensuplarının (Yargıtay Birinci Başkanı, Cumhuriyet Başsavcısı, birinci başkanvekilleri, Cumhuriyet Başsavcivekili, daire başkanları ve üyeler) kadro sayısı üç yüzdür. Birinci fıkranın ikinci cümlesi uyarınca üyelikleri devam edenler, kadro sayısında dikkate alınır.

Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla üçüncü fıkrada belirtilen kadro sayısını aşan üye kadroları herhangi bir işleme gerek kalmaksızın iptal edilmiş sayılır.

Yargıtay üyeliğine seçilmeyenler, Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulu Genel Kurulu tarafından, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren on gün içinde sınıf ve derecelerine uygun bir göreve atanır.

Beşinci fıkra uyarınca atananlar, Yargıtay üyelerine sağlanan her türlü aylık, ödenek, zam ve tazminatlar ile diğer mali ve sosyal hakları almaya devam ederler. Üyelikleri sona erenlerin, seçim veya atamaları yapılmıyaya kadar, özlük hakları Yargıtay tarafından karşılanmaya devam olunur.

Yargıtay üyelerinden Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulu üyeliğine seçilmiş olup bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulu üyeliği devam edenler, bu görevlerinin bitmesine üç ay kala Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulu tarafından yeniden Yargıtay üyeliğine seçilebilirler. Yeniden seçilenler, Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulu üyeliğinin sona ermesinden itibaren on iki yıl görev yaparlar. Yeniden seçilmeyenler ise, Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulu üyeliği sona erdikten sonra Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu Genel Kurulu tarafından sınıf ve derecelerine uygun bir göreve atanır. Ancak bu kişiler bakımından 11/12/2010 tarihli ve 6087 sayılı Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulu Kanununun 28 inci maddesinin üçüncü fıkrasının (b) bendi hükmü uygulanır. Bu fıkra uyarınca atananlar Yargıtay üyelerine sağlanan her türlü aylık, ödenek, zam ve tazminatlar ile diğer mali ve sosyal hakları almaya devam ederler.

Birinci fıkranın ikinci cümlesi uyarınca üyelikleri devam eden üyeler ile ikinci fıkra uyarınca seçilen üyeler, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren on iki yıl görev yaparlar. Bu üyelerin atama veya seçim nedeniyle yürüttükleri görevleri, bu görevlerinin süresi bitene kadar devam eder.

Seçilmeyen üyelerin atama veya seçim nedeniyle yürüttükleri görevler de bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla sona erer. Bu görevler için ikinci fıkra uyarınca seçim yapıldığı tarihten itibaren on gün içinde atama veya seçim yapılır.

Birinci fıkranın ikinci cümlesi uyarınca üyelikleri devam eden üyeler ile ikinci fıkra uyarınca seçilen üyelerin daha önce Yargıtay üyesi olarak çalıştıkları süreler üyelik kıdeminde dikkate alınır.

Birinci Başkanlık Kurulu, ikinci fıkra uyarınca yapılan seçimden itibaren on gün içinde, dairelerin iş durumunu ve ihtiyaçlarını dikkate alarak Yargıtay üyelerinin hangi dairelerde görev yapacağını yeniden belirler.

Birinci Başkanlık Kurulu iş durumunu ve ihtiyaçları dikkate alarak bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren en geç üç yıl içinde daire sayısını 5 inci maddede öngörülen daire sayısına indirir. Ancak bu daireler, Birinci Başkanlık Kurulunca kapatılmıyaya kadar görevlerine devam ederler.

Birinci Başkanlık Kurulu, on ikinci fıkra uyarınca yapılan her daire kapatma işleminden sonra iş durumunu ve ihtiyaçları dikkate alarak daireler arasındaki iş bölümünü yeniden belirler. Buna ilişkin karar derhal Resmi Gazetede yayımlanır ve yayımı tarihinden itibaren on gün sonra uygulanmaya başlanır.

Birinci Başkanlık Kurulu, iş bölümüne ilişkin kararın Resmi Gazetede yayımlanmasından itibaren on gün içinde, dairelerin iş durumunu ve ihtiyaçlarını dikkate alarak kapatılan dairelerde görev yapan daire başkanı, üye ve tetkik hâkimlerinin hangi dairelerde görev yapacağını belirler. Dairelerde görev verilmeyen daire başkanları, başkanlık süresinin bitimine kadar Yargıtay Birinci Başkanlığı

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Adalet.Kom.

Tarih : 17/06/2016 Saat :

Kayıt: Adalet Kom. Stenograf :

Uzman : Sayfa: 78

nezdinde görev yapar. Başkanlık görev süresi Yargıtay Birinci Başkanlığı nezdinde sona erenlerin veya başka bir daireye başkan olarak görevlendirilenlerin daire başkanlığı kadroları başka bir işleme gerek kalmaksızın üye kadrosuna dönüşür.

İş bölümüne ilişkin kararın Resmi Gazetede yayımlanmasından itibaren on gün içinde, dava dosyaları ayrıca bir karar verilmesine yer olmaksızın listeye bağlamak suretiyle mevcut halleriyle ilgili daireye devredilir.

Yargıtay meslek mensupları (Yargıtay Birinci Başkanı, Cumhuriyet Başsavcısı, Birinci başkanvekilleri, Cumhuriyet Başsavcıvekili, daire başkanları ve üyeler) kadro sayısı iki yüze düşünceye kadar, boşalan her iki üyelik için bir üye seçimi yapılır. Seçim yapılmayan üye kadroları başka bir işleme gerek kalmaksızın iptal edilmiş sayılır."

BAŞKAN – Zeynel Bey, buyurun.

ZEYNEL EMRE (İstanbul) – Teşekkür ederim Başkan.

Şimdi, aslında geneli üzerinde bahsederken en çok üzerinde durduğumuz konulardan birinin maddede görüşülen hâli de buradaki üretilen açıklamalar.

Maddeye baktığımızda, bu maddeyle birlikte Yargıtayda ve Danıştayda görev yapacak üyelerin üyelikleri son bulacak ve sonradan tekrar atanacak. Şimdi, burada temel kriter ne olacak? Hangi kritere göre, hangi liyakat esasına göre atama olacak? Birinci problem bu. Yani, bir Yargıtay hâkimi, Danıştay hâkimi oraya geri atanırken sadece gizli raporlar doğrultusunda bunlara güvenilerek mi atanacak yoksa bir objektif kriteri olacak mı? Buradaki Anayasa'ya aykırılık, aslında dünya tarafından birçok ülkede kabul edilen hâkimin bağımsızlığı ilkesine doğrudan en çok zarar veren etkenlerden biri. Uluslararası kuruluşların raporlarında, birçok raporda bahsedilen temel bir husus var, diyor ki: "Yargı bağımsızlığı, hukukun üstünlüğü için bir ön şart ve adil yargılamanın da temel bir teminatıdır."

Şimdi, bu, bir ayrıcalık olarak düşünülmemiş, aslında vatandaşların lehine, onlar adına doğru karar verilmesi açısından bu ayrıcalık getirilmiştir. Biz bunu tartışıyoruz hep "Daha ideali, daha doğrusu nasıl olsun?" diye. Birincisi bunun Anayasa değişikliğiyle olması lazım.

İkinci bir konu da var: Şimdi, dünyada da bu tartışmalı bir durum. İşte, farklı ülkelerin kendi tecrübelerine göre uygulamaları var. Bir örnekte inceledik, işte, Hırvatistan'da 11 üyeli, 7'si hâkim, 2 avukat ve 2 öğretim görevlisinden oluşan yüksek yargı konseyinin sorumluluğunda bu atama yetkisi. Burada amaç ne? Amaç, bunu daha siyasi mülâhazalara göre belirlemeyelim de objektif olsun, o bağımsızlığı teminat altına alalım diye. Bizim endişelerimizin birleştiği madde burası yani bu maddeyle birlikte yani yasanın bütünü de göz önüne alındığında atamaların yapılması, görevden el çektilenlerin... Yani aslında şöyle ifade etmek lazım, elli tane tespit doğru olup da üç tanesi yanlış dahi olsa, o bile vicdanen çok büyük bir rahatsızlıktır ve bunu neye göre kim tespit edecek, yani tespit edenin kriteri ne olacak? Dolayısıyla bu tespitten sonra bunun açıklaması nasıl olacak? Bu aslında şöyle bir anlam ihtiva ediyor, deniyor ki: Bize güvenin. Yargıyla ilgili böyle bir güven sorunuz var. Güven sorunu da şundan kaynaklanıyor: Yargıtay ve Danıştaydaki önemli sayıdaki yargıcın vicdani kanaatlerine göre değil, hukuki bilgisine göre değil, kendi aralarında oluşturdukları farklı bir hukuka göre karar veriyorlar. İyi de bunu kim tespit edecek? Yani şimdi böyle bir durumda bir soruşturma olması lazım ve kamuoyuna açıklanan tatmin edici bir şey olması lazım. Bunun sonrasında çıkan tabloda... Yani Türkiye'de tabii çok örneği var her zaman kurunun yanında yaş da yanmıştır, böyle de bir deyim yerleşmesi ülkemize özgü birçok durumun olması nedeniyledir.

Dolayısıyla, toparlarsam, bu, ilk olarak bütünüyle Anayasa'ya aykırı bir durum, hâkimlik teminatına aykırı. Bu çok eleştiri konusu olacaktır. Bu hâliyle düzenlemenin ileride de büyük sıkıntıları olacak ve tekrar görüşülme ihtiyacı hissedilecektir. İkincisi, burada görevi son bulacak, her kimse, görevi son bulacak, devam etmeyecek üyelerin, öyle karar verilen üyelerin farzımsal şu ana kadarki mesleki hayatında tek bir yanlış davranışı yok ve bütün puanlamalarının çok iyi olduğunu düşünün ve bununla ilgili verilecek yanlış, herhangi bir yanlış kararın vicdani sorumluluğu kimde olacak yani buradaki, maddedeki akışa göre bir uygulama gerçekleştiği zaman hakikaten hukuk sistemimiz çok büyük oranda yara alacaktır. Meşruluktan kaçmamak lazım, meşru zemine oturması için de bunun, objektif kriterlerinin olması ve gerektiğinde de kamuoyuyla paylaşılması lazım. Biz Yargıtaya seçtik, Danıştaya seçtik ancak şu, şu gerekçelerle bu Yargıtay üyesi, Danıştay üyesi yapması gereken işi yapmıyor, vicdani kanaatine göre karar vermiyor, farklı şekilde karar veriyor, farklı nedenleri var gibi doyurucu bir açıklamanın olması lazım. Bu nasıl sağlanacak?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Ben teşekkür ederim.

Cemal Bey, buyurun.

CEMAL OKAN YÜKSEL (Eskişehir) – Sayın Başkanım, Allah tuttuğunuz oruçları kabul etsin.

BAŞKAN – Amin, Allah razı olsun.

CEMAL OKAN YÜKSEL (Eskişehir) – Ülkeyi yönetirken bilerek ya da bilmeyerek işlediğimiz günahları da inşallah bu vesileyle affeder.

Şimdi, oruçları açtık, karnımız doydum, kan şekerlerimiz yükseldi, aklıktan kaynaklı bir asabiyet yaşanmayacağına güvenerek ben de biraz uzunca konuşma yapacağım.

Şimdi, biz Danıştayın, motamot aslında, aynı, ilgili maddede gerekli açıklamaları yapmış idik. Çok kısaca onları özetleyeceğim. Bir de öğleden önceki oturumumuzda, paralel yapıyı kastederek, "Danıştayda kaç tane bu arkadaşlardan var?" diye soru üzerine sevgili daire başkanımız bir sayı vermişti. Yargıtayla ilgili de benim bir bilgim var. Bilgilerim yanlışsa onu lütfen düzeltin. Yargıtayda da 145 tane devlete paralel yapıdan hâkim olduğuyla ilgili bir bilgim var. Doğru ya da yanlış bilmiyorum.

BAŞKAN – Öyle bir bilgi veren olmadı.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Adalet.Kom.

Tarih : 17/06/2016 Saat :

Kayıt: Adalet Kom. Stenograf :

Uzman : Sayfa: 79

ADALET BAKAN YARDIMCISI BİLAL UÇAR – Öyle bir sayı verilmedi. Sadece Cumhurbaşkanınca istenen üye sayısını verdi.

CEMAL OKAN YÜKSEL (Eskişehir) – Öyle mi? O zaman ben yanlış anlamışım. Fakat basit bir hesaplama 516 Yargıtay üyesinden, görevde olmayanlar düşünce 477 tane şu anda mevcut üye var, bundan 145 sayısını çıkınca 332 bulunuyor ama mevcut tasarıyla 300'e düşürüyoruz. Burada anlatmak istediğim, hani, aslında, istinaf mahkemelerinin kuruluşundan bahsediliyor gerekçede ama gerçek gerekçenin ne olduğu herkesçe malum. E gerçek gerekçeye konu olan sayı da düştüğü zaman dahi 332 oluyor. Sayının 300 olarak belirlenmesini, ben bunu şöyle yorumluyorum: Amaç paralel yapıyla mücadele değil, kendinden olmayan herkesle mücadele. Yani bizim şu anda herhangi bir talebimiz yok bu konuda ama Genel Kurulda bu sayının düzeltileceğine biz inanıyoruz, bu konuda da duyularımız var.

Şimdi, bizim burada yaptığımız konuşmalar, muhalefetlerimiz, muhalefet şerhlerimiz tarihe düşülen, ileride yasama çalışması yapacak diğer milletvekili arkadaşlarımıza da yardımcı olacak notlar. Şimdi ben anlayış ve affınıza sığınarak 2014 senesinde Yargıtay ve Danıştaydaki üye artışlarıyla ilgili Cumhuriyet Halk Partisi Grubunun muhalefet şerhinden birkaç pasaj okuyacağım. O pasajları okuduğumda göreceksiniz ki Cumhuriyet Halk Partisinin söylediği her şey doğru çıkmış.

MURAT GÖKTÜRK (Nevşehir) – Ömer Ağabey yazmıştı.

CEMAL OKAN YÜKSEL (Eskişehir) – Ömer Bey'in söylediği her şey doğru çıkıyor zaten ama şimdi, izninizle bunu okuyayım. Bu, 2014 senesindeki Yargıtay ve Danıştay üyelerini artırırken o tasarıdaki o konuyla ilgili muhalefet şerhi:

“Türkiye Büyük Millet Meclisine son yıllarda “yargı paketi” adı altında sunulan tasarı ve tekliflerin içeriğinde yargı mevzuatına yönelik gerekliliğin dışında konjonktürel olguyu esas alan değişiklikler göze çarpmaktadır. Çoğu zaman kişiye veya iktidara yakın olanlara özgü özel düzenlemelerin, araya serpiştirildiği teklif ve tasarılar reform paketleri olarak sunulmakta, o düzenlemedeki asıl amaç gizlenmeye çalışılmaktadır. Öte yandan kimi zaman da yasal düzenlemeler birkaç aylığına değiştirilip, kişisel yarar amacı gerçekleştirildiğinde ise eski hâline getirilmektedir.

Ülkemiz geçmişte, döneme, ideolojik bakış açısına veya toplumsal değişime yönelik yasa değişiklikleri görmüş ise de, bu teklif gibi örnekler göz önüne alındığında artık doğrudan kişiye özel ve aylık-haftalık değişikliklere tanık olunmaktadır. Bu olgu, “hukuk devleti” ilkesiyle bağdaşmayan ve yargı yanında Parlamente'ye de güveni giderek ortadan kaldıran sonuçlar yaratmaktadır.

AKP iktidara geldiği günden beri Parlamente'deki sayısal çoğunluğuna dayanarak sürekli yargıya egemen olma, yürütmeyle uyumlu yargı oluşturma çabası içindedir. AKP'nin yargıya ilişkin yasama faaliyeti; yargıyı ele geçirme amacından ibarettir. AKP iktidarı, hukuk devleti anlayışını ve kuvvetler ayrılığı ilkesini hiçe sayarak kendisi için her sorunu yasa yaparak aşmaya çalışmıştır. Yasama faaliyetinin; Anayasa'ya, Meclis İçtüzüğü'ne, Parlamente hukukuna ve teamüllerine, hukuk devleti olmanın gereklerine aykırı oluşu, iktidar partisinin umurunda dahi olmamıştır. İktidar, toplumun ve hukukun gereksinimlerini gidermek için değil, kendi günlük gereksinimlerini karşılamak için yasa çıkarmayı kural hâline getirmiştir. Dün “büyük reform” diyerek kaldırdıkları yasa hükümlerinin bugün noktasına virgülüne kadar tıpa tıp, aynısını yeniden geri getirmişler, ne yazık ki buna da, büyük reform demişlerdir. AKP iktidarı, reform kurumunun cılızlığını çıkarmıştır. Son zamanlarda art arda çıkarılan ve birbirine zıt yasalar, sırf konuyla ilgili kurum ve kuruluşların görüşlerini almamak için Bakanlar Kurulunda görüşülmeden, özünde hükümet tasarısı olan metinler, AKP milletvekilleri tarafından imzalanarak teklif olarak getirilmektedir. Yasa tasarısı ve teklifleri; Adalet Komisyonunda konunun uzmanları, üniversite hocaları dahi olmadan sadece hükümet bürokratları ile görüşülmüş gibi yapılmaktadır. Komisyon, Adalet Bakanlığı bürokratlarının hazırladığı önergeler, havada uçuşuyor. Önergeyi imzalayan iktidar partisi milletvekilleri dahi haklı olarak önergenin ne getirip ne götürdüğünü açıklamakta zorlanıyorlar.

Dünyada hangi hukuk devletinde 6-7 ay arayla iki yargı paketi çıkarılır ve üstelik bir yasa ile yapılan düzenlemeler, ardından yapılan bir başka kanunla kaldırılır? Bir kanun tasarısının gerekçesi, sonraki düzenlemenin gerekçesiyle tümüyle zıt.

Bu konuda Hükümetin içine düştüğü çelişkili durumu, hukuk devleti ilkesini içselleştirmiş gazeteci yazar Sayın Taha Akyol, 17 Ekim 2014 tarihli "YAP-BOZ" başlıklı yazısında "...Dünyada bir hukuk devleti hatta hukukumsu bir devlet var mıdır ki, yedi ay arayla iki "Yargı Paketi" çıkarsın. Hem de birbirine tam zıt istikamette... 15 Şubat'ta çıkarılan yargı paketinde, çeşitli soruşturmaların önünü kesmek için, mesela telefon dinlemelerinde "ağır ceza mahkemesinin oybirliğiyle" karar almasını şart koşacaksınız. Fakat 14 Ekim'e gelindiğinde, “pardon” bile demeden, telefon dinleme, teknik takip gibi yetkileri çok kolaylaştıracaksınız, bu yetkiyi sulh hâkimliklerine vereceksiniz! Hem de üç ay evvel özel kanun çıkartıp HSYK'ya atama yaptırdığınız sulh hâkimliklerine!

Kendisi hukukçu olan Adalet Bakanı Bekir Bozdağ'ın da artık bu kadarını içine sindiremediğini sanıyorum. Bizzat kendisi "yap-boz gibi bir görüntü eleştirisi yapılabilir." demedi mi? 15 Şubat yasaasının gerekçesiyle, 14 Ekim teklifinin gerekçesini hangi hukukçu, nefesi daralmadan yan yana koyarak okuyabilir?

Enver Paşa'nın “Yok kanun, yap kanun” sözü niye eleştirilir? Hukukun "istikrar, güvenilirlik, öngörülebilirlik" gibi evrensel ilkeleri niye vardır? Bu ilkelere özensiz olarak yapılan kanunlar yüzünden Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinde ülkelerin mahkûm edildiğini, Türkiye'de Anayasa Mahkemesinin iptal kararları verdiğini bilmeyen hukukçu olabilir mi? Yoksa Anayasa Mahkemesi iptal edinceye kadar gerekeni yaparız, Anayasa Mahkemesi iptal ederse geriye yürümez nasıl olsa diye mi düşünülüyor? Gerçi HSYK Yasası'nda böyle oldu; Anayasa Mahkemesinin iptal ettiği maddelere göre Bakanlığın HSYK'ya yaptığı atamalar yerinde duruyor. Fakat bu usulü sürekli hâle getirmek de hukuk devleti ilkesine aykırıdır.

İktidar partisi, yani Hükümet değil, parti, 31 Ekimde Meclise bir "Yargı Paketi" daha sundu. Bu, yedi ay içinde yargıyla ilgili üçüncü paket! Kriz dönemlerinde bile temel kanunlarla böylesine oynanmamıştır. Adalet Bakanı Bekir Bozdağ 14 Ekimde sunulan

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Adalet.Kom.

Tarih : 17/06/2016 Saat :

Kayıt: Adalet Kom. Stenograf :

Uzman : Sayfa: 80

"paket" için "Yapboz diyebilirsiniz" demişti. Şimdi, 31 Ekimde sunulan "paket" için söylenecek söz kaldı mı? Üç paketin üçü de HSYK'ya, yargıya, Yargıtaya, Danıştaya müdahale niteliğindedir; amacı "Yürütmeye uyumlu yargı"dır.

Paralel yapının ya da herhangi başka bir odağın yargıyı etkilemesine göz yumulamaz. Ama iktidarın etkilemesine de göz yumulamaz.

Kuvvetler ayrılığı ne için var?

Şubat ayında "yargı paketi" çıkmıştı; Ekim ayında bir "yargı paketi" teklifi daha Meclise sunuldu. Yine Bakanlar Kurulunda görüşülmeden... Şu anda Mecliste Komisyondan geçiyor.

Şu işe bakın: Mahkemelerin Kuruluş ve Görevleri Hakkındaki Kanun'da 26 Eylülde değişiklik yapılmış, 7 Ekimde Resmi Gazete'de yayınlanmıştı... Üzerinden üç hafta geçti, 30 Ekimde hem de bazı aynı maddeleri değiştirmek için bir "paket" daha Meclis'e sunuldu! "Yapboz" değil de ne?

Üç haftada ne oldu diyeceksiniz değil mi? Bu bir haftada HSYK seçimleri oldu. HSYK seçimleri 12 Ekimde yapıldı, 13 Ekimde anlaşıldı ki Hükûmetin desteklediği liste kazandı... Daha önce hazırlattırıldığı anlaşılan bir "paket" 14 Ekimde, bunu izleyen bir "paket" de 30 Ekimde Meclise sunuldu!

Evrensel yargı bağımsızlığı ilkesine göre, Yargıtay ve Danıştayda dairelerin görevleri, yani iş dağılımı, Yargıtay ve Danıştayın kendisi tarafından belirlenir. Niye? Yasama ya da yürütme, yani iktidar, kanun çıkartıp daire kurarak önemseydiği davaları o daireye vermesin diye... "Paket"ın 16'ncı maddesinde ise, "Yargıtay daireleri arasındaki iş dağılımı HSYK tarafından belirlenebilir" hükmü getiriliyor!

İş yoğunluğu ve ihtisasın dikkate alınması retorikten ibarettir! Yüksek yargıda iş dağılımını HSYK türü organların belirlemesi kesinlikle, katiyetle, kesinkes yargı bağımsızlığına aykırıdır.

AK PARTİ'deki bir hukukçu çıkıp anlatsın: Niye Yargıtay Genel Kurulu değil de, HSYK Yargıtay'daki dairelerin iş dağılımını belirleyecek? Bunun hukuki cevabı yoktur; siyasi cevabı ise bellidir: "Yürütmeye uyumlu bir yargı!"

Yargıtay ve Danıştayda hazıranda çıkan kanunla daireler boşaltılmış, yeniden seçimler yapılmıştı. Şimdiki "paket"e göre, aynı işlem bir kere daha yapılacak! Tabii HSYK'nın atayacağı yeni üyelerin katılımıyla.

Hükûmet bir yandan diyor ki, "istinaf", yani bölge mahkemeleri kurulacak, Yargıtayın yükü azalacak... Öbür yandan, yeni atanacak üyelerle Yargıtayı dolduruyor! Bu, siyasidir; hukuki mantığı yoktur. Siyaset adalete bu kadar müdahale ederse toplum zamanla çok ağır bir krize itilir ve fark edildiği zaman korkarım telafisi çok zor olur. Bu yanlış yoldan dönülmelidir.

Cemaatin yüksek yargıdaki etkisi 2011 yılında konuşulmaya başlandı. O zaman yüksek yargıya seçilmek için "birinci sınıf hâkim" olmak yetiyor, kıdem ve yaş gibi ölçüler aranmıyordu. 2011'de HSYK'nın yaptığı atamalarda 40 yaşındaki yargıçlar bile Yargıtaya, Danıştaya üye seçilmişti. Bunların bir kısmının cemaate yakın olduğu düşünülüyordu. Bunu engellemek için iktidar 27 Haziran 2013'te bir kanun çıkardı: Artık "yirmi yıl" hâkimlik ve savcılık yapmamış olanlar Yargıtaya seçilemeyecekti. Danıştaya seçilmek için de yine aynı şekilde "yirmi yıl hizmet" şartı aranacaktı. Cemaatle ilişkili hâkim ve savcılarının genelde genç olduğu, 20 yılı doldurmadıkları düşünülüyor, artık Yargıtay ve Danıştaya daha tecrübeli, olgunlaşmış hukukçuların seçilmesi öngörülüyordu. Siz olsanız bu "yirmi yıl" şartının getirilmesine ne derdiniz? Ben "doğru" demiştim, yirmi yıl şartının getirilmesini desteklemiştim. Şöyle yazmıştım: "Yargıtay ve Danıştaya üye seçilmek için yirmi yıl hizmet şartı getirilmesi isabetlidir. Cemaatin veya iktidarın lehine ya da aleyhine diye değil, kıdem diye düşünüyorum." Evet, kıdem objektif bir ölçüdür. Yüksek yargıya seçilmek için ciddi bir bilgi ve tecrübe birikimi aramak doğru bir ölçüdür. Konuya kimin lehine veya aleyhine olur diye değil, böyle objektif kıstaslar açısından bakmak gerekirdi. Fakat ne oldu biliyor musunuz? Dün, Komisyondan geçen metinde "yirmi yıl" şartı, "on yedi yıl"a indirildi!

Adalet Bakanlığı Yüksek Müşaviri Adnan Boynukara, dün gönderdiği bilgi notunda HSYK'nın "daireler arasındaki iş dağılımına" ilişkin yetkisinin Yargıtay değil, istinaf ve ilk derece ceza mahkemeleri için söz konusu olduğunu belirtti. İyi bir gelişme, fakat "yapboz" tablosunu değiştirmiyor. Şubat 2014'ten beri yargıyla ilgili olarak çıkarılan bütün kanunların, yapılan bütün yönetmelik değişikliklerinin hep "yürütmeye uyumlu yargı" amacına yönelik olmasının yarattığı kaygıları da gidermiyor. Asıl bu kaygıların giderilmesi gerekir. Fakat yüksek yargıya üye seçiminde, "yirmi yıl hizmet" şartının Kasım 2014'te ve HSYK seçimlerinin ardından, "on yedi yıl"a indirilmesi bu kaygıyı azaltmaz, artırır. Öyle ya, niye dün doğru bir tavırla "yirmi hizmet yılı", bugün sürpriz bir kararla niye "on yedi hizmet yılı?" Dün birilerini engellemek, bugün birilerini atamak için mi? Niye dün "somut delillere dayalı kuvvetli şüphe", niye bugün "makul şüphe?" Dün bazı soruşturmaları engellemek, bugün bazı soruşturmaların yolunu açmak için mi? Bu, "yapboz" tablosu değil de nedir? Halbuki yargı şunun bunun değil, evrensel hukukun yargısıdır.

Halbuki hukukun evrensel ilkelerinden biri, "kanunların genel, objektif ve istikrarlı" olması, işlevi itibarıyla da "kamu yararına uygun" bulunmasıdır! Hükûmet, bir taraftan, yakında istinaf mahkemelerinin kurulacağını, böylece iş yükü azalacak olan Yargıtayın az kadrolu ve tecrübeli hâkimlerden oluşan bir "içtihat mahkemesi" hâline geleceğini belirtiyor; çok doğru bir hedeftir bu... Fakat öbür taraftan Yargıtaya 128, Danıştaya 39 yeni üye atayarak ve tecrübeyi de "on yedi yıl"a indirerek kadroları şişiriyor!

Hazin olan, bu kanunlarda hukukçuların imzasının bulunmasıdır! Şunun altını bin defa daha çizerek vurgulamak isterim: Devlet idaresinde hukuku bütün siyasi görüşlerin, ideolojilerin üstünde tutmadıkça, ülkede "hukukun üstünlüğü" kurulamaz, yargıya güven sağlanamaz..." görüşlerini dile getiriyor.

Bu Kanun Teklifi tam anlamıyla başta Danıştay ve Yargıtay olmak üzere yargıya yapılmak istenen çok ağır bir harekettir. Çünkü teklifin temelinde başta her iki yargı organı olmak üzere yargıya siyasetin, yürütmenin bütünüyle müdahalesi görülmektedir.

BAŞKAN – Daha çok mu Cemal Bey?

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Adalet.Kom.

Tarih : 17/06/2016 Saat :

Kayıt: Adalet Kom. Stenograf :

Uzman : Sayfa: 81

CEMAL OKAN YÜKSEL (Eskişehir) – Efendim, aslında bu 22 sayfa ama ben 4 sayfasını okuyacağım; son paragrafa geldim.

Yasa teklifiyle getirilen değişiklikler ve eklemelerle Danıştay ve Yargıtayın şimdiki yapısı değiştirildiği gibi gelecekte de değiştirilebileceği öngörülmektedir.

Teklifle yargının hızlandırılması ve iş yükünün azaltılması gerekçesiyle hem Yargıtay ve Danıştaydaki daire ve üye sayıları artırılmakta hem de bu iki mahkemenin örgütlenme biçimi değiştirilmektedir. Danıştay ve Yargıtayda daire ve üye sayısı artıyor. Bunun anlamı, HSYK, Danıştay ve Yargıtaya yeni üyeler atanacak. Böylece Yargıtay ve Danıştayda Hükümet lehine elde edeceği çoğunlukla yargıyı yeniden yapılandıracaktır. Hükümetin hesabı bu. Bakalım tutacak mı? Çünkü Yargıtay ve Danıştayın teşkilat yapısında sık sık değişiklik, daha iyi bir hukuk arayışına değil, hukuka egemen olma amacına işaret eder. Teşkilat yasalarının kural olarak uzun ömürlü yasalar olması gerekir. AKP'nin bu alana sık müdahale itiyadı sürdürülemez ve kabul edilemez. Adaletle teslim olma erdemi, adaleti teslim alma hedefiyle âdeta devşirilmektedir.

ADNAN BOYNUKARA (Adıyaman) – Taha Akyol mu?

CEMAL OKAN YÜKSEL (Eskişehir) – Hayır, bu okuduğum son iki sayfa bizim kendi şeyimizdir.

Şimdi, 2014 senesinde muhalefet şerhimiz ve muhalefet şerhimize... Ben aslında bilmiyordum muhalefet şerhimizde Taha Akyol'a atfı yapıldığını. Ben dün ve bugünkü konuşmalarında da atfı yaptım. Taha Akyol da hukukçu bir gazeteci olması hasebiyle çok isabetli tespitlerde bulunmuş, 2014'te de bulunmuş.

Sevgili Başkanım, sevgili üyeler; biz bunu değiştiriyoruz. Tekrar ediyorum, yarın bir gün bu yol olacak, başkaları da başkalarını değiştirecek. Gelin, bu değişiklikten yol yakınen vazgeçelim. Yani, ben daha önceki konuşmalarında Anayasa'nın 2'nci, 9'uncu, 13'üncü, 138, 139, 154, 155'inci maddelerine aykırılığı açıkça anlattığım için, şimdi uzunca da konuştuğum için uzun uzun anlatmayacağım ama en azından eşitler arasında eşitsizlik yaratmamak için Yargıtay Başkanı, başkan vekili, başsavcı ve daire başkanlarının da -çünkü Anayasa Mahkemesi iptal kararı verdiğinde en önemli gerekçelerinden biri olacak- onların da üyelikleri sıfırlansın efendim. Yani, ben, şimdi, çayın bir sürü yararını bilirim, uykuyu açar, mideyi rahatlatır, insana çalışma kuvveti verir ama çayın yeni bir yararını bulduk, koltuğu korumaya yardımcı oluyor. Dolayısıyla, Hükümet bu tür ithamlardan kurtulmak istiyorsa -ben hesapladım, bu Yargıtayda toplam 20 kişi- bu 20 kişinin üyeliğini de bitiriverelim, o zaman anlayalım tarafsızlığınızı.

Çok teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Ben teşekkür ediyorum.

Sıra Mehmet Bey'de.

Buyurun.

MEHMET GÖKDAĞ (Gaziantep) – Sayın Başkanım, uzunca bir çalışmadan sonra, kısa bir aradan sonra -ara da kısıydı aslında- tekrar tasarımızı görüşmeye başladık.

Değerli arkadaşlarım, bu 24'üncü madde yani geçici 15'inci madde şöyle başlıyor: “Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte Yargıtay üyelerinin üyelikleri sona erer.” Danıştayla ilgili düzenlemelerde de aynı şeyleri gördük, aynı şeyleri söyledik; burada da söylüyorum, söylemem gerekiyor. “Yargıtay üyelerinin üyelikleri sona erer.” Sadece bu cümle bile aslında bu tasarının vahametini ortaya koyması açısından çok açık. Bir maddeyle burada yılların yüksek mahkemesini lağvediyor: “Üyelikleri sona erer.” Bitti. Ondan sonra yeni bir Yargıtay ihdas ediyoruz, yeni bir Yargıtay düzenlemesi yapıyoruz. Şimdi, dünden beri bunu, bu konudaki görüşlerimizi, benzer görüşlerimizi söylüyoruz. Tabii, belli ki -görünen o ki- bu söylediklerimizin iktidar partisi tarafından, iktidar partisinden üyeleri tarafından hiçbir anlam ifade etmediği, bizim söylediklerimizin çekinceleri, sakıncaları “Ya, bir an olsun ‘acaba’yla karşılaşıp bir düşünelim, bir konuşalım, bir tartışalım.” demeden, yargıya müdahale olarak görülen -bana göre de müdahale- bu yasa tasarısını olduğu gibi geçirme iradelerini ortaya koyuyorlar. Bundan önceki söylediklerimiz bir şey ifade etmedi, bundan sonraki de etmeyecek ama tabii yine söyleyeceğiz.

Değerli arkadaşlar, biz bütün iyi niyetimizle, sizlerin de burada bağımsız, tarafsız, etkin bir yargıyı hayata geçirme konusunda iyi niyetli hareket ettiğinizi düşünmek istiyoruz ama gördüğümüz olay gerçekten sınırsız bir otorite, yürütmeye bağlı bir yargı ve bunu gerçekleştirme konusunda da hiçbir çekince tanımayan irade. Yargıyı siyasallaştırmanın, yargıda bu kadar siyasi müdahalenin önümüzdeki yıllarda çok olumsuz sonuçlar vereceğini, belki bugün bizim bu söylemlerimize kayıtsız kalan iktidar partisi üyesi milletvekili arkadaşlarımızın ah vah edeceği, dizini döveceği bir sonuçla karşılaşacağımızı söylüyoruz. Bunun böyle olduğunu aslında gördünüz, yaşadınız. Sevgili Başkanım, Sayın Bakanım, sevgili üyeler, sayın üyeler; yaşadınız bunların hepsini ve bugün şikâyetçisiniz; aynı durumla karşı karşıya kalabilirsiniz, aynı durumla hepimiz karşı karşıya kalabiliriz. Onun içindir ki 4'üncü defa düzenleme yapıyoruz, onun içindir ki sürekli yargıda -demin Cemal arkadaşımız söyledi- üç hafta sonra, değiştirilen maddenin de değişikliğini içeren düzenlemeler yapılıyor. Ne var yani ne oldu? Gerçekten bu kadar kayıtsız kalmanızın nedeni ne? Oturup birlikte bağımsız, tarafsız, etkin bir yargıyı, bunu hayata geçirmek üzere neden birlikte bir düzenleme yapmıyoruz, neden konuşmuyoruz? Neden buna izin vermiyorsunuz? Yargıyı bu kadar tekelleştirmenin, bu kadar otoriter bir düşünceyle yargı üzerinde baskı kurmanın bu kadar mı gereği var, iktidar partisine bu kadar mı gereği var? Yani, bu kadar mı çekindiğiniz şeyler var? Gerçekten anlamak mümkün değil. Bu, ancak çok büyük suçlulukları üzerinde taşıyanların iradesi olabilir, tarzı olabilir. “Aman, şu şöyle olmasın, şu nedenle başımıza bir iş gelmesin, şu yanımız soruşturulmasın, şu yanımız incelenmesin, bağımsız yargı şu konuda bize şöyle bir sıkıntı yaratmasın.” diyebilecek tedirginlikleri olanların yapacağı iş.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Adalet.Kom.

Tarih : 17/06/2016 Saat :

Kayıt: Adalet Kom. Stenograf :

Uzman : Sayfa: 82

Hepimiz bu ülkeyi sevdiğimizi söylüyoruz, hepimiz hukukçu olduğumuzu söylüyoruz, hepimiz bu ülkede tam bağımsız, tarafsız bir yargının gerçekleşmesini istediğimizi söylüyoruz ama yaptığımız düzenleme, yürütmeye tam bağlı, yürütmenin iradesi dışında davranamayacak bir yargının oluşturulmasına çalışmak.

Tarih de gösterdi, biz yakın tarihimizi de gördük, siz de gördünüz. Bugün yargıyı bu kadar bağımlı hâle getiren, bu kadar yargı olma özelliğinden uzaklaştıran, âdeta yürütmenin bir organı hâline getirme onu getirenler çok ciddi zararlar vermiştir, çok ciddi sıkıntılar yaratmıştır. Tarihte var, insanlık tarihinde de var, bizim tarihimizde de var.

Sizlerle hep birlikte ikili ilişkilerde konuşunca, evet, gerçekten güzel şeyler konuşuyoruz, böyle olsa, şöyle olsa falan ama şuraya gelince, şuraya oturunca hepinizde bir suskunluk oluyor.

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Biz ikili ilişkilerde de aynısını söylüyoruz.

MEHMET GÖKDAĞ (Gaziantep) – Bu madde, yasa tasarısının özünü oluşturan madde, Anayasa’ya aykırı, Anayasa’nın hâkimlik teminatına, eşitlik ilkesine, birçok maddesine aykırı. Bu aykırılığı bile bile, göre göre -yine söyleyeceğim- yanlışlığın Bağdat’a kadar gitmesine izin vermeden şurada düzeltelim, değerli arkadaşlar.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Ben teşekkür ederim.

Murat Bey, buyurun.

MURAT EMİR (Ankara) – Benden önce konuşan değerli milletvekili arkadaşlarım, on dört yıllık AKP iktidarının nasıl yargıyla oynadığını, nasıl kendine bağlı bir yargı yaratmaya çalıştığını ve bu yolda da nasıl hatalar yaptığını ayrıntılarıyla anlattılar. Buna ayrıca değinmeye gerek görmüyorum ama yine de bir kez daha aynı aklın, aynı yaklaşımın, aynı uygulama biçiminin hâkim olduğunu ifade etmekte yarar görüyorum ve o 12 Eylül 2010 referandumunun sonuçlarından bugün nasıl feryat ediliyorsa, çok değil üç dört yıl sonra da yine bu komisyonlarda -belki biz olmayız ama- tekrar Yargıtayın, Danıştayın, Anayasa Mahkemesinin yapısıyla nasıl oynarız da kendimize yakın olduğunu zannettiğimiz hâkimlere nasıl el çektiririz arayışına girileceğini tahmin etmek zor değil. Bu yol, yol değil. Bu yoldan bir an evvel dönmek gerektiğini artık herkesin kabul etmesinde fayda var.

Şimdi, Anayasa’nın 139’uncu maddesinde diyor ki: “Hâkimler ve savcılar azlolunamaz. Kendileri istemedikçe Anayasa’da gösterilen yaştan önce emekliye ayrılamaz. Bir mahkemenin veya kadronun kaldırılması sebebiyle de olsa aylık ödenek ve diğer özlük haklarından yoksun kılınamaz.” Şimdi, bu 139’uncu maddeyi doğru anlamak gerekiyor. Burada şöyle bir yaklaşım var bu kanunun özüne baktığımız zaman. Biz, bu hâkimlere özlük haklarını veriyoruz, maaşlarını veriyoruz, derecelerini de koruyoruz, o hâlde dilediğimiz gibi görevlerinden ayırabiliriz, alabiliriz gibi anlaşıyor. Hâlbuki bu ne aklen ne hukuk mantığıyla ne de vicdanla açıklanabilecek bir şey değil. Buradaki kanun diyor ki: “Mahkemeyi veya kadroyu kaldırırsan bile özlük haklarını vereceksin.” Hâlbuki siz, bunu “Özlük haklarını verdiğim sürece her şeyi yapabilirim” gibi anlıyorsunuz. Bu olacak iş değil. Burada yapılan açık seçik azletmedir. Yani kendinize göre bir Danıştay, Yargıtay yaratmak için şu andaki mevcut yapıyı tamamen azletme yolunu seçtiniz ama bu, son derece hukuksuz bir yaklaşım.

Bakınız, bu kanunla yapılmak istenen düzenleme, Anayasa’nın 2’nci maddesinde yer alan cumhuriyetin hukuk devleti niteliğine ve yine 2’nci maddenin cumhuriyetin nitelikleri arasında atfı yaptığı Anayasa’nın “Başlangıç” bölümünde belirtilen kuvvetler ayrılığı ilkesine açıkça aykırıdır. Burada, yasama yani sizler, elinizde olmayan bir yetkiyle yargı organına açık seçik bir müdahalede bulunuyorsunuz ve bu, hem hukuk devleti ilkesini zedeliyor, aynı zamanda da kuvvetler ayrılığı ilkesini de baştan sona yok ediyor.

Şimdi, buradan sonra bir konuyu daha gündeme getirmek isterim. Ben şöyle bir baktım kanuna, bulamadım. Eğer eksik baktıysam beni bağışlayın çünkü, daha önce de ifade ettiğimiz gibi, bu kanun üzerinde ayrıntılı bir çalışma yapma olanağımız olmadı ancak bu kanunun son fıkrasında deniyor ki: “Boşalan her iki üyelik için bir üye seçimi yapılır. Seçim yapılmayan üye kadroları başka bir işleme gerek kalmaksızın iptal edilmiş sayılır.” E peki, şimdi, burada -biliyorsunuz yapısını- işte dörtte 3’ü HSYK, dörtte 1’i de Cumhurbaşkanı tarafından atanıyor.

ADALET BAKANI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) – Yok, o tamamen HSYK’yla ilgili. Yargıtayda Cumhurbaşkanı yok.

BAŞKAN – Yargıtayı konuşuyoruz, evet.

ADALET BAKANI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) – Tamamen Yargıtayla ilgili bir hüküm.

MURAT EMİR (Ankara) – Tamam. Diğerinde yoktu değil mi, Danıştayda?

ADALET BAKANI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) – Danıştayda var. Danıştayda Cumhurbaşkanı. Anayasa hükmü var.

MURAT GÖKTÜRK (Nevşehir) – Danıştayın seçimi öyle.

MURAT EMİR (Ankara) – Tamam, ben karıştırdım. Çünkü ayrıntılı bakma fırsatımız olamadı.

ADALET BAKANI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) – Burada yok.

MURAT EMİR (Ankara) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

BAŞKAN – Ben teşekkür ediyorum.

Buyurun efendim.

ŞENAL SARIHAN (Ankara) – Teşekkür ederim.

Şimdi, arkadaşlarım, aslında ayrıntılı olarak hangi konularda muhalefetimiz var, neden bu tasarıya karşıyız, bu maddeye de neden karşıyız, bunlar hakkında bilgi verdiler. Ben ek birkaç şeye değinmek istiyorum.

Şimdi, yasanın gerekçesinde şöyle başlıyor 24’üncü maddeyle ilgili: “Maddeyle bölge adliye mahkemelerinin faaliyete geçmesiyle birlikte Yargıtayın iş yükünün büyük oranda azalacak olması nedeniyle Yargıtayın üye sayısı azaltılmaktadır.” Şimdi, sanki

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Adalet.Kom.

Tarih : 17/06/2016 Saat :

Kayıt: Adalet Kom. Stenograf :

Uzman : Sayfa: 83

bu maddenin ana gerekçesi tamamen bölge adliye mahkemelerinin faaliyete geçmesi nedeniyle Yargıtayın iş yükünün azalacak olması. Oysa bugün, daha erken saatlerde, özellikle Adalet Bakanlığı, Danıştay ve Yargıtaydan arkadaşlarımız ifade ettiler. İş yükü şu anda hiç de az değil. Yani mevcut iş yükünün bile yıllarca çalışmayla karşılanacağı bir durum var önümüzde.

Şimdi bu gerekçe bu yanılla haklı bir gerekçe olmaktan uzak ama daha önemli olan, yine biraz önce arkadaşlarımızın atıfta bulunduğu, Anayasa'nın 139 ve 140'ncı maddeleri, yani hâkimlik ve savcılık teminatı ya da güvenliği ile hâkimlik ve savcılık mesleğine ilişkin Anayasa'nın kabul ettiği unsurlar. Şimdi, bu iki maddenin de tamamen gözden çıkarılmış olduğunu görüyoruz.

Bir iki örnek size sunmak istiyorum. Benzer uygulamalarda neyle karşılaşıldı? Anayasa Mahkemesinin, 2014 yılında HSYK Kanunu değişikliğiyle, Kurulda görev yapan tetkik hâkimlerinin görevlerine yasayla son verilmesini hukuki güvenlik ilkesinin ihlali olarak kabul ettiğini anımsayalım. Şimdi, Anayasa'yla HSYK'ya verilen atama yetkisine karşılık yasayla göreve son verilmesinin 159'uncu maddeyi işlevsiz hâle getirdiği gerekçesiyle Anayasa'ya aykırılık kararı verilmişti.

Devam ediyorum. Biliyorsunuz, Polonya'da anayasal bir kriz ortaya çıktı, buna ilişkin olarak da Venedik Komisyonu iki ay kadar önce bir karar verdi. Şimdi, bu kararda Anayasa Mahkemesi üyelerinin yasayla bile değil, Anayasa değişikliğiyle topluca görevlerine son verilmesinin hukukun üstünlüğü ve güçler ayrılığı gibi evrensel kabul görmüş standartlar açısından kabul edilemez olduğu ifade edildi.

Biraz önce Cemal arkadaşımız bir yazımıza ilişkin bir köşe yazısını okudular. Burada, gerçekten Türkiye'deki yargı sistemi üzerindeki gerginliklerin ya da yazbozların ya da doldurma ve boşaltma işlemlerinin nasıl yürüdüğünü bir gazeteci, hukukçu da olan bir gazeteci açık bir şekilde gösterdi. Bugün ne yapıyoruz? Bugün, yine Anayasa Mahkemesinin önüne gitse ya da bir başka üst mahkemeye, uluslararası mahkemeye gitse, hukuka aykırı sayılacak bir düzenlemeyi bunları hiç değerlendirmeden ve de hukukçular olarak, Adalet Komisyonu olarak düzenlemeye çalışıyoruz. Bu, aslında, toplumsal bir hizmete mi yönelik bir çalışmadır yoksa siyasi bir tercihe mi yönelik çalışmadır? Burada tamamen siyasi bir nedenin hazır olduğunu, buna yönelik olarak çalışmaların olduğunu görüyoruz ve bundan gerçekten de üzüntü duyuyoruz.

Şimdi basit bir şeyden daha söz etmek istiyorum. Yine bir arkadaşım ifade etti. Dedi ki: "Eşitlik eşit durumda olanlar için vardır." Peki, şimdi buradaki yargıçların durumuna bakalım. Yargıçlar eşit konumdalar aslında. Her biri aynı konumda şu anda. Şimdi, biz bunlar arasında seçme ve ayırma yaparken neye sebep oluyoruz? Eşit durumda olan insanlara karşı eşitsiz muameleye sebep oluyoruz. Bunun da yasa yoluyla eşitliğin ortadan kaldırılması gibi tamamen hukuksuz, tamamen herhangi bir yargı organı önünde farklı bir olumsuzlukla karşı karşıya kalacağımız bir düzenlemeyi oluşturmuş oluyoruz. Cümle aklıma geliyor, daha doğrusu deyim aklıma geliyor ama yanlış söylüyor olabilirim. Hani çaydan geçersiniz de derede mi zor durumda kalırsınız? Şimdi, bizim sayın yargıçlarımızın çaydan geçebilenler geçmiş olacaklar gerçekten. Ama çaydan geçmeyi başaramamış olanlar yönünden bu tasarının ciddi bir tehdit olduğunu ifade etmek isterim.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Ben teşekkür ediyorum.

Necati Bey, söyleyecek bir şey kaldı mı? Pek kalmadı gibi.

NECATİ YILMAZ (Ankara) – Sayın Başkan, öncelikle tabii, adaletsizlik içerisinde bu çalışmayı yürütüyoruz. Hemen hemen bizim dışımızdaki arkadaşların tamamının yedekleri var, yardımcıları var ve tamamlayıcı sayıları var. Sonuçta yani şu anlamda, yardım edin anlamında.

AHMET İYİMAYA (Ankara) – İç Tüzük'ün...

NECATİ YILMAZ (Ankara) – Peki, deyimi düzeltelim, yardımcı olanları var. Başkanımız yoruldu yardımcısı yardımcı oldu.

AHMET İYİMAYA (Ankara) – Yorulma değil.

NECATİ YILMAZ (Ankara) – Bakanımız yoruldu, gelmedi, yardımcılar buradaydı. Sizlerin sayınız elbette ki bizden kat be kat fazla. Dolayısıyla sizler de sürekli bir değişimle burada kalabiliyorsunuz. Aslına bakarsanız bizim için bir zulme dönüşüyor burası, şu anda öyle. İnsani koşulları aştık. Ama sevgili arkadaşlar...

AHMET İYİMAYA (Ankara) - Mecliste 20-30 kişiyle vaziyeti idare ediyorsunuz. Evet.

MURAT GÖKTÜRK (Nevşehir) – Genel Kurulda da benzer bir durum oluyor, 20 kişiyi koyuyorsunuz oraya, ondan sonra biz, işte orada toplantı ve karar sayısı için uğraşıp duruyoruz.

AHMET İYİMAYA (Ankara) - Adalet Komisyonunun tavırları, usulleri emsal olabilecek ama emsali anlamak lazım.

NECATİ YILMAZ (Ankara) – Ben anlamadım, emsal ne?

AHMET İYİMAYA (Ankara) – Necati'cim seninle ilgili değil bu, genel dedim.

NECATİ YILMAZ (Ankara) – Ben dinlemedim zaten Sevgili Başkanım. Bana atfen söylediğiniz bir şey varsa dinleyebilirim sizi.

AHMET İYİMAYA (Ankara) – Yok, hiçbir şey yok.

NECATİ YILMAZ (Ankara) – Peki.

Dediğim gibi bizim için insani koşulları aşan şartlar var. Sabah çalışmaya başladığımız saat belli, geldiğimiz saat belli. Ama sizin de ısrarınız ortada, belki de zorluklarınız da ortada çünkü sonuçta da sizinki de beden. Belki bizimle yarım saat bile kalsanız burada, arkadaşlarımız size yardımcı da olsalar, zaman zaman çıksanız bile, yine de sizler için de zor. Fakat sonuçta bu çalışmanın bize ileride getireceği zorlukları dikkate aldığımız zaman biz burada olmak zorundayız. Bu koşullara katlanmak durumundayız. Çünkü sizin yarın, bir önceki, 2014'te, birazdan okuyacağım gerekçeyle çıkardığınız yasadan iki yıl sonra nasıl bir gerekçeyle, nasıl bir tasarımı

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Adalet.Kom.

Tarih : 17/06/2016 Saat :

Kayıt: Adalet Kom. Stenograf :

Uzman : Sayfa: 84

getirdiğini birazdan tarihe not düşeceğim. Gerekçenin tamamını okuyacağım. Böylelikle bu gerekçe üzerinden yetersiz, yargının sorunlarını da bu denli büyüten bir tasarımı nasıl da bize anlatmış olduğunuzu, nasıl da Türkiye'ye anlatmış olduğunuzu tekrar tarihe not edeceğim. Dolayısıyla bugün aynı işi bizler burada görüyoruz. Belki konuşulurken sıkılarak, yorularak, artık tahammül edemeyerek başka şeylerle meşgul olma istediğiniz oluşabiliyor. Cemal Başkan biraz önce ne anlattı, kaç kişi dinledi bilemiyorum, kaç kişi ondan haberdar oldu? Oysa ki ne denli önemli şeyler söylemişler o zaman da sözcülerimiz, ne denli bugünkü haklılıkları o zamandan tespit etmişler. Ama görünen o ki bugün de o eleştirileri dikkate almadan iki yıl sonrasında bile yeni yanlışlıkları büyük bir isteklilikle veyahut da habersizlikle belki de götürmek durumunda kalıyoruz. Fakat bir gün çıkıp sizin o sevdiğiniz kitapları yazanlar, araştırmacılar bunları araştırırlar. Bir şey hakkındaki hüküm birden bire oluşmaz. Birçok tekrarın, birçok benzerliğin sonucunda bir hüküm, bir kanaat hâsıl olur. İnanıyorum ki işte böylesine yapa boza, boza boza sonuçta sürekli süreçleri bozduğunuzda dair bir hüküm nihayetinde vatandaşın vicdanında tecelli edecektir. Şu anlamıyla şunu söylemem gerekir sevgili arkadaşlar, şunu söylüyoruz: Geçmişe dönük bir büyük eleştiriyle siyasi iktidara talip oldunuz, bir büyük sorgulayıcılıkla. Şeflikler, tek parti döneminden bahsettiniz, sonuçta geldiğiniz yer parti devleti. Ona doğru hızla koşuyoruz. Ve dönüp cumhuriyetin ülkemize neler kazandırdığını, kaç çivi çaktığını, çivilerin sayısını saymaya kalktık. Ama dönüp baktığımızda satılmadık çivi, mih kalmadı. Elbette ki mirasçılık diye, miras diye bir kavram var, hukuki bir mesele üzerinde konuşuyoruz. Bunlar cumhuriyetin size miraslarıdır, harcayabilirsiniz. İşte hukuk dünyasında da size çok büyük kazanımlar sağladı, harcayabileceğiniz kadar büyüklükler oluşturdu. Aslında insanlık aleminin bize biriktirdiği başka değerler de var. Onları belki başka günler konuşuyoruz, ahlaki değerler gibi. Tüm insanlığın var olduğu günden bugüne -Adem Peygamberimize işte buradan bağlantı yapabiliriz- oluşan -o da demek ki dâhil olabiliyormuş bu sürece- bir büyük değer, birikim var hâlâ. Onun üzerinden de konuşabiliriz. Şimdi ben fazla uzağa gitmeden, kainatın oluşuna gitmeden şimdilik iki yıl öncesine sizleri götürmek istiyorum ve sizin sözlerinizle bu sürece o gözle tanıklık etmek istiyorum.

O dönemde çıkan yasanın genel gerekçesinde şunları söylüyorsunuz: "Hukuk devletinin, demokratik uygarlığın en önemli aşaması olduğuna kuşku bulunmamaktadır. Bireysel gelişim de toplumsal ilerleme de ancak hukuk güvenliğinin sağlandığı bir hukuk devleti modeli içinde mümkündür.

Hukuk devletinin en önemli varlık şartlarından biri de yargı sisteminin adil ve etkin işleyişini temin etmektir. Etkin işleyişin en önemli boyutunu da yargılamaların makul sürede sonuçlandırılması oluşturmaktadır. Yargının çatışmalı çıkar alanlarını, hakemlik vasfıyla düzenleyerek sosyal barışı sağlaması sorun ve ihtilaflara süratle çözüm bulabilmesine bağlıdır.

Bununla birlikte gelişen sosyal ve ekonomik ilişkiler yargı mercilerinin görev alanındaki sorun ve ihtilafların da çeşitlenmesine yol açmıştır. Gerek Anayasa'mız gerekse temel haklara ilişkin uluslararası belgeler tarafından teminat altına alınan adil yargılanma hakkının ayrılmaz bir parçası olan makul sürede yargılanma hakkı gittikçe büyüyen ağır bir iş yükünün baskısı altındadır.

Ülkemizde hukuk ve ceza yargılamalarında her yıl yaklaşık altı milyon dosyanın ilk derece mahkemelerinin önüne geldiği göz önüne alındığında bu iş yükünün kapsam ve sınırları daha iyi anlaşılacaktır.

Mahkemelerin işleyişini aksatan ve etkinliğini kıran ağır iş yükü sadece ülkemiz için değil dünyadaki pek çok ülkenin en önemli sorunlarından biridir. Hatta adil yargılama hakkı ihlallerine dayalı şikâyetleri inceleyen Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi bile kendi işleyişini tıkayan ağır iş yükünü tasfiye etmek için çözüm arayışına girmek zorunda kalmıştır. Bu güncel sorunun çözümü toplumların adalet beklentisine cevap verebilmesi adına hayati önem taşımaktadır.

Makul sürede yargılanma hakkı ilk yazılı anayasa olarak bilinen Magna Carta'da 'Kimseye hakkı ve adaleti satmayacağız, men etmeyeceğiz ve geciktirmeyeceğiz.' sözleriyle ifadesini bulmuş ve tüm insan hakları belgelerinde istisnasız biçimde teminat altına alınarak zaman içinde sarsılmaz bir evrensel norm haline gelmiştir. Bu kapsamda sözü edilen hak, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 6'ncı maddesinde düzenlenen adil yargılanma hakkının en önemli unsurlarından birini teşkil etmektedir.

Bu ilke 'Davaların en az giderle ve mümkün olan süratle sonuçlandırılması, yargının görevidir.' hükmünü amir olan Anayasa'nın 141'inci maddesiyle iç hukukumuz yönünden de bağlayıcı bir üst norm hâlini almıştır.

Son dört yıl içinde yürürlüğe konulan birçok kanunla yargının iş yükünün azaltılmasına ve yüksek yargı organlarının kapasitesinin artırılmasına yönelik düzenlemeler yapılmıştır. Söz konusu düzenlemeler göreceli biçimde olumlu sonuçlar doğurmuş, mahkemeler ile yüksek yargı organlarının yargılama süreleri hissedilir ölçüde kısalmıştır. Ne var ki yargılamanın makul sürede tamamlanabilmesi hedefi ağır iş yükü baskısından bir türlü kurtulamayan yargı teşkilatınca tam anlamıyla yakalanamamıştır.

Adalet Bakanlığı Adli Sicil ve İstatistik Genel Müdürlüğüne ortaya konulan ve Yargıtayın resmi İnternet sitesinde yer alan istatistiki bilgiler çerçevesinde Yargıtaydaki dosya sayıları incelendiğinde: Ceza dairelerinde 2010 yılı sonu itibarıyla 364.500, 2011 yılı sonu itibarıyla 367.329, 2012 yılı sonu itibarıyla 341.536, 2013 yılı sonu itibarıyla 355.135, 30 Eylül 2014 tarihi itibarıyla 394.617 derdest dosyanın bulunduğu tespit edilmiştir. Yine hukuk dairelerinde ise 2010 yılı sonu itibarıyla 171.814, 2011 yılı sonu itibarıyla 186.897, 2012 yılı sonu itibarıyla 165.514, 2013 yılı sonu itibarıyla 164.536, 30 Eylül 2014 tarihi itibarıyla 215.175 derdest dosyanın bulunduğu anlaşılmaktadır.

Özellikle 2014 yılı Eylül ayı rakamları dikkate alındığında 2011 yılında Yargıtay üye sayısında yapılan artışın biriken iş yükünü eritmeye yeterli olmadığı görülmektedir." deniliyor. "Ayrıca, ceza dairelerinde davaların ortalama görülme süresi 2012 yılı itibarıyla 306 gün iken, bu sayı 2013 yılında 328 güne yükselmiştir. Bu rakam da ceza dairelerinin iş yükünde önemli bir azalma olmadığının diğer bir göstergesidir.

Bununla birlikte, Yargıtayın bazı ceza dairelerinin 30 Eylül 2014 tarihi itibarıyla iş durumuna bakıldığında: 4. Ceza Dairesinde, derdest dosya sayısının 59.286, çıkan iş sayısının 2013 verilerine göre aylık 3.101; 6. Ceza Dairesinde derdest dosya sayısının 55.271,

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Adalet.Kom.

Tarih : 17/06/2016 Saat :

Kayıt: Adalet Kom. Stenograf :

Uzman : Sayfa: 85

çıkın iş sayısının 2013 verilerine göre aylık 2.345; 7. Ceza Dairesinde derdest dosya sayısının 28.312, çıkın iş sayısının 2013 verilerine göre aylık 2.302; 10. Ceza Dairesinde derdest dosya sayısının 40.854, çıkın iş sayısının 2013 verilerine göre aylık 1.066; 11. Ceza Dairesinde derdest dosya sayısının 33.940, çıkın iş sayısının ise 2013 verilerine göre aylık 1.842 olduğu görölmektedir.

Bu verilere göre, halen derdest olan dosyalar, ilgili daireye yeni dosya gelmemesi şartıyla; 4. Ceza Dairesinde 20 ayda, 6. Ceza Dairesinde 24 ayda, 7. Ceza Dairesinde 13 ayda, 10. Ceza Dairesinde 39 ayda ve 11. Ceza Dairesinde 19 ayda sonuçlandırabilecektir. Bu tahmin dairelerin geçmiş dönem çalışma performansları ile başkaca hiçbir işe bakmamaları şartına dayalı olup, yeni gelecek dosyalar belirtilen süreleri daha da uzatacaktır.

Ceza dairelerindeki bu iş yükü yanında hâlen Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığında, dairesine gönderilmeyi bekleyen 300.000'i aşkın dosya olduğu da not edilmelidir.

Diğer yandan, Yargıtayın bazı hukuk dairelerinin 30 Eylül 2014 tarihi itibarıyla iş durumuna bakıldığında: 9. Hukuk Dairesinde, derdest dosya sayısının 27.029, çıkın iş sayısının 2013 verilerine göre aylık 3.206; 17. Hukuk Dairesinde derdest dosya sayısının 15.385, çıkın iş sayısının ise 2013 verilerine göre aylık 1.680 olduğu görölmektedir.

Bu verilere göre, hâlen mevcut derdest dosyaları: 9. Hukuk Dairesinin 9 ayda, 17. Hukuk Dairesinin 10 ayda sonuçlandırabilmesi muhtemeldir.

Bunun yanında dosya sayıları dikkate alındığında, Ceza Genel Kurulunun 13 ayda, Hukuk Genel Kurulunun ise 16 ayda sonuçlandırabileceği sayıda derdest dosyası bulunduğu görölmektedir.

Danıştay için benzeri istatistikler verilmiş ama bunların tamamı rakamsal büyüklükler olarak göz boyamak amacıyla ortaya konulmuştur.

AHMET İYİMAYA (Ankara) – Başkanım yol açtı ansiklopedik okumalar, ben olsaydım...

NECATİ YILMAZ (Ankara) – Enerjimin tamamını kullanmayayım, biraz da sonraki söz hakkımda kullanayım diye bununla yetiniyorum.

Dolayısıyla, davaların yüksek mahkemeler önünde...

ADNAN BOYNUKARA (Adıyaman) – Sabaha kadar buradayız.

NECATİ YILMAZ (Ankara) – Konuşursanız ben sizi dinleyebilirim, beklerim, beraber bekleyebiliriz.

BAŞKAN – Yok, biz dinliyoruz.

NECATİ YILMAZ (Ankara) – Davaların yüksek mahkemeler önünde uzun süre beklemesi, şikâyetlere neden olmakta ve Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'ne taraf olarak adil yargılama taahhüdünde bulunmuş olan ülkemizin çare arayışlarını sürekli hâle getirmesini zorunlu kılmaktadır.

Bu kadar yoğun iş yükü sebebiyle, yüksek mahkemelerde dosyaların yeterince incelenmeden sonuçlandırıldığı algısı da farklı toplumsal kesimlerde varlığını korumaktadır.

Teklifte, yukarıda özetlenen ağır iş yükünün taşınabilmesi amacıyla Yargıtayda sekiz yeni daire ve Danıştayda yeni bir idari dava dairesi kurulmaktadır. Yargıtay bakımından yeni kurulacak bu dairelerin hukuk veya ceza dairesi olma niteliği, 28/6/2014 tarihinde yürürlüğe giren 6545 sayılı Kanun'la tanınan imkân doğrultusunda anılan Yüksek Mahkemece belirlenecektir. Bununla birlikte her iki yüksek mahkemede dairelerin birden fazla heyet hâlinde çalışabilmesini fiilen mümkün kılmak amacıyla eksik üye kadroları tamamlanmaktadır.

Öte yandan, Anayasa'nın 155'inci maddesinde, idari mahkemelerce verilen ve kanunun başka bir idari yargı merciine bırakmadığı karar ve hükümlerin son inceleme mercisi olarak tanımlanan Danıştayın, Başbakan ve Bakanlar Kurulunca gönderilen kanun tasarıları ve kamu hizmetleriyle ilgili imtiyaz şartlaşma ve sözleşmeleri hakkında düşüncesini bildirmek, tüzük tasarılarını incelemek gibi istişari nitelikte görevleri de vardır. İstişari görevleriyle Danıştay, yürütme organına yardımcı bir inceleme, danışma ve karar organı vasfındadır. Danıştay'ın istişari görevleri ile yargı görevi birbirinden kesin olarak ayrılmış ve her iki görevi yürütecek daireler tamamen ayrı olarak oluşturulmuştur." denilmektedir.

Tüm bu gerekçelerle, daire sayısının artırılması, üye sayısının artırılması öngörülmektedir. Bir buçuk yıl süre önce, evet, aradan geçen sürede biriken iş yükünün henüz azalmadığı, ifade edildiği şekilde 200 bin civarında dosyanın bulunduğu ve bunun düne nazaran daha az sayıda olmakla beraber gelen iş yüküyle artacağı düşünüldüğünde buradaki tüm kaygılar, tüm eleştiriler uzun bir süre daha mevcudiyetini koruyacaktır. Dolayısıyla bu eleştirileri, bu gerekçeleri ortadan kaldırmak üzere mevcut hazır kadroları, mevcut hazır daireleri çalıştırmak yerine neden tasfiyesi cihetine gidilmektedir, neden? O hâlde bu gerekçelerin tamamı yapay ve var olan başka bir niyeti perdeleme amacıyla ortaya konulmuş sözde gerekçelerdir; o hâlde bir kenara bırakılmalıdır. Şayet samimiyet varsa bu ihtiyaçları giderecek şekilde mevcut imkânlar kullanılmalıdır. Dolayısıyla bu sürecin iktidarın yargıya bakışını telkin etme yanını bir kez daha dikkat çekici buluyorum. Bu yaklaşımlarınızla yargıya genel bakışınızın bir önceki muhalefet şerhimizde yer aldığı gibi "yürütmeyle uyumlu yargı" hep o söz kullanmış, dikkatimi çekti, artık bu söz aklımıza dahi gelmiyor. Yürütmenin aracı, sopası olmuş yargı; bir buçuk yılda büründüğü vasıf budur. Dolayısıyla bu istekten vazgeçilmelidir. Güçler ayrılığı, güçlerin karşılıklı iş bölümü anlayışı korunmalıdır.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

NECATİ YILMAZ (Ankara) – Ben teşekkür ediyorum, devam ediyorum Sevgili Başkanım.

Dolayısıyla sevgili arkadaşlar, ağızımız kuruyarak, dikkatlerimiz dağılarak, insani özelliklerimizi, bedenimizi zorlayarak direncimizin bir tek sebebi var, benzer durumlara düşmeyin, aslına bakarsanız sizi korumaya çalışıyoruz, hakkınızda tarihin

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Adalet.Kom.

Tarih : 17/06/2016 Saat :

Kayıt: Adalet Kom. Stenograf :

Uzman : Sayfa: 86

hükmedeceği değerlendirmeden sizleri uzak tutmaya çalışıyoruz, yardımcı olmaya çalışıyoruz. Nihayetinde Türkiye Cumhuriyeti'nin Hükûmetisiniz. Nihayetinde bu zamanı ve geleceği beraber şekillendiriyoruz. Bizim de vebalimiz olur, bizim de eksikliğimiz olur. Bunu en azından kendi üzerimizden atabildiğimiz kadar atmaya çalışıyoruz, sizleri de benzer bir anlayışa davet ediyoruz. Lütfen, tarihte sizler de kalıcı izler bırakın. Atıflar yapılmış ve dikkat çekilmiş sözler ve yaklaşımları üretin diyorum, enerjimi biraz da sonraya saklıyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Ben teşekkür ederim.

Madde üzerinde önergeler var, okutuyorum.

AHMET İYİMAYA (Ankara) – Ondan evvel ben, lütfederseniz Başkanım...

BAŞKAN – Buyurun.

AHMET İYİMAYA (Ankara) – Değerli arkadaşlarım, tabii sabahleyin Cemal Bey, bir omurga maddeden bahsetti, iki tane omurga maddesi dolayısıyla.

Necati Bey...

NECATİ YILMAZ (Ankara) – Efendim Başkanım.

AHMET İYİMAYA (Ankara) – 2011, Hakimler Savcılar Yüksek Kuruluyla ilgili rahatsızlıklar var kamuya yansımış. Dönemin Başkanı benim çok samimi arkadaşım Kadir Bey, o konuda bir yeniden düzenleme ihtiyacı doğmuş, Adalet Komisyonu Başkanayım, çok hararetli tartışmalar oldu, Bekir Bey o zaman Grup Başkan Vekiliydi, gece saat iki veya iki buçuktu, arkadaşlarımız istifa etti, çekildiler, Cumhuriyet Halk Partili arkadaşlarımız çekildiler, o olayla, o dönüşümle ilgili rapor, tarihî rapordur. Özenle hazırladığım, kaynakları taradığım atıflı bir rapordur, sıra sayısını arz edeyim -2014'de kestiniz geçmişe gitmeyi, Cemal Bey okuyabilirsiniz- sarı sayısı 610.

NECATİ YILMAZ (Ankara) – Diğer maddede onu okuyalım Başkanım.

AHMET İYİMAYA (Ankara) – Okumak anlamında demiyorum, değil.

NECATİ YILMAZ (Ankara) – Bir hatırlayalım onu.

AHMET İYİMAYA (Ankara) – Efendim, ben katkı sağlamak için... Bakın, bir katkı...

BAŞKAN – Başımıza iş çıkardın Başkanım ya.

AHMET İYİMAYA (Ankara) – Okumak anlamında değil, okumak değil.

ZEYNEL EMRE (İstanbul) – Var, var...

AHMET İYİMAYA (Ankara) – O zaman konuşmuyorum... Efendim ben bir taktik, bir strateji değil, bir bilgi, neyse...

Evet değerli arkadaşlar, hararetli tartışmalar oldu ve oradan hâkimin konumu tartışıldı raporunda, dedim ki, aynen şöyle...

Cemal Bey, dinlemeniz zannediyorum araştırmanızdan daha önemli ama bu sayfayı bu gece tarasanız bulamazsınız; bir paragraf, okuyacağım paragraf şu, tarihî bir paragraftır: “Türkiye'nin muhtaç olduğu şey Yargıtay ve Danıştayımızı içtihat mahkemesine döndürecek yapılanmayı sağlamaktır. Bu, bilim, tecrübe ve konsensüs ekseninde oluşturulacak adalet ve hukuk reformuna bağlıdır. Yargıtay ve Danıştay hak ve adalet vatanının kalbidir, merkezidir ve öyle olmalıdır. Reformun nesnesi kurumlardır, kurullardır, kurallardır. Genel olarak hâkimin, evleviyetle elbette ki Türk hâkiminin, en altından doruğuna kadar topyekûn hepsinin, negatif görevi kararlarını hukuk dışı mülahazalara dayandırmaması ve pozitif görevi ise yegâne referans olarak yalnızca hukuk kuralına yaslanmasıdır. İdeolojiler ve hukuk dışı diğer saikler, adalet kapısından içeriye girdiğinde, kendisine has usulle dosyaya sızdığında vicdan ve adalet oradan firar eder. Aynı durum, filhal görevde olanlar kadar –o tarihte diyorum- bundan sonra göreve yeni seçilecekler için de varittir. Kural, hâkimin sultanı normdur. Türk siyaset kurumunun temel görevi evrim süreci ve konjonktürel patolojiler dâhil, sorunu bütün boyutlarıyla kuşatan büyük bir hukuk reformunu gerçekleştirmektir. Bu görev askıya alınamaz, indirgemeci yaklaşımlara feda edilemez ve ertelenemez.” Ve devam ediyor, özü bu.

Arkadaşlar, bir bu. Yani Adalet Komisyonu gerekli hassasiyetle meseleye yaklaşmıştır, o dönemdeki şartlar içerisinde bir çözüm oluşturmuştur. Geleceği kestirmek imkânımız yok. İki üç noktada yine tahlillerimi ileteceğim. Bugün Barolar Birliği temsilcisiyle de konuştum. “Ağabey ben onu o şekilde hiç okumadım.” Anayasa'mızın 139'uncu maddesinin son fıkrasının bir bölümünü Komisyon üyeleri olarak, yürütme organı olarak bir daha okumamız lazım.

Arkadaşlar, Amerikan Anayasası'nın canlı olmasının temel nedeni her olaya göre yeniden okuyuştur. Ben anlatayım daha güzel olacak Cemal Bey çünkü etkileşimi kendi açınızdan kısıyorsunuz.

ZEYNEL EMRE (İstanbul) – Sayın Başkan, dikkatle dinliyorum sizi ama siz Cemal'in dinlemesi gibi...

AHMET İYİMAYA (Ankara) – Peki.

MURAT EMİR (Ankara) – Hatta ben not bile alıyorum.

AHMET İYİMAYA (Ankara) – Kesinlikle şüphem yok.

Değerli arkadaşlar, bakın, Amerikan Anayasası'nın canlı olmasının temel nedeni natüralist anayasa yorumudur; her olayın, her büyük problemin bünyesinde taşıdığı sorunu yeni okuyuşla çözebilir miyiz anlayışıdır. Onun için, Anayasa'nın yeniden keşfidir. Bakın, Türkiye'de şu anda gerçekten ifade ettiğim “clear and present dangers” niteliğinde olmasa bile filhal ve açık, açık ama filhal olmasa bile yakın gelecek için Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunun seçim usulü bir tehdittir, bir ontolojik...

O anlamda, 1982 Anayasası'nı küçümsüyoruz ama müthiş bir inşadır. Ne diyor? İşte, “Yoksun bırakılamaz.” birinci fıkra teminat. İkinci fıkra “Meslekten çıkarılmayı gerektiren bir suçtan dolayı hüküm giymiş olanlar -bilgimiz yok- görevi sağlık bakımından

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Adalet.Kom.

Tarih : 17/06/2016 Saat :

Kayıt: Adalet Kom. Stenograf :

Uzman : Sayfa: 87

yerine getiremeyeceği kesin olarak anlaşılan –bilgimiz yok- veya meslekte kalmalarına uygun olmadığına karar verilenler hakkında kanundaki istisnalar saklıdır.” Bu deontolojik disiplin hükmü diyebilirsiniz ama bu gibi devlet krizlerinde Anayasa’nın bu hükmünü farklı okuyabilir, sadece işaret ediyorum ben.

İki: Değerli Bakanım, Anayasa’nın öngördüğü 154 ve 155’inci maddedeki yüksek mahkeme üyelerine verilen iki nitelik var. Bir, üyelik, tamam, bu statü olur deyin. İki, Başkanlık. Birisi asıl nitelik, öbürü türer nitelik. Başkan üyeliğin bir türevidir. Benim kanaatime göre de sadece Yargıtay Başkanı ile Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısının istisna olarak korunması lazım çünkü bir saniye dahi olsa bu yüksek organların temsilsiz bırakılması mümkün değildir. Ama ben burada teminat normundan çok teminat normunun üyelikten türeyen bir türev sonuç olduğunu kabul eder ve ben başkanlarımızın böyle bir düzenlemeyi benimsemelerinin Anayasa’nın ruhuna –aykırı demiyorum- daha uygun olabileceğini düşünüyorum.

Değerli arkadaşlar, bir de, yine maddede dört yıl, beş yıl üyelikten sonra yine, yeniden seçimle... Başkanım, diyelim ki eski süre var, yeniden seçilenlerin eski süresi on iki yıldan düşülmesinin daha adil olacağını düşünüyorum.

Arz ediyorum.

BAŞKAN – Evet, önergeleri okutuyoruz arkadaşlar.

Adalet Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (1/726) esas numaralı Danıştay Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı’nın 24’üncü maddesinin tasarısı metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Cemal Okan Yüksel
Eskişehir

Necati Yılmaz
Ankara
Mehmet Gökdağ
Gaziantep

Zeynel Emre
İstanbul

Gerekçe:

Tasarı, yargı erkini yürütmenin şekillendirmesini amaçlayan bir sistematikte hazırlanmıştır. Siyasi iktidarın yargıya ilişkin önceki dönemlerde çıkardığı diğer yasal düzenlemelerle birlikte değerlendirildiğinde tasarının gerçek amacının yürütmenin yargıya müdahalesini sağlamaya yönelik olduğu daha somut bir şekilde ortaya çıkmaktadır. Bu doğrultuda Anayasa’ya da açıkça aykırı düzenlemeler içeren maddenin tasarısı metninden çıkarılması öngörülmüştür.

Adalet Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (1/726) esas sayılı Danıştay Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı’nın 24’üncü maddesi ile 2797 sayılı Yargıtay Kanunu’na eklenen geçici 15’inci maddenin tasarıdan çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

İsmail Faruk Aksu
İstanbul

Gerekçe:

Eşitlik, yargı bağımsızlığı ve tarafsızlığı, hâkim teminatı bakımından hukuki güvenlik ilkesini ihlal eden, Anayasa’da düzenlenmiş yargı organı üyeliklerinin sona erdirilerek kapatılması sonucunu doğuran söz konusu düzenlemenin Anayasa’ya aykırı olması sebebiyle tasarısı metninden çıkarılması öngörülmektedir.

Adalet Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (1/726) esas sayılı Danıştay Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı’nın 24’üncü maddesinin tasarıdan çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Bedia Özgökçe Ertan
Van

Gerekçe:

Tasarının 24’üncü maddesi ile 2797 sayılı Kanun’a geçici madde 15’in eklenmesi tasarlanmıştır. Tasarının İç Tüzük gereği Anayasa’ya aykırılığının tespiti ile iadesine karar verilmesi Komisyondan talep edilmişse de bu talep Komisyonca reddedilerek tasarı hakkındaki görüşmelere başlamıştır. Ancak tasarının iş bu maddesi de Anayasa’ya 2, 139, 140 ve 154’üncü maddelere aykırıdır. Yargıtay üyelerine ilişkin düzenleme Anayasa’da yer almakta olup hâkimlik teminatının yanında 154’üncü madde ile de ayrıca bir statü sağlanmıştır. Bu değişikliklerin kanun ile yapılması mümkün değildir. Bu sebeple düzenleme Anayasa’ya aykırıdır.

BAŞKAN – Maddenin tasarısı metninden çıkarılmasını öngören üç adet önergeyi birleştirerek oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önergeler kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Adalet Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (1/726) esas sayılı Danıştay Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı’nın çerçeve 24 üncü maddesiyle 2797 sayılı Yargıtay Kanunu’na eklenmesi öngörülen geçici 15’inci maddenin altıncı fıkrasının ilk cümlesinin madde metninden çıkarılmasını ve yedinci fıkrasının son cümlesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Hakan Çavuşoğlu
Bursa

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Adalet.Kom.

Tarih : 17/06/2016 Saat :

Kayıt: Adalet Kom. Stenograf :

Uzman : Sayfa: 88

"Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu yedek üyelerinden yeniden Yargıtay üyesi seçilmeyenlerin yedek üyelikleri ise yedek üyelik süreleri bitinceye kadar devam eder."

Gerekçe:

Yargıtay üyeliğinin bitmesi nedeniyle, adli yargıda hâkim veya savcı unvanıyla bir göreve atanmaların hâkimlik teminatları devam edecek ve hâkimlerin yararlandığı her türlü mali ve sosyal haklardan yararlanacak olmaları nedeniyle, bu kişilerin özlük haklarını koruyucu bir düzenleme yapılmasına ihtiyaç bulunmadığından söz konusu önerge verilmiştir. Ayrıca önergeyle, Yargıtay üyesi iken Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu yedek üyeliğine seçilen ancak bu kanunla Yargıtay üyeliği sona eren ve yeniden Yargıtay üyesi seçilmeyenlerin Kurul yedek üyeliklerinin Anayasa hükmü gereğince dört yıllık yedek üyelik süresi bitinceye kadar devam ettiği açıklığa kavuşturulmaktadır.

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmiştir.

Önerge doğrultusunda maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 24'üncü madde kabul edilmiştir.

25'inci maddeyi okutuyorum:

MADDE 25-24/2/1983 tarihli ve 2802 sayılı Hâkimler ve Savcılar Kanununun 13 üncü maddesinin birinci fıkrasında yer alan "yazılı sınavda" ibaresi "yapılan yazılı ve sözlü sınav neticesinde" şeklinde değiştirilmiştir.

BAŞKAN – Cemal Bey, buyurun.

CEMAL OKAN YÜKSEL (Eskişehir) – Çok kısa bu maddeyle ilgili bir eleştirim olacak ama eleştiriye geçmeden önce, parti üyeliğinden ve siyasi düşünceden ari olarak, Sayın İyimaya'nın yönetmediği bu oturumda, Hükûmet teklifini okuduktan sonra, gerçekten hukukun üstünlüğüne, aslında hukukta doğrunun tek olduğuna, bizim inancımızı destekleyen, bizim sizin şahsiyetinize ve hukuki bilgi ve tecrübenize saygımız baştan beri vardır ama biraz önceki beyanlarınızla, hani parantez içinde söylüyorum, Adalet ve Kalkınma Partisinin de CHP tarafından takdir ve iltifatı hoş karşılanmıyor, bunun tehdidini bilerek söylüyorum...

BAŞKAN – Yok canım, öyle bir şey yok.

CEMAL OKAN YÜKSEL (Eskişehir) – ...ama gerçekten, benim gibi, bizim gibi genç hukukçuların kendilerine olan güvenlerini tazeleyecek bu beyanlarınızdan dolayı çok teşekkür ediyoruz.

Şimdi, malumunuz, geçtiğimiz aylarda 44-45 tane avukatlıktan ya da başka şekilde sınavla hâkimliğe getirilen birtakım hâkimlerin sınavda hile yaptıkları gerekçesiyle, sınav sorularını çaldıkları –diyeyim- gerekçesiyle sınavları ve hâkimlikleri iptal edildi diyeyim artık, soruşturmalar bununla ilgili devam ediyor.

Bu kadar güvensiz bir ortamda Adalet ve Kalkınma Partisinin gerek yerel yönetimlerde gerek mülakatla işçi ya da personel alımlarında o mülakatların ne kadar sağlıklı olduğunu da bildiğimden, Adalet Akademisine getirilen ve dolayısıyla buraya da konulan bu maddedeki "sözlü sınav" şartının gayet isabetsiz, yanlış ve hukuk mesleğinin içini çok güvenilir olmayan bir yöntemle dolduracak bir yöntem olduğuna inanıyorum. Yazılı sınavlarda dahi sorular çalınmak, alınmak, birilerine teslim edilmek suretiyle hile yapılabilirse sözlü sınavda haydi haydi adam kayırmanın yapılabileceğini düşünüyorum. Dolayısıyla biraz sonra okunacak verdiğimiz önergede bu madde metninden kanundan çıkartılmasını teklif ediyoruz. Sözlü sınavın gerçekten sağlıklı olmadığı konusundaki düşüncemi tekrarlıyorum.

Saygılarımla selamlıyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Cemal bey.

Zeynel Bey...

ZEYNEL EMRE (İstanbul) – Sayın Başkan, ben de kısa bir değerlendirmede bulunacağım.

Ben, bu sözlü sınavın, mülakatın bizim ülkemize çok uygun olduğunu düşünmüyorum yani burada, tabii, hep söylüyoruz, demokrasi aslında özünde bir kültür meselesidir yani topluma yerleşmesi de lazım. Şuna eminim: Hani bize bile bir sürü ricanın geldiği ortamda iktidar partisi milletvekilleri olarak sizlere durmadan ricalar geliyordur mülakatlarla ilgili, sınavlarla ilgili; yapsan bir dert, yapmasan bir dert; öyle bir durum. Yani sonuçta aslında her mülakatla ilgili ya da işte referans olunması istenilen taleple ilgili her girişim başka birinin hakkına da hâle getirme sonucunu doğuracak bir şey.

Dolayısıyla burada şunu açıkça söylemek lazım: Türkiye'de hem hâkim, savcı alımı hem diğer bütün önemli konular için ifade edeceğim, sözlü sınav, mülakat gibi uygulamaların kaldırılması lazım. Hâkim, savcılarla ilgili belki şu olabilir: İşte yazılı sınavı geçer, ondan sonraki mülakat ya da "görüşme" denilen kısım şöyle olabilir: İşte, belli görevleri yapabilmesi için konuşma kabiliyeti vesaire gibi işlere ihtiyaç vardır, sınavı full yapar, kekemedir yani onun önüne geçme açısından, belki –işte, sağlık problemi vardır- o açıdan bir değerlendirme kıstası konabilir ama bu sakıncalı bizde. Dolayısıyla ben bunun kaldırılmasının çok daha uygun olacağını düşünüyorum. Böyle bir yolu da hiçbir şekilde açmamak lazım. Devletteki liyakat sistemine de zarar verici bir şey olarak görüyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum, sağ olasın.

Murat Bey, buyurun.

MURAT EMİR (Ankara) – Sayın Başkanım, değerli üyeler; şimdi, biz burada neyi tartışıyoruz özü itibarıyla sabahtan beri, dünden beri neyi konuşuyoruz? İşin özü şu: Sayın İyimaya çok iyi bir biçimde açıkladı, o paragrafından ben de burada alıntılar yaptım, "konsensüs" demiş, o zaman konsensüs olmamış, bugün de yok; işte büyük bir hukuk reformu yapılması gerektiğini ifade etmiş, bunları yapamadığımız çok açık ortada ve bunun dışındaki çözümlerin de çok indirgemeci olacağını söylemiş, işte indirgemeci bir çözümle karşı karşıyayız.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Adalet.Kom.

Tarih : 17/06/2016 Saat :

Kayıt: Adalet Kom. Stenograf :

Uzman : Sayfa: 89

İşin özü şu: Açık konuşalım, kendinize göre bir yargı oluşturmak istediniz, kendinize yakın hâkimleri atayarak Türkiye'yi kendinize göre yönetebileceğinizi, yargıya her türlü baskıyı, her türlü emri verebileceğinizi düşündünüz, ona göre bir yargı yaratmak için de değişiklikler yaptınız ama o seçtiğiniz kişiler istediğiniz gibi olmadı, aranızda bir kavga çıktı. Bunu ayrıntılandırmaya gerek yok ama bir sorunuz var, bir grubu aldınız, taşıdınız ama bugün o grupla bir sorunuz var.

Şimdi, önümüze de getirmişsiniz, sözlü...

BAŞKAN – Sizin yok mu o grupla sorunuz?

MURAT EMİR (Ankara) – Efendim?

BAŞKAN – Sizin de var mı o grupla sorunuz?

MURAT EMİR (Ankara) – Bizim onlarla da var, sizinle de var hiç şüphesiz ama madem bizim onlarla sorunuz var, “Gelin, yan yana gelelim, hukuka aykırı olarak şunları bir azledelim, hukuksuz bir biçimde gönderelim, ondan sonra halleşiriz.” diyemeyiz. Bakın, bu yöntem yanlış; ben buradayım işin.

Şimdi, burada, bir yazılı sınav şartının yanına sözlü sınav getiriyorsunuz. Bunun için anlatıyorum. Siz sabıkalısınız, siz beş yıl içerisinde -seçtiğiniz hâkimler zaten kendi tespitiniz- diyorsunuz ki: “Bunlar olmadı, yanlış oldu, hatta yaptık.” Nasıl yaptınız bu hataları? Mülakat sınavlarıyla yaptınız, mülakat sınavları marifetleriyle yaptınız Sayın Bakanım.

Dolayısıyla, şimdi, aynı hatanın aynısını tekrar ediyorsunuz, diyorsunuz ki: “Bu sefer olmayacak, biz çok iyi niyetliyiz, artık olmayacak.” Buna nasıl güvenebiliriz? Yani objektif kriterlerle sınav yapıyorsunuz, yazılı sınav yapıyorsunuz yani burada, siz, tekrar kendinize göre kadrolaşacağınızı aslında ifşa etmiş oluyorsunuz. Bu nedenle son derece yanlış bir düzenleme.

Bence, en azından, hep söylüyoruz ya öz eleştiri, işte geçmişte yaptıklarınızla yüzleşme meselesi, hiç olmazsa bu sefer yapmayın, madem iyi niyetlisiniz, madem “Artık şu yargıdan herkes elini çeksin.” diyorsunuz, madem “Geniş bir reform yapalım, kapsamlı olsun, indirgemeci olmasın, ortak akıl olsun.” diyorsunuz, e, bu sözlü sınav neyin nesi? Bunu kaldırın buradan, buna gerek yok. Objektif kriterlerle sınav yapalım, liyakat esasına göre de hâkim, savcı seçelim.

Şimdi, ben biraz önce konuşmamda kusura bakmayın bir yanlışlık yaptım bu gecenin ilerleyen saatinde, evet, Danıştayla ilgili bir konu, Yargıtayı da söyleyerek ama yine de bunu bir dikkatinize sunmak isterim. Şimdi, Danıştayın yapısı 90'a inecek. Anayasa'mız diyor ki: “Dörtte 1'ini Cumhurbaşkanı atar.” 90; 4'e bölünmüyor.

DANIŞTAY 17. DAİRE BAŞKANI ENVER KAYA – Boşalan kadronun dörtte 1'i.

MURAT EMİR (Ankara) – Ama sonunda dörtte 1'ini cumhurbaşkanı atamış olması gerekmiyor mu?

DANIŞTAY 17. DAİRE BAŞKANI ENVER KAYA – Her boşalan 4'ün 1'ini Cumhurbaşkanı...

MURAT EMİR (Ankara) – Ama bakın, en son nihayetinde, 2022 yılında örneğin yani bu işler bittikten sonra mevcut 90 üyeden dörtte 1'ini Cumhurbaşkanının atamış olması gerekecek ama 90; 4'e bölünmüyor. Ben anlayamıyorum, kusura bakmayın. Ben anlayamadım burayı.

ADALET BAKANI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) – İzniniz olursa... Şimdi, boşalan 4 üyeden 1'ini Cumhurbaşkanı atıyor. Dolayısıyla 4 üye boşaldıkça atanacak. Yani o ortalamanın, aynı anda boşalmadığı için, 4'e bölünmesi...

MURAT EMİR (Ankara) – Sayın Bakan, bitti, bu süreçler bitti, mesela 2030 yılında, 2030 yılına geldik. 90 üyemiz var.

ADALET BAKANI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) – Bakın, şu anda, 195 sayı, zannedersen, o da 4'e tam bölünmüyor. Yani o boşaldıkça, dörtte 1 seçildiği için herhangi bir sıkıntı bugüne kadar hiç olmamış.

MURAT EMİR (Ankara) – Olur, kesinlikle olur. Bakın, 2030 yılında bu süreçler biter, her şey hallolur, 1 üye eksilir, 2 üye eksilir, 88'i vardır, o 2'sini kimin atayacağı konusunda tartışma çıkar çünkü “dörtte 1'i” bölünmüyor yani bu rakam, bu düşünülmemiş.

BAŞKAN – O zamana kadar 10 kere değişir ya.

ADALET BAKANI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) – 4'ü boşalmadan seçilmiyor. 4'ü boşaldığında onları Danıştay, HSYK'ya, o da sayıyı Başbakanlığa bildiriyor. 3'ünü HSYK seçiyor, 1'ini o seçiyor. Yani 2 tane boşaldığında seçim yapılamıyor.

MURAT EMİR (Ankara) – Tamam, anladım Sayın Bakan. Aynı itirazım gene geçerli. Bakın, 4 tane boşalmış olsun. Yani 4 tane boşalmış olmaz, daha fazla olur. Bunu çok uzatmaya gerek yok ama yani kâğıt kalemle bakarsanız burada bir matematik hatası, çok açık hata yapılıyor.

Ben ayrıca konuşacağım sizinle.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

Mehmet Bey, buyurun.

MEHMET GÖKDAĞ (Gaziantep) – Sayın Başkanım, teşekkür ederim.

Bu maddeyle sözlü sınav düzenleniyor. Değerli arkadaşlar, sözlü sınav da bir yöntem, belki diğer ülkelerde de vardır, mutlaka vardır, bizde de değişik kurumlarda da sözlü sınavlar oluyor. Fakat bizim gibi gerçekten her şeyin son derece siyasallaştığı -son derece siyasallaşmış- ve geçmişte bu sözlü sınavlarla ilgili bir sürü yanlış uygulamaların başka kurumlarda kadrolaşmak için kullanılan bir yöntem olduğunun bilinmesi nedeniyle, bunun da bu siyasallaşmanın karşısında kadrolaşmak için iktidarı elinde bulunduran -kimse bu, bugün AKP, yarın başka biri- siyasi iradeye kadrolaşma olanağı tanıyan bu yöntemin doğru olmadığını, şimdiye kadar konuştuğumuz -siz de demin konuşmanızda konsensüsü de söylediniz, yargının siyasallaşmasındaki sakıncayı, ideolojilerin katıldığındaki sakıncayı da işaret ettiniz- tam da bu sakıncayı gerçekleştirme yolunda hizmet edecek bu anlayışın çıkarılması gerekir. Objektif, kurallara uygun, yazılı sınav sonucunda başarılı olanların hâkimlik, savcılık mesleğine kabul edildiği bir yöntem şu anda en doğru yöntem olarak görülüyor. Sözlü sınavın bugün de yarın da yarından sonra da ciddi sıkıntıları yaşayacağımız açık iken bunun bu düzenlemeyle

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Adalet.Kom.

Tarih : 17/06/2016 Saat :

Kayıt: Adalet Kom. Stenograf :

Uzman : Sayfa: 90

getirilmesi herkesi kaygılandırırdı gibi bizi de kaygılandırıyor. Yargıda kadrolaşmanın önünü açacak bir uygulama. O nedenle yasa metninden çıkarılması uygundur diye düşünüyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Necati Bey, buyurun.

NECATİ YILMAZ (Ankara) – Sayın Başkan, sevgili arkadaşlar; ben de bu konuya ilişkin kaygılarımı dile getirerek arkadaşlarıma katılmak istiyorum.

Lütfen, şunu kabul edin: Ötekileriniz var, berikileriniz var, lütfen bunu kabul edin. Toplumu birçok açıdan bu ayrım içerisinde saflaştırdınız, kutuplaştırdınız; cinsiyet temelinde, etnik temelde, inanç temelinde, yaşam tarzı temelinde gerçekten ciddi şekilde farklılaştırdınız, ayrıştırdınız. Bugüne kadarki politikalarınızın nesnel görünümü, hüküm görünümü budur. Dolayısıyla böyle bir anlayışla siyaset yapılırken dönüp birtakım siyasi göstergelerin okunuşu bile ülkemizde farklılık arz ediyor. En başta siyasal katılım. Mutluluk duyuyoruz, sandığın başına gidip demokratik hakkını kullanan insanların çokluğundan, oranının yüksekliğinden mutluluk duyuyoruz ama ne yazık ki bu salt yurttaşlarımızın daha fazla politize olması, siyasete ilgi duyması, ülkenin geleceğiyle ilgili önermelere dikkat etmesiyle ilgili değil, siyasi partilerin programlarıyla ilgili değil. Bu kamplaşma ve kutuplaşma üzerinden dahi, böylesine bir ayrışma üzerinden dahi bir yarışa dönüşmüş siyasal seçimleri yaşıyoruz ve bu anlamıyla, Batı'daki anlamıyla katılım bizde aynı anlamı ifade etmiyor. Koruma güdüsüyle, geleceğini güvence altına alma gibi endişelerle şekillenen bir siyasal süreç işleyişi var. Dönüp baktığımızda, üzerinizde oluşmuş böyle bir algı var. Sonuçta biliyoruz ki yargıya müdahale ederken de bu argümanları kullandınız, orduya müdahale ederken de bu argümanları kullandınız, dış politikayı oluştururken de bu argümanları kullandınız; hep etnik temelde, inanç temelinde, kimlik temelinde siyasetle meselelere yaklaştınız. Şimdi, yargının yeniden yapılanması sürecinde böyle bir kapının aralanması orada ne büyük müdahalelerin yapılacağı kaygısını bizde oluşturuyor. Dolayısıyla da böyle bir kapı aralanmasına asla sessiz kalamayız. Buradan yargıya bu temelde müdahale yapılacağı endişemizi bir kenara bırakamayız. Bunun altını tekrar çiziyor ve dikkat çekiyoruz. Sözlü sınavlar bürokraside ayıklanan, tek renkleştirilen durumun yargıya da yansıtacağını biz düşünüyoruz. Böyle baktığımız zaman adalete olan inancın belli toplum kesimleri tarafından kaybolacağını düşünüyoruz ve aslına bakarsanız tam değinmişken bu konu üzerinden bir uyarı daha yapmak istiyorum: Bizi ortaklaştıran kavramlar üzerinden dahi ayrıştırılıyor. En son yaşadığımız olay da bile, şehitlerimiz üzerinden bile birbirimize isnatlarda bulunarak veyahut da bunu siyasi çalışmaların, değerlendirmelerin, gayretlerin zemini hâline getirerek ciddi sıkıntılar yaratıyoruz. Bu, birlikte yaşama arzumuz, ortak gelecek kaygımız gibi bugün tartıştığımız konuların da üzerinde önem arz eden ortak kabullerimize zarar verir.

Dolayısıyla bu maddenin varlığı bu gayretleri teşvik edecektir. Bu kapının kapanması lazım. Onun yerine objektif kriterle, ihtiyaç duyduğumuz yargının herkesin güvenebileceği, saygı duyabileceği ve destek verebileceği bir noktaya taşınması lazım. Bu kapının aralı kalması, aşağıdan gelen tazyiklerle veya zaman zaman insanların aklına gelecek yanlış tercihlerle aşındırılacağını düşünüyorum. Dolayısıyla bunun mutlaka ve mutlaka “yazılı sınavın yanında sözlü sınav” ibaresinin kaldırılması gerektiğini düşünüyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Murat Bey, buyurun.

MURAT GÖKTÜRK (Nevşehir) – Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; bu sözlü sınavla ilgili, şimdi, maalesef konuşurken sürekli gruplaşmadan, ötekileştirmeden, ötekiden bahsediyorsunuz ama öyle olmadığını ifade etmek lazım.

NECATİ YILMAZ (Ankara) – Gruplaşma olsa amenna, kimlik üzerinden siyaset yapıyorsunuz.

MURAT GÖKTÜRK (Nevşehir) – Yani şimdi, burada gerçekten doğru bir şey yapıldığını düşünüyor ve inanıyoruz çünkü bu ilk sınav yapıldıktan sonra bir mülakat yapılıyor ve hâkim adayı için, hâkimlik için akademiye geliniyor, işte, stajlar yapılıyor. O ilk sınavda yazılı sınavdan sonra yapılan mülakatta -siz hâkimlik yaptınız, biliyorsunuz, ben de yirmi seneye yakın avukatlık yaptım- hâkim olabilme vasfının tam manasıyla; muhakeme yeteneğiyle, intikal kabiliyetiyle, hukuku yorumlamayla, karar verme yeteneğiyle -yani birçok şeyi var biliyorsunuz- bunlara sahip olup olmadığını yapılacak sadece bir mülakatla anlamak çoğu zaman mümkün olmuyor. Şimdi, hâkimlik stajını yapmasının amacı da bu zaten ve orada böyle bir durum ortaya çıktığında bunlardan yoksun ama çok iyi test çözebilen birisinin hâkim olması da bence doğru değil yani ülkenin geleceği açısından doğru değil. Sadece teste çok iyi cevap verdi diye, soruları cevapladığı diye bu diğer saydığımız hususların olmaması hâlinde hâkim olması doğru değil. Bu, onun için getirilmiş bence doğru bir düzenleme.

Ben ilimle ilgili de bir şey söyleyeyim: 2011 yılında Cumhuriyet Halk Partisi 2'nci sıra milletvekili adayı vardı, ismini söylemeyeceğim, avukat arkadaşım, meslektaşım, şahsen de çok severim...

CEMAL OKAN YÜKSEL (Eskişehir) – Nereden?

MURAT GÖKTÜRK (Nevşehir) – Benim ilimden dedim, ismini söylemedim, ilimden, merak eden araştırır ama tutanaklara geçmesin diye ismini söylemiyorum. Bizim zamanımızla ilgili yani hani diyorsunuz ya... Girdi sınava, yazılıda başarılı oldu, mülakatta başarılı oldu ve şu anda hâkimlik yapıyor. Yani bence, düşündüğünüz ya da tasavvur ettiğiniz ya da kafanızda anlamlandırmaya çalıştığınız gibi değil.

NECATİ YILMAZ (Ankara) – Anlamlandırma değil, yaşadıklarımız üzerinden konuşuyoruz.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Adalet.Kom.

Tarih : 17/06/2016 Saat :

Kayıt: Adalet Kom. Stenograf :

Uzman : Sayfa: 91

MURAT GÖKTÜRK (Nevşehir) – Yani biz de yaşıyoruz, işte size çok somut bir örnek veriyorum. Kazandı ve şu anda ülkemizin herhangi bir mahkemesinde hâkimlik yapıyor ve biz de bundan memnunuz yani iyi bir arkadaşımız; çalışkan, gayretli, hukukçu, hukuk bilgisi ve nosyonu da düzgün. Dolayısıyla, öyle olmadığını düşünüyoruz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Şenal Hanım, buyurun.

ŞENAL SARIHAN (Ankara) – Şimdi, ben, arkadaşlarımla sözlü sınavla ilgili söylediklerine katıldığımı öncelikle ifade etmek istiyorum. Sözlü sınava yönelik olarak geçmişte idari yargıya çok sayıda başvurular oldu ve başvurular sonucunda da sözlü sınavlarda objektif kararlar verilemediği, duyguların bu sınav değerlendirmelerine yansıdığı yolunda bozma kararları gündeme geldi. Şimdi, sözlü sınavların böyle bir gölge taşımaları da doğaldır. Arkadaşlarım şuna işaret ettiler: İçinde bulunduğumuz koşullardaki yoğun ayrışmacı ortamın, özellikle -biraz önce Sayın İyimaya natüralist anayasa yorumundan söz ettiler- bugünün koşulları üzerinden baktığımızda bu tehlikenin; duygusal davranma, objektif davranmama tehlikesinin daha yoğun olduğunu ifade ediyor.

Ben bunun dışında bir iki noktaya daha değinmek istiyorum izin verirseniz. Şimdi, maddede şöyle bir cümle var: “Meslek öncesi eğitim sonunda yapılan yazılı ve sözlü sınav sonucunda başarılı olan ve mani hali olmayan...” Eski metinde de var, bu “mani hali olmayan” kavramının son derece dağınık bir biçimde değerlendirilebileceği ve kimi zaman siyasi, kimi zaman kişisel tutum almaya elverişli olabileceği kanısındayım. Buna işaret etmek istiyorum.

Başka değinmek istediğim nokta şu: Biraz önce arkadaşlarıma da sordum; Bakanlıktan, Yargıtay ve Danıştaydan gelen arkadaşlara. Şimdi, bir hâkim adayı hâkim adaylığıyla ilgili meslek içi eğitime başlamadan önce sınavdan geçiyor; bir yazılı sınav, bir sözlü sınav. Sonra, bir yıl süreyle staj yapıyor fakat bu staj sonucunda yeniden hem yazılı hem sözlü sınava tabi tutuluyor. Bu sınavlardan herhangi birinden başarısız olması hâlinde de -özellikle de sözlü sınavda uygulamada karşımıza çıkıyor- onun bir yıllık emeğinin boşa gittiği, hiçlendiği gibi bir durum var. Yani, 2 kez sınava tabi tutmanın, özellikle hâkim adayları için hem ciddi bir zaman kaybına hem ciddi bir eşitsizliğe sebep olduğu inancındayım. Yani çifte sınavın bir yararı olmadığı, çifte eleme getirdiği ve bu elemelerin herhangi birisinin de aleyhte sonuçlar yaratmaya uygun olduğu, özellikle son sınavın... Bu nokta üzerinde düşünmeliyiz diye önermek istiyorum çünkü böyle bir öneri gelmemiş ama bizim yargıçlara güvence sağlamamız söz konusu ise eşit ve adil davranıldığı noktasında öncelikle staj süresinde kendisinin kendisini eğiten yargıçlar karşısında adil bir sonuçla sınavlardan geçtiği ya da eğitildiği inancında olmalı. Bilirsiniz ki adaletsizliğe uğrayan insanlar başkalarına da adaletsiz davranmaktan çekinmezler. Bunun burada bir problem olarak karşımıza çıktığı düşüncesindeyim.

Ayrıca, şöyle bir madde var en son, diyor ki: “Ayrıca, hâkim adaylığında geçen sürenin tamamı ile avukat adaylığında mahkemelerde yapılmış olan staj süresi kademe ilerlemesi ve derece yükselmesinde değerlendirilir.” Son fıkra, 13’e son. Şimdi, burada da neden bir avukatın avukat olarak, hâkimlik stajını yapmış olan bir arkadaşımızın avukatlıkta geçen süresinin kademe ve derece ilerlemesinden sayılmadığını da sormak gerekir. Yani, staj süresi eğer bundan sayılabiliyorsa bir avukatın fiili avukatlık süresinin -ki o da yasa önünde bir hizmet yürütüyor, baro üyesi, vergisini veriyor- hâkimliğe geçişte kademe ve derece ilerlemesinde sayılmasının eşitlik ilkesine uygun olabileceği düşüncesindeyim. Bunu anımsatmak istedim. Eğer uygun görülüyorsa böyle bir düzeltmeye gidilebilir düşüncesindeyim.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Şenal Hanım.

İsmail Bey, buyurun.

İSMAİL FARUK AKSU (İstanbul) – Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, şimdi, adaylık dönemi olan mesleklerde, meslek gruplarında, ağırlıklı olarak da kariyer mesleklerde bir yetişme dönemi var. Şimdi, buradaki da bir yetişme dönemi fakat zaten mesleğe alınırken, ilk girişte, yazılı sınavın peşinden bir de mülakat yapılıyor. Bu mülakat ne için yapılıyor? O mesleğin kendi icaplarından yazılı sınavla tespit edilemeyen birtakım hususlar bakımından bir değerlendirme yapılıyor. Bu değerlendirme yeterlidir, kâfidir. Daha sonra, o meslek içi eğitim...

BAŞKAN – İsmail Bey, bir on dakika ara vermek zorundayız çünkü tersine silme yapıyor, ısındı...

Bakanım, on dakika ara vereceğiz, elektronik olarak siliyor.

Efendim, yeni bina, yeni teknoloji, demek ki zamanla kalite mi düşüyor, ne yapıyor?

İSMAİL FARUK AKSU (İstanbul) – Devam ederiz, bir daha konuşuruz, sorun yok yani, iki defa konuşuruz.

BAŞKAN – Kusura bakmayın.

On dakika ara veriyoruz.

Kapanma Saati: 23.18

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Adalet.Kom.

Tarih : 17/06/2016 Saat :

Kayıt: Adalet Kom. Stenograf :

Uzman : Sayfa: 92

BEŞİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 23.29

BAŞKAN: Ahmet İYİMAYA (Ankara)

BAŞKAN VEKİLİ: Hakkı KÖYLÜ (Kastamonu)

SÖZCÜ: Serap YAŞAR (İstanbul)

KÂTİP: Adnan BOYNUKARA (Adıyaman)

BAŞKAN – Ara vermeyi sonlandırıyorum ve çalışmayı başlatıyorum.

Buyurun İsmail Bey.

İSMAİL FARUK AKSU (İstanbul) – Teşekkür ederim.

Az önce de ifade ettiğim gibi, adaylık dönemi olan mesleklerde iki aşamalı bir süreç oluyor.

Bir: Mesleğe ilk alınmada zaten bir yazılı sınav ve peşinden de bir sözlü sınav yapılıyor. Buradaki sözlü sınavın maksadı o mesleğin icaplarıyla ilgili olarak mülakat yoluyla yazılının dışında belirlenmesi gereken birtakım hususlar için. Daha sonrasında ise bu “yetiştirme dönemi” dediğimiz dönemde kendine has birtakım aşamalardan geçiliyor. Bunlar hepsi bir sınava tabi olunarak geçiliyor ama bunun sonunda tekrar bir mülakat yapılması, bir sözlü sınav yapılması bir mükerrerliği ifade ediyor esasen. Aslında bizdeki sıkıntı şuradan kaynaklanıyor: Maalesef, meslek içinde veya adaylık döneminde biz normları uygulamıyoruz, disiplinle ilgili normları da uygulamıyoruz, bunun dışındaki kuralları da uygulamaktan imtina ettiğimiz için bu durumlarla karşı karşıya geliyoruz. Yoksa eğer devlet aleyhine veya bir disiplinsizlik durumu var ise buna ister adaylık döneminde ister meslek içerisinde önlem alınması her zaman mümkün.

Sözlü sınavlarla ilgili idari yargıya giden çokça meseleler olmuştur. Bunların çoğunda da yargı, idareyi haksız bulmuştur çünkü somut birtakım unsurlar arıyor yargı ama somut unsur olmasını istediğiniz zaman da yine aynı yazılı sınavda sorduğunuz gibi bilgiye dayalı şeyler sormanız gerekiyor, o zaman da sözlünün bu beklenen anlamı ortada kalmıyor. Öyleyse, bizim yeniden iptale konu olabilecek bir işi burada yapmamamız lazım.

Bir başka şeye de dikkat çekmek istiyorum, bu merkezî sınav uygulaması 1999 yılında Türkiye’de uygulanmaya başlandı. Ondan evvel, işte stadyumlarda sınavlar yapılırdı, belediyeden kazandı kâğıdı alınıp onunla şeylere gidilirdi, işte milletvekillerinin odaları tıklım tıklım olurdu. Bu merkezî sınav o nedenle... Benim de o süreçte dahlim vardır bizzat o nedenle övünerek söylüyorum bunu...

BAŞKAN – O merkezî sınavda sızmaları kolaylaştırdınız.

İSMAİL FARUK AKSU (İstanbul) – O husus daha sonraki süreçte, onlar önlenecektir patolojilere yol açmayacaksınız, müdahale edeceksiniz.

Merkezî sınav uygulaması başladıktan sonra Türkiye’deki kamu çalışanlarının kalitesinde çok ciddi bir artış oldu. Murat Bey az önce söyledi “Yazılı sınavla birtakım şeyler tespit edilemiyor.” filan diye, böyle bir klişe var mesela işte hemşirenin iğne vurmaya bilip bilmediğini yazılı sınavla tespit edemezsiniz filan derler, bunların zaten tespit edilme yeri veya öğrenilme yeri okuldur, onu en başta şey yapacaksınız. O sebeple ben burada sözlü sınav uygulamasının bu maddeden çıkartılmasının doğru olacağını düşünüyorum sonuç itibarıyla.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Önergeyi okuyalım:

Adalet Komisyonu Başkanlığına

Görülmekte olan 1/726 esas sayılı Danıştay Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı’nın 25’inci maddesinin tasarıdan çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Cemal Okan Yüksel

Eskişehir

Mehmet Gökdağ

Gaziantep

Necati Yılmaz

Ankara

Zeynel Emre

İstanbul

Gerekçe:

Tasarı, yargı erkini yürütmenin şekillendirmesini amaçlayan bir sistematikte hazırlanmıştır. Siyasi iktidarın yargıya ilişkin önceki dönemlerde çıkardığı diğer yasal düzenlemelerle birlikte değerlendirildiğinde tasarının gerçek amacının yürütmenin yargıya müdahalesini sağlamaya yönelik olduğu daha somut bir şekilde ortaya çıkmaktadır. Bu doğrultuda Anayasa’ya da açıkça aykırı düzenlemeler içeren maddenin tasarı metninden çıkarılması öngörülmüştür.

Adalet Komisyonu Başkanlığına

Görülmekte olan 1/726 esas sayılı Danıştay Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı’nın 25’inci maddesinin tasarıdan çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Bedia Özgökçe Ertan

Van

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Adalet.Kom.

Tarih : 17/06/2016 Saat :

Kayıt: Adalet Kom. Stenograf :

Uzman : Sayfa: 93

Gerekçe:

Yasama ve yürütme organlarının yargı organı üzerinde baskı kurmalarına sebep olacaktır. Yargıçların göreve gelme, görevi yürütme ve görevden ayrılma aşamalarında yasama ve yürütme organlarının baskı ve müdahalelerinden korunmaları gerekir. Sözlü sınav ,mesleğe kabul edilecek hâkim ve savcıların tarafsızlığı ve bağımsızlığı konularında şüphe ve endişelere sebebiyet verecek olup, görevi ifa eden hâkim ve savcılara güveni sarsacaktır.

BAŞKAN – Bağlantı sebebiyle önergeleri birleştiriyor ve yüksek oylarınıza birleşik önerge olarak sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Adalet Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan 1/726 esas sayılı Danıştay Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı'nın 25'inci maddesindeki "yapılan yazılı ve sözlü sınav neticesinde" ibaresinin "yapılan yazılı sınav neticesinde" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

İsmail Faruk Aksu
İstanbul

Gerekçe:

Hâkim ve savcıların mesleğe alınmasının objektif değerlendirmelerle tespit edilmesi ve sübjektif yargılara meydan verilmemesi öngörülmektedir.

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Maddeyi oylarınıza arz ediyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

26'ncı maddeyi okutuyorum:

MADDE 26 - 2802 sayılı Kanunun 21 inci maddesinin birinci fıkrasının (c) bendine "geçen işleri," ibaresinden sonra gelmek üzere "kanun yolu değerlendirme formları," ibaresi eklenmiştir.

BAŞKAN – Söz yok.

Önergeleri okutuyorum:

Adalet Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (1/726) esas numaralı Danıştay Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı'nın 26'ncı maddesinin Tasarı metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Cemal Okan Yüksel
Eskişehir
Mehmet Gökdağ
Gaziantep

Necati Yılmaz
Ankara

Zeynel Emre
İstanbul

Gerekçe:

Tasarı yargı erkini yürütmenin şekillendirmesini amaçlayan bir sistematikte hazırlanmıştır. Siyasi iktidarın yargıya ilişkin önceki dönemlerde çıkardığı diğer yasal düzenlemelerle birlikte değerlendirildiğinde tasarının gerçek amacının, yürütmenin yargıya müdahalesini sağlamaya yönelik olduğu daha somut bir şekilde ortaya çıkmaktadır. Bu doğrultuda Anayasa'ya da açıkça aykırı düzenlemeler içeren maddenin tasarı metninden çıkarılması öngörülmüştür.

Adalet Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan 1/726 esas sayılı Danıştay Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı'nın 26'ncı maddesinin tasarıdan çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

İsmail Faruk Aksu
İstanbul

Gerekçe:

Hâkimlerin sübjektif bir şekilde değerlendirmelerine fırsat verecek kanun yolu değerlendirme formu şeklindeki uygulamaya ilişkin düzenlemenin tasarı metninden çıkarılması öngörülmektedir.

Adalet Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan 1/726 esas sayılı Danıştay Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı'nın 26'ncı maddesinin tasarıdan çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Bedia Özgökçe Ertan
Van

Gerekçe:

Hâkim ve savcılar hakkında düzenlenen kanun yolu değerlendirme formları hâkim ve savcılarının bağımsızlığına gölge düşüren bir uygulamadır. Var olan uygulama 2011 tarihinde benzer gerekçelerle sonlandırılmıştır. Ancak tasarı ile yeniden yasalaştırılmaya çalışılmakta ve gerekçede "yüksek yargının içtihatlarının yeteri kadar takip edilmediği, kararlarda isabet oranlarında beklenen artışın sağlanmadığı, aksine düşüş olduğunun gözlemlendiği sebebiyle eski uygulamaya dönüldüğü ifade edilmiştir. Bağımsız, tarafsız ve vicdan hürriyeti ile karar vermeleri beklenen hâkimlerin ilkel bir metot olan kanun yolu değerlendirme sistemi ile performanslarının ve derecelerinin belirleniyor olması doğru olmadığı gibi bu sistemle denetlenmeleri de meslek ilkeleri ile uyumsuzdur.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Adalet.Kom.

Tarih : 17/06/2016 Saat :

Kayıt: Adalet Kom. Stenograf :

Uzman : Sayfa: 94

BAŞKAN – İstemlerdeki özdeşlik ve aralarındaki güçlü bağlantı sebebiyle üç önerenin birleştirilmesi yoluyla birleşik önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Birleşik önerge kabul edilmemiştir.

Maddeyi oylarınıza arz ediyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Müzakeresiz kabul edildi Değerli Bakanım.

27'nci maddeyi okutuyorum:

MADDE 27- 2802 sayılı Kanunun mülga 28 inci maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde yeniden düzenlenmiştir.

"Kanun yolu değerlendirme formu:

MADDE 28- Yargıtay ve Danıştay daireleri ile genel kurullarınca yapılan kanun yolu incelemeleri sonunda;

a) İstinaf kanun yolu incelemesinde görev alan daire başkanı, üye, Cumhuriyet başsavcısı ve savcılar,

b) İlk derece yargı yerlerinde duruşmaya, karara veya hükme katılan, karar veya hükmü veren ya da soruşturma aşamasında görev yapan hakimler,

c) İlk derece yargı yerlerinde soruşturma aşamasında görev alan, iddianameyi tanzim eden, duruşmaya katılan, mütalaa veren veya kanun yoluna başvuran Cumhuriyet savcıları hakkında kanun yolu değerlendirme formu düzenlenir.

Kanun yolu değerlendirme formu; soruşturmanın niteliği, iddianame, karar veya hükmün hukuka uygunluğu ve isabet derecesi, soruşturma, kovuşturma veya yargılamanın makul sürede tamamlanması, gereksiz masrafa sebebiyet verilmesi, duruşmalara hazırlıklı çıkılması veya hazırlıksız çıkılarak gecikmelere neden olunması, dosyaların eksiklik nedeniyle geri çevrilmeye neden olmayacak şekilde görevli daire veya birime gönderilmesi, bilirkişi görevlendirilmesinin hukuka uygun yapılması, soruşturma, kovuşturma veya yargılama işlemlerinin usul hükümlerine uygun olarak doğru ve zamanında yapılması, dava konularının anlayış ve yönlendirilmesi ile mütalaa, gerekçeli karar ve tebliğnamelerin yazılış, tahlil ve sonuçlandırılmasında başarı gösterilmesi gibi hususlar dikkate alınarak çok iyi, iyi, orta ve zayıf şeklinde düzenlenir. Yapılan incelemede olumlu veya olumsuz kanaat edinilememesi halinde, değerlendirme formu bu durum belirtilerek düzenlenir.

Hükmün onanmış veya bozulmuş olması tek başına olumlu veya olumsuz değerlendirme yapılmasını gerektirmez. Ayrıca, incelenen karara uygun muhalefet şerhi bulunması halinde olumsuz değerlendirme yapılamaz.

Bölge adliye mahkemeleri veya bölge idare mahkemeleri dairelerince yapılan istinaf kanun yolu incelemesi sonucunda yukarıdaki fıkralarda belirtilen kriterler esas alınarak kanun yolu değerlendirme formu düzenlenir. Aynı dosyaya ilişkin olarak istinaf kanun yolu incelemesi sonucu düzenlenen değerlendirme formu ile temyiz incelemesi sonucu düzenlenen değerlendirme fonun arasında çelişki bulunması halinde temyiz mercilerince düzenlenen değerlendirme formu esas alınır.

Değerlendirme formu, kararı inceleyen heyetin başkanı tarafından düzenlenir. Hakkında değerlendirme formu düzenlenenler, formun Ulusal Yargı Ağı Bilişim Sistemi (UYAP)'ne kaydedilmesinden itibaren bir ay içinde gerekçelerini belirtmek suretiyle değerlendirme formunun yeniden incelenmesini isteyebilir. Yeniden inceleme talebi, başvuru tarihinden itibaren bir ay içinde incelemeyi yapan heyetin başkan ve üyeleri tarafından oyçokluğuyla karara bağlanır.

Yukarıdaki fıkraların uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Yargıtay ve Danıştayın görüşü alınmak suretiyle Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulu tarafından yürürlüğü konulan yönetmelikle belirlenir.

Soruşturma kovuşturma veya yargılamanın tamamlanması için öngörülen makul süreler Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulunun görüşü alınarak Adalet Bakanlığı tarafından belirlenir.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Necati Bey, eski durum; şikâyet ettiğiniz, “kaldırılmasın” dediğiniz yeni geliyor.

Buyurun.

NECATİ YILMAZ (Ankara) – Başkanım, şimdi, biraz önce konuştuğumuz bahse bir atıfta bulunarak söze başlamak istiyorum. Yazılı sınavın yanında sözlü sınavın, mülakatın yapılmış olması, bu düzenlemenin getirilmiş olması üzerine bağlantı kurmak istiyorum.

Anayasa'nın 139'uncu maddesinin ikinci fıkrasının son cümlesinde "...meslekte kalmalarının uygun olmadığına karar verilenler hakkında kanundaki istisnalar saklıdır." diyor.

Bu, Anayasa koyucunun iradesini kanun üzerinden hayata geçiren bir düzenlemeyle demin düşündüğümüz sakıncalar giderilebilir.

Mesleğe alımda sıkıntılı görülenler zaman içerisindeki uygulamalarla bu sıkıntıları ortaya çıkardıkları zaman, bunu yasal bir düzenlemeyle hayata geçirecek bir çerçeve üzerinden onların tetkik hâkimi, idari görevler üzerinden değerlendirilmesi suretiyle demin duyduğumuz kaygılar giderilebilir. Bunun yerine, daha mesleğin başında, sadece bir gözleme dayalı olarak, stajını yapmış, sınavlarda başarılı olmuş gençlerimizin önünün kesilmesinin doğru olmadığı kanaatindeyim. Dolayısıyla, henüz Genel Kurula inmeden, tamamı üzerinde de oylama olmadan...

BAŞKAN – Siz geçen madde için konuşuyorsunuz.

NECATİ YILMAZ (Ankara) – Evet, sözlü sınavla ilgili beklediğimiz işlevsellik, oradan beklediğimiz yarar burada temin edilebilir. Bunun yerine, hem niyeti sorgular hâle getiren hem güvensizlik yaratacak sözlü sınav meselesini bir kez daha gözden geçirmek gerekir. Demin söylediğimiz liyakat, terfi ve bunu sağlayacak ölçümlene kriterleri genişletilerek demin dediğimiz ihtiyacı gidermek, sakıncaları ortadan kaldırmak mümkündür. Onun yerine tekrar döne döne sözlü sınavda ısrar etmek doğru değildir diyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Yani bu madde değil, geçmiş maddeyle ilgili bir şey.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Adalet.Kom.

Tarih : 17/06/2016 Saat :

Kayıt: Adalet Kom. Stenograf :

Uzman : Sayfa: 95

NECATİ YILMAZ (Ankara) – Ona da bağlı olarak...

BAŞKAN – Tamam, anladım.

NECATİ YILMAZ (Ankara) – Onların getirdiği bir ölçümleme sistemi var; terfi sistemini, meslekte kalıp kalmamasını veya hatta da liyakatin ölçülmesini sağlayabiliyoruz, hatta bu fıkra ve bu cümle üzerinden yeni bir düzenlemeye gidebiliriz. Bunlar mümkünken yanlış olduğu mahkeme kararıyla sabit olmuş sözlü sınavda ısrar etmenin doğru olmadığı kanaatindeyim.

BAŞKAN – Peki.

Şenal Hanım, buyurun.

ŞENAL SARIHAN (Ankara) – Ben de öncelikle biraz önce geçen madde üzerine, sadece tutanağa geçmesi yönünden bir iki şey söylemek istiyorum izninizle.

Şimdi, derece yükselmesinin koşullarına ilişkin 21’inci maddenin (c) fıkrasında “Ahlaki gidişleri, mesleki bilgi ve anlayışları...” diye başlayan cümledeki “ahlaki gidişleri” kavramının...

BAŞKAN – Pardon, anlamadım.

ŞENAL SARIHAN (Ankara) – Ahlaki gidiş, ahlaksal durumu, yani ahlaki durumu.

Bunun son derece keyfiliğe uygun değerlendirmelere neden olduğunu, hatta bu nedenle bir genç bayan hâkimin intihar ettiğini anımsatmak isterim.

Yukarıda (b) fıkrasında, “Yükselmeye engel kesinleşmiş mahkeme hükmü veya disiplin cezalarının bulunmaması.” diye bir madde var. Disiplin cezaları, zaten, bir insanın yaşamındaki hukuksuzlukları, hataları içeren cezalardır. Burada böyle bir düzenleme varken, (c) fıkrasındaki “ahlaki gidiş” kavramının son derece soyut olduğunun altını çiziyorum.

BAŞKAN – Tekriri müzakere dışında oraya dönmemiz mümkün olmuyor efendim.

ŞENAL SARIHAN (Ankara) – Mümkün değil, biliyorum, ama demin çok hızlı geçti yetişemedim söz almak için.

Burada da izin verirsiniz, şu andaki maddemiz içinde de değerlendirme formuna karşı itiraz, bir ay içinde yeniden incelenmesini isteme hakkı var. Bu yeniden inceleme talebi, başvuru tarihinden başlayarak bir ay içinde incelemeyi yapan heyete yapılıyor ve onların oy çokluğuyla karara bağlanıyor.

Şimdi, zaten düzenlenmiş olan bu formun aleyhinde yorumlandığını iddia eden kişinin yine aynı kişiye dönmesi, biraz “Kadı ola davacı ve muhızır dahi şahit.” dizelerini anımsatıyor. Burada da bir düzenlemenin bu biçimde olması yerine, bir başka makama ya da bir başka heyete gönderilerek karar oluşturulmasının daha hukuki olacağı inancındayım.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Bakanım, buyurun.

ADALET BAKANI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) – Sayın Başkanım, burada değerli milletvekilimizin ifade ettiği konu, tamamı tasarıda yok, tasarıda sadece kanun yeri “değerlendirme formları” ibaresi geçiyor, o diğer konular mevcut yasanın şeyleri, yoksa onlarda bir değişiklik yapmıyoruz, onları getirmiyoruz; o eski yasanın maddeleri, bu mavi kısım orada sadece değiştirilen.

ŞENAL SARIHAN (Ankara) – Hayır, bunun bilincindeyim tabii ki Sayın Bakanım, ama bunların da hukuka aykırı olduğunu...

ADALET BAKANI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) – Tamam, o ayrı bir konu.

ikincisi, bu yeniden inceleme konusunda notu daire başkanı veriyor, ama yeniden incelemeyi dairenin bütün üyeleri yapıyor, o açıdan bir farklılık var, yoksa notu veren yeniden incelemiyor, başkan not veriyor, daire üyeleri yeniden incelemeyi değerlendiriyor.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Buyurun Mehmet Bey.

MEHMET GÖKDAĞ (Gaziantep) – Sayın Başkanım, benim sormak istediğim konuyu Şenal Hanım dile getirdi, onun için tekrarlamaya gerek görmüyorum.

BAŞKAN – Sadeleştirme bu işte ya, teşekkürler.

Tekrarcı komisyondan rasyonel komisyona geçiş.

İsmail Bey, buyurun.

İSMAİL FARUK AKSU (İstanbul) – Ben sadece kısa bir şey sormak istiyorum fazla uzatmadan.

Şu nasıl olacak: Şimdi, bir sicil değerlendirmesi var, bir taraftan da bu form suretiyle bir performans değerlendirmesi yapılacak. O ikisinin birbirine etkisi olacak mı? Performansı çok kötü olan birisinin sicili iyiye bir tezat olmayacak mı? Bu ikisi arasında bir korelasyon var mı, onu merak ettim.

BAŞKAN – Anladım, teşekkürler.

Buyurun Bakanım, bürokratlar cevap verebilir.

ADALET BAKANI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) – Peki, Ahmet Abi, vermeyelim cevap.

BAŞKAN – Buyurun, veriyorum.

ADALET BAKANI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) – Yok, yok...

BAŞKAN – Yorulmayın diyorum Bakanım, sizi koruyorum.

Bakanım, buyurun.

ADALET BAKANI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) – Tamam, vazgeçtim.

BAŞKAN – Aman, olur mu efendim.

ADALET BAKANI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) – Yok, olur.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Adalet.Kom.

Tarih : 17/06/2016

Saat :

Kayıt: Adalet Kom. Stenograf :

Uzman : Sayfa: 96

BAŞKAN – Olur mu, sizden mahrum olabilir miyiz.

ADALET BAKANI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) – Vazgeçtim, tamam, teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – İnanın, Komisyonu yürütmem.

ADALET BAKANI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) – Ahmet Ağabey, vazgeçtim.

BAŞKAN – Ben üzülürüm, Bakanım, ben yorulmayın diye... Beni kırmayın.

ADALET BAKANI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) – Mesele anlaşılmıştır Başkanım, bir dahaki maddelerde konuşuruz, tamam.

BAŞKAN – Peki.

İSMAİL FARUK AKSU (İstanbul) – Ben sorumu geri alayım eğer bir tatsızlık olacaksa.

BAŞKAN – Cevaplandıracağız.

ADALET BAKANI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) – Tamam, arkadaşlar cevaplasın.

BAŞKAN – Ben de onu dedim zaten, buyurun.

Bakanım siz yorulmayın, çok teknik bir konu ya.

ADALET BAKANI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) – Ona sen niye karar veriyorsun, ona ben karar vereceğim Sayın Başkan.

Benim adıma lütfen düşünme.

BAŞKAN – Tamam, kesin.

ADALET BAKANI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) – Ama düşünüyorsun.

BAŞKAN – Peki.

ADALET BAKANLIĞI KANUNLAR GENEL MÜDÜRÜ EKREM ÇETİNTÜRK – Sayın Başkanım, bu maddenin sonndan bir önceki fıkrasında, bu maddenin uygulanmasına ilişkin, Yargıtay ve Danıştayın görüşü alınmak suretiyle HSYK tarafından bir yönetmelik çıkarılacağı ifade ediliyor. Bu yönetmelikte, bu formlarda bu notları verecek pekiyi, iyi gibi notların veya aldığı zayıf notların terfisine nasıl etkisi olacağına dair ayrıntılı düzenlemeler yapılacak, daha önceki uygulamalar da zaten bu şekildeydi, ilke kararlarıyla belirleniyordu.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Evet, tamam.

Önergeyi okutuyorum:

Adalet Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (1/726) Esas Numaralı Danıştay Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı'nın 27'nci maddesinin tasarı metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Cemal Okan Yüksel
Eskişehir

Necati Yılmaz
Ankara
Mehmet Gökdağ
Gaziantep

Zeynel Emre
İstanbul

Gerekçe:

Tasarı, yargı erkini yürütmenin şekillendirmesini amaçlayan bir sistematikte hazırlanmıştır. Siyasi iktidarın yargıya ilişkin önceki dönemlerde çıkardığı diğer yasal düzenlemelerle birlikte değerlendirildiğinde tasarının gerçek amacının yürütmenin yargıya müdahalesini sağlamaya yönelik olduğu daha somut bir şekilde ortaya çıkmaktadır. Bu doğrultuda, Anayasa'ya da açıkça aykırı düzenlemeler içeren maddenin tasarı metninden çıkarılması öngörülmüştür.

Adalet Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (1/726) esas sayılı Danıştay Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı'nın 27. maddesinin tasarıdan çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Bedia Özgökçe Ertan
Van

Gerekçe:

Hâkim ve savcılar hakkında düzenlenen kanun yolu değerlendirme formları hâkim ve savcıların bağımsızlığına gölge düşüren bir uygulamadır. Hâkim, savcılar arasında hiyerarşiye sebebiyet verecek olan uygulama bağımsızlığı zedeleyecek ve karar verme iradesini de baskılayacaktır. Var olan uygulama 2011 tarihinde benzer gerekçelerle sonlandırılmıştır. Ancak tasarı ile yeniden yasalaştırılmaya çalışılmakta ve gerekçe de yüksek yargının içtihatlarının yeteri kadar takip edilmediği, kararlarda isabet oranlarında beklenen artışın sağlanmadığı, aksine düşüş olduğunun gözlemlendiği sebebiyle eski uygulamaya dönüldüğü ifade edilmiştir. Bağımsız, tarafsız ve vicdan hürriyeti ile karar vermeleri beklenen hâkimlerin ilkel bir metot olan kanun yolu değerlendirme sistemi ile performanslarının ve derecelerinin belirleniyor olması doğru olmadığı gibi, bu sistemle denetlenmeleri de meslek ilkeleri ile uyumsuzdur.

BAŞKAN – Bileşik şekilde benzer önergeleri birleştiriyoruz.

Bileşik önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Adalet.Kom.

Tarih : 17/06/2016 Saat :

Kayıt: Adalet Kom. Stenograf :

Uzman : Sayfa: 97

Adalet Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan 1/726 esas sayılı Danıştay Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı'nın çerçeve 27'nci maddesi ile yeniden düzenlenmesi öngörülen 2802 sayılı Hâkimler ve Savcılar Kanunu'nun 28'inci maddesinin (2)'nci ve (7)'nci fıkralarında yer alan "makul" ibarelerinin "hedef" şeklinde, (5)'inci fıkrasında yer alan "heyetin başkan ve üyeleri tarafından oy çokluğuyla" ibaresinin "daire tarafından" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Hilmi Bilgin
Sivas

Ali Özkaya
Afyonkarahisar

Gerekçe:

Yargılamanın sonuçlandırılması için belirlenen süreler hedef süre olması nedeniyle "makul" ibaresi yerine "hedef" ibaresi kullanılmaktadır. Değerlendirme formuna konu kararı inceleyen heyet emekli ve benzeri nedenlerle boşalma ihtimali nazara alınarak değerlendirme formunun yeniden incelenmesinin talep edilmesi hâlinde bu talebin incelemeyi yapan heyetin başkan ve üyeleri yerine inceleme yapan daire tarafından inceleneceği önergeyle hükme bağlanmaktadır. Dairenin karar verme usulü belli olduğundan fıkradaki "oy çokluğuyla" ibaresi madde metninden çıkarılmaktadır.

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmiştir.

Önerge doğrultusunda maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Oy çokluğuyla madde kabul edilmiştir.

Diğer maddeyi okutuyorum:

MADDE 28- 2802 sayılı Kanunun 33 üncü maddesinin birinci fıkrasına "geçen işleri" ibaresinden sonra gelmek üzere ", kanun yolu değerlendirme formları" ibaresi eklenmiştir.

BAŞKAN – Söz talebi yok.

Önergeleri okutuyorum:

Adalet Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (1/726) esas numaralı Danıştay Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı'nın 28'inci maddesinin tasarı metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Cemal Okan Yüksel
Eskişehir
Mehmet Gökdağ
Gaziantep

Necati Yılmaz
Ankara
Zeynel Emre
İstanbul

Gerekçe:

Tasarı yargı erkini yürütmenin şekillendirmesini amaçlayan bir sistematikte hazırlanmıştır. Siyasi iktidarın yargıya ilişkin önceki dönemlerde çıkardığı diğer yasal düzenlemelerle birlikte değerlendirildiğinde tasarının gerçek amacının yürütmenin yargıya müdahalesini sağlamaya yönelik olduğu daha somut bir şekilde ortaya çıkmaktadır. Bu doğrultuda, Anayasa'ya da açıkça aykırı düzenlemeler içeren maddenin tasarı metninden çıkarılması öngörülmüştür.

Adalet Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (1/726) esas sayılı Danıştay Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı'nın 28'inci maddesinin tasarıdan çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Bedia Özgökçe Ertan
Van

Gerekçe:

26'ncı ve 27'nci maddelerin tasarıdan çıkartılması talep olduğundan aynı gerekçelerle 28'inci maddenin de tasarıdan çıkartılması gerekmektedir.

BAŞKAN – Önergeleri birleştiriyor ve bileşik önerge olarak oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Maddeyi oylarınıza arz ediyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde oy çokluğuyla benimsenmiş, kabul edilmiştir.

Diğer maddeyi okutuyorum:

MADDE 29- 23/7/2003 tarihli ve 4954 sayılı Türkiye Adalet Akademisi Kanununun 28 inci maddesine yedinci fıkrasından sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkralar eklenmiş ve mevcut sekizinci ve dokuzuncu fıkralar aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Yazılı sınav, Akademide ders veren öğretim elemanları arasından Yönetim Kurulunca seçilen başkan ile dört asıl ve iki yedek üyeden oluşan yazılı sınav kurulu tarafından yapılır.

Sınav, yüz tam puan üzerinden değerlendirilir. Yapılan değerlendirmede yetmiş ve daha yüksek puan alanlar yazılı sınavda başarılı kabul edilir ve sözlü sınava alınır. Yazılı sınavda başarı gösteremeyenlere iki ay içinde bir sınav hakkı daha tanınır.

Sözlü sınav; Başkanın başkanlığında, Bakanlık Teftiş Kurulu Başkanı ve Bakanlık Personel Genel Müdürü ile Yönetim Kurulu tarafından Akademide ders veren öğretim elemanları arasından seçilen iki asıl ve bir yedek üyeden oluşan sözlü sınav kurulu tarafından yapılır.

Sözlü sınavda adayın;

a) Eğitim konularına ilişkin bilgi düzeyi, mevzuat ve içtihat bilgisi,

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Adalet.Kom.

Tarih : 17/06/2016 Saat :

Kayıt: Adalet Kom. Stenograf :

Uzman : Sayfa: 98

b) Mesleki yeterliliği, hukuki meseleleri kavrama, çözüme ve ifade etme yeteneği,

c) Özgüveni, temsil kabiliyeti ve davranışlarının mesleğe uygunluğu, değerlendirilir.

Sözlü sınav puanı, üyelerin onbirinci fıkrada belirtilen hususları değerlendirerek yüz üzerinden verdikleri puanların aritmetik ortalamasıdır.

Eğitim sonunda başarılı sayılmak için, yazılı sınav puanının yüzde altmış ile sözlü sınav puanının yüzde kırkının toplamının en az yetmiş olması şarttır.

Eğitim sonunda başarılı sayılanların mesleğe kabulleri ile atanmaları 24/2/1983 tarihli ve 2802 sayılı Hâkimler ve Savcılar Kanunu hükümlerine göre yapılır. Eğitim sonunda yapılan sınavlarda başarı gösteremeyenler, talepleri halinde Bakanlıkça merkez veya taşra teşkilâtında genel idare hizmetleri sınıfında bir kadroya atanabilir, aksi halde bunların adaylığına Bakanlıkça son verilir.

Yazılı ve sözlü sınava ilişkin diğer hususlar yönetmelikle düzenlenir."

BAŞKAN – Buyurun Necati Bey.

NECATİ YILMAZ (Ankara) – Sözlü sınavla ilgili yapılan eklemeleri incelediğimizde, (a), (b), (c) bentleri altında yer alan değerlendirilecek hususlar arasında (a) ve (b) bentlerinde yer alanların yazılı sınavla değerlendirilmesi mümkün, bu ihtiyaç orada gideriliyor. Geriye kalan sadece belki öz güveni, temsil kabiliyeti ve davranışlarında mesleğe uygunluğu meselesi var. O kısa süreli sözlü sınavla bunların ölçülmesi mümkün değil. Bir intibanın oluşması o kişilerin ideallerine, emeklerine, stajda geçirdikleri süreye, aldıkları eğitime rağmen 3 kişilik bir kurulun takdiriyle mesleğe girme hakkının elinden alınması doğru bir yöntem değil.

Bir önceki ifadelerimi tekrar ederek bu yöndeki eksikleri var ise bunu mesleki faaliyet içerisinde ölçümleme imkânı vardır. Bu nedenle yazılı sınav ihtiyaç değildir. Şimdiye kadar kötüye kullanılmışlık da o anlamda sıkıntılıdır. Bu ibarenin çıkarılması gerekir. Sözlü sınavla ilgili...

HAKKI KÖYLÜ (Kastamonu) – Yazılı...

NECATİ YILMAZ (Ankara) – Sözlü sınav değil mi, yanlış mı söyledim?

HAKKI KÖYLÜ (Kastamonu) – Yazılı sınav.

NECATİ YILMAZ (Ankara) – Özür dilerim, sözlü sınavı kastettim. Sözlü sınavla ilgili düzenlemenin metinden çıkarılmasına ilişkin görüşlerimi tekrar ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Mehmet Bey, buyurun.

MEHMET GÖKDAĞ (Gaziantep) – Sevgili Başkanım, şimdi, maddeye baktığımızda, burada yazılı veya sözlü sınavı ayrı ayrı fakat birlikte değerlendiren bir sonuç veriyor. Şurada, eğitim sonunda başarılı sayılmak için yazılı sınav puanının yüzde 60'ı ile sözlü sınav puanının yüzde 40'ının toplamının en az 70 olması başarılı sayılması için, böyle bir ibare kullanılıyor.

Şimdi, yukarıda yazılı sınavda başarı gösteremeyenlere iki ay içinde bir sınav hakkı daha tanınıyor. Yazılı sınavda başarı gösterip sözlü sınavda başarı gösteremeyenlere sözlü sınav hakkı ikinci kez verilecek mi? Sözlü sınavda başarılı olmayanlar tekrar yazılı sınava girip bir sözlü sınava girme hakkını kazanacaklar, bunun açıklığı yok bence.

HAKKI KÖYLÜ (Kastamonu) – Soralım mı?

MEHMET GÖKDAĞ (Gaziantep) – Beni dinlemiyorsunuz Bakanım.

ADALET BAKANI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) – Hayır, burada başka bir şey var.

BAŞKAN – Yok, yok.

Tekrarlayalım.

MEHMET GÖKDAĞ (Gaziantep) – Şimdi, yazılı sınavda başarı gösteremeyenlere iki ay içinde bir sınav hakkı daha tanınır. Yazılı sınavda başarılı olmak için 100 tam puan üzerinden 70 alması gerekiyor.

Şimdi, yazılı sınavda 70 puanı aldı, sözlü sınavda başarılı olamadı. Tekrar sözlü sınava ikinci kez girme hakkı verilecek mi, yoksa, sözlü sınavda başarılı olmadığından dolayı tekrar bir yazılı sınavla mı sözlü sınava girme hakkını kazanacak, böyle bir açıklık yok yani.

BAŞKAN – Buyurun Bakanım.

ADALET BAKANI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) – Yazılı sınavda başarı için bir çıta öngörüyor, 100 üzerinden 70 puan almak. Sözlü sınavla ilgili baktığımızda böyle bir çıta öngörmüyor, sadece diyor ki: "Yazılı sınavın yüzde 60'ı, sözlü sınavın yüzde 40'ını topladığın zaman..."

MEHMET GÖKDAĞ (Gaziantep) – 70 olacak.

ADALET BAKANI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) – ...ortaya çıkan sonuç 70'i bulduğu zaman bu aday başarılı oluyor."

Tabii, ikisinin toplamı üzerinden gidiyor. Sözlü sınavından tek başına bir başarı sonucu çıkarılmıyor. Burada bir bütünleme söz konusu değil, ikinci bir sınav hakkı yok ancak bunlarla ilgili sondan bir önceki fıkrada "Yapılan sınavlarda başarı gösteremeyenler talepleri hâlinde Bakanlıkça merkez veya taşra teşkilatında genel idare hizmetleri sınıfında bir kadroya atanabilir." diyor. Bunlara böyle de bir seçme hakkı veriliyor. İsterlerse bunu değerlendirecekler aksi hâlde adaylıklarına son veriliyor.

MEHMET GÖKDAĞ (Gaziantep) - Sayın Bakanım, sözlüye girmiş ve yazılı sınavda başarılı olmuş bir arkadaşımızın sözlü sınava girdiği gün gerek rahatsızlık gerek ruh hâli gerek psikolojik, herhangi bir nedenle yeterli başarıyı gösterememesi, onun yazılı sınavda kazandığı başarının ortadan kaldırılmasına neden olmamalı. Her ne kadar ayrı ayrı iki sınav gibi görülse de birlikte

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Adalet.Kom.

Tarih : 17/06/2016 Saat :

Kayıt: Adalet Kom. Stenograf :

Uzman : Sayfa: 99

değerlendirilen bir sınav. Yani yazılı sınavda başarıyı yakalayan, 70 ve üzerinde bir puan alan bir arkadaşımızın, bir adayın sözlü sınavda gösteremediği başarıya o iki ay içerisinde, bir ay içerisinde tekrar kendisini geliştirip bir şansın daha verilmesinin daha hakkaniyete uygun olduğunu düşünüyorum.

MURAT EMİR (Ankara) – Gelişim kursuna gider.

MEHMET GÖKDAĞ (Gaziantep) - Gelişim kursuna gider veya o gün gerçekten rahatsızdır veyahut başka bir şeydir ama yazılı sınavda kazandığı başarının ortadan kaldırılmaması gerekir diye düşünüyorum.

ADALET BAKANI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) – Mehmet Bey, burada ölçülen konulara baktığımız zaman, öz güveni ölçüyorsunuz. İki ay sonra diyelim ki ona dair bir değerlendirme yapıyor, “temsil kabiliyeti” diyor, meseleleri kavrama, çözme, ifade etme, buna dair bazı şeylere bakıyor yani salt bilginin dışında o bilgiyi önündeki meseleye uygulama konusundaki yetenekleri, kabiliyetleri ve sahip olduğu özellikleri ölçüyor. Esasında bunlar iki yıl veya bir yıllık sürede de onları gözetliyorlar yani staj yaparken, diyelim mahkemelerde, sınıf içerisindeki gözlemlerde, bütün bunlar... Zaten hocalar jüride olacak. Dolayısıyla, onların bu önceden sahip olduğu bilgiler de elbette onların kararını etkileyecektir yoksa sadece bir dakikalık mülakatla bütün bunları ölçebilme imkânı var dersek yanlış olur. O süreci bir bütün olarak almakta fayda var.

MEHMET GÖKDAĞ (Gaziantep) – Sevgili Başkanım, tabii iki aylık kurslarla kendini hızlı geliştirme konusunda bu eksikleri giderebilir ama bunu çıkaralım, herhangi bir rahatsızlık nedeniyle giremedi yani o gün sözlü sınavda bir rahatsızlığı oldu giremedi, onunla ilgili... Sözlü sınavda giremedi bir şekilde... Yani yazılı sınavda kazandığı başarının, o aldığı şey için bir sözlü sınav hakkı daha tanınmasının hakkaniyete uygun olduğunu düşünüyorum.

Takdir sizin artık.

BAŞKAN – Peki.

Teşekkür ediyorum.

HAKKI KÖYLÜ (Kastamonu) – Yönetmeliğe koyabilirler onu. Mazereti sebebiyle sınavda giremediyse o...

MEHMET GÖKDAĞ (Gaziantep) – Burada bir sınav hakkı tanınabilir herhangi bir mazeretle giremezse.

BAŞKAN – Murat Bey, buyurun.

ADALET BAKANI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) – Düzenlemeye gerek yok. Bu rapor olur, başka bir şey olur. Sözlü için aynı gün, hemen bugün yapacağız diye bir şey yok. O, bir gün sonra olur, mazeret varsa dikkate alınır. Onlar gözetilir, zaten fiilen uygulanan şeyler, yasaya gerek yok o konuda.

BAŞKAN – Anladım.

Peki, teşekkürler.

Murat Bey de sözünü herhâlde şey etmiyor, istinkaf ediyor.

MURAT EMİR (Ankara) – Hayır, hayır. Konuşacağım.

BAŞKAN – İfade edilmeyen bir şey kalmadı. İfadelerin tekrarı...

MURAT EMİR (Ankara) – Yok, ifade tekrar etmeyeceğim. Ede de bilirim de tekrar etmeyeceğim, bu sefer etmeyeceğim.

Öncelikle şunu öğrenmek istiyorum: Bu puanlamaya karar verilirken, bu rakamlara karar verilirken herhangi bir ölçme değerlendirme biriminden veya bilimsel bir kuruldan bir görüş alındı mı acaba? Yani bu 70 rakamı, yüzde 60'ı, yüzde 40'ı rakamları neye göre tespit edildi? Çünkü, ben yıllarca sınavda girdim, çağdaş anlamda ölçme değerlendirme yapılıyorsa eğer sınavlarda baştan böyle “70 alacaksınız.”, “60 alacaksınız.” denmez. Bunun standart sapmaları bulunur, standart deviasyonları bulunur, çan eğrisi yapılır. Bir sürü yöntem var ama bu değil. Yani kanunla, 70 alacaksın, 70 alınca geçersin... Mesela, ben, sizin iyi niyetli olduğunuzu düşünmüyorum. Zaten sözlü sınav dediğiniz zaman...

BAŞKAN – Kanun zaten niyet sorgulamaz.

MURAT EMİR (Ankara) – Olur mu öyle şey? Durun, bir dakika.

Zaten sözlü sınav lafını duyunca hepimizin tüyleri ürperiyor, değil mi? Türkiye’de böyledir. “Yazılıyı geç, sözlüde hallederiz.” Bunun anlamı budur Türkiye’de.

Şimdi, bu rakamlar neye göre bulundu? Mesela, ben, şimdi hesap ettim, yüzde 60-yüzde 40 dengesi kuruyorsunuz. Bu kişi 100 bile olsa, yüzde 60'ı değerlendirmeye katılacağı için hiçbir zaman 70'i geçemiyor yani sözlüde sıfır aldığını varsayarsak geçemiyor. Bu rakamla nereden çıkıyor Sayın Bakan?

BAŞKAN – Eski kanunda da vardı Bakanım.

HAKKI KÖYLÜ (Kastamonu) – Sözlüde sıfır alan adam zaten...

BAŞKAN – Yahu, tamam.

MURAT EMİR (Ankara) – Adamı beğenmediniz. Adamı beğenmediler, almak istemiyorlar, sıfır verdiler. Şimdi (c) şıkkına geleceğim. Adam 60 alıyor, toplamda puanı 60 oluyor. Hâlbuki belki bir ihtimal bu 70 olsa, 60 olsa... Yani bu rakamlar nereden geliyor? Nasıl bulunuyor? O sınavın zorluğu, kolaylığı neye göre belirlenecek? Böyle bir kanunda 60, 70 yazılır mı? Hangi bilimsel kuruldan çıktı bu rakamlar? Önemli bir konu bu; bir.

İkincisi de Sayın Bakanım, biz, bu sözlü sınavda dönük eleştirilerimizi daha önceki maddede yaptık. Bu eleştirilerimizde ne kadar haklı olduğumuzu da şimdi görüyoruz. Burada (a) ve (b)’de nispeten objektif olarak ölçülebilecek kriterler belirlenmiş. İşte, eğitim, bilgi düzeyi, içtihat bilgisi, mesleki yeterliliği vesaire. Bu, olabilecek bir şey çünkü en nihayetinde bu kişinin bu sınav sonucunda buna itiraz etme, belirli yolları kullanma hakkı da olabilir ama (c) şıkkına baktığınız zaman, öz güven, son derece müphem bir şey bana göre.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Adalet.Kom.

Tarih : 17/06/2016 Saat :

Kayıt: Adalet Kom. Stenograf :

Uzman :Sayfa: 100

Peki, temsil kabiliyeti nedir? Neyi temsil edecekler? Temsil yeri mi var Allah aşkınıza hâkim ve savcının? Neyi temsil ediyorlar?

BAŞKAN – Mesleki temsil, dışa görüntü, hâkimin mesleği temsili. O teknik temsil değil, bir ehliyet temsili değil, mesleği temsil. Bakanım cevaplandıracaklar.

MURAT EMİR (Ankara) – Bakın işte, bunlar çok kişiden kişiye göre değişen, baktığınızı yere göre değişen ve bu hak arama yoluna da konu olamayacak şeyler. Yani o kişi şunu iddia edebilir, ben de hayatım boyunca sözlü sınavlara girdim. Çıkıp “Hayır, ben sorduğunuz her soruyu cevapladım.” diyebilir. Hatta biliyorsunuz kamera çekimli sınav talepleri bile olabiliyor, hatta Danıştayın bu konuda kararları var ama şimdi temsil kabiliyetini nasıl lağvedecek bu kişi? “Benim temsil kabiliyetim yokmuş demek ki.” deyip evine gidecek. Bu olur mu? Baştan sona, zaten bu (c) maddesini koymak demek, “Ben kafama göre hâkim, savcı atayacağım, ona göre gelin.” demektir. Zaten, daha önceki eleştirilerimizin de ne kadar haklı olduğu burada ortaya çıkıyor Sayın Bakanım.

MEHMET GÖKDAĞ (Gaziantep) – Sayın Başkanım, son bir cümle...

ADALET BAKANI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun Bakanım.

ADALET BAKANI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) – Şimdi, “Sözlü sınav ile yazılı sınav ortalamasını neye göre yaptınız?” diyor.

BAŞKAN – Eskiden beri böyle ya.

ADALET BAKANI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) – Şu anda Türkiye’de sözlü, yazılı sınavların hepsinde kabul edilen esas bu, uygulanan usul bu. Hepsinde öyle. Nerede yazılı sınav var, sözlü sınav var, ikisi beraber yapılıyor, yazılının yüzde 60’ı, sözlünün yüzde 40’ı alınıyor. Örneğin, yazılıda 100 alan biri şu düzenlemeye göre 25 alması hâlinde başarılı olmuş oluyor. 100 alan birine 25 verdiğiniz zaman bunun bir izahı olabilir mi? Burada objektif kriterler konmuş ve sözlüye baraj konmamış. Sebebi de bunun ikisinin birlikte sonucunun neticeyi etkilemesi nedeniyle, ölçülen kriterler de gerçekten hâkimlik ve savcılık mesleğinde başarı için çok lazım olan şeyler.

Ben, HSYK’nın 3. Dairesinin inceleme ve soruşturma izinlerine yasa gereği onay veriyorum. Önüme geliyor. Bir hâkimle, bir savcıyla ilgili bir iddia geliyor, HSYK inceleme izni vermiş. Diyorum ki: “Yahu, buna niye inceleme izni veriyorlar? Bir hâkim, bir savcı bu lafı söylemez, kesinlikle söylemez, olacak iş mi? Hayatın olağan akışına uymaz, akıl var, yakın var.” Fakat vermişler, ben de merak ediyorum “Bunun inceleme sonucunu bana getirin.” diyorum. Gidiyorlar, inceleme yapılıyor, hâkim diyor ki: “Ben bunu söyledim, şöyle söyledim, böyle söyledim.” Bir bakıyorsun, Allah Allah, bunun bu meslekte kalmaması lazım. Bazı örnekler var, bir kişiyle ilgili onlarca dosya var yani bazı psikolojik nedenlerden kaynaklı. Siz başlangıçta adaylık sınavı yaptığınızda bir dakika, iki dakika, bilemedin on dakika görüyorsunuz, kişilerin bütün bu özelliklerini ölçümleme imkânınız yok. Mesleğe girdikten sonra da hâkimlik, savcılık teminatı sahibi oluyor ve ondan sonra siz onu o işin içerisinde de çıkaramıyorsunuz.

Onun için, daha işin başında bir yandan bilgiyi ölçerken öte yandan da bu mesleğin vakar ve onurunu taşıyarak bu işi yapabilir mi ve burada aranan bütün iyi koşulları meslek hayatı boyunca yerine getirebilir mi? Bunu sözlüde gözlemlemek son derece önemli çünkü yazılıda bunu ölçemiyorsunuz. Yazılıda salt ezberi ölçebiliyorsunuz, bilgiyi ölçebiliyorsunuz ama diğer kısımları ölçemiyorsunuz. Bakın, buna bizim çok ciddi ihtiyacımız var. Demin bir istatistik vardı, ben daha önce bunu size ifade etmiştim ama notla ilgili, geçti o madde.

Şimdi, biz notu kaldırmadan önce, işte mümtazen terfi oranı yüzde 57’ymiş. Notu kaldırmışız, 2015 yılında mümtazen terfi oranı yüzde 92. Ne demek bu? Yani biz yüzde 92 eğer mümtazen terfi ediyorsak ortaya çıkan bu sonuçların hiçbirinin olmaması lazım.

Şimdi, hâl kâğıtları falan deniyor ya, oraya şu anda müfettişler bir şey yazamıyor. Niye yazamıyor? Bilgi Edinme Kanunu olduğu için müracaat ediyor, oradan alıyor kendisiyle ilgili şeyi. “Bu adam hâkimlik yapamaz.” notunu düşemiyor ama yapamaz, herkes görüyor, yapamaz. O notu düşemiyor, düştüğü zaman tazminata konu oluyor. O zaman, meslek içerisinde bunu yapamadığımız zaman işin daha başında bir bakmak lazım bunlara. Yani bu gerçekten samimiyetle, iyi niyetle konmuş bir şey yani bir siyasi düşünce burada yok. İşin gerçek ehline teslim edilmesi düşüncesiyle yapılmış bir düzenleme, ben faydalı olacağına inanıyorum.

Tekrar teşekkür ederim.

MURAT EMİR (Ankara) – Başkanım, bir cümle, bir dakika bile sürmez.

BAŞKAN – Arkadaşlar, yok. Bakın, arkadaşlar, aşırı imtiyaza mazhar olan madde muamelesi yapmayalım.

Teşekkür ediyoruz.

NECATİ YILMAZ (Ankara) – Sayın Başkanım, çok özür dilerim.

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyorum.

NECATİ YILMAZ (Ankara) – Çok önemli ama.

MURAT EMİR (Ankara) – Bir cümle...

BAŞKAN – Murat Bey, çok teşekkür ediyorum, otoritemi kullanıyorum.

MURAT EMİR (Ankara) – Bir cümle söylemem lazım ama...

Sayın Bakanım...

BAŞKAN – Arkadaşım, söz vermedim Murat Bey, lütfen saygı gösterin ya, bu kadar da... Aşırı müzakereye mazhar olan madde muamelesi yapmayalım.

Ekrem Bey, bir bakın bu şeye, sondan 1, 2, 3; tasarının sondan 3’üncü fıkrasına bir bakabilir miyiz, Bakanımızı yormayalım.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Adalet.Kom.

Tarih : 17/06/2016 Saat : Kayıt: Adalet Kom. Stenograf : Uzman :Sayfa: 101

Burada diyoruz ki: “70 ve daha yüksek puan alanlar.” Sondan üçüncü fıkra. Ne diyoruz? “70 ve daha yüksek puan alanlar.” “En az 70 puan alan.” deyin, niye? Tasarruf edin, en az 70, onun üstündekini kapsar, takdir sizin. Ben redaksiyon yetkisi içerisinde düzeltirim.

ADALET BAKANİ BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) – Tamam, düzeltin.

BAŞKAN - Tamam, teşekkür ediyorum.

Önergeyi okutuyorum:

Adalet Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (1/726) esas numaralı Danıştay Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı’nın 29’uncu maddesinin tasarısı metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Cemal Okan Yüksel

Eskişehir

Zeynel Emre

İstanbul

Necati Yılmaz

Ankara

Mehmet Gökdağ

Gaziantep

Gerekçe:

Tasarı, yargı erkini yürütmenin şekillendirmesini amaçlayan bir sistematikte hazırlanmıştır. Siyasi iktidarın yargıya ilişkin önceki dönemlerde çıkardığı diğer yasal düzenlemelerle birlikte değerlendirildiğinde tasarının gerçek amacının yürütmenin yargıya müdahalesini sağlamaya yönelik olduğu daha somut bir şekilde ortaya çıkmaktadır. Bu doğrultuda Anayasa’ya da açıkça aykırı düzenlemeler içeren maddenin tasarısı metninden çıkarılması öngörülmüştür.

Adalet Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (1/726) esas sayılı Danıştay Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı’nın 29’uncu maddesinin tasarısından çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Bedia Özgökçe Ertan

Van

Gerekçe:

Sözlü sınavla eğitim konularına ilişkin bilgi düzeyi, mevzuat ve içtihat bilgisi, mesleki yeterlilik, hukuki meseleleri kavrama, çözüm ve ifade etme, özgüveni, temsil kabiliyeti ve davranışlarının mesleğe uygunluğu kriterlerinin ölçüleceği ifade edilmiştir. Ancak bu kriterlerden ilk ikisi yazılı sınavla da yapılabilecek olup, üçüncü sırada yer alan kriterler ise subjektif değerlendirmelere sebebiyet veren kriterlerdir. Bu kriterler ölçüt olamayacağı gibi kısa bir mülakatla tespit edilebilecek değerler de değildir. Belirli bir sürede meslek yaşamı içerisinde gözlemlenebilecek kriterlerdir. Yine sözlü sınav kurulunun yapısı da tarafsızlığı zedelemektedir. Yasama ve yürütme organlarının yargı organı üzerinde baskı kurmalarına sebep olacaktır. Yargıçların göreve gelme, görevi yürütme ve görevden ayrılma aşamalarında yasama ve yürütme organlarının baskı ve müdahalelerinden korumaları gerekir. Sözlü sınav, mesleğe kabul edilecek hâkim ve savcılarının tarafsızlığı ve bağımsızlığı konularında şüphe ve endişelere sebebiyet verecek olup, görevi ifa eden hâkim ve savcılara güveni sarsacaktır.

BAŞKAN – Bağlantı nedeniyle iki önergeyi birleştiriyor, birleşik önerge olarak oylarınıza, tasviplerine sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabule mazhar olmamış ve temel işlem olarak maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

Diğer maddeyi okutuyorum:

MADDE 30- 4954 sayılı Kanuna aşağıdaki madde eklenmiştir.

"GEÇİCİ MADDE 14- Bu Kanunla değiştirilen 28 inci madde hükümleri bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla henüz mesleğe kabulü yapılmayan hakim ve savcı adayları hakkında da uygulanır.

Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren beş yıl süreyle Bakanlığın teklifi ve Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulunun kararı ile bir yıllık staj süresini tamamlayan adli ve idari yargı hakim ve savcı adayları, Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulunca mesleğe kabul edilmeleri halinde, hakimlik ve savcılık mesleğine atanabilirler. Bu fıkranın uygulanmasına ilişkin hususlar Akademinin görüşü alınarak Bakanlıkça yürürlüğe konulan yönetmelikle düzenlenir."

BAŞKAN – Söz talebi?

Murat Bey, buyurun.

MURAT EMİR (Ankara) – Neydi o? Güzel bir Arapça kelime vardı, onu diydünüz. Vazgeçme neydi?

BAŞKAN – Vazgeçme değil, istinkâf, feragat değil, istinkâf.

MURAT EMİR (Ankara) – İstinkâf ediyorum.

BAŞKAN – Şenal Hanım bilirler. Teşekkür ediyorum, çok sağ olun.

MURAT EMİR (Ankara) – Bir dakika vermediniz.

BAŞKAN – Çok sağ olun, teşekkür ediyorum.

Buyurun Cemal Bey.

CEMAL OKAN YÜKSEL (Eskişehir) – Ben denk getiremiyorum, ondan etmiyorum, ben konuşacağım.

BAŞKAN – Buyurun, lütfen.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Adalet.Kom.

Tarih : 17/06/2016 Saat :

Kayıt: Adalet Kom. Stenograf :

Uzman :Sayfa: 102

CEMAL OKAN YÜKSEL (Eskişehir) – Şimdi, Sayın Başkan, burada Yargıtay ve Danıştay Kanunu’nu yaparken “eşitler arasında eşitsizlik” diye bir terim kullanmıştım.

BAŞKAN – 10’uncu madde, Anayasa 10.

CEMAL OKAN YÜKSEL (Eskişehir) – Şimdi, bu geçici madde 14’te yani 30’uncu madde...

BAŞKAN – Merih Öden, Türkiye’den eşitler arasında eşitsizliği işleyen çok değerli bir anayasa hukukçusudur ve doktora tezidir.

CEMAL OKAN YÜKSEL (Eskişehir) – Teşekkür ederim bu bilgi için.

Şimdi, Sayın Başkan, burada kanunun yürürlüğe girdiği tarihte henüz mesleğe kabulü yapılmayan ama stajı şu anda devam eden ya da bitirmiş adayların da sözlü sınava tabi olacağıyla ilgili bir düzenleme bu. Şimdi, bunlar başlarken bu yoktu, gelececeklerini planlarken ona göre planlamadılar. Bir de şu var: Kanun yürürlüğe girmeden hemen önce beraber staj yaptıkları, aynı dönemde staj yaptıkları, eğitim gördükleri arkadaşları sözlü olmadan yapacaklar, bunlar sözlüye tabi olacaklar. Dolayısıyla, eşitler arasında eşitsizlik kavramının burada da kullanılabileceğine inanıyorum. O yüzden, kanun yürürlüğe girdiği tarihte eğitimine yeni başlayanları kapsamlı diye düşünüyorum.

Saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyorum.

Buyurun Necati Bey.

NECATİ YILMAZ (Ankara) – Cemal Bey’in söylediği husus sadece o yönüyle değil cinsiyet açısından da eşitsizlik yaratacak. Staj arasında askerlik hizmetini yapmak üzere stajını yarım bırakmış arkadaşlarıyla -erkeklerle- beraber başlamış olmalarına rağmen, askerlik hizmeti yapmadıkları için stajına devam eden kadın arkadaşlarımız arasında bir eşitsizlik yaratacak. Bunu ekleme isterim öncelikle, bir.

İkincisi: Sonuçta bir sınav yapılacak, yazılının yanında sözlü bir sınav yapılacak. Sınav yapılacaksa, bu idari bir işlemse bu denetlenecek. Neye göre? O hâlde, bu denetime imkân sağlayacak verilerin ortaya çıkarılması lazım. Sürekli konuşuldu, tartışıldı; kötü tecrübelerimiz var, kötü yaşanmışlıklarımız var. O hâlde, bu mutlaka kayıt altına alınmalıdır. Burada beklenen kriterler yasada, değilse yönetmelikte objektif olarak ortaya konulmalıdır ölçme değerlendirme anlamında ve yine bunun yanı sıra herkes için uygulanabilecek asgari bir makul sürede sınavın yapılması esas olarak benimsenmelidir. Çünkü biz şu öyküleri çok duyduk: “İçeri girdik, çıktık; memleketimi, anamın babamın adını sordular, ‘Çık.’ dediler, ‘Kaybettin.’ dediler.” Bunlar sizin döneminizdir, öncesidir, sonrasındır. Sonuçta biz böyle bakmıyoruz, kimin döneminde yapıldığına bakmıyoruz. Son on dört yılı siz yönetiyor olmanıza rağmen “Siz yapıyorsunuz.” demiyoruz. Bunlar bu ülkede yaşanmıştır, yaşanmasın istiyoruz. Dolayısıyla da bu anlamda da hiç değilse bunun görsel anlamda kayıt altına alınması sağlanmalı, makul bir süre konulmalı ve ölçme değerlendirme kriterleri de hiç değilse yönetmelikle saptanmalıdır.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyorum.

Önergeyi okutuyorum:

Adalet Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (1/726) esas numaralı Danıştay Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı’nın 30’uncu maddesinin tasarı metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Cemal Okan Yüksel
Eskişehir

Necati Yılmaz
Ankara
Mehmet Gökdağ
Gaziantep

Zeynel Emre
İstanbul

Gerekçe:

Tasarı, yargı erkini yürütmenin şekillendirmesini amaçlayan bir sistematikte hazırlanmıştır. Siyasi iktidarın yargıya ilişkin önceki dönemlerde çıkardığı diğer yasal düzenlemelerle birlikte değerlendirildiğinde, tasarının gerçek amacının yürütmenin yargıya müdahalesini sağlamaya yönelik olduğu daha somut bir şekilde ortaya çıkmaktadır. Bu doğrultuda, Anayasa’ya da açıkça aykırı düzenlemeler içeren maddenin tasarı metninden çıkarılması öngörülmüştür.

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabule mazhar olmamıştır.

Maddeyi oylarınıza arz ediyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde oy çokluğuyla kabul edilmiştir.

Diğer maddeyi okutuyorum:

MADDE 31- 26/9/2004 tarihli ve 5235 sayılı Adli Yargı İlk Derece Mahkemeleri ile Bölge Adliye Mahkemelerinin Kuruluş, Görev ve Yetkileri Hakkında Kanunun 15 inci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

"Türk Ceza Kanununun İkinci Kitap Dördüncü Kısımının Dördüncü, Beşinci, Altıncı ve Yedinci Bölümlerinde tanımlanan suçlar (318 inci, 319 uncu, 324 üncü, 325 inci ve 332 nci maddeler hariç) ile 3713 sayılı Kanunun kapsamına giren suçlar dolayısıyla açılan davalar, suçun işlendiği yerin bağlı olduğu ilin adıyla anılan ağır ceza mahkemesinde görülür."

BAŞKAN – Söz talebi?

Buyurun.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Adalet.Kom.

Tarih : 17/06/2016 Saat :

Kayıt: Adalet Kom. Stenograf :

Uzman :Sayfa: 103

CEMAL OKAN YÜKSEL (Eskişehir) – Şimdi, on buçukta başladığımıza göre, şu anda on dört saatten beri devam ediyoruz. Sizi tebrik ederim.

BAŞKAN – İnönü’nün bir lafı var bakın -ben siyasi tarihi iyi biliyorum- diyor ki: “Bir defa, kanunları kabul ettirebilmeniz için saat dörde beşe müzakereleri terk etmeniz lazım.” Ben Komisyon Başkanı olarak müzakerelerin erken bitmesi noktasında, sizi yormamak noktasında büyük performans harcadım ama siz ansiklopedi okudunuz. Bu saate gelmeniz bizim kusurumuz değil, sizin tercihiniz.

Teşekkür ediyorum.

Buyurun.

CEMAL OKAN YÜKSEL (Eskişehir) – Yani, aslında, tabii, biz taze dimağla bu işe salı günü, çarşamba günü devam etseydik daha verimli olabilirdik ama Başkanım, bitmeyen Komisyon yapmışsınız, tebrik ediyorum yani.

Şimdi, ben daha fazla uzatmamak için 31’inci -şu andaki- ve 32’nci maddelerle ilgili eleştirilerimi bir arada yapacağım, 32’de söz almayacağım.

BAŞKAN – Peki, teşekkürler.

Tabii, bu, usul ihlali yani zamanı gelmeyen sorunun erken müzakeresi.

CEMAL OKAN YÜKSEL (Eskişehir) – O zaman 32’de de söz alayım, aynı şeyleri söyleyeceğim.

BAŞKAN – Yok, kabul ediyorum, buyurun, tamam.

CEMAL OKAN YÜKSEL (Eskişehir) – Şimdi, Sayın Başkan, mahkemelerde ve savcılıklarda yapılan yetkiyle ilgili bu tür düzenlemelere her zaman kuşkuyla yaklaşılması gerekir. Örneğin, mahkemelerle ilgili yapılan... Hani burada, anladığım kadarıyla, devlete karşı işlenen suçlarda açılan davalar suçun işlendiği yerin bağlı olduğu ilin adıyla anılan ağır ceza mahkemesinde görülür. Şimdi, bir misal olarak söylüyorum, Eskişehir’in Sivrihisar ilçesinde bir ağır ceza mahkemesi olsa idi orada işlenen bir suç Eskişehir Ağır Ceza Mahkemesinde görülürdü. Eğer Sivrihisar Ağır Ceza Mahkemesini tümden kapatsaydınız bu yasayla, bir mantığı olurdu. Dolayısıyla, yani bu, neden ilin adıyla anılan ağır ceza mahkemesine gidiyor, bir bunu; ikinci olarak da hemen takip eden maddede de gene aynı tip suçların soruşturmalarının suçun işlendiği yerin bağlı olduğu ilin adıyla anılan cumhuriyet başsavcılığınca yürütülmesi ya da o ilin cumhuriyet savcısının suçun işlendiği yer cumhuriyet savcısından soruşturmanın kısmen veya tamamen yapılmasını isteyebilmesi gibi düzenlemeleri anlamakta ben zorluk çekiyorum. Tabii ki savcılar arasında bir astlık-üstlük ilişkisi adliyelerde uygulanıyor ama burada bir savcının başka bir savcıya kısmen ya da tamamen bir talimat vermesi var.

Ben, Sayın Bakanımızdan bu iki maddeyle ilgili düzenlemelerin -yani, bu düzenlemeler birbirine paralel- hangi ihtiyaçtan dolayı doğduğunu, bu düzenlemeyle amaçlanan hedefin ne olduğunu açıklamasını rica ediyorum. Ondan sonra söz hakkımı da baki tutuyorum yani açıklamadan sonra.

BAŞKAN – Bu kısmi bir dava değil, mahfuziyet kaydı burada söz konusu değil. Bakanım açıklayacak, muhtemeldir ki devam etme ihtiyacı duymayacaksınız.

Buyurun Bakanım.

ADALET BAKANİ BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) – Değerli Başkanım, bu madde ve devamındaki maddeler bir zaruretten ortaya çıktı. Bildiğiniz gibi, daha önce bu Değerli Komisyonun kabulüyle yapılan değişiklik sonucu özel yetkili ağır ceza mahkemeleri kaldırıldı. O zaman, tabii, bir bölgeyi kapsayan yargılama yapılıyordu, soruşturma yapılıyordu. Ayrı da bir usul vardı, soruşturma usulünde de farklılıklar vardı. Bütün bunları kaldırdık, tekleştirdik ve soruşturmalar diğer suçlarla ilgili nasıl yapılıyorsa burada da aynı yapılmasını, yargılama yerlerinin de diğerlerinde nasılsa aynı olmasını öngördük.

Şu anda Türkiye’de 139 ağır ceza merkezi var. Cizre’de ağır ceza merkezimiz var, Şırnak’ta ağır ceza merkezimiz var, Yüksekova’da ağır ceza merkezimiz var ve terörün çok yoğun olarak eylem yaptığı yerlerde çok ciddi sıkıntılar var. Bir defa, oralarda bu soruşturmaların sağlıklı bir şekilde... Bir ilçe ağır ceza merkezi var diye orada soruşturma, yargılama yapılması gerçekten çok ciddi sorunlar doğurdu. Geçen zaman onu gösterdi. Bu neyi getirdi? Eksik soruşturmaları getirdi ve daha sonra davaların naklini getirdi. Ne yapılıyor? Şimdi Cizre’de yargılama yapılamıyor. Güvenlik riskleri var, başka pek çok riskler var. O zaman, davanın nakli gündeme geliyor. Oradan insanlar başka yerlere taşınıyorlar, çok ciddi sorunlar oluşuyor. Öte yandan, yeni göreve başlamış bir savcının çok önemli soruşturmalarla ilgili, hele terörle ilgili çok girift konularda soruşturmaları sağlıklı yürütmesinde de sıkıntılar ortaya çıkıyor. Orada bir ihtisaslaşma gerekiyor. Tabii, birden çok ilçeyi ilgilendiriyor bazı olaylar. Başka yerlerde soruşturmanın yapılması lazım. Ora, ora derken işi uzatıyor, başka sıkıntılar oluyor. Ayrıca, bu soruşturmalarda uzmanlığı gereken personel daha ziyade il merkezlerinde oluyor. Yani, bir kriminal inceleme yapacaksınız, başka başka uzman desteğine ihtiyaç duyacaksınız. Bunların büyük bir kısmı da, maalesef, ilçelerde bulunamıyor, o da merkezlerde oluyor, onun da bir zarureti var. O nedenle -daha pek çok neden sayılabilir ama- büyük bir ihtiyaçtan kaynaklandı. Bizim, bu şekilde, yargılamayı şu ortamda terör suçlarıyla ilgili sürdürebilme imkânımız yok. Ama, usulde bir farklılık getirmiyoruz, sadece soruşturma yeri ile yargılama yerini değiştiriyoruz, diğer bütün kısımlar aynen bakidir.

CEMAL OKAN YÜKSEL (Eskişehir) – Başkanım, açıklamadan sonra ben görüşlerimi üç cümleyle belirtmek istiyorum.

Ben, Sayın Bakanın açıklamalarının bir kısmını tatminkâr buldum. Tabii, şunu söylemem lazım: Bu düzenleme, tabii hâkim ilkesini büyük oranda zedeleyecek. Fakat, davaların başka illere taşınması-yani yapılıyor bu- ya da doğuda birtakım illerde güvenlik nedeniyle soruşturmaların tam yapılamamasıyla ilgili beyanları gerçekten üzüntüyle karşılıyorum. Yani, Sayın Bakanın şahsıyla ilgili değil. Devletin egemenlik hakkı, bir devletin ülkesinde egemenliği, hâkimiyeti altındaki tüm topraklarda güvenliği sağlaması,

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Adalet.Kom.

Tarih : 17/06/2016 Saat :

Kayıt: Adalet Kom. Stenograf :

Uzman :Sayfa: 104

egemenliğini pekiştirmesidir. Herhangi bir ilimizde, doğuda, ilçemizde güvenliği sağlayamıyorsa eğer, orada egemenliğimiz tartışmaya açıktır. Bunu kayıtlara geçmesi açısından söyledim.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Buyurun Murat Bey.

MURAT EMİR (Ankara) – Şimdi, Cemal Bey’in de isabetle işaret ettiği gibi, bu, bir defa, tabii hâkim ilkesinin ihlali anlamına gelecek bir düzenlemedir. Burada, Sayın Bakan da bahsetti, maddenin gerekçesinde de var, ihtiyaçtan kaynaklanan bir durum olduğundan bahsediliyor. Ben şöyle baktım; maddenin gerekçesinde 5 defa “ihtisaslaşma” kelimesi kullanılmış, “ihtisaslaşma” kelimesi 5 kez kullanılmış. Demek ki böyle bir ihtiyaç var ama şimdi böyle bir ihtiyaç varsa eğer, o zaman ihtisas mahkemeleri kurun, bu da yöntem olabilir ama o zaman da tabii, o geçmişten hatırladığımız özel yetkili mahkemeleri, istemediğimiz ve hukuki sıkıntılar doğurmuş mahkemeleri anımsatacağından çekiniyorsunuz anladığım kadarıyla. Ama, yine de bu şekilde bir düzenleme hem tabii hâkim ilkesi ve onun ötesindeki adil yargılanma hakkının ihlali anlamına geleceği için bize göre -bana göre en azından- son derece sakıncalar içeren bir düzenlemedir.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Necati Bey, buyurun.

NECATİ YILMAZ (Ankara) – Evet, sonuçta iptal edilse dahi, bir ihtiyaç, bir alışkanlık kolay kolay ortadan kaldırılmıyor. Sıkıyönetim, olağanüstü hâl, özel görevli mahkemeler meselesi sürekli mevzuatımıza girdi çıktı, olağanlıktan çıkarıldı ama bu defa da başka bir kavram üretilecek; “özel olarak belirlenmiş savcı”, “özel olarak belirlenmiş mahkeme” kavramı. Yine özellik durumu devam ediyor dolayısıyla da bu, o anlama geliyor. Sonuçta “Ben bu kadar yerin başsavcısıyla bu işi götürebilirim, dolayısıyla onları da ilgili her bir ağır ceza çevresinin başına koyarım, dolayısıyla sadece ve sadece bu soruşturmaları tüm savcılarla değil, belirlediğim savcılarla yürütürüm.” anlayışının buraya yansımadır bu. Bunu biz burada okuyabiliyoruz. Dolayısıyla da, aslına bakarsanız, bunun da mukadderatı, nihayetinde yapılacak denetimle, özel yetkili mahkemelerin akıbetiyle aynı olacaktır çünkü tabii yargıç ilkesi ihlal edilmektedir.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Şenal Hanım, buyursunlar.

ŞENAL SARIHAN (Ankara) – Arkadaşlarımın ifade ettiği gibi, bu maddenin özellikle gerekçesinde asıl amaç son derece açık bir biçimde ifade edilmiş. İhtisaslaşma konusundaki isteme bağlı olarak bu düzenlemenin yapılmış olması bizim daha önce sıkıyönetim mahkemeleri, arkasından devlet güvenlik mahkemeleri, daha sonra özel yetkili mahkemeler diye karşılaştığımız, her biri de özel bir alanı ifade ettikleri için, çifte standartlı bir uyulamaya da neden oldukları için doğal hâkim ilkesinden uzaklaştığı iddiasıyla yine yasa koyucu tarafından yürürlükten kaldırılmış olan düzenlemelerdir. Şimdi biz ne yapıyoruz? Biraz önce verilen örneklerden yola çıkarak söylüyorum, diyoruz ki: Örneğin, Cizre’de ağır ceza mahkemesi var ama Cizre’deki ağır ceza mahkemesinde hukuki yolların, soruşturma gibi, savcılık aşamasındaki süreçler gibi ya da yargılama gibi, bunun başarıyla sürdürülemediği kanaatindeyiz diyoruz. Cizre örneği, bugün Cizre’deki özel durum nedeniyle ayrıca bir yana konabilir ama Türkiye’nin her yerinde kurulmuş olan mahkemelerin görevlerini yapabildiklerine inanmak gerekir. Eğer sadece terör suçları için böyle bir gereksinim içinde isek bu takdirde şunu anımsatmak isterim: Terörle Mücadele Yasası var, 1713 sayılı Yasa. Terörle Mücadele Yasası kapsamındaki tutuklu ve hükümlülere ilişkin ceza infaz hükümlerinde bir özellik var. Ayrıca, cezaların yatış süresiyle ilgili farklı düzenlemeler var. Zaten bu gruba, terör iddiasıyla yargılanmakta olan gruba ilişkin ayrı yasalar var. Bu yasaları bütün yargıçlar eşit olarak uygulayabilirler. Bunların deneyimsiz oldukları, yeni oldukları gibi bir noktadan hareketle bu ayrıma gitmenin gerçekten yeni bir DGM inşa etme gibi bir sonuca ulaşılmasına neden olacağını düşünüyorum.

Ayrıca, belki -Sayın Bakan çıktılar- özellikle buradan paylaşmak istediğim bir şey var, arkadaşlarım da aslında değindiler, “Nakiller oluyor.” dediler kendileri. Fakat, şöyle olsa: Örneğin, diyelim ki Diyarbakır’ın bir ilçesindeki mahkemeden Diyarbakır’a nakil olsa, bu savın doğru olduğu, böyle bir gereksinim olduğuna belki ikna olabilirim ama örneğin, Ankara’da yürüten bir davanın Nevşehir’e, Nevşehir’de yürüten bir davanın Diyarbakır’a, Diyarbakır’daki bir davanın Trabzon’a gönderilmiş olmasının mantığını kavramak mümkün değildir. Yani, genel güvenlik gerekçesiyle elbette bu yapılmaktadır ama bunu da bir problem, bir sorun olarak bilginize sunmak istiyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyorum. Sağ olun Şenal Hanım.

Buyurun Mehmet Bey.

MEHMET GÖKDAĞ (Gaziantep) – Evet, sevgili Başkanım, ben de bu maddeyle, geçmişte yargı sistemimizde olan Devlet Güvenlik Mahkemesi, özel yetkili mahkemeler... Demokratikleşme süreci içerisinde, daha adil yargı sağlama süreci içerisinde bu gerekçelerle kaldırılan Devlet Güvenlik Mahkemesi ve özel yetkili mahkemelerin bir başka düzenleniş biçimiyle tekrar yaşama geçirilmesi olarak düşünüyorum. Adil yargılanma, doğal hâkim ilkesine aykırı olan bu anlayışın kabul edilmesi mümkün değil.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Çok sağ olun. Teşekkür ediyorum.

Önerge var mı arkadaşlar?

YARGITAY 5. CEZA DAİRESİ ÜYESİ YAŞAR ŞİMŞEK – Sayın Başkan...

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Adalet.Kom.

Tarih : 17/06/2016 Saat :

Kayıt: Adalet Kom. Stenograf :

Uzman :Sayfa: 105

BAŞKAN – Buyurun Yaşar Bey, Yargıtay...

YARGITAY 5. CEZA DAİRESİ ÜYESİ YAŞAR ŞİMŞEK – Dava nakillerine bizim dairemiz bakıyor da Başkanım, belki sayın vekilimin...

Şimdi, buna, tabii, Adalet Bakanlığının yazısı geliyor, Adalet Bakanlığı nereye naklolacağını bildirmiyor, biz talebin niteliğine bakıyoruz niçin nakil istenmiş? İşte, güvenlik sebebi mi; yoksa, bu, SEGBİS'in olmaması oluyor, tutuklunun çok daha farklı yerlerde tutuklu olması, yüksek güvenlikli cezaevlerinde olması, duruşmaya gitmek istemesi... Yani, çok değişik sebeplerle geliyor. Fiilen orada onun savunmasının alınmaması söz konusu. Vermek istemiyor zaten tutuklu. Bu durumda, biz, en makul, tarafları da yormayacak, hatta tutuklu bulunduğu cezaevine yakın bir yere nakletmeye çalışıyoruz ama en çok titizlik gösterdiğimiz taleplerden birisidir. Emin olun, burada biz kimsenin mağdur olmasını istemiyoruz ama bunu zaten mahkeme istiyor ya da taraflar istiyor yani durup dururken nakiller gerçekleşmiyor, mutlaka bir talep ve talebin yerindeliliğini biz denetliyoruz. Güvenlik raporları var, valilik talebi, başsavcılık, mahkemenin görüşleri var.

Arz ederim efendim.

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyorum.

Murat Bey, bakın, sizin, hukuk öncesi mesleğinize şey etmeniz lazım, orada bir araştırma yapmanız lazım.

ŞENAL SARIHAN (Ankara) – Çok farklı yerlere gidiyor. Biz avukatlar olarak...

BAŞKAN – İnsan organizmasındaki suç işleme yetisini besleyen geni yok edici bir formül bulun, ceza hukuku ortadan kalkar.

Teşekkür ediyorum.

ŞENAL SARIHAN (Ankara) – Cezaevlerini kapatalım örneğin.

BAŞKAN – Önergeleri okutuyorum:

Adalet Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (1/726) esas numaralı Danıştay Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı'nın 31'inci maddesinin tasarıdan çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Cemal Okan Yüksel
Eskişehir

Necati Yılmaz
Ankara
Mehmet Gökdağ
Gaziantep

Zeynel Emre
İstanbul

Gerekçe:

Tasarı, yargı erkini yürütmenin şekillendirmesini amaçlayan bir sistematikte hazırlanmıştır. Siyasi iktidarın yargıya ilişkin önceki dönemlerde çıkardığı diğer yasal düzenlemelerle birlikte değerlendirildiğinde, tasarının gerçek amacının yürütmenin yargıya müdahalesini sağlamaya yönelik olduğu daha somut bir şekilde ortaya çıkmaktadır. Bu doğrultuda, Anayasa'ya da açıkça aykırı düzenlemeler içeren maddenin tasarı metninden çıkarılması öngörülmüştür.

Adalet Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (1/726) esas sayılı Danıştay Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı'nın 31'inci maddesinin tasarıdan çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Bedia Özgökçe Ertan
Van

Gerekçe:

Uzmanlık gerektiren mahkemelerin kuruluşları özel kanunlarla düzenlenmektedir. Kaynağını Anayasa'dan almayan TCK ve CMK'ya aykırı torba yasa mantığıyla düzenlenmiş bu madde temel ceza yasalarına ve genel hukuk kurallarına aykırıdır. İhtisaslaşma gerekçe gösterilerek belirli mahkemeler kurulmaya çalışılmaktadır. Yürütme ve yasama güçleri, mahkemelerin vereceği kararları baskılamak ve belirlemek maksatlı hukuk dışı bir işlemle düzenlemeler yapmaya çalışmaktadır.

BAŞKAN – Bağlantı sebebiyle önergeleri birleştiriyor, bileşik önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Madde temel işlem olarak oylarınıza arz olunur: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Diğer maddeyi okutuyorum:

MADDE 32- 5235 sayılı Kanunun 21 inci maddesinin mülga dördüncü fıkrası aşağıdaki şekilde yeniden düzenlenmiştir.

"Türk Ceza Kanununun İkinci Kitap Dördüncü Kısımının Dördüncü, Beşinci, Altıncı ve Yedinci Bölümlerinde tanımlanan suçlar (318 inci, 319 uncu, 324 üncü, 325 inci ve 332 nci maddeler hariç) ile 3713 sayılı Kanunun kapsamına giren suçlar dolayısıyla açılan soruşturmalar suçun işlendiği yerin bağlı olduğu ilin adıyla anılan Cumhuriyet başsavcılığınca yürütülür. İl Cumhuriyet savcısı, suçun işlendiği yer Cumhuriyet savcısından soruşturmanın kısmen veya tamamen yapılmasını isteyebilir. Gecikmesinde sakınca bulunan hallerde suçun işlendiği yer Cumhuriyet savcısı zorunlu olan delilleri toplar ve gerekmesi halinde alınacak kararlar bakımından bulunduğu yer sulh ceza hâkimliğinden talepte bulunur."

MURAT EMİR (Ankara) – Ben konuşma yapacaktım.

BAŞKAN – Murat Bey, söz yok çünkü 21'inci madde ve bu madde benzeşik maddeler.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Adalet.Kom.

Tarih : 17/06/2016 Saat :

Kayıt: Adalet Kom. Stenograf :

Uzman :Sayfa: 106

Önerge var mı?

Adalet Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (1/726) esas sayılı Danıştay Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı'nın 32'nci maddesinin tasarı metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Cemal Okan Yüksel
Eskişehir

Necati Yılmaz
Ankara
Mehmet Gökdağ
Gaziantep

Zeynel Emre
İstanbul

Gerekçe:

Tasarı, yargı erkini yürütmenin şekillendirmesini amaçlayan bir sistematikte hazırlanmıştır. Siyasi iktidarın yargıya ilişkin önceki dönemlerde çıkardığı diğer yasal düzenlemelerle birlikte değerlendirildiğinde tasarının gerçek amacının yürütmenin yargıya müdahalesini sağlamaya yönelik olduğu daha somut bir şekilde ortaya çıkmaktadır. Bu doğrultuda Anayasa'ya da açıkça aykırı düzenlemeler içeren maddenin tasarı metninden çıkarılması öngörülmüştür.

Adalet Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (1/726) esas sayılı Danıştay Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı'nın 32'nci maddesinin tasarıdan çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Bedia Özgökçe Ertan
Van

Gerekçe:

Uzmanlık gerektiren mahkemelerin kuruluşları özel kanunlarla düzenlenmektedir. Kaynağını Anayasa'dan almayan TCK ve CMK'ya aykırı torba yasa mantığıyla düzenlenmiş bu madde temel ceza yasalarına ve genel hukuk kurallarına aykırıdır. İhtisaslaşma gerekçe gösterilerek belirli mahkemeler kurulmaya çalışılmaktadır. Yürütme ve yasama güçleri savcılıkların işlemlerini baskılamak ve belirlemek maksatlı hukuk dışı bir işlemle düzenlemeler yapmaya çalışılmaktadır.

BAŞKAN – Bağlantı var, önergeleri birleştiriyorum.

Bileşik önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Diğer maddeyi okutuyorum:

MADDE 33- 5235 sayılı Kanuna aşağıdaki madde eklenmiştir.

"GEÇİCİ MADDE 6- Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihe kadar Türk Ceza Kanununun İkinci Kitap Dördüncü Kısımının Dördüncü, Beşinci, Altıncı ve Yedinci Bölümlerinde tanımlanan suçlar (318 inci, 319 uncu, 324 üncü, 325 inci ve 332 nci maddeler hariç) ile 12/4/1991 tarihli ve 3713 sayılı Kanunun kapsamına giren suçlar dolayısıyla açılmış olan davalarda, bu Kanunla 15 inci maddeye eklenen hüküm uyarınca yetkisizlik kararı verilemez; bu davalara kesin hükümle sonuçlandırılmaya kadar bu mahkemelerce bakılmaya devam olunur. Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihe kadar bu fıkra kapsamındaki suçlar nedeniyle başlatılmış soruşturmalarda da bu Kanunla 21 inci maddeye eklenen hüküm uyarınca yetkisizlik kararı verilemez."

BAŞKAN – Buyurun Murat Bey.

MURAT EMİR (Ankara) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Ben 32'nci maddeyle ilgili olarak istemiştim ama, ancak fırsat geldi.

Şimdi, bir konunun altını çizmekte yarar görüyorum. Bu maddelerde en temel bizim eleştiri noktamız tabii hâkim ilkesinin ihlal edildiği yönünde. Burada gerekçede de deniyor ki: "Kolluk teşkilatlarının uzman birim ve personelinin il merkezlerinde bulunması tecrübeli yargı mensubu ve nitelikli personelle adli ihtisaslaşmanın il merkezlerinde daha kolay sağlanabilmesi ve ihtiyaç duyulan idari kapasitenin il merkezlerinde daha güçlü olması öngörülen düzenlemenin gerekçeleri arasındadır." Peki, güzel. Eğer, niyet bu ise yani il merkezlerinin bu davaları daha yeterli görmesi için yeterli donanım ve insan kaynağına sahip olduğu varsayılıyorsa ve bu doğruysa o zaman niye belirli mahkemelere yüklüyoruz bu görevi? Amacımız tabii hâkim ilkesini ihlal etmek değilse, böyle bir ihtiyaçtan kaynaklanıyorsa "mahkemeleri" dememiz gerekmez mi? Yani bu nedenle de burada açık bir... Burada diyoruz ki: "İlin adıyla anılan ağır ceza mahkemesinde görülür." Orada bir mahkemeyi işaret ediyoruz, bir hâkimi, bir savcıyı işaret ediyoruz ve böylelikle de kendimize göre yine bir yargılama dizaynı yapmış oluyoruz. Bunun gerekçesine de diyoruz ki: "İl merkezinde daha iyi kolluk kuvveti var, daha donanımlı savcılar var, hâkimler var." Buna "İlin adıyla ağır ceza mahkemelerinde görülür." niye demiyoruz? Eğer amaç bu ise yani bu samimi bir kanaatse bunun yapılması gerekir.

Sonra deniyor ki: "Merak etmeyin. Bunlar DGM değil, bunlar özel yetkili mahkemeler değil." Niye değil? "Çünkü, aynı usulle çalışacaklar, bir yetki farklılıkları yok." deniyor. Ama, uygulamaya baktığınız zaman ilin başsavcılığının ilçenin savcılığına veya oradaki soruşturmaya ilk elden müdahale eden savcıyla arasında hiyerarşik bir ilişki de kurmuş oluyorsunuz burada. Fiilen bir hiyerarşik ilişki var mı, yok mu? Bu hâliyle kurulmuş oluyor. Bu da aslında bir yetki ihdas etmek ve yeni yetkiler yaratmak anlamına gelir. Yani bunların mutlaka göz önüne alınması lazım yoksa bunun şu hâliyle şu mahkemeler, işaret edilen mahkemeler özel yetkili mahkemeler tanımlamasından kurtulamayacaktır.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Adalet.Kom.

Tarih : 17/06/2016 Saat :

Kayıt: Adalet Kom. Stenograf :

Uzman :Sayfa: 107

Buyurun Ekim Bey.

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ TEMSİLCİSİ AV. EKİM ERGÜN – Evet, 31’inci ve 32’nci madde hukuk devleti açısından oldukça dikkatli incelenmelidir.

Şimdi, 33’üncü maddede atfımız var, tabii hâkim ilkesine yapılmış bir atfımız var. Klasik anlamda, bir suç işlendikten sonra bir mahkeme kurulamaz, fakültelerde de gördüğümüz tipik Yassıada mahkemeleridir. Bunu geçici 6’da engellemeye çalışmışız ancak suç tarihini esas almamız gerekirken soruşturma esas alınmış burada. Bu bir sıkıntı gibi durmaktadır. Bunun da bir değerlendirilmesi iyi olacaktır.

BAŞKAN – Ekim Bey, tekrarlayın.

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ TEMSİLİSİ AV. EKİM ERGÜN – “Bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihe kadar bu fıkra kapsamındaki suçlar nedeniyle başlatılmış soruşturmalarda da” diyor oysa burada suç tarihinin esas alınması gerekir. Öteki türlü tabii hâkim ilkesinin klasik anlamında ihlali gündeme gelebilir uygulamada.

BAŞKAN – Ekrem Bey, buyurun.

ADALET BAKANLIĞI KANUNLAR GENEL MÜDÜRÜ EKREM ÇETİNTÜRK – Sayın Başkanım, bizim bu geçici maddedeki amacımız hem yürüyen soruşturmalar hem kovuşturmalarda bakımından birtakım işlemler yapıldıysa bu işlemler artık yarım kalmamasın, usul ekonomisi bakımından bu işlemler tekrarlanmasın ya da yürüyen soruşturma dosyaları tekrar diğer mahkemelere ya da savcılıklara gönderilmesin diye biz hem soruşturma hem dosya bakımından aldık. Yoksa geçici maddenin amacı suç tarihiyle ilgili değil zaten. Yani yürüyen soruşturma ve kovuşturmalarda bir aksaklık olmaması amacıyla biz bu geçici maddeyi koyduk. Mesela, bir yıldır, iki yıldır yürüyen soruşturmalar var ya da yapılan yargılamalar var. Bunların gönderilmesi durumunda yeni bir sıkıntı başlayacak, bizim amacımız burada onu engellemek bu geçici maddeyle.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Önergeyi okuyalım:

Adalet Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (1/726) esas numaralı Danıştay Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı’nın 33’üncü maddesinin tasarı metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Cemal Okan Yüksel

Eskişehir

Zeynel Emre

İstanbul

Necati Yılmaz

Ankara

Mehmet Gökdağ

Gaziantep

Gerekçe:

Tasarı, yargı erkini yürütmenin şekillendirmesini amaçlayan bir sistematikte hazırlanmıştır. Siyasi iktidarın yargıya ilişkin önceki dönemlerde çıkardığı diğer yasal düzenlemelerle birlikte değerlendirildiğinde tasarının gerçek amacının, yürütmenin yargıya müdahalesini sağlamaya yönelik olduğu daha somut bir şekilde ortaya çıkmaktadır. Bu doğrultuda Anayasa’ya da açıkça aykırı düzenlemeler içeren maddenin tasarı metninden çıkarılması öngörülmüştür.

Adalet Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (1/726) esas sayılı Danıştay Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı’nın 33’üncü maddesinin tasarıdan çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Bedia Özgökçe Ertan

Van

Gerekçe:

31’inci ve 32’nci maddenin tasarıdan çıkarılması talep edilmiş olduğundan aynı gerekçelerle işbu maddenin de çıkarılması gerekmektedir.

BAŞKAN – Bağlantı var, önergeleri birleştiriyorum.

Birleşik önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Oy çokluğuyla madde kabul edilmiştir.

Diğer maddeyi okutuyorum:

MADDE 34- 4/12/2004 tarihli ve 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun 133 üncü maddesinin birinci fıkrasına "yetkilerinin" ibaresinden sonra gelmek üzere "ya da ortaklık payları veya menkul kıymetler idare yetkilerinin" ibaresi, dördüncü fıkrasının (a) bendine (1) numaralı alt bendinden sonra gelmek üzere aşağıdaki alt bentler eklenmiş ve diğer alt bentler buna göre teselsül ettirilmiş, mevcut (8) numaralı alt bent (10) numaralı alt bent olarak aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, aynı fıkraya aşağıdaki bent ve aynı maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

"2. Güveni kötüye kullanma (madde 155, ikinci fıkra),

3. Nitelikli dolandırıcılık (madde 158),"

"10. Anayasal Düzene ve Bu Düzenin İşleyişine Karşı Suçlar (madde 309, 311, 312, 313, 314, 315, 316)"

"f) 6/12/2012 tarihli ve 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanununun 110 uncu maddesinde tanımlanan suçlar.

(5) Bu madde uyarınca atanan kayyımların görevleriyle ilgili iş ve işlemlerinden dolayı tazminat davaları, 142 ila 144 üncü maddeler uyarınca Devlet aleyhine açılır. Devlet, ödediği tazminattan dolayı görevinin gereklerine aykırı hareket etmek suretiyle

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Adalet.Kom.

Tarih : 17/06/2016 Saat :

Kayıt: Adalet Kom. Stenograf :

Uzman :Sayfa: 108

görevini kötüye kullanan kayyımlara bir yıl içinde rücu eder.”

BAŞKAN – Zeynel Bey, buyursunlar.

ZEYNEL EMRE (İstanbul) – Sağ olun, teşekkür ederim Sayın Başkan.

Şimdi, bu kanunun belki de en sakıncalı birkaç maddesinden biri bu. Direkt olarak Anayasa’daki mülkiyet hakkını ihlal eden bir durum. Şimdi, burada bakıyoruz ilave edilen suç tiplerine, daha önce olana ilave, işte, Sermaye Piyasası Kanunu’nun 110’uncu maddesi...

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Onları çıkaracağız Zeynel Bey, önergemiz var.

ZEYNEL EMRE (İstanbul) – Ama önergede yine...

BAŞKAN – Yok, yok, bilmiyor, konuşsun, dinleyelim.

ZEYNEL EMRE (İstanbul) – Hepsi yok, baktım da önergeniz geldi önüme.

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Hepsi var.

ZEYNEL EMRE (İstanbul) – Yani hepsinin çıktığı bu...

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – İlave edilenler çıkarılıyor.

ZEYNEL EMRE (İstanbul) – İlave edilenlerin hepsi çıkıyor değil mi bu kayyumla ilgili?

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Evet.

HİLMİ BİLGİN (Sivas) – Düzeltiyoruz onu.

ZEYNEL EMRE (İstanbul) – Peki, bunu düzeltiyorsunuz. Şu, şey ama aynı kalıyor zannediyorum, kayyumun devlet...

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Aynı.

HİLMİ BİLGİN (Sivas) – O kalıyor.

ZEYNEL EMRE (İstanbul) – Şimdi, orada o zaman, onunla ilgili...

BAŞKAN – Yani devlete açacak dava.

ZEYNEL EMRE (İstanbul) – Şimdi, onunla ilgili bir şey söyleyeyim. Şimdi, burada da şöyle bir sakınca olabilir... Bir defa, bunun çıkarılması mantıklı olmuş, doğru olmuş. Yani bunu görünce hakikaten çok şaşırmiştık. Bu, kayyuma yönelik güvence getirilmesi de... Zaten kayyum atanması istisnai bir durumdur, yani uygulamada çok sık karşılaşılan bir durum değildir esasında yani öyle öngörülmemiş. İşte, suçtan kaynaklı bir mal varlığı olacak ve kasıtlı olarak, bilinçli olarak o mal varlığının aklanmasına yönelik... Yani kesinleşmiş bir suç, ondan edinilmiş bir mal varlığı, mal varlığının aklanmasına yönelik ticari faaliyet olacak; bu vakitte şirketlere kayyum atanması gibi bir konu gündeme gelebilir ya da işte, bazı özel, spesifik durumlarda.

Şimdi, bu gibi durumlarda kayyum atandıktan sonra kayyumun seçimini mahkeme yapıyor. Mahkeme neye göre yapıyor? Niteliklerine göre. Kayyumların aldığı bir ücret de var. Buna kayyum olarak atanmaya yönelik birçok insan zaten -uygulamada biliyoruz- gönüllü çünkü ciddi ücretler de alıyorlar. Şimdi, böyle bir şeye gönüllü olup kabul eden birinin o işi de özenle yapması beklenir. Bunu devlet güvencesi altına almak şöyle bir sıkıntı da doğuracaktır -zaten kayyumun cezai sorumluluğu da var ceza hukuku ihlali anlamında bir şey yaptığında- şöyle bir sonucu olacaktır; yani burada atanan kayyumlara şu mesajı vermiş oluyoruz: “Ne yaparsan yap arkada devlet güvencesi var.”

Artı, şu maddedeki, işte, “...görevini kötüye kullanan kayyımlara bir yıl içinde rücu eder.” Ama şey çok açık değil. Yani “görevinin gereklerine aykırı hareket etmek suretiyle” burada takdir bir durum da söz konusu. Buradan “edilebilir”, “edilmez” anlamı da çıkabilir. Dolayısıyla, burada devlet güvencesinin ben gereksiz olduğunu düşünüyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Necati Bey, buyurun.

NECATİ YILMAZ (Ankara) – Yine bu (5)’inci fıkra üzerinde konuşmak istiyorum. “Bu madde uyarınca atanan kayyımların görevleriyle ilgili iş ve işlemlerinden dolayı tazminat davaları, 142 ila 144 üncü maddeler uyarınca Devlet aleyhine açılır.” Aslında, bakarsanız, tabii ki zarar görenin zararını karşılama konusunda bir devlet güvencesi getiriliyor ve “Devlet, ödediği tazminattan dolayı görevinin gereklerine aykırı hareket etmek suretiyle görevini kötüye kullanan kayyımlara bir yıl içinde rücu eder.” diyor. Burada bu zararların karşılanması konusunda belki bir güvence getirmek doğru ama benimsenmesi gereken sistem belki birlikte sorumluluk esası olmalıydı; müşterek müteselsil sorumluluk, devletle beraber olabilirdi. Yani dolayısıyla da kayyumun yapmış olduğu hatanın, verdiği zararın faturasını devletin kesesinden karşılamak, vatandaşın sırtına yüklemek doğru değil.

Ve yine, “...kayyımlara bir yıl içinde rücu eder.” dedi, edilmedi; ne olacak? Rücu işlemleri başlatılmadı, bir yıllık süre geçti, kayyum bu sorumluluktan kurtuldu, rücu müracaatından kurtuldu. Müracaatı geciktiren neyle sorumlu? Görevi ihmalle sorumlu. Bir kişinin sadece görevi ihmaliyle sonuçlanabilecek bir durumda o büyük sorumluluk tamamıyla ortadan kaldırılmış oldu.

Dolayısıyla, kayyumun sorumluluğu esas olmalı, en fazla müşterek müteselsil sorumluluk şeklinde gerçekleşebilir. Rücu meselesinde de bir sınırlama konulmamalı veyahut da bu konuda bir ihmali olacak kişiye de yaptırım getirilmeli. Dolayısıyla, kayyumun kusuru devletin kasasından tazmin edilmemeli.

ADALET BAKAN YARDIMCISI BİLAL UÇAR – CMK 141’le aynı Necati Bey.

NECATİ YILMAZ (Ankara) – Biliyoruz, oradaki düzenlemeye paralel bir düzenleme var. Bunu da ona uydurmak yerine, aksine onları da düzeltmek lazım, biz onlardan rahatsızız.

BAŞKAN – Peki.

NECATİ YILMAZ (Ankara) – Biz paralel bir düzenlemeye gidildiğinden haberdarız.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Adalet.Kom.

Tarih : 17/06/2016 Saat :

Kayıt: Adalet Kom. Stenograf :

Uzman :Sayfa: 109

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Buyurun Cemal Bey.

CEMAL OKAN YÜKSEL (Eskişehir) – Şimdi, efendim, nasıl cümleye döneceğimi çok iyi bilmiyorum ama kimseyi rencide etmeden ancak şöyle söyleyebilirim: Bu, paralel yapının maddi kaynaklarını kesmek için icat edilen, yani önceden var olan fakat daha sonra farklı fonksiyonlar yüklenen bu kayyumluk müessesesi gerçekten ticari özgürlüğü ve güvenliği ortadan kaldıran, yok eden bir düzenleme. Geçtiğimiz dönemlerde kayyumların iş başına getirildiği şirketlerin büyük oranda iflasa sürüklendiğini görüyoruz.

Şimdi, bu maddede en büyük sıkıntı şu: “Devlet, ödediği tazminattan dolayı görevinin gereklerine aykırı hareket etmek suretiyle görevini kötüye kullanan kayyımlara...” Yani TCK 257 manasında görevi suistimal suçu ispat olunan kayyumlara rücu edebiliyor. Görevi suistimal suçunun maddi ve manevi unsurları kanunda açıkça yazılı. Devlet, herhangi bir şirketin uğradığı zararı derhâl ödeyecek fakat bunu kayyuma rücu etmek için kayyumun görevi suistimalden dolayı hüküm giymesi gerekecek.

Peki, şöyle söyleyelim: Bir kayyum görevini suistimal etmeden şirketi zarara uğratırsa nasıl olacak? Örneğin vadesi gelmemiş şirketin borçlarını öderse, sonuçta borç ödemiş oluyor. Örneğin, 500 bin kişi çalışan yerde...

BAŞKAN – “Vadesi gelmemiş şirket”in değil de “şirketin vadesi gelmemiş borçlarını...”

CEMAL OKAN YÜKSEL (Eskişehir) – Evet, özür dilerim, mevcut şirketin vadesi gelmemiş borçlarını ödediği takdirde ne olacak? Örneğin, 500 bin kişinin çalıştığı bir işletmede bu insanların kıdem tazminatlarını ödemek suretiyle kasasını boşaltırsa, iflasına sebep olursa ne olacak? Örneğin, bir basın-yayın kuruluşunda başa geçtiyse onun reklam alma kanallarını kesmek suretiyle o şirketi iflas ettirirse ne olacak? Devlet bu tazminatları ödeyecek ama kayyuma rücu edemeyecek. Burada kayyumlara hukuki bir koruma getirildiğini, bir zırh getirildiğini...

BAŞKAN – Kötüye kullanma olur onlar ya, kötüye kullanma olur.

MURAT GÖKTÜRK (Nevşehir) – Kayyumun sorumluluğu normal bir insan sorumluluğu değil ki, tacir sorumluluğu, dikkat etmesi gerekiyor.

CEMAL OKAN YÜKSEL (Eskişehir) – Bakın, işte basiretli bir tacir gibi davranmamak, görevi suistimal suçunu oluşturmuyor Murat Bey’ciğim. Yani, basiretli bir tacir gibi davranmayarak, başına getirildiği, kendisine emanet edilen, namusu gibi koruması gereken şirketin öz kaynaklarını yok etmesi durumunda ne olacak? Şimdi, buna ne dersiniz deyin; bu, hukuki de vicdani de değil. Bu neden getiriliyor? Anladığım kadarıyla kayyumlar şu anda “Ya, siz bize bunu yaptırıyorsunuz ama yarın bir gün bizim başımız belaya girer.” diyor, kayyumlara hukuki bir koruma getiriliyor. Yani, bunun lâmi cimi yok, başka türlü anlaşılacak bir tarafı yok. Evet, bugün paralel yapıya geliyor ama bu madde durduğu müddetçe paralel yapıya değil de, yarın başka bir kuruluşa, Hükûmetin hoşuna gitmeyen başka bir şirkete de bu gidebilir. Bu, gerçekten çok sakıncalı. Bu madde durduğunda yarın başka bir Hükûmet iktidara geldiğinde, AKP’ye bugün kaynak sağlayan bütün şirketlerin başına kayyumu atar, bu maddeye dayanarak atar, hepsini iflas ettirir. İşte bizim “hukuk güvenliği” derken bahsettiğimiz buydu.

İkinci bir husus, bunun da ben çok sakıncalı olduğunu düşünüyorum. “Devlet bu görevini kötüye kullanan kayyumlara bir yıl içinde rücu eder.” diyor. Bir yıl içinde rücu etmezse ne olacak? Yani, 13’üncü ayda rücu ettiğinde o kayyum “Kanun gereği bana kanuni süre içerisinde rücu etmedi.” diye bu davadan kurtulacak, hak düşürücü bir zaman aşımı var. Şimdi, bunları çok iyi tahlil etmek gerekir. Çünkü burada konuştuğumuz devlet kasasından ödenen zarar yani tüyü bitmemiş yetim hakkı. Bir adam bunu yapacak ama bundan parayı alamayacağız.

Şimdi, biz önergemizde bu maddeyi şu şekilde değiştirdik, dedik ki: “Devlet tazminat ödediği takdirde buna sebep olan kayyuma rücu eder.” Görevi suistimal şartı yok, bir yıl şartı yok. Ben bunun kamu yararı için, hazine yararı için, hukuk güvenliği için çok uygun olduğunu düşünüyorum.

Artık bu üzerinde esaslı bir konuşma yapacağımız son madde. Ben Anayasa Komisyonu üyelerine de bu saate kadar çalıştıkları, katkı verdikleri için teşekkür ediyorum, önergemize destek vermelerini rica ediyorum.

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyorum.

Şimdi, Bakanım, burada –tabii, benim alanım bu, sorumluluk hukuku- zaten eğer kasıt varsa her şey, işte diyelim ki bir şirketin iflasına sebebiyet vermek görevi kötüye kullanmadır. Ama, burada şu sorun var Bakanım: Rücu için bir yıllık sukutu hak, hak düşürücü süre. Bir yıl geçti mi dava açamıyoruz. Benim burada sorumluluk hukukunda formülüm şudur: Bu süre içerisinde rücu etmeyen ilgililere dahi rücu edilir. Formülü kurtarır, hem de “Aman ha, bana rücu edecekler.” diye otomatikman sistem daha iyi işler, takviye etmiş oluruz. Yani, bir yıl içerisinde rücu etmeli, doğrudur emir, rücu etmeli emperatif... Rücu etmedi ne olacak? İşte rücu etmeyene rücu etme.

MURAT GÖKTÜRK (Nevşehir) – Ama, orada gerekçeleri...

BAŞKAN – Gerekçeleri mümkün değil rücuda, sukutu hak...

MURAT GÖKTÜRK (Nevşehir) – Süreler açısından...

BAŞKAN – Süre düştü ya. Takdir sizin. Böyle bir ekleme yapılabilir Bakanım.

ADALET BAKANI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) – Sayın Başkanım, buna neden ihtiyaç duyuldu, onu bir kez de ben ifade etmek isterim. Bildiğiniz gibi hâkimler ve savcılarla ilgili CMK 141’inci maddenin 4’üncü fıkrasında böyle bir düzenleme vardı, daha sonra biz bu düzenlemeyi kaldırdık, dedik ki: “Bu olmaz.” Neden olmaz? “Çünkü şahsi kusur dâhil bir sürü şey buna dâhil oluyor, öyle bir şey olmaz.” dedik, kaldırdık. Kaldırınca iki ay sonra mahkemeler karar vermekten çekindiler, inisiyatif kullanmadılar. Bu sefer, tekrar

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Adalet.Kom.

Tarih : 17/06/2016 Saat :

Kayıt: Adalet Kom. Stenograf :

Uzman :Sayfa: 110

biz çok kısa bir süre sonra bu maddeyi geri getirip koymak zorunda kaldık. Bütün hâkimler ve savcılar bunu kendileri üzerinde bir tehdit gibi gördüler, bir baskı gibi gördüler, bağımsız ve rahat hareket etme kabiliyetlerini önemli ölçüde kaybettiler, geri getirdik.

Şimdi, TMSF'yle ilgili bir kanun çıktı. Orada da TMSF pek çok iş yaptı ama o işi yapanlarla ilgili davalar açılınca kanunun verdiği yetkileri kullanmakta çekingenlik yaptılar. Bu sefer, TMSF amacına uygun işler yapamadı. Daha sonra bu teminat getirildi ve TMSF Türkiye'nin milyarlarca dolar zarara uğramasının önüne geçen cesur kararlar aldı, adımlar attı. Şimdi, bu kayyumlar atandıkları yerlerle ilgili esasında soruşturmanın da bir parçası bir noktada çünkü soruşturma makamına da yardımcı oluyor. Onlar da pek çok tehdit altında. "Bakın, siz şu kararı alırsanız, size şu davayı açarız." Nitekim pek çok şikâyetler var, hukuk davaları var, onlar bu görevlerini yapamıyor, yasanın verdiği yetkileri doğru kullanmakta çekingen davranıyor, çok büyük baskılar, tehditler altında. Bu, esasında onların işlerini baskıdan, korkudan, tehditten uzak yapması için getirilmiş bir düzenlemedir, devlet buna rücu edecektir. Aynı rücu süresi hâkimler ve savcılarla ilgili de aynı, var. Bunlarla ilgili Maliye bir yazı gönderiyor, onu ödedikten sonra, HSYK rücu edilip edilmeyeceğine karar veriyor, rücu edilmesine karar verdiği zaman da bu süreç işletiliyor ve bu kararların hepsi bu süre dolmadan alınıyor. Sürenin dolması konusu onlar için görevini ihmal ya da görevini kötüye kullanmak.

BAŞKAN – Genel hükümlere göre...

ADALET BAKANI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) – Tabii, onun için ayrı bir düzenlemeye zaten gerek yok.

BAŞKAN – Teşekkürler.

Vuslat Bey, bu rücu davalarında pratikte görevi kötüye kullanmadan mahkûmiyet arıyorsunuz değil mi?

YARGITAY 13. CEZA DAİRESİ BAŞKANI VUSLAT DİRİM – Tabii ki.

BAŞKAN – Tamam, teşekkürler.

Önergeyi okutuyorum:

Adalet Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (1/726) esas sayılı Danıştay Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı'nın 34'üncü maddesinin tasarıdan çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Bedia Özgökçe Ertan
Van

Gerekçe:

Mahkemelerce çözüme kavuşturulması gereken işlemler kayyımlara devredilerek siyasi iktidarın muhalifleri susturduğu bir araca dönüşmektedir kayyumluk müessesesi.

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Arkadaşımız burada yok, önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Adalet Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (1/726) esas sayılı Danıştay Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı'nın çerçeve 34'üncü maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Yılmaz Tunç
Bartın

MADDE 34- 4/12/2004 tarihli ve 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun 133 üncü maddesinin birinci fıkrasına "yetkilerinin" ibaresinden sonra gelmek üzere "ya da yönetim organının yetkileri ile birlikte ortaklık payları veya menkul kıymetler idare yetkilerinin" ibaresi ve maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

"(5) Bu madde uyarınca atanan kayyımların görevleriyle ilgili iş ve işlemlerinden dolayı tazminat davaları, 142 ila 144 üncü maddeler uyarınca Devlet aleyhine açılır. Devlet, ödediği tazminattan dolayı görevinin gereklerine aykırı hareket etmek suretiyle görevini kötüye kullanan kayyımlara bir yıl içinde rücu eder."

Gerekçe:

Tasarıyla Ceza Muhakemesi Kanunu'nun 133'üncü maddesinin dördüncü fıkrasına eklenmesi öngörülen suçlar, tasarı metninden çıkarılmaktadır.

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge oy çokluğuyla kabul edilmiştir.

Okutacağım önergeler, tasarruf konusu madde kalmadığından, dönüştüğünden dolayı işleme konulamayacaktır. Çünkü amaçladığınız değişiklik bir başka yolla, arkadaşımızın önergesinin kabulü yoluyla sonuçlanmıştır.

Okutalım, işleme almayalım.

Adalet Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (1/726) esas numaralı Danıştay Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı'nın 34'üncü maddesinin (5)inci fıkrasının aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Necati Yılmaz
Ankara

Mehmet Gökdag
Gaziantep
Cemal Okan Yüksel
Eskişehir

Zeynel Emre
İstanbul

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Adalet.Kom.

Tarih : 17/06/2016

Saat :

Kayıt: Adalet Kom. Stenograf :

Uzman :Sayfa: 111

"(5) Bu madde uyarınca atanan kayyımların görevleriyle ilgili iş ve işlemlerinden dolayı tazminat davaları, 142 ila 144'üncü maddeler uyarınca devlet aleyhine açılır. Devlet, ödediği tazminattan dolayı kayyımlara rücu eder."

Gerekçe:

Görevi kötüye kullanma Türk Ceza Kanunu'nda düzenlenen bir suçtur. Türk Ceza Kanunu'nda düzenlendiği hâli ile de suçun maddi ve manevi unsurları belirli sınırlılıklara tabidir. Madde ile önerilen kayyımların hem görevlerinin gereklerine aykırı hareket etme zorunluluğu hem de görevini kötüye kullanma şartını düzenlemiştir. Kayyımın görevinin kötüye kullanması ancak bir yargılama süreci ile belirlenebilecektir. Kesinleşmiş yargı kararı olmadan kayyımlara rücu ilgili madde düzenlemesi ile mümkün değildir. Ancak kayyımların herhangi bir şekilde tazmin edilmesi gereken zarara sebep olması durumlarında rücu şarta bağlanmamalıdır. İş bu değişiklik ile kayyımların yol açtığı zararın şarta ve zaman sınırlamasına bağlı olmaksızın giderilmesi öngörülmüştür.

Adalet Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (1/726) esas sayılı Danıştay Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı'nın 34'üncü maddesi ile 5271 sayılı Kanun'un 133'üncü maddesine eklenen (5)'inci fıkranın tasarı metninden çıkartılmasını arz ve teklif ederiz.

İsmail Faruk Aksu
İstanbul

Gerekçe:

Atanan kayyımların görevlerini yerine getirirken yaptıkları yanlış işler nedeniyle verdikleri zarara karşı tazminat davasının devlet aleyhine açılması kayyımların kasten şirkete zarar verseler dahi sorumlu olmayacakları bir durum ortaya çıkarmaktadır. Suistimallere yol açabilecek olan bu düzenleme eşitlik ilkesine de aykırıdır. Bu nedenle söz konusu fıkranın madde metninden çıkartılması öngörülmektedir.

BAŞKAN – Peki, teşekkür ediyorum.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde oy çokluğuyla kabul edilmiştir.

Diğer maddeyi okutuyorum:

MADDE 35- 23/5/2005 tarihli ve 5320 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun Yürürlük ve Uygulama Şekli Hakkında Kanunun 8 inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan "aleyhine temyiz yoluna başvurulmuş olan" ibaresi "verilen" şeklinde değiştirilmiş ve aynı fıkra birinci cümlesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki cümle eklenmiştir.

"Bu kararlara ilişkin dosyalar bölge adliye mahkemelerine gönderilemez."

BAŞKAN – Evet, söz yok.

Önergeyi okutuyorum:

Adalet Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (1/726) esas numaralı Danıştay Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı'nın 35'inci maddesinin tasarı metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Cemal Okan Yüksel
Eskişehir

Necati Yılmaz
Ankara
Mehmet Gökdag
Gaziantep

Zeynel Emre
İstanbul

Gerekçe:

Tasarı, yargı erkini yürütmenin şekillendirmesini amaçlayan bir sistematikte hazırlanmıştır. Siyasi iktidarın yargıya ilişkin önceki dönemlerde çıkardığı diğer yasal düzenlemelerle birlikte değerlendirildiğinde tasarının gerçek amacının, yürütmenin yargıya müdahalesini sağlamaya yönelik olduğu daha somut bir şekilde ortaya çıkmaktadır. Bu doğrultuda Anayasa'ya da açıkça aykırı düzenlemeler içeren maddenin tasarı metninden çıkarılması öngörülmüştür.

BAŞKAN – Evet, önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Maddeyi oylarınıza arz ediyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde oy çokluğuyla kabul edilmiştir.

Diğer maddeyi okutuyorum:

MADDE 36- 12/1/2011 tarihli ve 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanununun geçici 3 üncü maddesinin ikinci fıkrasında yer alan "aleyhine temyiz yoluna başvurulmuş olan" ibaresi "verilen" şeklinde değiştirilmiş ve aynı fıkra aşağıdaki cümle eklenmiştir.

"Bu kararlara ilişkin dosyalar bölge adliye mahkemelerine gönderilemez."

BAŞKAN - Evet, söz? Yok.

Önerge? Var.

Okutuyorum:

Adalet Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (1/726) esas numaralı Danıştay Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı'nın 36'ncı maddesinin tasarı metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Cemal Okan Yüksel
Eskişehir

Necati Yılmaz
Ankara

Zeynel Emre
İstanbul

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Adalet.Kom.

Tarih : 17/06/2016

Saat :

Kayıt: Adalet Kom. Stenograf :

Uzman :Sayfa: 112

Mehmet Gökdağ
Gaziantep

Gerekçe:

Tasarı, yargı erkini yürütmenin şekillendirmesini amaçlayan bir sistematikle hazırlanmıştır. Siyasi iktidarın yargıya ilişkin önceki dönemlerde çıkardığı diğer yasal düzenlemelerle birlikte değerlendirildiğinde tasarının gerçek amacının, yürütmenin yargıya müdahalesini sağlamaya yönelik olduğu daha somut bir şekilde ortaya çıkmaktadır. Bu doğrultuda Anayasa'ya da açıkça aykırı düzenlemeler içeren maddenin tasarı metninden çıkarılması öngörülmüştür.

BAŞKAN - Evet, önergeyi oylarınıza arz ediyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde oy çokluğuyla kabul edilmiştir.

Diğer maddeyi okutuyorum:

MADDE 37- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN - Önergeyi okutuyorum:

Adalet Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (1/726) esas numaralı Danıştay Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı'nın 37'inci maddesinin tasarı metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Cemal Okan Yüksel
Eskişehir

Necati Yılmaz
Ankara
Mehmet Gökdağ
Gaziantep

Zeynel Emre
İstanbul

Gerekçe:

Tasarı, yargı erkini yürütmenin şekillendirmesini amaçlayan bir sistematikle hazırlanmıştır. Siyasi iktidarın yargıya ilişkin önceki dönemlerde çıkardığı diğer yasal düzenlemelerle birlikte değerlendirildiğinde tasarının gerçek amacının, yürütmenin yargıya müdahalesini sağlamaya yönelik olduğu daha somut bir şekilde ortaya çıkmaktadır. Bu doğrultuda Anayasa'ya da açıkça aykırı düzenlemeler içeren maddenin tasarı metninden çıkarılması öngörülmüştür.

BAŞKAN - Peki, kabul ettik. Soruyorum...

NECATİ YILMAZ (Ankara) - Madde üzerinde bir söz almıştım Sayın Başkan.

BAŞKAN - Veriyorum, veriyorum.

NECATİ YILMAZ (Ankara) - Bir cümle söylemek istiyorum.

BAŞKAN - Peki, buyurun.

NECATİ YILMAZ (Ankara) - Yani, tüm savunmalarımız boşa çıktı, muhalefetimiz. Hiç değilse yürürlük maddesini on gün sonraya ertelese de buradan...

BAŞKAN - Demedin. Metinden çıkarıyorsun ya, metinden çıkarıyoruz biz. Önerge metinden çıkarma.

Peki, evet, teşekkür ediyorum.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir. (Gürültüler)

Arkadaşlar, konuşma yapacağız, lütfen. Bu kadar emekten sonra iki cümle, lütfen yani, şey edelim.

Diğer maddeyi okutuyorum:

MADDE 38- Bu kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

BAŞKAN - Evet, önergeyi okutuyorum:

Adalet Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (1/726) esas numaralı Danıştay Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı'nın 38'inci maddesinin tasarı metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Cemal Okan Yüksel
Eskişehir

Necati Yılmaz
Ankara
Mehmet Gökdağ
Gaziantep

Zeynel Emre
İstanbul

Gerekçe:

Tasarı, yargı erkini yürütmenin şekillendirmesini amaçlayan bir sistematikle hazırlanmıştır. Siyasi iktidarın yargıya ilişkin önceki dönemlerde çıkardığı diğer yasal düzenlemelerle birlikte değerlendirildiğinde tasarının gerçek amacının, yürütmenin yargıya müdahalesini sağlamaya yönelik olduğu daha somut bir şekilde ortaya çıkmaktadır. Bu doğrultuda Anayasa'ya da açıkça aykırı düzenlemeler içeren maddenin tasarı metninden çıkarılması öngörülmüştür.

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Tümünü oylarınıza sunuyorum, kabullerinize arz ediyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Bakanın belki terennümatı Komisyonun bu fedakârlığı karşısında düşüncelerini bu konuda paylaşacaktır belki.

Bakanım buyursunlar.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Adalet.Kom.

Tarih : 17/06/2016 Saat :

Kayıt: Adalet Kom. Stenograf :

Uzman :Sayfa: 113

ADALET BAKANİ BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) – Başkanım sonunda bana söz verdiği için ben teşekkür ediyorum. Bütün Komisyon üyesi arkadaşlarıma emeklerimden dolayı, katkılarından dolayı teşekkür ediyorum. Hayırlı olsun inşallah.

BAŞKAN – Çok sağ olun.

Arkadaşlarımız...

CEMAL OKAN YÜKSEL (Eskişehir) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Bizim Komisyonumuzda Bakan ve Komisyon Başkanı konuşuyor.

CEMAL OKAN YÜKSEL (Eskişehir) – Marabalar konuşmuyor yani. Tamam.

BAŞKAN – Gelenek o, yerleşmiş.

Değerli arkadaşlar, muhalefet bilhassa katılım skalası noktasında bir noksanlık yaşandığını dile getirdi. Komisyon tutanakları ve Genel Kurul tutanakları çağları delen, düşünceleri gelecek kuşaklara akıtan millî metinlerdir. Bir defa gerçekten yorucu bir müzakere oldu ama diyalektik oldukça zarif oldu, ben bütün arkadaşlara teşekkür ediyorum.

Değerli Bakanım benim sadece siyaset arkadaşım değil, aynı zamanda kardeşimdir. Birkaç cümlemden dolayı Bakanımı üzmüşsem, sizlerden herhangi birisini üzmüşsem... Çünkü benim gönlüm tamamen insan sevgisiyle dolu. Düşüncelerimi belki mantığınıza uygun gelmeyen formatta ifade edebilirim. Ben bu anlayışta her birinize ve hepinize şükranlarımı sunuyorum ve redaksiyon yetkisini almak üzere oylarınıza başvuruyorum.

Sözcüleri okutuyorum: Murat Göktürk, Yılmaz Tunç, Hilmi Bilgin, Kerem Ali Sürekli.

Oylarınıza arz ediyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edildi.

Değerli arkadaşlar, yüksek muhalefetinizin Komisyonuma yetiştirilmesi veya iletilmesi için yirmi dört saat yeterli midir?

CEMAL OKAN YÜKSEL (Eskişehir) – Başkanım, çarşamba günü akşam beşe kadar süre verin.

BAŞKAN – Pazartesi günü...

Bakanım, müzakereler bakımından salı günü yeter, ben salı günü diye...

ADALET BAKANİ BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) – Ama kırk sekiz saatten önce gündeme alınamıyor bunlar.

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Zaten yazmışsınızdır siz ya.

BAŞKAN – Pazartesi akşamı bitirelim. Salı günü ben basıma vereyim, tamam.

CEMAL OKAN YÜKSEL (Eskişehir) – Başkanım, salı gruplar var.

BAŞKAN – Cemal, olur ya.

CEMAL OKAN YÜKSEL (Eskişehir) – Sayın Başkanım, bakın, Komisyonun sizin arzunuzla çalışması için elimizden geldiğince çabaladık. Çarşamba günü akşam...

BAŞKAN – Salı günü saat öğleye kadar, on ikiye kadar...

CEMAL OKAN YÜKSEL (Eskişehir) – Çarşamba öğlen olsun.

BAŞKAN – Ama bakın, bunu sizinle konuşmam üzerine veriyorum, mutabakatımız var.

NECATİ YILMAZ (Ankara) – Başkanım, salı günü gruplar var, Genel Kurul var, çarşamba...

BAŞKAN – Bakın, başkanım, o gün 15.00'te basıma vereceğim.

Bakanım, buyurun.

ADALET BAKANİ BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) – Görüşmelere geçilmesi için çarşamba...

CEMAL OKAN YÜKSEL (Eskişehir) – Sayın Bakanım, hazırlayamayız, bir anlayış gösterin lütfen.

ADALET BAKANİ BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) – Hazır senin şeyin, hazır, hazır.

BAŞKAN – Evet, İsmail Bey de kırk sekiz saat diyor.

Ben salı günü saat 16.00'a kadar diyorum.

Teşekkür ederim, sağ olun.

Oturumu kapatıyorum.

Kapanma Saati 01.22